UPT

F. X. SCHOUPPE, D.I.

ČISTILIŠTE

Tumačeno životima i legendama svetaca

F. X. Schouppe, D. I.
ČISTILIŠTE
Tumačeno životima i legendama svetaca

NAPOMENA PISCA

U skladu s dekretom »Sanctissimum«, (13. III. 1525.) Pape Urbana VIII., pisac izjavljuje da ne želi preteći sud Crkve kome se potpuno podvrgava. Riječi »ukazanja, poruke, čudesa« i slično, imaju u knjizi vrijednost ljudskog svjedočenja.

Knjižnica

U PRAVI TRENUTAK

222

Uređuje i odgovara
IVAN ZIRDUM

Izdavač
Karitativni fond UPT
»NE ŽIVI ČOVJEK SAMO O KRUHU«
ĐAKOVO

Slika na omotu
»SPLENDOR SOLIS« od Salamona Trismosina

Tisak:
Gradska tiskara Osijek, d.d.
J.J. Strossmayera 337, Osijek, Hrvatska

F.X. SCHOUPPE, D. I.

ČISTILIŠTE

Tumačeno životima i legendama svetaca

Četvrto hrvatsko izdanje

ĐAKOVO, 2011.

Naziv izvornika
PURGATORY
Explained by the lives and legends of the saints

Imprimatur
Herbertus Card. Vaughan,
Archiep. Westmonasterien

Engleski izdavač
TAN BOOKS AND PUBLISHERS, INC.
Rockford, Illionis 61105, 1986.

S engleskog preveo
EMANUEL KISIĆ

Lektorirao i korigirao
ANTUN JURIĆ

ISBN: 978-953-208-396-5

Knjiga se može naručiti na adresu:
Knjižnica
U PRAVI TRENUTAK
31400 Đakovo, pp 51
Tel. (031) 811-774

NAUKA CRKVENOG UČITELJSTVA

KANON XXX – ZASJEDANJE VI TRIDENTSKOG SABORA – 13. SIJEČNJA 1547.

Ako netko kaže da je nakon primanja milosti opravdanja krivica oproštena i dug vječne kazne poništen svakom pokajanom grešniku tako da su dug i vremenite kazne poništene bilo u ovom svijetu bilo u čistilištu prije negoli se rajska vrata otvore: Neka bude proklet.

ODLUKA O ČISTILIŠTU

TRIDENTSKOG SABORA – ZASJEDANJE 25.

4. PROSINCA 1563.

Budući da je katolička Crkva, poučena od Duha svetoga, slijedeći sveta naučavanja stare predaje otaca, naučavala u svetim Saborima kao i nedavno na ekumenskom Saboru da postoji Čistilište, te da se dušama koje se tu nalaze pomaže molitvama vjernika, napose prikazivanjem žrtve oltara: Sveti Sabor nalaže biskupima da brižno nastoje da se zdrava nauka o Čistilištu, koju predlažu oci i Sveti Sabori, čvrsto vjeruje i održava od Kristovih vjernika i da se tu nauku posvuda naučava i propovijeda.

KANONI

U VEZI SA SAKRAMENTOM POKORE – TRIDENTSKI KONCIL – ZASJEDANJE 14. – 15. STUDENOGA 1551.

KANON 12.: Ako netko kaže da Bog uvijek oprašta svu kaznu skupa s krivicom te da zadovoljština pokajnika nije ništa drugo nego vjera kojom oni drže da je Krist zadovoljio za njih: Neka bude proklet.

KANON 13.: Ako netko kaže da zadovoljština za grijehe što se tiče vremenite kazne nije ni na koji način učinjenja Bogu zaslugama Krista po kaznama koje su mu zadane i strpljivo podnesene, ili po onima koje svećenik naloži u ispovijedi, ili po onima koje pokajnik sam dragovoljno poduzme, kao na primjer postom, molitvama, milostinjom ili drugim pobožnim djelima, te da je stoga najbolja pokora samo novi život: Neka bude proklet.

KANON 14.: Ako netko kaže da zadovoljština kojom pokajani grešnik zadovoljava za svoje grijehe po Kristu nije služba Bogu nego djelo ljudske predaje kojom zamračuje nauku o milostima i pravo štovanje Boga i samu blagodat smrti Kristove: Neka bude proklet.

KANON 15.: Ako netko kaže da su ključevi dani Crkvi samo da odriješi, a ne da sveže, te da stoga svećenici, kada nalažu pokoru onima koji se ispovijedaju, rade protivno svrsi ključeva i ustanovi Kristovoj, te da je čista izmišljotina da tu ostaje često i vremenita kazna kojoj treba zadovoljiti pošto je vječna kazna moću ključeva oproštena: Neka bude proklet.

O DJELIMA ZADOVOLJŠTINE

ZASJEDANJE 14. TRIDENTSKOG SABORA, 25. STUDENOGA 1551.

Sabor stoga uči da je dobrohotnost božanske darežljivosti tako velika da smo mi kadri posredstvom Isusa Krista zadovoljiti Bogu Ocu ne samo kaznama dragovoljno podnesenim kao zadovoljštinu za svoje grijehe ili pomoću onih kazna koje nam nalaže svećenik prema veličini naše uvrede nego također – što je najveći dokaz Božje ljubavi – i pomoću vremenitih patnja koje nam sam Bog šalje i koje mi strpljivo podnosimo.

PREDGOVOR IZDAVAČA

Među knjigama što će ih čitalac susresti u životu, teško je zamisliti neku knjigu koja bi više potakla ili osvojila ljudsko srce kao ova knjiga o čistilištu. O. F. X. Schouppe je protumačio i objasnio čistilište primjerima, životima i doživljajima svetaca.

Zato su izdavači surađivali s ovim apostolatom u izdavanju ove knjige. Oblik joj je jednostavan i skroman, jeftina je, nadajući se da će tako prispjeti i u siromašnije ruke.

O čistilištu je u ovoj knjizi ukratko sažeto sve o katoličkom učenju. Ovom knjigom O. Schouppe dodiruje bitna načela naše vjere, spasenje duša i sredstva da taj cilj postignemo.

Tko god čita knjigu treba da ima pred očima tri neposredna i praktična cilja. Prvo, probuditi u sebi želju da što više olakša patnje dušama u čistilištu. Drugo, potaknuti nas da živimo ispravnim životom da bismo izbjegli čistilišne muke. Treće, uputiti nas da širimo oko sebe istinu o čistilištu.

Sam je pisac spomenuo u svom predgovoru da je knjigu napisao kako bi što bolje potaknuo srca vjernika na veću brigu i trajnu pomoć dušama u čistilištu.

Knjiga nije polemičko ili apologetsko djelo o čistilištu nego nadahnuta knjiga kako bi povećala spoznaju, razumijevanje i ljubav čitatelja prema svetim dušama.

Danas se malo govori o čistilištu. Čak ni u katoličkim krugovima. Posljedica je da mnogi katolici više i ne vjeruju u tu nauku. Razlog je oskudica dobre katoličke literature o ovom predmetu. Ako ljudi nikada ne čitaju o čistilištu i veoma rijetko čuju koju riječ o njemu, prirodno je da sve manje i manje čistilištu posvećuju pažnju.

Veoma je prirodno da ljudi vjeruju u čistilište. Posve je logično i ispravno, a bez obzira na to što upravo katolička nauka potječe od apostola i da počiva na Svetome Pismu.

Može doći do nas i kao objava mnogim današnjim katolicima. Tko se priznaje katolikom, mora vjerovati u čistilište. Opstojnost čistilišta: dogma je Crkve. Da netko bude katolik, treba prihvatiti svu nauku koju Crkva smatra dogmatskom istinom.

Moramo uvijek imati na pameti da što god neka osoba vjeruje ili misli u pogledu nekog specifičnog učenja vjere, da to nema nikakvu vezu sa samom istinom. Istine ostaju uvijek istine, bez obzira što netko o tome misli ili vjeruje. Što mnogi danas ne spominju ili ne vjeruju u čistilište, to ne ruši stvarnost čistilišta.

Čistilište postoji jer Crkva uči da ono postoji, budući da je sam Krist poučio o tome svoju Crkvu.

Dobro znamo da su protestantski »reformatori« 16. stoljeća odbacili Crkveno učenje o čistilištu, iako je Kalvin dopuštao da su to uvijek općenito vjerovali svi vjernici.

Tu O. Schouppe ne spominje *(Vjerojatno nije ništa znao o njezinim objavama)* blaženu Anu Katarinu Emmerich koja često spominje čistilište. Jedna je njezina najbolnija objava bila da duše protestanata najduže pate i najviše se muče u čistilištu zbog toga što općenito imaju veoma mali broj prijatelja i rodbine koji se mole za njih.

»Protestanti koji se spašavaju, ako izravno ne odlaze poslije smrti u nebo, dolaze u čistilište kao i svi drugi. Činjenica što nisu vjerovali u čistilište, neće ih osloboditi od čistilišta. Božja je istina uvijek istina bez obzira na to da li mi u nju vjerujemo ili ne.«

O. Schouppe dijeli knjigu na dva glavna dijela: Tajna Božje pravde i tajna Božjeg milosrđa.

Čitatelj mora dobro pripaziti na činjenicu da se prvi dio knjige – gotovo polovica knjige – ograničuje na pravdu Božju i općenito daje dojam strogosti. Bez sumnje to čini namjerno. Pisac nam želi predočiti ozbiljnost svega što radimo i strogost računa koji ćemo isplatiti za najmanji čin u našem životu. S ovako svetom i strogom pravdom teško da itko može podnijeti sud svemogućeg Boga.

Također moramo računati i na milosrđe Božje. To je glavna svrha druge polovice knjige. Tu nam pisac iznosi mnoge primjere Božjeg milosrđa u koje se uzdamo i tražimo, ali i razna sredstva kojima se možemo poslužiti da postignemo oproštenje vre-

menite kazne, grijehom zaslužene, i dušama u čistilištu i samima sebi.

Autor nas nastoji potaknuti da stalno strahujemo svetim strahom pred Božjom pravdom. No, taj se strah mora uvijek ublažiti i popratiti pouzdanjem u Božje milosrđe i u mnogobrojna sredstva što ih je Bog stavio u naše ruke kako bismo postigli oprost vremenite kazne koju grijeh zaslužuje.

Vremenita kazna za naše grijehe – dobro zapamtimo – duhovni je dug koji će nas dovesti u čistilište dok ne zadovoljimo za nj bilo našim patnjama, bilo molitvama i dobrim djelima drugih za nas.

U ovoj se nadahnutoj knjizi autor dotaknuo, možemo reći, svakog gradiva o čistilištu. Čitatelj će naići na izvanredne objave o kojima nije ni sanjao. Na primjer, autor kaže da su čistilišne patnje, u svojoj biti, iste naravi i iste jačine *(ovisi o strogosti kazne)* kao i paklene kazne. Ipak, te svete duše ne žele povratak natrag u svijet jer dobro znaju da su sigurno spašene dok se nalaze u čistilištu.

Također vremensko trajanje njihovih muka ne mjeri se mjerom vremena na ovom svijetu. Čak i nekoliko minuta izgleda tim dušama da traju godinama.

Bogu su draže naše molitve i naši prinosi za duše pokojnika nego naše molitve i dobra djela za žive jer su te duše bliže Bogu i u većoj su potrebi i ne mogu sebi pomoći. Žrtva svete mise koju prikazujemo za njih mnogo je učinkovitija nego bilo koje naše djelo ili pobožnost.

Ipak, davanje milostinje za svete duše u čistilištu mnogo je plodnije nego su naše molitve i postovi. Napokon, sve što prinosimo iz ljubavi prema dušama uračunava se nama u zaslugu. Autor navodi primjer sv. Ivana od Boga. Jednom je prolazeći ulicama grada Granade vikao u sav glas: »Dajte milostinju! Moja braćo, dajte milostinju zbog ljubavi prema samima sebi!«

O. Schouppe navodi poveći broj slučajeva gdje su se Bogu posvećene osobe radije pojavljivale nego svjetovnjaci. Vraćale su se iz čistilišta i javljale ljudima svoje patnje. Po svoj prilici je tako zbog mnogih razloga. Najvjerojatnije je jer će te događaje zabilježiti i pronositi dalje članovi dotičnog Reda kojima pokojnici pripadaju. Onda, i zato što veće milosti zaslužuju redovničke osobe koje provode život u Božjoj blizini i u njegovoj svetoj službi. Zbog toga su obdarene većim Božjim milosrđem u vrijeme svojih patnja u čistilištu.

Autor nas odmah upozorava da su se svete duše često javljale običnim svjetovnjacima, bilo muškarcima ili ženama, i kako su se pojave u povijesti Crkve zbivale u svako doba i na raznim mjestima.

Autor na osobit način ističe činjenicu kako je sveta dužnost pripadnika putujuće Crkve moliti i žrtvovati se za svete duše u čistilištu. Čak i duše u nebu, iako mogu pomoći dušama u njihovim patnjama, ipak ne mogu zaraditi za njih oproste, a još manje potpuno oproštenje, što inače mi možemo dok smo ovdje na zemlji, u životu.

Budući da malo tko danas zna nešto o naravi i vrijednosti oprosta i kako možemo dobiti, a osobito potpuni oprost, treba da proučimo najnoviji crkveni nauk o naravi i načinu oprosta i kako ga možemo dobiti.

Oprosti sačinjavaju duhovno blago kadro da utječe na Božju pravdu u prilog njegova milosrđa. Stoga, onaj koji vjeruje i marljivo nastoji postignuti oprost, napose potpuni oprost, ne treba da se boji Božje pravde kad umre, ukoliko se je marljivo i stalno trudio popraviti svoj život.

Blagodarna je i susretljiva sveta majka Crkva. Jednog je dana blažena Marija iz Quita *(vidi poglavlje 26)*, u ekstazi vidjela posred ogromnog prostora veliki stol pun blaga: srebra, zlata, rubina, biserja i dijamanata. Istodobno je čula glas: »Ovo bogatstvo pripada zajednici. Svatko se može približiti stolu i uzeti koliko želi.«

Bog joj objavi da to bogatstvo označuje oproste. Oprosti su, dakle, duhovno bogatstvo. Svaki vjernik katolik, u milosti Božjoj smije se slobodno time poslužiti i tako dobiti oproste u korist svetih duša u čistilištu, ili za otpust duhovnih dugova što ih on sam mora isplatiti. Ako se netko neće poslužiti tim oprostima, bit će to najveći gubitak u njegovu životu.

Još jedna veoma važna činjenica koju nikako ne smijemo zaboraviti. Naime, molitve i patnje prinesene Bogu u vrijeme našeg ovozemnoga života stalno nam uvećavaju zasluge, posvetnu milost, veći stupanj ljubavi i jače nas sjedinjuju s Bogom i na taj način zarađuju veći stupanj slave u nebu kroz svu vječnost.

Čistilišne muke su posve bez ikakve vrijednosti da bismo po njima mogli zaslužiti veći stupanj svetosti. Naprosto, mukama isplaćujemo dužan dug koji zapravo nismo smjeli nikada ni učiniti.

Katolik koji prikazuje Bogu svoje molitve i patnje u ovome životu, kada je moguće dobiti zasluge, može zaslužiti dvostruki dobitak: trudom, umanjiti vlastiti dug kazne za grijehe, a istodobno napredovati u svetosti, povećavajući stupanj slave u nebesima.

Da objasni tu istinu, O. Schouppe iznosi slučaj nekog španjolskg redovnika koji se ukazao na zemlji, četiri mjeseca nakon smrti kralja Filipa II (1589.).

Mnoge su svete mise bile prikazane u Španjolskoj za ispokoj kraljeve duše. Taj je redovnik objavio da je kralj Filip već u nebu, ali da je kraljev položaj u nebu dosta niži od položaja redovnika, upravo onako kako je redovnikov položaj na zemlji bio dosta niži od kraljeva položaja.

Napokon o. Schouppe navodi sv. Katarinu iz Genove koja nam je ostavila najljepše objave o čistilištu. Služeći se ovom njezinom objavom možemo ukratko sažeti duh i poruku ove knjige. Naime, tko čisti sebe od svojih mana u ovom životu, isplaćuje dug samo s jednom lipom iako je dug tisuću dukata. A tko čeka da zadovolji za svoj dug u drugom životu, isplatit će tisuću dukata što je inače mogao prije isplatiti samo jednom lipom.

Sretni smo da možemo sada birati. Da li ćemo poput noja svoju duhovnu glavu zabosti u pijesak i omalovažavati Kristovu utješnu nauku o čistilištu na veliku štetu naših dragih koji možda još trpe strašne muke? Ili ćemo nagomilavati na sebe golemi dug koji ćemo zacijelo morati jednoga dana isplatiti? Ili ćemo se već sada odvažiti da dobro upoznamo patnje čistilišta i čvrsto odlučiti da što više oslobodimo od užasnih muka bespomoćne duše? Ili ćemo sakupljati za sebe golemo blago milosti i pridružiti sebi u korist veliki broj zahvalnih duša koje će se zauzvrat moliti za nas i na ovome svijetu kao i u danima našega tugovanja u čistilištu, ako nam bude suđeno da tamo dođemo?

Dakle, moramo se već danas odlučiti. Marljivo i pobožno čitanje ove knjige sigurno će potaknuti čitatelja da zazove milosrđe za svete duše. Po neizmjernom Božjem milosrđu bit će to na veću duhovnu korist čitatelja.

Thomas A. Nelson, Publisher – Izdavač.
30. travnja, 1986.
Na blagdan sv. Katarine Sijenske

PREDGOVOR PISCA

Predmet ovoga djela – kojoj je vrsti čitatelja ova knjiga upućena – što smo dužni vjerovati što smo slobodni ne prihvatiti – viđenja i prikazanja – slijepa povjerljivost i pretjerana nepovjerljivost

Većina vjernika ubrzo zaboravlja dogmu o čistilištu. Čini se da je trpeća Crkva odveć strana i nepoznata, iako se tu nalaze mnoge duše, potrebne pomoći i kamo će vjerojatno i oni jednoga dana doći.

Žalosna zaboravljenost izazivala je duboku bol sv. Franji Saleškom. »Jao, jao! Dovoljno se ne sjećamo svojih dragih pokojnika. Njihov spomen iščezava sa zvukom mrtvačkog zvona.«

Glavni je uzrok zaborava manjak vjere. Naši su pojmovi o čistilištu odveć strani, naša vjera odveć slaba.

Da bi naši pojmovi bili jasniji i naša vjera življa, moramo stvarnije misliti o životu preko groba i na prolazno stanje pravednih duša koje još nisu spremne ući u nebeski Jeruzalem.

Ovo je predmet našega rada. Ne namjeravam dokazivati opstojnost čistilišta sumnjičavim umovima. Želim da pobožni vjernici što bolje upoznaju vjersku dogmu što ju je Bog objavio. Njima se otvoreno obraćamo da im u prvom redu pružimo što jasniju sliku čistilišta. Namjerno kažem: jasniju sliku nego je općenito ljudi imaju. Na taj način nastojim ovu veliku istinu što jasnije osvijetliti.

Da postignemo taj cilj poslužit ćemo se trima različitim izvorima: dogmatskim naukom Crkve, naukom crkvenih učitelja i objavom i ukazanjima svetaca koja nam potvrđuju nauku crkvenih naučitelja.

1. Dogmatska nauka Crkve o čistilištu obuhvaća dva poglavlja. O njima ćemo govoriti kasnije *(vidi treće poglavlje)*. To su dva poglavlja vjere. U njih mora svaki katolik vjerovati.

2. Učenja doktora i teologa, njihova mišljenja i njihova tumačenja. Njihova tumačenja nisu poglavlja vjere. Slobodno ih možemo otkloniti a da pri tome ostanemo katolici. Ipak ih odbiti bilo bi nerazborito, čak drsko. U duhu je Crkve da slijedimo naučavanja što ih doktori Crkve općenito predlažu.

3. Objave svetaca, takozvane privatne objave, ne spadaju u pohranu vjere koju je Krist povjerio svojoj Crkvi. Samo su povijesni događaji, počivaju na ljudskom svjedočanstvu. Možemo im vjerovati jer mnoge pobožne duše pronalaze u njima dobru i spasonosnu hranu. Smijemo im uskratiti povjerenje a da se pri tome ne ogriješimo o vjeru. Izvorni su događaji. Ne možemo ih naprosto odbaciti a da se ne ogriješimo o zdrav razum. Zdrava pamet zahtijeva da ljudi prihvate istinu kad je dovoljno dokazana.

Da bismo što jasnije objasnili gradivo, nastojat ću prvotno protumačiti narav tih objava.

Dvostruke su posebne privatne objave: jedne se odnose na viđenja, druge na pojave. Zovemo ih posebnim jer se razlikuju od objava u Svetom Pismu. Zato ne spadaju u objavljenu nauku te ih kao takve Crkva ne predlaže za vjersku dogmu.

Općenito su viđenja pojedinačno svjetlo koje Bog ulijeva u um svojih stvorova u namjeri da im objavi svoje tajne.

Takva su viđenja proroka, sv. Pavla, sv. Brigite i mnogih drugih svetaca. Viđenja se obično zbivaju osobama dok su u ekstazi. Neke stalne tajanstvene prikaze ukazuju se očima njihove duše. Ipak se ne moraju uvijek prihvatiti doslovce. Često su to simbolične slike. Prema shvaćanju našega razuma prikazuju čisto duhovne stvari koje običan jezik nije kadar izraziti.

Pojave su u najmanju ruku često objektivan događaj koji nema stvarni izvanjski objekt. Takva je pojava Mojsija i Ilije na brdu Tabor, Samuelova prikaza vještici u Endoru, anđela Rafaela Tobiji i još mnogih drugih anđela. Takve su također pojave duša iz čistilišta.

Ne može se poreći činjenica da se duše preminulih kadikada pojave živima. To dokazuje i Evanđelje. Kada se je uskrsli Krist pojavio prvi put sakupljenim apostolima, mislili su da vide duha. Krist Spasitelj daleko od toga da im zaniječe pojavu duhova ovako im progovori: »Zašto se uznemirujete? Zašto se

takve misli bude u vašim srcima? Pogledajte moje noge i moje ruke. To sam ja, glavom. Dodirnite i vidite jer duh nema tijela i kosti kao što vidite mene da imam. *(Luka 24-37).*

Duše se čistilišta često pojavljuju. Nalazimo ih u velikom broju u »životima svetaca«. Pojavljuju se i običnim vjernicima. Sabrali smo one koji nam se čine najvjerodostojnijima za pouku i pobožnost. Donosimo ih čitateljima.

Netko bi mogao zapitati da li su sve navedene pojave sigurno povijesni događaj? Mi smo sakupili najvjerodostojnije. Bilježimo najveći broj primjera iz života svetaca koje Crkva štuje. Zatim iz života drugih izabranika Božjih. Ako čitalac želi ispitati slučajeve da bi im poklonio veću vjerodostojnost, slobodno se može pozvati na izvore pomoću naših navoda što ih donosimo.

Ako smo slučaj uzeli iz života nekog sveca, naznačili smo dan kada je njegovo ime uneseno u Martirologij što se može provjeriti u knjizi: acta apostolorum.

Ako spomenemo neku osobu svetoga života, na primjer oca Josipa Anchieta, apostola i čudotvorca u Brazilu, a čiji se život ne nalazi u svescima Bolandista, tada treba pročitati životopise i pojedine povijesne dokumente.

Što se tiče primjera uzetih od oca Rossignolia, naveli smo broj u njegovu djelu »Merveilles Divine dans les ames du Purgatoire«. Tu je pisac djela naveo izvore iz kojih je crpio gradivo.

Ako čitalac misli da nabrojene primjere ne može kritički odobriti, tada se s time ne mora složiti. Da izbjegne pretjeranu strogost, veoma bliska nepovjerenju, takav neka se sjeti da se, općenito govoreći, duše često pojavljuju i da se u to ne može sumnjati.

»Takve pojave« – piše abbè Ribet – »nisu nerijetke. Bog ih dopušta radi njihova olakšanja kako bi pobudile što više našu samilost i da postanemo osjetljiviji na strašnu strogost njegove Pravde. Pogotovo protiv mana koje mi počesto smatramo neznatnima« *(La mystique divine, distinguée des Contrafacons Diabolique).*

Sveti Grgur, naučitelj Crkve, u svojim DIJALOZIMA iznosi mnogo primjera o čijoj autentičnosti možemo raspravljati. No, njegove riječi ipak dokazuju da je on, u najmanju ruku, vjerovao u mogućnost događanja tih događaja.

Veliki broj drugih autora, ništa manje vjerodostojni od sv. Grgura bilo u svetosti bilo u nauku, donose slične primjere.

Štoviše, takvi slučajevi obiluju u životima svetaca. Da se uvjerimo dovoljno je čitati Acta Sanctorum.

Trpeća Crkva uvijek je vapila za molitvama Putničke Crkve. Taj je odnos, iako bolan, uvijek bio jednima neiscrpiv izvor olakšica, a drugima snažan poticaj na svetost.

Mnoge su svete duše bile sretne da mogu vidjeti pravu sliku čistilišta. Svake bi nedjelje noću Sv. Ludvina u ekstazi duboko zašla u mjesto čistilišnih muka, te je pomoću svog anđela čuvara posjetila duše u njihovim patnjama. Slično tome, jedan je anđeo poveo bl. Ozanu iz Mantue iznad strašnog ponora.

Bl. Veronika Binasco, sv. Franciska Rimska i mnoge druge imale su slična viđenja s dojmom užasnog straha.

Veoma se često duše pokazuju svojim živima i mole njihov zagovor. Na taj način mnoge su se duše ukazale bl. Margareti Mariji Alcoque kao i velikom broju svetih osoba. Duše preminulih često su molile zagovor Danijela kartuzijanca. Jednom su zapitali ovog velikog slugu Božjega koliko su mu se puta ukazale svete duše: »Oh, stotinu puta.«

Sveta Katarina Sijenska, da poštedi svog oca čistilišnih muka, samu je sebe prikazala Božanskoj pravdi da trpi umjesto njega kroz čitav svoj život. Bog je primio njezinu žrtvu, zadao joj najstrašnija mučenja. Trajala su do njezine smrti. Na taj je način uvela dušu svoga oca u vječnu slavu. Zauzvrat, duša se njezina oca često ukazala svojoj kćeri da joj zahvali i objavi mnoge korisne stvari.

Kad se duše čistilišta pojave živima, uvijek se ukažu u stanju koje pobuđuje sažaljenje. Jednom u obliku zemaljskog svog života ili u času smrti. Ili bolnom molbom u očima, ili u odijelu tuge, s odrazom najvećih patnja. Drugi put poput nejasne slike, svjetla, sjene ili kao neobičan lik popraćen zvukovima riječi ili znakova po kojima se mogu raspoznati. U nekim drugim prigodama nastoje skriti svoju nazočnost uzdasima, plačem, jecanjem, naglim disanjem, bolnim vapajem. Često se pojave ovijene plamenom. Govorom žele izraziti svoje patnje, oplakuju svoje prošle grijehe, mole samilost ili ukore one koji bi ih morali pomoći.

Drugi se način ukazivanja, dodaje isti autor, očituje nevidljivim udarcima što ih živi doživljuju strahovitim udarcima vratiju, zveketom veriga i zvukom glasova.

Toliko je različitih događaja da je u njih teško i nemoguće sumnjati. Jedina je teškoća u tome što je teško uspostaviti vezu sa svijetom njihovih patnja. Ali kad se takve pojave ukažu prigodom smrti dragih osoba i kada se osobe prestanu ukazivati nakon molitava i žrtava prinesenih Bogu za njihove grijehe, tada je razumno uočiti u tome znakove kojima duše obznanjuju svoje žalosno stanje.

U događajima, koje smo spomenuli, raspoznajemo duše u čistilištu. Ali ima slučajeva kada je sumnjiva njihova pojava. Na primjer, kad neki javni grešnik umre naglom smrću i ukaže se moleći molitve kako bi se oslobodio čistilišnih muka. To nas đavao nastoji navesti da vjerujemo da se može živjeti u najvećem neredu do smrti i izbjeći pakao.

I u takvim slučajevima nije zabranjeno vjerovati da se je prikazana duša pokajala i da se nalazi privremeno u ognju, ispaštajući svoje grijehe. Niti je zabranjeno moliti za takve, ali trebamo biti veoma oprezni spram takvih pojava i povjerenja što im pridajemo«. *(Ribet, Mystique Divine, vol. 2, pogl. 10).*

Pojedinosti o kojima smo ovdje izvijestili dovoljno su da kod čitatelja opravdamo navode i činjenice u ovoj knjizi.

Još dodajmo, da se kršćanin mora čuvati pretjeranog nepovjerenja gledom nadnaravnih događaja koji su povezani s vjerskom dogmom. Sv. Pavao kaže: »Ljubav sve vjeruje« *(1 Kor 13,7).* Ove riječi neki ovako tumače: sve možemo razborito vjerovati i što se ne sukobljava s vjerovanjem. Ako je istina da razboritost odbacuje slijepo i praznovjerno prihvaćanje, također je istina da moramo izbjegavati i onu drugu skrajnost zbog kojeje naš Isus prekorio apostola Tomu. Vjeruješ – Isus mu reče – jer si vidio i dodirnuo me. Bilo bi bolje da si povjerovao svjedočenju svoje braće. Tražeći nešto više, krivac si nevjere. Taj grijeh moraju svi moji učenici izbjegavati. »Blaženi oni koji ne vidješe, a povjerovaše. Ne budi stoga nevjeran nego vjeran.« *(Iv 20, 27-29).*

Teolozi, tumači vjerske dogme, moraju biti veoma oprezni i strogi pri izboru svojih dokaza. Povjesničar treba da postupa veoma ozbiljno u pogledu nabrajanja događaja. No, duhovni pisac, navodeći primjere kako bi objasnio istinu i potaknuo vjernike na pobožnost nije vezan tako strogom stegom.

Najbolji autoritet u Crkvi, na primjer Sv. Grgur, Sv. Bernard, sv. Franjo Saleški, sv. Alfons Liguori, Bellarmin i mnogi drugi veoma poznati zbog svog znanja i svoje svetosti, pišući

svoja izvrsna djela ništa nisu znali o zahtjevima današnjice, zahtjevima koji nipošto ne znače napredak.

Zaista je duh naših otaca u vjeri bio veoma priprost. Pitamo se, koji je uzrok da je u naše doba nestalo starinske jednostavnosti? Nije li uzrok prostestanski racionalizam kojim su zaraženi mnogi katolici naših dana? Nije li to duh racionalizma i kriticizma iz luteranske reformacije koju su francuski filozofi promicali, učili da se Božje stvari promatraju s čisto ljudskog gledišta? Na taj način omlitavili ljude, udaljujući ih od Duha Božjega?

Bl. Louis Blois govoreći o objavama sv. Gertrude piše: »Njezina knjiga sadrži pravo blago. Oholi i puteni ljudi ne shvaćaju Božji Duh, smatrajući sanjarijama pisanje sv. Gertrude, sv. Meltilde, sv. Hildegarde i drugih. Upravo zato što ne poznaju prisni odnos kojim se Bog približije poniznima, priprostim dušama i kako Bog božanskim dodirima radosno obasjava duše čistim svjetlom istine, bez ikakve sjene zablude.« *(Louis de Blois, Epist. ad Florentium).*

Riječi su Louisa de Blois veoma ozbiljne. Ne želim se pridružiti ukoru ovog velikog učitelja duhovnog života, ali dok izbjegavam nerazborito vjerovanje u svaku novost, skupio sam ipak s izvjesnom slobodom samo one događaje koji mi se čine najautentičniji i najvjerodostojniji za našu pouku.

Dao Bog da primjeri u čitateljima uvećaju pobožnost prema preminulim vjernicima. Također neka duboko nadahnu sve koji ih čitaju svetim i spasonosnim strahom Čistilišta.

PREDGOVOR PREVODITELJA

Pisac je ovoga djela veoma poznat spisatelj, O. F. X. Schouppe, Družbe Isusove.

Autor je najbolje poznat braći svećenicima po svojim djelima o Dogmatskoj Teologiji i Svetome Pismu. Po sudu ozbiljne kritike zaslužuje najveću pohvalu.

U ovom djelu o čistilištu nalazimo puninu zdrave nauke i rasuđivanja s izvanrednom jasnoćom i jednostavnošću izražaja. Uistinu je značajna odlika pisca u njegovim djelima.

Uvjereni smo da će braća svećenici i vjernici pozdraviti ovo djelo na hrvatskom jeziku. Dati mu zaslužnu podršku.

Duboki mislilac i učitelj Svetog Pisma upoznat je kao malo tko drugi sa spisima otaca. Autor je ovoga djela na osobit način osposobljen napisati ovakvo djelo.

Pobožan i vjeran sin Crkve u svojim je djelima uvijek prožet katoličkim osjećajem, stalno u punom suglasju s katoličkom vjerom i katoličkim praktičnim životom.

Gradivo je ove knjige ujedno drago i zanimljivo svakom katoličkom srcu.

O postojanju posrednog stanja između neba i zemlje vjernici ne sumnjaju, kao što ne sumnjaju i u postojanje neba i pakla.

Crkva je sa svojim vrhovnim učenjem izrekla o ovome odlučnu i zadnju riječ za sva vremena. »Katolička je Crkva – kaže Tridentski sabor – vođena Duhom Svetim, poučavala na temelju svetih pisaca predaje otaca, u saborima i nedavno na ekumenskom Saborn da čistilište postoji, da vjernici na zemlji pomažu dušama u čistilištu svojim molitvama a na osobit način žrtvom svete mise« *(Zasjedanje 25.)*.

Pobožni čitatelj ne može odoljeti a da ne hrani i jača svoju vjeru čitajući barem jedno poglavlje ove knjige. Uviđajući koliku pomoć i utjehu može pružiti svetim dušama, ljubav će ga potaknuti da im ide u susret, da ih izbavi od muka.

Njihovi vapaji dopiru nam ovamo na krilima vjere s obala vječnosti. Vapaji neće biti uzaludni. Doći će do srca. Novi će se zanos roditi u srcu prema tom carstvu muka i nade. Tamo se još svete duše čiste da očišćene dočekaju radost vječne slave.

Zacijelo će zdiviti čitatelja da se učeni pisac ove knjige sada nalazi među poganima u Indiji, radeći za spas duša.

Prevodilac je napose nastojao dati pravi smisao pisca i izbjeći bilo odstupanje od stila bilo od literarnog sadržaja. Odstupanje od izvornika bilo bi na štetu velike vrijednosti čitava djela.

Uostalom, ako ovo djelo pridonese i u najmanjoj mjeri većoj slavi Božjoj i svetoj Crkvi, ako posluži da se bolje upozna nauka o čistilištu, ako uvjeri čitatelje o uzvišenoj pobožnosti prema svetim dušama, ako ih nadahne da svetim marom mole za njih: tada će uistinu biti ostvarena plemenita želja pisca i prevoditelja.

PRVI DIO

TAJNA BOŽJE PRAVDE

PRVO POGLAVLJE

Čistilište u Božjem nacrtu

Čistilište zauzima važno mjesto u našoj vjeri, jedno je od glavnijih naučavanja Isusa Krista i ključna je uloga u ekonomiji ljudskog spasenja.

Sveta Božja Crkva, kao cjelina, sastoji se od tri dijela: putujuća Crkva na zemlji, proslavljena Crkva u nebu i trpeća Crkva u čistilištu.

Ove tri Crkve sačinjavaju mistično Tijelo Kristovo. Tako da duše u čistilištu nisu ništa manje njegovi članovi nego što su vjernici na zemlji i izabranici u nebu.

Evanđelje redovito naziva Crkvu nebeskim kraljevstvom. Stoga je čistilište, poput zemaljske i nebeske Crkve, dio tog ogromnog kraljevstva.

Ove su tri, sestre, Crkve međusobno povezane nerazdruživom svezom, a to mi nazivamo: općinstvo svetih. Svrha im je dovesti duše u vječnu slavu, konačnom cilju svih izabranika.

Tri Crkve se međusobno pomažu kako bi se napučilo nebo, vječni grad, slavni Jeruzalem.

Koja je, onda, dužnost članova putujuće Crkve prema dušama u čistilištu? Treba da im olakšamo patnje. Bog je stavio u naše ruke ključ te tajanstvene tamnice: molitvu i pobožnost za preminule duše čistilišta.

DRUGO POGLAVLJE

Molitve za preminule – strah i pouzdanje

Molitve za preminule, žrtve i prinosi i pobožnost prema dušama u čistilištu, dio su kršćanskog bogoštovlja. Tom pobožnošću Duh Sveti ulijeva ljubav u srca vjernika.

»Sveta je i spasonosna misao – kaže Sveto Pismo – moliti se za mrtve da im se grijesi oproste« *(2 Mak 12, 46)*.

Da uistinu budemo što savršeniji, moramo pobožnost prema dušama u čistilištu pratiti duhom straha pouzdanja. Božja nas svetost i pravda nadahnjuju spasonosnim strahom, a njegovo nam neizmjerno milosrđe daje neograničeno pouzdanje.

Bog je sama svetost. Mnogo viša negoli je suncu njegova svjetlost. Ni sjena grijeha ne može se pojaviti pred njegovim licem. »Tvoje su oči čiste – kaže prorok – i ne možeš gledati na nepravdu« *(Hab 1, 13)*.

Kad se gadost pojavi u stvorovima, onda Božja svetost zahtijeva ispaštanje grijeha. Zaista je strašan prizor kad stroga pravda vrši ispaštanje. S razlogom Sveto Pismo ponovno kaže: »Sveto je i strašno Ime njegovo« *(Ps 110)*. Kao da hoće reći: strašna je njegova pravda budući da je neizmjerna njegova svetost.

Strašna je Božja pravda. Svom strogošću kažnjava čak i najneznatnije pogreške. Razlog je tome što su te pogreške neznatne u našim očima, ali su velike pred Bogom. I najmanji je grijeh neizrecivo odvratan Bogu zbog neopisive svetosti koju grijeh povrijeđuje. Zato i najmanji prekršaj poprima strahovite posljedice i traži primjerenu zadovoljštinu. To nam objašnjava strahovitost patnja u drugom životu što bi nas moralo prožeti svetim strahom.

Ovaj je strah spasonosan. Njegov nas učinak ne samo potiče na samilost prema jadnim dušama koje toliko pate, nego također i nas drži budne u duhovnom napretku.

Zato misli često o čistilišnom ognju i tako ćeš izbjeći i najmanje pogreške. Misli o čistilišnom ognju i tako ćeš pokorom i zadovoljštinom udovoljiti Božjoj pravdi. Radije na ovome svijetu negoli na drugome.

Ipak se moramo čuvati pretjerana straha i ne gubiti pouzdanje. Ne smijemo zaboraviti Božje milosrđe koje nije manje od njegove pravde. »Tvoje je milosrđe, Gospodine, visoko iznad nebesa« *(Ps 107)*. I na drugome mjestu: »Gospodin je blag i milosrdan, strpljiv i bogat milosrđem« *(Ps 144)*.

Neizrecivo Božje milosrđe treba da stiša najveće strahovanje i ispuni svetim pouzdanjem, prema riječima: »U Tebe se, Gospodine, uzdam; ne daj da se ikada postidim« *(Ps 70)*.

Ako smo stalno prožeti ovim dvostrukim pouzdanjem u Božje milosrđe i strahom kojim nas njegova pravda nadahnjuje, tada ćemo posjedovati istinski duh pobožnosti prema dušama u čistilištu.

Ovaj dvostruki osjećaj, ako ga ispravno shvatimo, izvire iz dogme o čistilištu. Dogma uključuje otajstvo Pravde i Milosrđa. Pravdu koja kažnjava i milosrđe koje oprašta. S tog dvostrukog gledišta promatramo i objašnjavamo nauku o čistilištu.

TREĆE POGLAVLJE

Čistilište – Katolička nauka – Tridentski Sabor – Različita pitanja

Riječ čistilište uzima se kadikad da označimo mjesto, a kadikad stanje između neba i pakla.

Pravo govoreći, to je stanje duša koje se nakon svoje smrti nađu u milosti Božjoj, ali nisu dovoljno zadovoljile za svoje pogreške i nisu postigle stupanj čistoće, potreban da u viđenju uživaju Boga.

Čistilište je, dakle, prijelazno stanje: završava uživanjem vječnog blaženstva. Nije prigoda gdje se nešto može dobiti ili izgubiti, nego je mjesto pokore i ispaštanja.

Duša dospije do kraja svog ovozemnog života. Bilo je to vrijeme kušnje, vrijeme zasluživanja za dušu, vrijeme Božjeg milosrđa. Kada to vrijeme mine, tada nastupa Božja pravda, a duša ne može ni zaslužiti ni izgubiti svoje zasluge. Ostaje u stanju u kojemu je smrt nađe. Ako je nađe u stanju posvetne milosti, može biti sigurna da više nikada neće izgubiti to sretno stanje i da će vječno posjedovati Boga. Ali ako je opterećuju neki dugovi vremenite kazne, tada mora najprije dati zadovoljštinu Božanskoj pravdi, ispaštajući kaznu u potpunoj strogosti.

Eto, to znači riječ čistilište kao i stanje duša koje se tamo nalaze.

O tome Crkva uči kao vjersku dogmu dvije istine. Prva: čistilište postoji; druga: dušama se u čistilištu može pomoći molitvama, osobito žrtvom svete mise.

Osim ove dvije dogmatske istine susrećemo još mnogo naučnih pitanja o kojima se Crkva još nije izjasnila, ali teolozi o njima jasno iznose svoja mišljenja.

Pitanja se odnose: o mjestu čistilišta; o naravi patnja; o broju i stanju duša u čistilištu; o sigurnosti očekivanja vječnog blaženstva; o trajanju njihovih patnja; o posredovanju živih u njihovu korist i o učinkovitosti molitava Crkve.

ČETVRTO POGLAVLJE

Mjesto čistilišta – naučavanje teologa – katekizam Tridentskog sabora – sv. Toma

Kad kažemo u Apostolskom vjerovanju da je Isus Krist nakon svoje smrti »sašao nad pakao«, tada riječ Pakao – veli katekizam Tridentskog sabora – označuje skrovito mjesto gdje borave duše koje još nisu prispjele u vječno blaženstvo. Te su tamnice različite. Jedna tamna i mračna gdje zli dusi neprestano muče proklete duše ognjem koji se nikada ne gasi. To mjesto redovito zovemo Paklom, također i Gehenom i Ponorom.

Još postoji i drugi »pakao«, sadrži oganj čistilišta. Tu duše pravednika trpe neko određeno vrijeme dok ne budu potpuno čiste kako bi mogle ući u nebesku domovinu gdje ne može ništa ući što nije posve čisto.

Tu se nalazio i treći »pakao« gdje su boravile odabrane duše što su umrle prije dolaska Isusa Krista. Uživale su mirni počinak bez ikakvih muka, tješeći se nadom otkupljenja. Očekivale su Isusa Krista i konačno bijahu oslobođene Kristovim dolaskom nad pakao. Čim ih je Spasitelj obasjao sjajem svjetlosti, poklonio im je vječno blaženstvo: gledanje Boga. Ispunilo se Kristovo obećanje što ga dade dobrom razbojniku na križu: »Danas ćeš biti sa mnom u Raju.«

»Posve je vjerojatno mišljenje – kaže sv. Toma – koje se slaže s izjavama svetaca i s njihovim osobnim objavama, da su u čistilištu dva mjesta gdje se ispašta. Prvo je općenito određeno za duše. Nalazi se ispod, i veoma blizu, pakla. Drugo je određeno za posebne slučajeve i odatle se pojavljuju mnoge duše« *(Suppl. p. 3 qu.ultima).*

Dakle, sveti Toma dopušta, i mnogi drugi dijele njegovo mišljenje, da ponekad Božanska pravda dodijeli posebno mjesto čišćenja nekim dušama. Čak im dopušta da se pojave bilo da

upozore žive, bilo da isprose molitve koje im nužno trebaju. Kadgod pak i zbog drugih razloga, dostojnih Božje mudrosti i milosrđa.

To je općenito mišljenje o mjestu čistilišta. Budući da ne kanimo pisati raspravu o svim mogućim prijepornim pitanjima, zato nećemo ovdje dodati dokaze ni protudokaze. Opise može čitatelj pronaći kod Suareza i Bellarmina. Spomenut ćemo samo da se ovo mišljenje, gledom podzemnog mjesta pakla, ne boji ni najmanje moderne znanosti. Nemoguće je čistoj naravnoj znanosti rješavati ova pitanja budući da pripadaju nadnaravnom redu.

Štoviše, dobro znamo da duhovi mogu biti na nekom mjestu koje druga tjelesa zauzimaju kao da uopće tu i ne postoje.

Nadalje, – geolozi općenito tvrde – da je unutrašnjost zemlje ili potpuno užarena, ili u nekom drugom stanju. Dakle, ništa ne priječi da tu prebivaju duhovi; čak i duhovi s uskrslim tijelom. Apostol Pavao uči da je zrak ispunjen mnoštvom zlih duhova: »Nama se boriti protiv zlih duhova koji borave u nebeskim prostorima« *(Ef 6, 12)*.

Također i dobri anđeli čuvari nisu ništa manje brojni oko nas u svijetu. Ako, dakle, mogu anđeli i drugi duhovi napučiti naše prostore – a fizički se svijet ni za dlaku ne mijenja – zašto onda duše preminulih ne bi mogle prebivati tu?

PETO POGLAVLJE

Mjesto čistilišta – objave svetaca – sv. Terezija – – sv. Ljudevit Bertrand – sv. Marija Magdalena de Pazzi

Sveta Terezija gajila je veliku ljubav spram duša u čistilištu. Što je više mogla pomagala ih je svojim molitvama i dobrim djelima. Bog joj je za nagradu pokazao duše koje je oslobodila. Vidjela ih je u času kada su se oslobodile muka pri ulasku u nebo. Te su duše redovito dolazile iz »srca zemlje«.

»Primih vijest – piše ona – o smrti nekog redovnika koji je u svoje vrijeme bio provincijal svoje i malo kasnije druge provincije. Upoznala sam ga. Bio je od velike duhovne koristi. Njegova mi je umnost uzročila velike tjeskobe iako je bio poznat zbog mnogih svojih vrlina. Bojah se za spas njegove duše jer je bio starješina više od dvadeset godina. Uvijek se, naime, bojim za one koji se brinu za duše. Posve uznemirena odoh u neki oratorij. Usrdno sam molila Gospodina da udijeli tom redovniku nešto dobra koje sam ja zaslužila u životu, a ostalo da nadoknadi iz svojih neizmjernih zasluga kako bi tu dušu oslobodio čistilišnih muka.

Dok sam vapila za ovu milost svim žarom svoga srca, najednom opazih s desne strane njegovu dušu kako izlazi iz »zemaljskih dubina« i ulazi radosno u nebo. Iako ovaj svećenik bijaše poodmaklih godina, ukaže mi se licem čovjeka koji još nema trideset godina, lice obasjano svjetlošću.

Viđenje, iako je trajalo veoma kratko, ispunilo me radošću i bez ikakve sjenke sumnje o istinitosti viđenja. Budući da sam bila veoma udaljena od mjesta gdje je ovaj sluga Božji završio zadnje dane, prošlo je nekoliko vremena dok sam doznala pojedinosti njegove svete smrti. Svi koji se nađoše pokraj njega u času smrti, divili su se njegovoj smirenosti, poniznosti, suzama i svijesti do zadnjeg časa kada je Bogu predao svoju dušu.

Jedna redovnica moga samostana, uzorna Božja službenica, preminula je unazad dva dana. Molili smo za nju potajnički časoslov u koru. Jedna je sestra čitala čitanje, a ja izgovarala opjev versa. Kad je pročitala polovicu čitanja, vidjeh dušu redovnice kako izlazi iz dubine zemlje i ulazi u nebo. Bijaše posve slična našoj redovnici.

U ovom je istom samostanu preminula druga redovnica u dobi 18 ili 20 godina, uzor pobožnosti, opsluživanja pravila i drugih kreposti. Sav joj je život bio ispunjen bolestima i patnjama što je sve strpljivo snosila. Nisam ni najmanje sumnjala da je takvim svetim životom zaslužila da bude pošteđena čistilišnih muka. No, dok sam molila časoslov, a još nije bila sahranjena i prošlo je tek četvrt sata nakon njezine smrti, vidjeh njezinu dušu kako izlazi iz »zemlje« i ulazi u nebo.«

Sličan se događaj zbio u životu sv. Ljudevita Bertranda, reda sv. Dominika. Njegov je život opisao otac Antist, član istog Reda; živio je skupa s njime. Opis je događaja unesen u ACTA SANCTORUM. Godine 1557. dok je sv. Ljudevit boravio u samostanu u Valenciji, zavladala je kuga u gradu. Strašna se bolest brzo širila, prijeteći da istrijebi cijelo pučanstvo. Svatko je strepio za svoj život.

Neki redovnik u samostanu, želeći da se pripravi na smrt, učinio je opću ispovijed čitava svoga života pred sv. Ljudevitom. Na koncu ispovijedi reče ispovjedniku: »Oče, ako se svidi Bogu da me sada uzme k sebi, vratiti ću se i obznaniti vam o svom stanju u drugom životu.«

Dotični redovnik umre nakon kratkog vremena i slijedeće noći ukaže se svetom Ljudevitu. Reče mu da je u čistilištu zbog nekih neznatnih pogrešaka za koje još treba da zadovolji. Zamoli sveca da ga preporuči braći u samostanu. Sveti Ljudevit smjesta obavijesti prijora. Prijor odmah preporuči dušu preminulog brata molitvama i svetim misama sakupljenoj braći u kapitulu.

Šest dana kasnije neki čovjek u gradu, koji nije ništa znao što se tih dana zbivalo u samostanu, dođe ocu Ljudevitu na ispovijed i reče mu: »Ukazala mi se duša oca Klementa. Vidjeh kako se otvara zemlja, a duša dobrog oca izlazi sva u slavi. Izgledala je poput sjajne zvijezde što zasja zrakom na putu prema nebu.«

Čitamo u životu svete Magdalene de Pazzi, što ga napisa njezin ispovjednik otac Cepari, Družbe Isusove, opis viđenja svetice: Prije nekog vremena umrla je jedna sestra. Jednog je dana za vrijeme molitve pred Presvetim ugledala dušu ove sestre kako izlazi iz zemlje, ali još uvijek u tamnici čistilišta. Sva ovita plamenom ognja. Ispod ognja stajala je haljina izvanredne bjeline koja ju je čuvala od strašnog ognjenog žara. Svetica je još ostala pred oltarom čitav jedan sat. Za vrijeme jednosatnog klanjanja promatrala je tu dušu kako ispašta svoju zadnju pokoru. Na kraju sata duša je poletjela prema nebu.

ŠESTO POGLAVLJE

Mjesto čistilišta – sv. Franciska Rimska – sv. Magdalena de Pazzi

Svidjelo se Bogu pokazati u duhu mračno prebivalište čistilišta nekim odabranim dušama da vjernicima objave bolne tajne boravka za njihovu duhovnu pouku.

Među takve bila je i glasovita sv. Franciska, utemeljiteljica Družbe oblata. Umrla u Rimu godine 1440., Bog ju je obdario sjajnim viđenjima o stanju duša u drugom svijetu.

Vidjela je pakao i njegova strašna mučila. Vidjela je također i unutrašnjost čistilišta i njegov tajanstveni red. Zamalo da ne rečem: redoslijed ispaštanja koji vlada u tom dijelu Kristove Crkve.

Iz poslušnosti naredbama svojih starješinica sve je očitovala što joj je Bog objavio. Svoja je viđenja zabilježila na zahtjev preč. kanonika Matteotti, svog duhovnog ravnatelja. Zato su sva njezina viđenja obilježena uvjerljivom vjerodostojnošću koja se zahtijeva u ovim viđenjima.

Ova je Božja službenica izjavila kako je, poslije nego je podnijela neizrecivu grozotu pakla, izašla iz tog ponora i kako ju je nebeski vodič poveo odatle u područje čistilišta gdje nije bilo ni nereda ni grozote, ni očaja ni vječne tame. Tu Božanska nada daje svoje svjetlo. Bi joj rečeno da se to mjesto čišćenja također zove: boravak u nadi. Vidjela je duše koje strašno trpe, ali ih anđeli pohađaju i pomažu u njihovim patnjama.

Čistilište je – kaže ona – podijeljeno u tri različita odjela koja izgledaju kao tri različite ogromne pokrajine patničkog kraljevstva. Odjeli su jedan ispod drugoga gdje borave duše različitih stupnjeva. Duše su smještene veoma duboko prema tome kako su griješile i koliko su udaljene od oslobođenja čistilišnih muka.

Najniži je odjel ispunjen gorućim ognjem, ali nije tako taman kao onaj u paklu. To izgleda kao ogromno goruće more, izbacujući iz sebe silne plamenove.

Bezbrojne su duše bačene u te dubine. Tu su duše koje su smrtno griješile, a koje su se svojevremeno ispovijedile, ali nisu za svoje grijehe dovoljno zadovoljile u ovom životu.

Službenica je Božja poučena da za svaki oprošteni smrtni grijeh mora duša trpjeti sedam godina. To se ne mora shvatiti kao neku određenu mjeru, jer se smrtni grijesi razlikuju po svojoj grozoti, nego kao neku prosječnu kaznu.

Iako su duše zahvaćene istim plamenom, njihove patnje nisu iste jačine. Razlikuju se prema broju i naravi njihovih grijeha.

U donjem je odjelu čistilišta svetica opazila svjetovnjake i osobe posvećene Bogu. Svjetovnjake, laike, koji su poslije grešnog života imali sreću da se iskreno obrate. Osobe pak posvećene Bogu bile su one koje nisu ispravno živjele u duhu svetosti svoga staleža.

Upravo je u taj čas vidjela dušu nekog svećenika kako silazi dolje. Dobro ga je poznavala, ali nije otkrila njegovo ime. Opazi da mu je lice prekriveno velom i tako sakrilo ljage grijeha. Iako je živio veoma uzornim životom, taj svećenik nije opsluživao strogo uzdržljivost, tražio je veoma pohlepno po izboru bolja jela kod stola.

Tada svetica bi ponesena u srednji dio čistilišta gdje borave duše koje su zaslužile manje kazne. Taj prostor ima tri različita odjela. Prvi sliči ogromnom ledenom zatvoru čija hladnoća nadilazi sve granice; drugi dio, naprotiv, sliči ogromnom kotlu užarenog ulja i smole. Treći pak nalići ribnjaku punom tekućeg željeza poput rastopljenog zlata ili srebra.

Gornji dio čistilišta, koji nam svetica nije opisala, privremeno je boravište duša koje malo trpe, osim patnje gubitka. Te duše čekaju sretan čas svoga oslobođenja.

Sljedeći primjer opisala nam je sv. Magdalena de Pazzi, karmelićanka iz Firence, kako piše otac Cepari u njezinom životopisu. Opisuje nam sliku čistilišta dok je u predašnjim viđenjima opisala razne dijelove.

Malo prije svoje smrti godine 1607., našla se je jedne večeri skupa s nekoliko svojih redovnica u samostanskom vrtu. Doživjela je ekstazu i vidjela pred sobom otvoreno čistilište. Istovremeno – kako je kasnije izjavila – neki je glas pozove da dođe

vidjeti tamnice Božanske pravde i kako su duše koje se tu nalaze uistinu vrijedne svake samilosti.

U taj čas čuli su njezin glas: »Da, evo me.« Time je pristala da poduzme naporno putovanje. U stvari, hodala je puna dva sata veoma širokim i prostranim vrtom i zaustavljala bi se svako malo vremena. Često je prekidala svoj hod i pozorno promatrala ukazane patnje. Moglo se je vidjeti gdje iz samilosti sklapa ruke, lica veoma blijeda. Tijelo bi joj se savijalo pod teretom bolova na očigled strašnog prizora koji se odvijao pred njezinim očima.

Tada bi zapomagala jakim glasom poput tužaljke: »Milosrđe, moj Bože, milosrđe! Siđi, presveta Krvi i oslobodi te duše iz tih tamnica! Jadne duše! Trpite tako strašno, a ipak ste zadovoljne i vesele. Tamnice mučenikâ uspoređene s vašim mučilima bile su samo vrtovi radosti. Kako ću biti sretna ako ne budem primorana poći dolje njihovim putem.«

Ipak je sišla dolje, prisiljena nastaviti svoj hod. No, netom je zakoračila par koraka, zaustavi se uzdrmana groznim prizorom i duboko uzdišući poviče: »Što? Zar se u tom žalosnom stanu nalaze i redovnice! Dobri Bože! Kako se te duše muče! Ah, Gospodine!«

Nije nam opisala narav tih muka. Ali užas što ga očitovaše promatranjem njihovih patnja izazivaše joj usklik pri svakom koraku. Odatle je pošla u manje mračne odaje. Tu se nalaze tamnice za skromne duše i za djecu čije neznanje i pomanjkanje razuma ublažavaju njihove mane. Njihove su joj muke izgledale lakše negoli one drugih duša. Tu je samo oganj i led. Opazi da te duše imaju kraj sebe svoje anđele čuvare koji ih štite svojom prisutnošću. Ali je vidjela također i đavle čije su nakaznosti povećavale njihove boli.

Hodajući dalje ugleda još nesretnije duše. Tada se čuo njezin glas gdje viče: »Ah, kako je strašno to mjesto! Puno strašnih boli i neopisive muke! Tko, moj Bože, tko su te žrtve tih strašnih mučila? Ah, oštri ih mačevi bodu, sijeku na komade!« Tada ču odgovor da su to duše koje su se ogriješile licemjerstvom.

Idući još dalje vidje veliko mnoštvo duša, izranjenih i pritisnutih tijeskom. Shvati da su to duše onih nestrpljivih i neposlušnih za vrijeme svoga života. Dok ih je promatrala, njezini pogledi i uzdasi, čitavo njezino držanje odavalo je samilost i grozotu.

Malo kasnije njezino je uzbuđenje poraslo i tada je zavapila strašnim uzvikom. Bila je to tamnica laži. Pošto ih je dobro promotrila, zavapila je jakim glasom: »Lažljivci borave u mjestu najbliže paklu. Njihove su patnje neopisivo velike. Užareno se olovo slijeva u njihova usta. Vidim ih gdje gore, a istodobno se tresu od zime.«

Tada pođe do tamnice gdje se nalaze duše koje su griješile iz slabosti. Čuo se njezin glas kad je zavikala: »Jao! Mislila sam da ću vas naći među onima koji su griješili iz neznanja, ali sam se prevarila. Vi izgarate od mnogo jače vatre.«

Idući dalje opazi duše koje su bile odveć priljubljene uz dobra ovoga svijeta i koje su griješile grijehom škrtosti.

»Koja sljepoća! – reče. Nevjerojatnim zanosom tražili su propadljivu sreću! Duše koje zemaljska dobra nisu mogla dovoljno zasititi, sada se ovdje zasićuju mučilima. Rastapaju se poput željeza u peći.«

Odatle prijeđe u mjesto gdje su utamničene duše koje su griješile grijesima nečistoće. Vidjela ih je u tako gadnoj i ogavnoj tamnici da joj je taj prizor izazvao povraćaj. Brzo odvrati svoj pogled od tako gnusnog prizora.

Videći zatim ponosite i oholice, reče: »Gle onih koji su željeli blistati pred ljudima poput zvijezda, a sada su osuđeni da žive u ovoj groznoj tami.«

Susrela je i duše koje su griješile protiv nezahvalnosti Bogu. Postale su plijenom neshvatljivih mučila, bačene u jezero rastopljena olova jer su zbog svoje nezahvalnosti izgubile svaku pobožnost.

Napokon je u zadnjoj tamnici vidjela duše koje nisu bile žrtva nikakve mane, ali zbog nepažnje prema sebi počinile bezbroj sitnih pogrešaka. Opazi da te duše sudjeluju u patnjama svih grijeha, ali u manjem stupnju, jer su griješile povremeno i zato manje odgovorne od onih koje su griješile iz čiste navike.

Nakon zadnje postaje svetica je napustila vrt, moleći Boga da joj više nikada ne dopusti da bude svjedokom takvih prizora koji kidaju srce. Osjetila je da ne bi imala snage sve to opet podnijeti. Još je bila u ekstazi, razgovarajući s Isusom. Reče mu: »Reci mi, Gospodine kojom si mi namjerom otkrio ove strašne tamnice o kojima sam tako malo znala, a još manje shvaćala? Da, sada vidim da me hoćeš poučiti o svojoj neizrecivoj svetosti, da sve više i više bježim od najmanje ljage grijeha jer je to tako odurno tvojim očima.«

SEDMO POGLAVLJE

Gdje se nalazi čistilište – sv. Lidwina od Schiedama

Sada ću vam ispričati treći prikaz unutrašnjosti čistilišta: viđenje sv. Lidwine od Schiedama. Umrla je 11. travnja, godine 1433. Njezin je životopis napisao njezin suvremenik, te je ovo viđenje potpuno istinito.

Ova je djevica, uzor kršćanske strpljivosti, bila žrtvom najtežih bolesti punih 38 godina. Patnje su joj posve onemogućile spavanje te je duge noći provodila u molitvi. Njezin je anđeo čuvar u duhu povede u tajanstvene odjele čistilišta. Vidjela je stanove, tamnice, razna skrovišta mučenja. Jedno turobnije od drugoga.

Susretne također otprije poznate osobe i vidje njihove razne kazne.

Netko bi mogao zapitati: Kakva je bila narav tih ushitnih pohoda? To je veoma teško protumačiti, ali smijemo zaključiti, prema nekim zgodama, da je u njima bilo mnogo više stvarnosti negoli bismo u prvi mah mogli vjerovati.

Ta sveta bolesnica poduzela je mnoga putovanja i hodočašća na zemlji po svetim mjestima u Palestini, po rimskim crkvama i po obližnjim samostanima. Savršeno je upoznala ta mjesta koja je posjetila.

Neki je redovnik iz samostana sv. Elizabete jednom razgovarao s njom i u razgovoru spomenuo ćelije, dvoranu sastanaka, blagovaonicu u svojem samostanu. Na kraju razgovora ona mu je savršeno opisala pojedinosti u njegovom samostanu kao da je tu boravila čitavo vrijeme svoga života. Redovnik se iznenadio. No, ona mu reče: »Treba da znate, oče, da sam ja bila u vašem samostanu. Posjetila sam sobe i susrela anđele čuvare braće koja tu stanuju.«

Na jednom svom putovanju čistilištem dogodio se slijedeći slučaj. Neki se nesretan grešnik, odan pokvarenosti svijeta, ipak obratio na koncu svoga života. Pomoću molitava i stalnim nagovaranjem Ludwine iskreno je ispovjedio svoje grijehe i primio odrješenje. Ali mu je malo ostalo vremena za pokoru jer je uskoro umro od kuge.

Svetica je i nadalje prinosila mnoge molitve i patnje za njegovu dušu. Nastavila i kasnije, otkako ju je njezin anđeo čuvar vodio kroz čistilište. Željela je doznati da li je tu još onaj obraćeni grešnik i u kakvom se stanju nalazi. Anđeo joj odgovori: »Da, on je još ovdje i teško se muči. Jesi li spremna podnijeti nešto od njegovih patnja da bi mu olakšala muke?« »Veoma rado« – odgovori svetica. »Spremna sam trpjeti bilo što da mu pomognem.« Tada je anđeo povede na mjesto tih strašnih muka. »Da li je ovo pakao, dragi brate?« – zapita sveta djevica, zahvaćena silnim strahom. Anđeo joj odgovori: »Nije, sestro. Ovo je tek dio čistilišta. Nalazi se upravo na rubu pakla.« Gledajući svuda naokolo, ugleda prostor sličan ogromnoj tamnici, opkoljen golemim zidovima čija ju je crnina sa strašnim kamenim blokovima ispunjala užasom.

Približujući se tom tamnom prostoru ugleda verige i oruđa i ču zaglušnu buku, vapaje i uzvike užasa, zbog jakih udaraca što ih krvnici nanose svojim žrtvama. Buka je bila takva da se sve uzbune ovoga svijeta i oluje ne bi mogle usporediti s njome. »Kako je strašno to mjesto!«

»Želiš li da ti pokažem to mjesto?«

»Ne, zaklinjem te, ne! Buka je tako zastrašujuća, ne mogu je više podnositi. A kako bih mogla podnijeti gledajući strahote?«

Nastavljajući svoj tajanstveni hod ugleda jednog anđela. Sjedi žalostan na rubu nekog zdenca. »Tko je taj anđeo?« – zapita svog anđela. »On je vodič – anđeo čuvar grešnika za koga se toliko brineš. Njegova je duša u tom zdencu gdje provodi posebno čistilište.«

Na te riječi Lidwina znatiželjno pogleda anđela. Htjede vidjeti tu dušu toliko joj dragu, koju je nastojala osloboditi strašnog ponora. Anđeo, shvativši što želi, digne poklopac sa zdenca i odmah se iz zdenca dignu oblak dima skupa i plačni uzdasi.

»Raspoznaješ li glas?« – zapita anđeo. »Ah, da.« – odgovori Božja službenica. »Želiš li vidjeti tu dušu?« – ponovno zapita

anđeo. Na njezinu zamolbu anđeo ga pozva imenom. Odmah svetica ugleda dušu na rubu ponora, svu u ognju sličnom užarenom željezu. Progovori joj jedva razumljivim glasom: »Lidwino, Božja službenice, tko će mi omogućiti da promatram lice Svevišnjega?«

Lik ove duše, žrtva najstrašnijih ognjenih muka, zadao je takav udarac svetici da se je njezin pojas prelomio na dvoje. Budući da više nije mogla podnijeti takav lik, naglo se prenu iz ekstaze.

Nazočne osobe, videći njezinu ustrašenost, zaželješe doznati uzrok tome. »Jao! Kako su strašne tamnice čistilišta! Pristala sam da siđem u čistilište s nakanom pomoći dušama. Bez ove nakane, kad biste mi poklonili sav svijet, ne bih mogla podnijeti grozan strah što ga je u meni prouzrokovao strašan prizor.«

Nekoliko dana kasnije onaj isti anđeo, što ga je prije vidjela toliko tužna, ukazao joj se vesela lica. Reče joj da je duša njezina prijatelja napustila ponor i prešla u redovito čistilište. To djelomično oslobođenje nije umanjilo ljubav Lidwine. Nastavila je moliti se za tu siromašnu dušu. Namijeni zasluge svojih molitava za njegove patnje do dana dok nije vidjela da su mu se otvorila nebeska vrata.

OSMO POGLAVLJE

Gdje je čistilište? – sv. Grgur veliki – đakon Pashazije i svećenik iz Centumcellae – bl. Stjepan, Franjevac, i redovnik u Crkvi – Teofil Renaud i bolesna žena

Sv. Toma i drugi crkveni naučitelji uče da u posebnim slučajevima Božanska pravda doznačuje nekim dušama posebna mjesta u zemlji.

Mnoge činjenice potvrđuju njihova mišljenja. Spominjem dva slučaja što ih je sv. Grgur veliki zabilježio u svojim DIJALOZIMA *(Dialog. 440)*.

»Dok sam bio mladić i svjetovnjak u svijetu, slušao sam starce, vrijedne povjerenja, kako se je đakon Pashazije ukazao Germanu, biskupu Kapue.«

Đakon Pashazije, čije su se knjige o Duhu Svetome posvuda čitale, bio je čovjek izvanredne svetosti, pun dobrih djela, nesebičan, pobožan prema dušama u čistilištu.

Uskoro je nastala rasprava oko izbora pape. Pashazije se odijeli od zbora biskupa, pridruži se protivnoj stranci. Odmah poslije njegove smrti Bog je potvrdio čudom njegovu svetost. Zbilo se ozdravljenje na dan njegova pogreba samim dodirom njegove misne haljine. Dosta vremena nakon smrti Pashazija pođe German, biskup Kapue, po nalogu liječnika u toplice sv. Angela. Iznenadi se veoma kada ugleda đakona Pashazija gdje obavlja najskromnije poslove u toplicama.

»Ovdje ispaštam – reče prikaza – jer sam naopako učinio priklonivši se pogrešnoj stranci. Molim vas, molite Gospodina za mene. Doznat ćete da vas je Bog uslišao ako me već ne nađete na ovom mjestu.«

German počne moliti za preminulog. Nakon nekoliko dana povrati se u toplice, ali tu već ne nađe Pashazija. »Morao je

podnijeti samo vremenitu kaznu – veli sv. Grgur. Sagriješio je iz neznanja, a ne zloće.«

Isti papa piše o nekom svećeniku iz Centumcellae *(Città Vecchia)* koji se je također liječio u toplicama.

Ovog je svećenika revno posluživao veoma skroman čovjek, neopisivom ljubaznošću.

Svećenik promisli da bi morao nekako nagraditi njegovu veliku pažnju, donese sutradan dva čitava kruha. Pošto ga je nanovo poslužio osobitom pažnjom, ponudi mu kruh. Poslužitelj mu vesela lica reče: »Oče, zašto mi nudite kruh? Ja to ne mogu jesti. Ja sam, koga vi sada gledate, bio gospodar ovdje. Poslije moje smrti poslan sam ovdje da na ovaj način ispaštam svoje grijehe. Ako mi želite pomoći, prikažite za mene sveti Euharistijski kruh.«

Nakon toga naglo nesta. Taj je čovjek zapravo bio samo duh koji je naglo iščeznuo.

Čitavu jednu sedmicu dobri je svećenik obavljao pokornička djela i svagdano je prinosio žrtvu svete mise za ispokoj duše preminuloga. Kad se ponovno povratio u toplice nije više našao svog vjernog slugu. Zaključio je da je bio oslobođen čistilišnih muka.

Čini se da Božanska pravda kadikad osuđuje duše da svoje kazne ispaštaju na istom mjestu gdje su griješile.

Čitamo u životu bl. Stjepana, redovnika Male braće, da je osobito bio pobožan prema presvetom Sakramentu. Dio je noći proboravio i klanjao se Svetotajstvu. Jednom zgodom dok je molio u kapeli, odjednom opazi nekog redovnika u klupi. Stjepan mu se približi i upita da li mu je starješina dozvolio da smije napustiti sobu u taj sat. »Ja sam preminuli redovnik – odgovori. Ovdje moram naredbom Božanske pravde ispaštati svoje čistilište. Ovdje sam griješio zbog površnosti i nehaja za vrijeme časoslova. Bog mi je dopustio da se pojavim u ovom stanju da mi pomogneš svojim molitvama« *(Book, 4,30 – Rassignoli, Merveilles du Purgatoire)*.

Dirnut tim riječima bl. Stjepan odmah se baci na koljena, izmoli »Iz dubine« i još neke molitve. Dok je molio, opazi kako je pokojnikovo lice poprimilo veseo izraz. Nekoliko je puta sljedećih noći na isti način vidio prikazu. Svaki put veselijeg lica ukoliko se bližio kraj njegova oslobođenja. Napokon, poslije zadnje molitve bl. Stjepana, pokojnik se sav u sjaju digne s klupe, zahvali svome osloboditelju i nestane u svjetlosti slave.

Sljedeći divan primjer ne bih se usudio ispripovjediti – kaže kanonik Postel – da ga već nije ispričao Teofil Renaud, teolog i kritičar. On bilježi ovaj slučaj, događaj svoga vremena kojemu je sam bio očevidac.

Abbè Louvet nadodaje da je generalni vikar nadbiskupa u Besançonu ispitao u tančine ovaj slučaj i zajamčio istinitost.

Godine 1629. u Dôle-u u Franche-Compte, Hugette Roy, žena pripadnica srednjeg staleža, živjela je prikovana na krevetu zbog opasne upale pluća. Liječnik je smatrao potrebnim da joj izvadi nešto krvi. Svojom nespretnošću prereže joj glavnu arteriju na lijevoj ruci što je uzrokovalo smrtonosnu slabost.

Sljedećeg dana, rano u zoru, vidje kako ulazi u njezinu sobu mlada djevojka, u bjelini, čedna vladanja. Zapita bolesnicu, želi li da je poslužuje i dvori. Sva sretna takvom ponudom odgovori da joj ne može iskazati veće radosti od takve ponude.

Tada joj nepoznata osoba upali vatru, približi se Hugetti, sjedne do nje na krevet. Nastavi je paziti i posluživati poput najodanije bolničarke.

Gle čuda! Dodir ruke nepoznate osobe bijaše tako moćan te se je bolesnica osjetila mnogo bolje i u čas posve zdravom. Bolesnica zaželi doznati tko je ta plemenita nepoznata osoba. Pozove je da je nešto upita. Ona se povuče, rekavši da će se vratiti navečer. Međutim, čuđenje i znatiželja o nenadanom ozdravljenju brzo se proširi i o ničem se drugom nije raspredalo u Dôle-u osim o tom slučaju.

Kad se je nepoznata osoba pred večer vratila, nije se ustručavala priznati tko je. Reče Hugetti: »Znaj, draga moja nećakinjo, ja sam tvoja tetka Leonarda Collin. Umrla sam prije 17 godina i ostavila ti dio svog imanja. Hvala Božanskoj darežljivosti ja sam se spasila. Blažena Djevica Marija, prema kojoj sam gajila osobitu pobožnost, izmolila mi je spasenje. Bez Nje bih bila propala. Smrt me je nenadno snašla u smrtnom grijehu, ali mi je milosrdna Djevica Marija isposlovala savršeno pokajanje. Tako me spasila od vječne propasti. Od tada sam u čistilištu. Gospodin mi je dopustio da obavljam kaznu poslužujući te kroz ovih 14 dana. Na kraju služenja bit ću oslobođena muka, ako budeš tako dobra da za me triput hodočastiš u svetišta Blažene Djevice.«

Hugette, sva zapanjena, nije uopće znala što bi odgovorila. Neodlučna da vjeruje svemu tome i takvoj pojavi, poboja se nije li to varka zloduha. Posavjetova se sa svojim ispovjednikom ocem

Antonijem Rolandom, Isusovcem. On joj savjetuje da se prema nepoznatoj osobi posluži crkvenim egzorcizmom.

No ta prijetnja nije ni najmanje ustrašila Leonardu. Smireno odgovori da se ni najmanje ne plaši molitava Crkve. Takve molitve imaju moć samo nad đavlima i prokletima, nipošto nad dušama određenim za vječno spasenje i koje su poput mene u Božjoj milosti.

Ali, Hugette još nije bila posve uvjerena u njezine riječi. Zato upita mladu djevojku: »Kako ti možeš biti moja tetka? Ona je bila stara, izmorena, nesnosna, mušičava, a ti si mlada, plemenita i veoma uslužna?«

»Draga moja nećakinjo, moje je pravo tijelo u grobu gdje ostaje do uskrsnuća. Ovo pak tijelo što ga ti sada vidiš čudesno je sastavljeno od zraka kako bih mogla s tobom razgovarati, tebi posluživati i isprositi tvoje molitve. Što se pak tiče moje srdite naravi, 17 godina strašnih patnja pridonijele su da postanem strpljiva i blaga. Također znaj: svi smo mi učvršćeni u milosti, opečaćeni kao izabranici i zato lišeni bilo koje ljage.«

Nakon ovog razjašnjenja više nije mogla sumnjati. Hugette je sa zahvalnošću i s radošću primala usluge punih 14 dana. Jedina je mogla vidjeti i čuti preminulu. Dolazila je u određene sate i tada bi nestala. Netom se bolesnica osjetila dovoljno snažnom, pobožno je hodočastila u Marijina svetišta kako je duša zamolila.

Na kraju četrnaestog dana prikaza nesta. Leonarda se još jednom ukaže da joj javi svoje oslobođenje. Pojavi se u neopisivoj slavi, sjajna poput zvijezde. Njezino je lice sjalo najsavršenijim blaženstvom.

Zauzvrat zahvali nećakinji, obeća da će se moliti za nju i za cijelu obitelj. Upozori je neka se uvijek usred patnja na ovom svijetu sjeti da je cilj ovozemnog života: spasiti dušu.

DEVETO POGLAVLJE

Patnje čistilišta – njihova narav i strogost – – nauka teologa – – Bellarmin – sv. Franjo Saleški – strah i pouzdanje

U čistilištu je kao i u paklu dvostruka bol: bol gubitka i bol osjetila.

Bolom gubitka duša je za neko vrijeme lišena gledanja Boga vrhovnog dobra, blažene svrhe za što je stvorena naša duša, kao što su stvorene i naše oči da gledaju svjetlost. Moralna žeđ muči dušu.

Osjetna bol jednaka je onoj našega tijela. Narav boli još nije vjera odredila ali je općenito mišljenje naučitelja Crkve da je posljedica ognja i drugih vrsti mučenja. Oganj čistilišta oganj je pakla, uče crkveni oci. O ognju govori bogataš u Evanđelju: Quia crucior in hac flamma – »jer se mučim strašno u ovom ognju.«

Što se tiče strogosti muka, budući da ih je neizmjerna pravda odredila, mjere se prema naravi, težini i broju učinjenih grijeha. Svakomu prema djelima. Svatko mora zadovoljiti za svoje dugove prema tome kako je odgovoran pred Bogom. Dugovi su različiti prema vrsti grijeha.

Neki su se grijesi nagomilali za vrijeme dugog života, dosegli su i deset tisuća talenata o kojima govori Evanđelje. Drugim riječima: milijun i deset milijuna dok su drugi svedeni na nekoliko novčića, skroman spomen grijeha za koje još nisu zadovoljili na ovom svijetu.

Iz ovoga slijedi da se dušama odmjeravaju različite kazne, mnogobrojni su stupnjevi ispaštanja u čistilištu, a neke su kazne neopisivo strože od ostalih. Ipak se općenito crkveni naučitelji slažu da su patnje veoma bolne.

Sv. Grgur uči da isti oganj muči prokletnike u paklu i čisti izabranike u čistilištu *(Tumač ps. 37)*.

»Gotovo svi teolozi uče – kaže Bellarmin – da prokleti u paklu i duše u čistilištu trpe od istoga ognja« *(De Purgat. i. 2, cap. 6).*

Moramo smatrati sigurnim – piše Bellarmin – da ne postoji omjer između patnja ovoga svijeta i onih u čistilištu *(De gemitu columbae, lib. 2, c. 9).*

Sv. Augustin iznosi istu misao u tumačenju psalma 31.: »Gospodine nemoj me kazniti u svome gnjevu; nemoj me staviti među one kojima ćeš reći: idite u oganj vječni; nemoj me kazniti u svojoj srdžbi! Očisti me radije ognjem u ovome životu da se ne moram čistiti u budućem ognju. Da, bojim se ognja koji gori za one koji će se spasiti; doista, ali kao kroz oganj« (1 Kor 3, 15).

»Nesumnjivo, bit će spašeni nakon ognjenih muka, ali će muke biti strašne; te će muke biti teže podnositi negoli najteže patnje na ovome svijetu.«

Pripazite što su sve rekli sv. Grgur, časni Beda, sv. Anselmo i sv. Bernard. Sv. Toma ide još i dalje. Kaže da i najmanja patnja čistilišta nadilazi sve patnje ovoga svijeta, bez obzira kakve sve bile.

Bol je – kaže bl. Petar Lefevre – dublja i bolnija kada izravno dira dušu i um negoli kada dira dušu posredstvom tijela. Smrtno tijelo i osjetila primaju i podnose dio tjelesnih i moralnih patnja. *(B. Lefevre sur la Purgatoire, Mess. du S. Coeur, Nov. 1873.).*

Pisac knjige Nasljeduj Krista tumači ovu nauku praktičnom i veoma mudrom rečenicom kad općenito govori o patnjama drugog života: »Tamo je jedan sat muka strašniji negoli stotinu godina stroge pokore ovdje na zemlji« *(Lib. 1, pogl. 24).*

Na temelju ovog naučavanja, sigurno je da sve duše u čistilištu trpe bol gubitka, koja nadvisuje najoštrije boli. Ali, kad je govor o osjetnim bolovima, svi dobro znamo kako je strašan bol ognja. I najmanji plamičak zadaje bol, a što tek i najsitnija opeklina. Kako mora biti strašan oganj koga ne potpiruje ni drvo ni ulje! Nikada se ne gasi. Zapalio ga Dah Božji da bude oruđe njegove pravde. Obuhvaća duše, muči ih neusporedivom žestinom.

Što smo do sada rekli i što ćemo još reći, dovoljno je da nam nadahne spasonosan strah što nam ga Isus preporuča.

Ne bih želio da čitatelj zaboravi kršćansko pouzdanje koje mora ublažiti strahovanje ako je odveć zahvaćen pretjeranim

strahom. Ovu navedenu nauku ublažuju riječi sv. Franje Saleškoga, naučitelja Crkve. Prikazuju patnje čistilišta, ublažene popratnim utjehama. Njegove misli o čistilištu unose nam više utjehe negoli strahovanja.

»Većina onih koji strepe pred čistilištem više misle o vlastitoj koristi negoli o slavi Božjoj. To se događa kad ljudi misle samo na patnje, a zaboravljaju na spokoj i sreću što je uživaju svete duše.

Istina je, mučenja su velika pa se i najteže patnje ovoga svijeta ne mogu usporediti s njima. Ali je unutrašnje zadovoljstvo tako ogromno da se nikada zemaljska blagostanja i sreće ne mogu s njima usporediti.

Te su duše neprestano sjedinjene s Bogom, potpuno se prilagođuju Njegovoj volji. Bolje rečeno: tako je njihova volja srasla s voljom Božjom da ne mogu ništa željeti što Bog ne želi. Kad bi im se i Raj otvorio, radije bi se bacile u pakao negoli se pokazale pred Bogom s ljagama svojih grijeha.

Tu se čiste dragovoljno i radosno jer je to milo i ugodno Bogu.

Te duše žele biti u onakvom stanju koje se sviđa Bogu i biti tako dugo koliko se Njemu sviđi. Te duše ne mogu griješiti, ne mogu pokazati i najmanju nestrpljivost, ni počiniti i najmanju nesavršenost. Više ljube Boga negoli sebe, više negoli išta drugo. Ljube Boga savršenom, čistom, nesebičnom ljubavlju. Tješe ih anđeli.

Sigurne su za svoje vječno spasenje i ispunjenje nadom koja ih ne može razočarati u konačnom očekivanju. Njihova se najgorča bol ublažuje dubokim mirom. Naliči paklu što se tiče muka, ali također naliči raju što se tiče ulivene radosti u njihova srca po ljubavi – ljubavi jačoj od smrti, jačoj od pakla. Ljubavi čije su svjetiljke oganj i vatra.« *(Cantic. 8).*

»Sretno stanje – nastavlja sveti biskup – više je željkovano negoli strašno, budući da je taj oganj: oganj ljubavi i milosrđa« *(Esprit de st. Françis de Sales, c. 9, p. 16).*

Takva su tumačenja crkvenih naučitelja. Stoga, ako su patnje u čistilištu stroge, one nisu bez utjehe.

Dok nam Bog daje križeve u ovom životu, istodobno ulijeva u nas obilje svoje milosti, čisteći naše duše u čistilištu poput zlata u peći. Ublažuje oganj neopisivom utjehom.

Ne smijemo smetnuti s uma ovu utješnu pomoć, ovu sjajnu stranu odveć tamne slike.

DESETO POGLAVLJE

Čistilišne muke – patnje zbog gubitka –
– sv. Katarina iz Genove – sv. Terezija – otac Nieremberg

Pošto smo saslušali teologe i crkvene naučitelje, sada počujmo duhovne učitelje: svece. Govore o patnjama u drugom životu, javljaju nam što im je Bog objavio nadnaravnom vezom.

Sv. Katarina iz Genove u svom spisu o čistilištu kaže: »Duše podnose tako strašne muke da ih ljudski jezik nije kadar opisati, niti ljudski um shvatiti. Ni najmanju pomisao o njima se ne može izraziti da nam to sam Bog nije svojom osobitom milošću objavio« *(Pogl 2, 8)*.

»Nijedan jezik« – dodaje – ne može izreći, ni um izraziti bilo kakvu misao što znači čistilište. Što se tiče patnja, jednake su onima u paklu.«

Sv. Terezija u djelu »Duhovni Dvorac«, govoreći o patnjama gubitka ovako se izrazila: »Patnje gubitka, tj. biti lišen gledanja Boga, nadilazi sve i najbolnije patnje što ih možemo zamisliti. Naime, duše nužno traže Boga kao središte svih svojih težnja, ali ih neprestano od toga odbija njegova Pravda.

Zamislite mornara u brodolomu. Dugo se vremena bori s valovima i napokon stigne na domak obale, a neka ga nevidljiva ruka stalno baca natrag među valove. Koje li smrtne borbe! Ipak su patnje duša u čistilištu tisuću puta teže *(Part 6, pogl 11)*.

Otac Nieremberg, Družbe Isusove, umro na glasu svetosti u Madridu godine 1658., priča događaj koji se zbio u Trevesu. Tom je događaju – kaže otac Rassignoli *(Mervilles 69)* biskupov generalni vikar priznao istinitost.

Na blagdan Svih Svetih neka veoma pobožna djevojčica ugleda pred sobom poznatu gospođu koja je preminula prije nekog vremena. Vidje prikazu odjevenu u bijeloj haljini i

bijelim velom na glavi. Drži u ruci veliku krunicu, znak nježne pobožnosti koju je uvijek gajila prema nebeskoj Kraljici. Prikaza zamoli uslugu budući da se je zavjetovala dati tri mise na oltaru blažene Djevice. A jer nije mogla izvršiti svoj zavjet, to je pogoršalo njezine patnje. Zamoli je da ona izvrši zavjet umjesto nje.

Djevojčica dragovoljno prista i dade milostinju prema želji pokojnice. Kada su tri mise izrečene, preminula osoba ponovno se ukazala, izrazivši radost i zahvalnost.

Pokojnica nastavi ukazivati se svakog mjeseca Studenoga, gotovo uvijek u crkvi. Njezina bi je prijateljica ugledala kako se klanja pred presvetim Sakramentom. Njezino strahopoštovanje ne da se ničim opisati. Budući da još nije bila kadra gledati Boga licem u lice, činilo se da klanjanjem želi naknaditi propust i da ga smije promatrati barem pod prilikama presvete Euharistije.

Za vrijeme mise, u času posvećenja, njezino je lice bilo tako sjajno da je sličila serafinu koji je sišao s neba. Djevojčica sva zadivljena izjavi da nije nikada vidjela nešto tako lijepo.

Međutim, vrijeme je prolazilo. Iako su za nju prikazivane svete mise i molitve, ipak je ta sveta duša ostala i nadalje u izagnanstvu, daleko od vječnog svetohraništa.

Trećeg prosinca, blagdan sv. Franja Ksaverskog, djevojčica se uputi primiti pričest u crkvi otaca Isusovaca. Prikaza ju je pratila do oltara i ostala uz nju čitavo vrijeme zahvale, sretna da sudjeluje činu svete pričesti i što uživa Isusovu prisutnost.

Osmog prosinca, blagdan Bezgrešnog začeća, ponovno se pojavi, ali u takvu sjaju da je mlada prijateljica nije mogla gledati u lice. Nesumnjivo, već je bila pri kraju svoje kazne.

Zaista se desetog prosinca, za vrijeme svete mise, ponovno ukazala u još divnijem svjetlu. Naklonivši se duboko pred oltarom, zahvali pobožnoj djevojčici za njezine molitve; tada se uzdiže u nebo skupa sa svojim anđelom čuvarom.

Neko vrijeme prije ista je ta duša izjavila da ništa teže nije trpjela koliko bol gubitka: biti bez Boga. Nadoda da joj je taj gubitak uzročio neopisive boli. Slične riječi govori sv. Ivan Zlatousti u 47. homiliji: »Promisli, – kaže – među svim patnjama svijeta nijedna se ne može usporediti s patnjom uskraćivanja gledanja Boga; visio beatifica – blaženo gledanje.

Bol zbog gubitka gledanja Boga – mišljenje je svih svetaca i svih naučitelja – veća je negoli bol osjetila.

Uistinu, mi to u ovom životu ne možemo shvatiti budući da malo znamo o vrhovnom Dobru za koje smo stvoreni. U drugom životu neizrecivo Dobro duši je ono što je kruh čovjeku koji umire gladan ili svježa voda čovjeku koji umire žedan, ili zdravlje bolesnoj osobi koja dugo boluje. Taj gubitak uvećava mučne želje a ne može im udovoljiti.

JEDANAESTO POGLAVLJE

Patnja osjetila – mučenje vatrom i studeni – – časni Beda i Drithelm

Ako nam patnje gubitka uzrokuju samo slab osjećaj, tada su patnje osjetila drukčije od tih bolova. Mučenje vatrom, mučenje oštrom studeni straše našu osjetljivost. Božje milosrđe, želeći pobuditi sveti strah u našim dušama, malo govori o patnjama gubitka Božjeg gledanja. Ali nam neprestano stavlja pred oči oganj, studen i druga mučila što nam uzrokuju bol osjetila.

To stalno promatramo u Evanđelju i u posebnim viđenjima gdje Bog objavljuje svojim slugama od vremena do vremena tajne drugoga života.

Navedimo najprije što nam učeni i pobožni kardinal Bellarmin iznosi iz knjiga Časnoga Bede.

»Engleska je svjedok u našim danima – piše Beda – osobitog čuda. Može se usporediti s čudesima prvotne Crkve. Da bi Bog potaknuo ljude da se boje smrti duše, dopustio je da se jedan čovjek povrati u život pošto je umro snom smrti te nam očituje što je vidio u drugom svijetu.

Strahovite i nečuvene pojedinosti i izvanredne pokore o kojima nam pripovijeda izazvale su jaki dojam u Engleskoj. Donosimo samo glavnije točke događaja.

Živio u Northu čovjek imenom Drithelm. Provodio je sa svojom obitelji veoma uzoran kršćanski život. Taj se čovjek razboli te je iz dana u dan sve više slabio. Smrt se bližila i umre čovjek na veliku žalost svoje žene i djece. Obitelj je svu noć proboravila u suzama uz njegove posmrtne ostatke. Sljedećeg dana prije pogreba opaze kako se vratio u život. Ustane i sjede u naslonjač.

Sve prisutne obuze silan takav strah, svi pobjegoše osim žene koja ustrašena ipak ostade kraj svoga uskrslog muža. On joj odmah uvjerljivo reče: »Ne boj se! Sam me je Bog vratio u život. Hoće preko mene pokazati ljudima uskrsla čovjeka od mrtvih. Treba da još dugo živim na zemlji, ali će moj novi život biti posve drukčiji od dosadašnjega života.«

Ustade tada potpuno zdrav, pođe ravno u mjesnu crkvu, zadrža se dugo u molitvi. Vrati se kući da se oprosti od svojih dragih. Izjavi im da će od sada živjeti samo pripravljajući se na smrt i ostalima savjetovati da to isto čine.

Porazdijeli svoje imanje u tri dijela. Jedan dio dade djeci, drugi dio svojoj ženi, treći dio siromasima. Kad je sve razdijelio siromasima i ostao bez ičega, pođe i pokuca na vrata samostana. Zamoli opata da ga primi kao pokornog redovnika koji će posluživati ostale u samostanu.

Opat mu dodijeli samotnu sobicu u kojoj ostade do kraja svog života. Provodio je dan u molitvi, najtežim poslovima i u izvanrednim pokorama. Najstrože je postio. Zimi se bacao u smrznutu vodu i tu bi ostao satima u molitvi dok ne bi izmolio čitav Davidov psaltir.

Drithelmovo umrtvljeno tijelo, njegove oborene oči, čak i obrisi njegova lica odavali su dušu ispunjenu strahom Božjega suda. Trajno je šutio, no kad je bio primoran kazati nešto za dobro drugih, od onoga što mu je Bog objavio nakon njegove smrti, ovako je opisivao svoje viđenje:

»Ostavljajući svoje tijelo jedna me je dobra osoba uzela k sebi i bila mojim vodičem. Njegovo je lice sjalo. Ukazao mi se sav u svjetlosti. Dovede me do ogromne i duboke doline. Na jednoj je strani bio samo oganj, na drugoj samo led i snijeg; ovdje samo žerava i veliki oganj, a ondje strašna zima i jaki udari ledenog vjetra.

Tajanstvena je dolina bila ispunjena bezbrojnim dušama. Nošene strašnom olujom bacale su se s jedne strane na drugu. Kad ne bi više mogle podnijeti žestinu vatre, potražile bi olakšicu u snijegu i ledu. Ali bi tu opet našle nova mučila te bi se ponovno bacale usred vatre.

Promatrah s užasom te neprestane prizore strašnih mučila. Ništa drugo nisam mogao vidjeti osim mnoštvo duša koje trpe bez ikakva počinka. Sam pogled na to ispunjao me strahom. U prvi trenutak promislih da se nalazim u paklu. Ali se moj vodič

okrenu prema meni i reče: »Ne, ovo nije, kako ti misliš, pakao osuđenika. Da li sada znaš koje je ovo mjesto? – upita me.

»Ne znam« – odgovorih. »Znaj – nastavi vodič – ova je dolina, gdje vidiš toliki oganj i toliku studen, mjesto gdje borave duše onih koji su zanemarivali ispovjediti svoje grijehe i stalno odgađali obraćenje sve do zadnjeg časa svoga života.

Zahvaljujući osobitom milosrđu Božjem imale su sreću da su se skrušeno i iskreno ispovjedile prije smrti i zamrzle svoje grijehe. To je razlog da nisu osuđene na vječnu propast. Te će duše na veliki dan Suda ući u kraljevstvo Božje. Mnoge će biti oslobođene i prije tog vremena zaslugama molitava, milostinje, postova što će ih živi prinositi za njih, a osobito žrtvom svete mise za ublaživanje njihovih patnja.«

Eto, to je izvještaj Driethelma. Kada su ga pitali zašto tako okrutno postupa sa svojim tijelom, zašto se baca u smrznutu vodu, on odgovori da je vidio teža mučila i mnogo ledenije vode.

Kad su se njegova braća čudom čudila da može izdržati takve strogosti, reče im: »Ja sam vidio još teže pokore.« Sve do dana kad se svidjelo Bogu da ga pozove k sebi nije prestao mučiti svoje tijelo. Premda shrvan dubokom starošću, nije htio ublažiti svoje pokore.

Ovaj je događaj naveliko uzbudio čitavu Englesku. Veliki se broj grešnika, dirnuti Driethelmovim riječima i ohrabreni strogošću njegova života, iskreno obratio.

Ovaj mi događaj – nastavlja Bellarmin – izgleda potpuno istinit. Ne samo da se slaže s riječima Svetoga Pisma: »Neka prođe od ledene vode u strašnu žegu« *(Job 29-19)*, nego i zato što časni Beda kaže da je taj događaj bio veoma poznat. Još više, taj je događaj obratio veliki broj grešnika. Znak da je to Božje djelo, kojim običava ostvarivati divna djela kako bi bila na korist duša.

DVANAESTO POGLAVLJE

Čistilišne muke – Bellarmin i sv. Kristina

Učeni i pobožni kardinal Bellarmin ide i još dalje. Iznosi nam povijest sv. Kristine. Živjela je u Belgiji koncem 12. stoljeća. Tijelo joj se nalazi sačuvano još i danas u sv. Trondu, u crkvi otaca Redemptorista.

Život ove glasovite djevice napisao je Toma de Contemprè, dominikanac, pisac vrijedan povjerenja i još k tome suvremenik svetice.

Kardinal Jakov de Vitry govori u predgovoru života Marije d'Ognies o velikom broju svetih žena i uglednih djevica. Ali se najviše, iznad svih drugih, divi svetoj Kristini. O njoj nam pripovijeda upravo čudesna djela.

Ova službenica Božja, pošto je provela prve godine svoga života u poniznosti i strpljivosti, umre u 32. godini života. Malo prije njezina pogreba, dok je još njezino tijelo u crkvi počivalo u otvorenom sanduku prema običaju tog vremena, ustade u punoj snazi na čuđenje i zaprepaštenje grada sv. Tronda. Svi su bili svjedoci tog čuda. Čuđenje je još više poraslo kad su doznali iz njezinih vlastitih ustiju što joj se sve dogodilo nakon njezine smrti. Počujmo njezin izvještaj:

»Netom se je – veli – moja duša odijelila od tijela, primili su je anđeli i poveli u veoma tamni prostor pun duša. Mučenja što su ih te duše podnosile bila su tako grozna da mi je uopće nemoguće predočiti vam ikakav pojam o njihovoj strogosti. Vidjela sam među njima mnoge poznate. Duboko dirnuta njihovom žalosnom sudbinom zapitah anđela koje je to mjesto. Mislila sam, naime, da je to pakao. Moj mi vodič odgovori da je to čistilište gdje borave kažnjeni grešnici koji su se prije smrti pokajali za svoje grijehe, ali nisu dovoljno zadovoljili Bogu za njih. Oda-

tle me povede u pakao. Tu sam među prokletima raspoznala neke koje sam otprije poznavala.

Tada me anđeli povedoše u nebo, čak do prijestolja Božanskog veličanstva. Gospodin me je ljubazno pogledao i ja osjetih neopisivo veselje. Pomislih da ću zadobiti milost da vječno ostanem s njime. Ali, moj nebeski Otac, znajući što u srcu mislim, upravi mi ove riječi: »Moja draga kćeri, zastalno ćeš biti jednoga dana sa mnom, ali sada dajem da biraš: ili ostati ovdje sa mnom od ovoga časa do vijeka, ili se povratiti na zemlju i vršiti djela milosrđa i trpjeti. Da bi oslobodila od čistilišnog ognja one duše koje su te ispunile samilošću, morat ćeš trpjeti za njih na zemlji. Morat ćeš podnositi teška mučila, ali ti sva ta mučila neće donijeti smrt. Ne samo da ćeš pomoći preminule nego ćeš također dati dobar primjer živima. Tvoj će život neprestanog trpljenja voditi grešnike obraćenju i ispaštanju njihovih zločina. Pošto završiš svoj život, vratit ćeš se ovamo puna zasluga.«

Vidjevši veliku korist koja mi se nudi za duše, bez oklijevanja odgovorih da se rado vraćam u život. Tada se istog trenutka probudih i ustah jedino zato da pomognem dušama i obraćam grešnike. Stoga se ne smijete čuditi niti pokorama u kojima ću se vježbati, niti životu što ću ga od sada provoditi. Bit će to nešto izvanredno što se ništa slično do sada nije vidjelo na svijetu.«

Sve nam je ovo svetica ispričala. Počujmo što o ovome piše njezin životopisac:

»Kristina odmah započne radom na koji ju Bog posla. Odričući se svih ugodnosti života, ograničila je svoje potrebe do skrajnosti. Živjela je bez doma i ognjišta, bjednije negoli ikakve ptice u zraku koje imaju samo gnijezdo gdje se mogu skloniti. Ni svim tim nije bila posve zadovoljna, neumorno je tražila sve što bi joj moglo uzrokovati bol. Bacala bi se u goruću peć. Jedva je te patnje mogla podnositi. Vikala je iz svega glasa. Ostajala što duže vremena u vatri, a kad bi izašla iz vatre nije bilo znaka opeklina na njezinu tijelu.«

»Kad bi se zimi smrzla rijeka Meuse, bacala bi se u vodu. Ostajala je u smrznutoj rijeci ne samo satima i danima nego čak i tjednima. Dotle bi se molila Bogu i prosila njegovo milosrđe. Kojiput bi se za vrijeme molitve u smrznutoj vodi prepustila vodenoj struji da je povuče do mlina gdje bi je mlinski kotač

vrtio uokrug na takav način da je bila grozota i pogledati. Pri tome ni jedna joj se kost nije iščašila ili slomila.

Kadikad bi je psi progonili, grizli, trgali tijelo dok je trčala. Namamila bi ih u drače i trnje dok ne bi bila sva krvava. Ipak, nakon toga nije bio na njoj nijedan znak nijedne brazgotine.«

»Eto, takve nam čudesne pokore opisuje pisac u životu sv. Kristine. Pisac je redaka biskup, pomoćnik nadbiskupa Cambray. Stoga je razložno – kaže Bellarmin – da vjerujemo njegovu svjedočanstvu, jer je u suglasju sa sigurnim i velikim svjedočanstvom pisca Jakova de Vitry, biskupa i kardinala. Sve što nam bilježi dogodilo se upravo za vrijeme njegova života. Čak i u istoj pokrajini u kojoj je i on sam živio. Osim toga, njezine su patnje bile javne. Svatko je mogao vidjeti kad je stajala usred vatre, a vatra je nije progutala niti joj zadala ikakvu ranu. Tren iza toga nestalo bi svakoga znaka vatre.«

»Nadasve dokaz je njezin uzoran život kojim je živjela 42 godine nakon uskrsnuća od mrtvih. Bog je jasno pokazao da se čudesa u njezinu životu događaju jakošću odozgo. Izvanredna obraćenja što ih je time polučila a k tome očita čudesa poslije njezine smrti, jasno očituju prst Božji, ali i istinu o svemu onome što je očitovala u drugom životu.«

»Tako je – kaže Bellarmin – Bog htio ušutkati slobodoumne ljude koji otvoreno kažu da ne vjeruju u bilo što i još podrugljivo pitaju: »Tko se je ikada povratio iz drugoga svijeta? Tko je ikada vidio patnje pakla ili čistilišta?«

»To nam svjedoče dva svjedoka. Uvjeravaju nas da su ih vidjeli i da je tamo život strašan. Što iz svega slijedi? Koji ne vjeruju ne mogu se ispričati; koji pak vjeruju, a zanemaruju pokoru, većma su zavrijedili da budu suđeni.«

TRINAESTO POGLAVLJE

Čistilišne patnje – brat Antun Pereyra –
– časna Anđela Tholomei

Dvama prijašnjim događajima možemo nadodati i treći iz Anala Družbe Isusove.

Bit će govor o čudu Antuna Pereyra, brata pomoćnika iste Družbe. Umro je na glasu svetosti u koledžu Evora, u Portugalu, prvog kolovoza, godine 1645.

Četrdeset i šest godina prije toga, u godini 1599., pet godina nakon započetog novicijata, smrtno se razboli na otoku sv. Mihajla, jedan od Azorskih otoka. Nekoliko trenutaka pošto je primio popudbinu pred čitavom zajednicom, činilo se da će u smrtnoj borbi uskoro predati svoju dušu. Neko je vrijeme bio hladan poput mrtvaca. Budući da su se još neosjetljivo čuli udarci njegova srca, nisu se braća usudila pokopati ga. Tako ostade tri dana na krevetu, a dotle se njegovo tijelo počelo raspadati. Najednom, četvrtog dana otvori oči, počne disati i progovori.

Starješina samostana otac Ljudevit Pinheyro naredi uskrslom bratu u ime svetog posluha da objavi sve što se s njime događalo od trenutka njegove strašne smrtne borbe. Donosimo sada ovdje ukratko prikaz onoga što je on svojom rukom napisao.

»Najprije sam vidio – kaže on – sa samrtne postelje, oca sv. Ignacija. Pratili su ga mnogi naši oci u nebu. Došli su posjetiti svoju bolesnu djecu koju su smatrali dostojnima prinijeti ih skupa našemu Gospodinu.«

»Kad mi se naš sveti otac približio, mislio sam da će me uzeti sa sobom što mi je uvelike uzradovalo srce. Ali, on mi odmah pokaže što još moram popraviti prije nego postignem tako veliku sreću.«

»Tada se duša, tajanstvenim dopuštenjem Božanske providnosti, brata Pereyra odijelila od tijela. I odjednom strašna četa đavala navali na njega i ispuni strahom. U tili čas njegov anđeo čuvar i sveti Antun Padovanski, njegov imenjak i pokrovitelj, siđu s neba i raspršе njegove neprijatelje. Zatim ga pozovu da im se pridruži te s njima razgleda i okusi radosti i patnje vječnosti.«

»Tada su me poveli, jedan i drugi, na mjesto radosti, pokazali mi krunu neusporedive slave, a koju još nisam zaslužio.

»Nakon toga sam na rubu silne provalije vidio kako se proklete duše strmoglavljuju u vječni oganj, smljevene kao pšenično zrnje ispod mlinskog kamena koji se neprestano okreće. Paklena provalija sličila je vapnenoj peći gdje se na plamen nabacuje silan materijal kojim se hrani oganj da što jače i s većom žestinom plamti.«

Odatle ga povedoše pred sudačku stolicu vrhovnog Suca. Tu je saslušao Antun Pereyra svoju osudu, određenu u čistilišni oganj. Taj nas brat uvjerava da se ništa na ovome svijetu ne može usporediti s patnjama koje se tu podnose, niti sa smrtnom borbom koju tu duše trpe, očekujući željno uživanje Božje prisutnosti.

Kada je njegova duša Božjom voljom ponovno ujedinjena s tijelom, podnosio je muke svoje bolesti još punih šest mjeseci. I još k tome nadodao patnje vatre i željeza, što je prouzročilo da se njegovo tijelo – koje je već zaudaralo od pokvarenosti njegove prve smrti bez ikakve nade u ozdravljenje – kida na komade. Obavljao je još neke užasne pokore, neprestano se trapio – ukoliko su mu to starješine dopuštale – punih četrdeset i šest godina. Ipak, sve skupa nije moglo utažiti njegovu žeđ za patnjama i ispaštanjima.

»Sve to – kaže nam – nije ništa ako usporedimo s onim što je pravedno i neizmjerno milosrđe Božje učinilo da budem ne samo svjedok svega nego da i sve pretrpim.«

Na kraju, kao vrhunac tolikih čudesa, brat Pereyra potanko je otkrio svome starješini tajne naume Providnosti u pogledu buduće obnove portugalskoga kraljevstva. Najavio je to pola stoljeća prije nego se dogodilo.

Možemo još nadodati, bez ikakva straha, da je najbolji dokaz svih tih čudesnih događaja bio izvanredan stupanj svetosti prema kojoj se brat Pereyra neprestano iz dana u dan uspinjao.

Spomenimo još jedan slučaj koji nam potvrđuje sve što smo ovdje iznijeli. O tome čitamo u životu časne službenice Božje Anđele Tholomei, dominikanke *(Rossignoli: Merveilles 7)*. Ovaj slučaj svjedoči strogost Božjeg suda. Posve je u suglasju s prijašnjim slučajem.

Blaženi Ivan Krstitelj Tholomei uzdignut na čast oltara *(cfr. Marchese, Sagro diavino dominicano, Napoli, 1672. tom 13, p. 483 i tom. 6 p. 22)* bio je čovjek rijetke kreposti i nadaren darom čudesa. Imao je sestru Anđelu Tholomei čije je herojske kreposti također Crkva priznala. Teško se razboljela, ali joj je njezin sveti brat nastojao žarkom molitvom povratiti zdravlje. No naš mu Gospodin reče da neće ozdraviti Anđelu, već će učiniti nešto još veće, kao što je nekoć učinio sestri Lazara. On će je uskrisiti na slavu Božju i dobro duša. I doista je umrla, preporučujući sebe molitvama svoga svetoga brata.

Dok su je nosili na ukop, blaženi Ivan Krstitelj, njezin brat, nesumnjivo nadahnut Duhom Svetim, približi se nosilima i u ime Gospodina Isusa Krista zapovjedi svojoj sestri da ustane. Odmah se probudi kao iz dubokog sna i vrati u život.

Ta sveta duša izgledala je strašno ustrašena. Stade pričati o strogosti Božjeg suda tako da su svakoga te vijesti duboko potresle. Zatim započne živjeti takvim životom, dokazujući istinitost svojih riječi. Njezina je pokora bila strahovita. Nije se zadovoljila redovitim vježbama svetaca: postom, bdjenjima, kostrijetima, krvavim bičevanjima. Pođe mnogo dalje. Bacala se u vatru, valjala po vatri sve dok joj njezino tijelo nije bilo potpuno prekriveno opekotinama. Njezino izmučeno tijelo izazivalo je samilost i grozotu.

Crkva je udari kaznom i optuži da pretjeranošću ruši pravi smisao kršćanske pokore. Ipak je ona nastavila, izjavivši: »Kad biste znali strogost Božjeg suda, ne biste tako postupali. Što su moje skromne pokore u usporedbi s mučilima u drugom životu za nevjernosti koje olako počinjamo na ovome svijetu? Što su one prema njima? Kada bih mogla još sto puta više trpjeti!«

»Ne radi se o patnjama kojima se velik broj obraćenih grešnika prije smrti podlože, nego o kaznama kojima Bog kažnjava dobre redovnike za njihove najmanje pogreške.«

ČETRNAESTO POGLAVLJE

Čistilišne muke – ukazanje u Folignu – Dominikanac iz Zamore

Istu strogost opažamo i u jednom ne davnom viđenju. Neka je redovnica, preminuvši nakon veoma sveta života, očitovala svoje patnje na takav način da strahom i trepetom prožeže svaku dušu.

Slučaj se dogodio 16. studenoga, godine 1859. u Folignu, blizu Asiza, u Italiji. Uzbudio je velik užas u čitavoj zemlji. Osim vidljivih znakova, vrhovna je vlast provela strogu istragu i potvrdila kao nepobitnu činjenicu.

Živjela je sestra Terezija Gesta u samostanu Franjevačkih trećoretkinja u Folignu. Mnogo je godina bila učiteljica novakinja i ujedno u samostanu obavljala dužnost sakristanke. Rodila se u Bastilji, na Korzici, godine 1797., a ušla u samostan godine 1826.

Bila je uzor pobožnosti i nesebične ljubavi prema drugima. Zato se ne smijemo čuditi – kaže njezin upravitelj – da ju je Bog proslavio čudesnim znakovima poslije njezine smrti.

Umrla je nenadano, 4. studenoga 1859., udarena od kapi. Dvanaest dana kasnije, 16. studenoga, sestra Ana Felicia, naslijedivši njezinu dužnost, pođe u sakristiju. Pri ulazu začu neko uzdisanje. Izgledalo je da dolazi iz same sobe. Prestrašena tim prizorom, naglo otvori vrata, ali tu ne nađe nikoga.

Opet čuje neko tako jasno uzdisanje da ju je, uza svu njezinu uobičajenu hrabrost, posve nadvladao strah.

»Isuse, Marijo! – poviče – Što se to događa?« Nije to ni izgovorila kad začu plačni glas, bolni vapaj: »Oh, moj Bože! Kako strašno trpim!«

Ustrašena sestra prepozna glas sestre Terezije. U čas sva se soba ispuni gustim dimom i ukaže joj se duh sestre Terezije kako se kreće prema vratima. Netom se njezin duh približio

vratima zaviče jakim glasom: »Evo dokaza Božjeg milosrđa!« Rekavši te riječi, udari u drvena vrata i tu osta otisak njezine desne ruke poput pečata od užarena željeza. Zatim nesta.

Sestra Ana Felicia osta napola mrtva, sva u strahu. Poviče iza svega glasa, moleći pomoć. Jedna njezina sestra brzo dotrči, za njom odmah druga i napokon čitava redovnička zajednica. Okupiše se oko nje, prestrašene zbog jakog mirisa gorućeg drva.

Sestra Ana Felicia ispriča sve što se dogodilo; pokaže im grozan otisak na vratima. Odmah prepoznaše neobično malenu ruku sestre Terezije. Prestrašene, smjesta požure u kor gdje su provele čitavu noć u molitvi i pokori za preminulu sestru. Sutradan sve su se pričestile za ispokoj njezine duše.

Glas se proširio i izvan samostanskih zidina te su se mnogi samostani u tom gradu pridružili molitvama sestara franjevki.

3. studenoga sestra Ana Felicia ulazeći uvečer u svoju sobu čuje da je neki glas zove po imenu. U tom je glasu točno prepoznala glas sestre Terezije. U tili čas sjajom svijetli oblak pojavi se pred njom, obasjavajući čitavu njezinu sobu kao usred bijela dana. Tada je čula sestru Tereziju kako sva vesela slavodobitnim glasom izgovara riječi: »Preminula sam u petak, na dan muke Gospodinove. I gle, opet sam u petak ušla u vječnu slavu. Budi odvažna. Nosi svoj križ. Budi jaka u patnjama, ljubi siromaštvo.« Na kraju nadoda: »Adieu, adieu, adieu!«

Preobražena i poput sjajne svjetlosti, sva u bjelini, u svijetlom oblaku uputi se prema nebu i iščezne.

Za vrijeme istrage 23. studenoga, odmah nakon toga događaja, u prisustvu svjedoka, otvore grob sestre Terezije. Otisak na vratima točno je odgovarao ruci preminule sestre.

»Opaljeni otisak ruke na vratima – piše Msgr. Ségur – očuvao se je u samostanu. Majka opatica, svjedok događaja, sva sretna što mi je to osobno pokazala«.

Želeći da se potpuno uvjerim u točnost događaja, što ga spominje Msgr. Ségur, pisao sam biskupu u Folignu. Dobio sam odgovor i opis koji se potpuno slaže s gore navedenim događajem. Ujedno sam dobio snimak čudesnog otiska ruke.

Ovaj nam slučaj tumači uzrok strašnih muka sestre Terezije. Riječima: »Oh, kako strašno trpim!« – bio je razlog što je kao sakristanka u svojoj službi prekoračila neke propise koje strogost siromaštva naređuje u pravilima Reda.

Tako, eto, vidimo da Božanska pravda kažnjava najstrože i najmanje pogreške.

Netko bi mogao zapitati: zašto se taj čudesni otisak ruke zove dokazom Božjeg milosrđa? Odgovor je ovaj: opominjući nas tim znakom, Bog nam pokazuje svoje veliko milosrđe. Ukazuje nam veoma uspješan način kako možemo pomoći jadnim dušama koje se toliko muče, i da budno pazimo na korake u svom životu.

Dok govorimo o ovome događaju slobodno spomenimo i drugi slučaj koji se zbio i podigao veliku prašinu u Španjolskoj.

Ferdinand iz Kastilje spominje taj slučaj u Povijesti o sv. Dominiku *(Malvenda, Anna. Ord. Praedic.).*

Neki je dominikanac živio svetim životom u samostanu, u Zamori, u gradu kraljevstva Leon. Bio je veliki prijatelj nekom bratu franjevačkog Reda; povezani obojica vezom pobožnog prijateljstva, obojica ljudi velikih kreposti.

Jednoga su dana razgovarali o vječnosti. Tada su obećali jedan drugome da se onaj koji prvi umre – ako se bude Bogu sviđalo – ukaže svome prijatelju i dade mu neke spasonosne savjete. Brat je franjevac prvi umro. I jednoga se dana ukaže dominikancu dok je ovaj spremao stol u blagovaonici. Pošto ga je ljubezno i bratski pozdravio, reče mu da je ubrojen među izabrane, ali prije nego bude pripušten veselju vječnog blaženstva mora proći kroz mnoge patnje zbog bezbroj malih pogrešaka za koje se nije dovoljno pokajao u životu.

»Ništa nam na ovoj zemlji ne može oslikati patnje i muke – nadodao je – koje ja sada podnosim i o čemu mi je Bog dozvolio da ti dadem vidljiv dokaz.« Pošto je izgovorio te riječi, stavio je desnu ruku na stol blagovaonice i otisak je ruke ostao utisnut na drvetu kao da je netko dodirnuo stol užarenim željezom.

Bilo je to upozorenje pobožnog preminulog franjevca svom živom prijatelju. Ne samo da je to koristilo njemu nego i svima koji su došli vidjeti očit ožiljak na drvu. Taj je, naime, stol postao predmetom pobožnosti. Ljudi su dolazili sa svih strana da to vide svojim očima.

»Još uvijek se to čudo može vidjeti u Zamori – kaže otac Rossignoli *(Merveilles, 28)* – u vrijeme dok ovo pišem.« *(oko polovice prošloga stoljeća).* Da se očuva od zuba vremena, znak je bio pokriven mjedenim pokrivom.

Taj se je znak sačuvao do polovice prošloga stoljeća, a za vrijeme revolucije uništen je kao i mnogi drugi vjerski spomenici.

PETNAESTO POGLAVLJE

Patnje čistilišta – brat sestre Magdalene de Pazzi – – Stanislav Kokocka – bl. Katarina de Racconigi

Sv. Magdalena de Pazzi u svojim je glasovitim viđenjima, raznih čistilišnih tamnica, vidjela svoga brata koji je umro nakon veoma uzornog kršćanskog života. Ipak je njegova duša boravila u čistilišnim mukama zbog nekih mana za koje nije dovoljno zadovoljio na zemlji.

Te su patnje – kaže svetica – upravo nepodnošljive, ali ih duše radosno podnose. Zašto, to ne mogu shvatiti oni koji nemaju dovoljno snage nositi svoj križ na zemlji? Duboko potresena prizorom što ga je upravo promatrala, požuri do svoje starješinice, baci se na koljena i zavapi: »Draga majko, kako su strašne čistilišne muke! Nikada ne bih mogla vjerovati da mi to Bog nije očitovao!... Ipak ih ne mogu nazvati nepravednim mukama. Radije ću ih nazvati veoma korisnim patnjama jer nas vode neizrecivom sjaju u raju.«

Da bi što jače utisnuo u naše pameti njihovu grozotu, Bogu se svidjelo da neke svete osobe okuse barem u najmanjoj mjeri patnje. I to samo kao kap iz gorke čaše koju moraju ispiti, ili samo kao iskricu ognja što ih peče.

Povjesničar Bzovius u »Povijest Poljske« *(g. 1598.)*, donosi čudesan događaj. Dogodio se časnom Stanislavu Kokocki, glasovitom redovniku sv. o. Dominika, u Poljskoj *(Cfr. Rossign. Merv. 67)*.

Jednog dana dok je pun ljubavi prema preminulim dušama molio krunicu, ukaže mu se neka duša sva u ognju. Zamolila ga da joj se smiluje i ublaži nepodnošljive patnje što joj je božanska pravda dodijelila. Sveti je redovnik zapita da li je taj oganj jači od ognja na zemlji.

»Sve vatre na zemlji – poviče – u usporedbi s vatrom čistilišta izgledaju dah' povjetarca.«

Stanislav je jedva to mogao povjerovati. »Želim – reče – dokaz. Ako Bog dopusti da ti olakšam muke i ako je to za dobro moje duše, pristajem podnijeti dio tvojih muka.«

»To ne možeš dobiti. Znaj da nema čovjeka koji bi mogao podnijeti ova mučila i ostati živ. Ipak, Bog dopušta da ih okusiš u maloj mjeri. Ispruži ruku!« Kokocka ispruži ruku. Tada preminula duša spusti kap znoja, ili neku vrstu tekućine poput znoja. U taj čas redovnik zaviče iza svega glasa; onesviješten sruši se na zemlju. Toliko je bila strašna bol. Braća se okupiše oko njega da mu pruže pomoć, jer je bilo očito da se nalazi u nevolji.

Kad je došao k sebi, ispriča im sav događaj o čemu su se svi mogli uvjeriti. »Ah, draga moja braćo, – nastavi – kad bismo mogli shvatiti strogost Božje kazne, nikada ne bismo počinili grijeha niti prestali činiti pokoru u životu, e da bismo izbjegli njihovo ispaštanje u drugom životu.«

Stanislava su ponijeli u krevet. Još je živio jednu godinu u najvećim patnjama zbog strašne rane na ruci. Potaknuvši posljednji put svoju braću da se uvijek sjećaju strogosti Božanske pravde, usne mirno u Gospodinu.

Povjesničar nadodaje da je taj događaj duboko potresao svu braću po samostanima i provinciji.

Nešto slično čitamo i u životu bl. Katarine de Racconigi *(Diario Dominicano, Sept. 4. – cfr. Rossign., Merv. 63).*

Jednog je dana tako teško patila da joj je bila potrebna ispomoć samostanskih sestara. Mislila je u tom času na duše u čistilištu. Da bi ublažila žestinu njihova ognja prikazala je Bogu žestinu svoje ognjice. U taj je tren pala u ekstazu i u duhu bi ponesena u mjesto ispaštanja. Vidjela je oganj i žeravu gdje se duše u velikim mukama čiste. Dok je velikom samilošću promatrala žalosni prizor, čuje glas: »Katarino, da što bolje pomogneš ovim dušama da se oslobode svojih muka, moraš se u nekoj mjeri pridružiti njihovim patnjama.«

U taj čas skoči jedna iskra iz ognja i zaustavi se na njezinom lijevom licu. Prisutne sestre jasno su vidjele iskru i opazile kako je lice bolesne sestre strahovito oteklo. Sestra je još živjela nekoliko dana u takvom stanju. Izjavila je bl. Katarina svojim sestrama da su patnje male iskrice bile mnogo veće negoli sve patnje što ih je pretrpjela u svojim najtežim bolestima.

I prije samog događaja Katarina je stalno molitvom nastojala pomoći dušama u čistilištu. No, od tog je časa podvostručila svoj žar i svoje strogosti kako bi pospiješila njihovo oslobođenje iz čistilišnih muka. Iz iskustva je znala kako je veoma potrebno tim dušama doći u susret.

ŠESNAESTO POGLAVLJE

Čistilišne muke – sv. Antonin i bolesni redovnik – – otac Rossignoli i četvrt sata u čistilištu – brat Angelicus

Čistilišne su muke zato teške jer nam se i najkraći dio vremena čini da traje strašno dugo.

Svatko zna da dani uživanja prođu veoma brzo i izgledaju nam odveć kratkim, dok vrijeme u patnjama traje veoma dugo.

Kako sporo prolaze noćne ure bolesnoj osobi koja provodi besane noći u bolovima. Možemo slobodno reći: što je teža patnja, to nam se i najkraće vrijeme čini dužim.

Ta nam činjenica pruža novi dokaz za prosuđivanje čistilišnih patnja.

U analima Male Braće, godine 1285. nalazimo događaj što ga je u svojoj Summi zabilježio sv. Antonin *(part. 4, par. 4)*. Neki je redovnik patio dugo vremena tešku bolest, zapao u očaj. Molio je Gospodina da ga uzme kako bi bio oslobođen muka. Ni ukraj pameti nije mislio da je dugotrajnost njegovih muka zapravo djelo Božjeg milosrđa, eda bi ga poštedio većih patnja. Kao odgovor njegovoj molitvi, Bog mu pošalje njegova anđela čuvara sa sljedećom porukom: da li želi odmah umrijeti i podnositi samo tri dana čistilišne muke, ili još dalje biti bolestan godinu dana i zatim ravno poći u nebo.

Suočen s tom ponudom da izabere tri dana patnja u čistilištu ili da trpi još jednu godinu muka na zemlji, nije dugo oklijevao nego smjesta izabere provesti tri dana u čistilištu.

Nakon jednog sata njegov ga anđeo posjeti u čistilištu. Netom ga patnik ugleda, potuži anđelu da je već dugo u čistilišnim mukama: »A pogodba je bila da ću ovdje trpjeti samo tri dana.«

»Koliko misliš da si dugo ovdje u patnjama?« zapita ga anđeo.

»Najmanje nekoliko godina – odgovori. A trebalo je da trpim samo tri dana.«

»Znaj da si ovdje samo jedan sat. Težina te patnje vara u pogledu vremena. Čini ti se da jedan tili tren traje čitav dan, a jedan sat čitavu godinu.«

»Jao meni! – odgovori patnik dubokim uzdahom. – Bio sam slijep. Prevarih se u izboru. Moli, dragi anđele, da mi Bog oprosti i da mi dopusti povratak na zemlju. Spreman sam podnositi najokrutnije bolesti ne samo dvije godine nego tako dugo dok se to Bogu svidi. Radije prihvaćam šest godina najtežih muka na zemlji negoli i jedan sat u ovom bezdanu nepodnošljivih muka.«

Sljedeći slučaj donosi nam pobožni pisac koga spominje otac Rossignoli *(Merv. 17)*.

Dva se redovnika, izvanrednih kreposti, natjecala da žive svetim životom. Jedan se razboli. U viđenju dozna da će naskoro umrijeti i spasiti se, ali će ostati u čistilištu dotle dok se ne prikaže prva misa za ispokoj njegove duše.

Sav sretan zbog te vesele vijesti, požuri da ih povjeri svome prijatelju. Zamoli ga usrdno da ne bi oklijevao prikazati misu da mu se što prije otvore rajska vrata.

Umre slijedećeg jutra. Njegov prijatelj nije oklijevao da što prije reče misu. Nakon mise dok je zahvaljivao Bogu i nastavio se moliti za preminulog prijatelja, ovaj mu se ukaže sav u sjaju slave. Ipak ga upita blagim, ali i žalosnim glasom zašto je tako dugo otezao s misom koju je tako nužno trebao.

»Blaženi moj prijatelju – odgovori mu redovnik – kažeš da sam dugo otezao? Ja te zaista ne razumijem.«

»Što? Zar nisi pustio da trpim više od godine dana dok nisi rekao misu za ispokoj moje duše?«

»Dragi moj brate, ja sam uistinu izgovorio misu neposredno poslije tvoje smrti. Ni četvrt sata nije prošlo od tvoje smrti.« Tada, gledajući ga veoma iznenađeno blažena duša poviče: »Kako su strašne ove muke! Nagnale su me da pogrešno računam jednu minutu za čitavu godinu. Služi Gospodinu, dragi moj brate, savršenom vjernošću eda izbjegneš strašne kazne. Zbogom! Putujem sada u nebo gdje ćeš se naskoro sastati sa mnom.«

Par dana kasnije šetao je razmatrajući na osamljenom mjestu. Opet ukaže mu se sva u plamenu osoba preminula. Reče mu sva žalosna: »Dragi učitelju, molim te imaj samilosti sa mnom!«

»Što, brate Anđelko? Da li trebaš moje pomoći?«

»Nalazim se u čistilišnim mukama, očekujući da izrečeš tri mise za mene.«

»Predragi brate, a ja sam mislio da ti već posjeduješ vječnu slavu. Nakon pobožna i sveta života što si ga sproveo, ne mogu zamisliti da bi te mogla snaći ikakva patnja.«

»Jao, jao – odgovori preminuli brat – nitko ne može vjerovati s kakvom strogošću Bog sudi i kažnjava svoja stvorenja! Njegova neizmjerna svetost pronalazi u našim najboljim djelima slabe strane i pomanjkanja koja mu se ne mile. Traži da mu položimo račun do najmanje pare.«

SEDAMNAESTO POGLAVLJE

Patnje čistilišta – bl. Quinziani – Car Mauricije

U životu bl. Stjepane Quinziani, sestre dominikanke, spominje se sestra imenom Pavla. Umrla je u samostanu, u Mantovi, nakon dugog i svetog života. *(Cfr. Fr. Segghizzo, Merv. 42, Marchese 2. Jan.).* Tijelo pokojne sestre bi preneseno u crkvu, postavljeno otkriveno u kor, među ostale sestre redovnice.

Za vrijeme molitve časoslova za mrtve, bl. Quinziani klekne pokraj kovčega, preporučujući Bogu preminulu sestru koju je osobito voljela. Najednom pokojnica ispusti na tlo križ što joj stajaše u rukama, ispruži svoju lijevu ruku i zgrabi čvrsto desnu ruku sestre Quinziane, poput bolesnice koja traži pomoć u velikoj ognjici. Tako je nekoliko vremena držala njezinu ruku. Napokon povuče ruku i ponovno se smiri u mrtvačkom sanduku.

Gledajući taj prizor sve su se sestre snebivale. Iznenađene, upitale su bl. sestru da im protumači taj čudesni događaj. Ova im odgovori da je čula, dok joj je preminula sestra stisnula ruku, tajanstvene riječi duboko u svom srcu: »Pomozi mi, draga sestro, pomozi mi u mojoj teškoj boli koju trpim. Da samo znaš strogost suca koji zahtijeva svu našu ljubav. Kakvu sve pokoru on traži i za najmanje pogreške prije nego će nam dodijeliti vječnu nagradu. Da samo znaš kako čisti moramo biti da bismo mogli gledati Božje lice. Moli! Moli i čini pokoru za mene, jer ja sebi više ne mogu pomoći!«

Blažena Quinziani duboko dirnuta molbom svoje prijateljice obavljala je sve moguće pokore i dobra djela, dok nije u drugoj objavi doznala da se je sestra Pavla oslobodila svojih muka i ušla u vječnu slavu.

Naravni bi zaključak, nakon saznanja o strašnoj Božanskoj pravdi, bio da se požurimo dati zadovoljštinu za svoje grijehe

već na ovome svijetu. Zacijelo, kad bi neki zločinac bio osuđen da bude živ spaljen, sigurno ne bi odbio manju kaznu ako bi mogao birati. Zamislite da mu netko ponudi: možeš se osloboditi te strašne kazne, ali uz uvjet da tri dana postiš o kruhu i vodi. Mislite li da bi to odbio? Onaj, naime, koji bi radije izabrao da bude spaljen negoli da ispuni tu jednostavnu pokoru, zar ga ne bismo smatrali luđakom? Tako i onaj koji bi radije izabrao čistilišne muke negoli kršćansku pokoru, zacijelo bi to bila neizmjerno veća ludost.

Dobro je to shvatio car Mauricije i postupio veoma mudro. Povijest piše da je ovaj car, usprkos svojim dobrim odlikama zbog kojih je bio veoma drag sv. Grguru Velikome, počinio jedan veliki grijeh pri koncu svoga vladanja. Ipak je za taj grijeh zadovoljio primjernom pokorom *(Berault, Histoire Eccl., année 602)*.

Pošto je izgubio bitku u ratu s Kanom, avarskim kraljem, odbio je platiti ucjenu za zarobljenike, iako je ucjena bila tek šesti dio zlatnoga novčića *(manje od jednoga US dolara)*. Taj je carev postupak tako razgnjevio barbarskog osvajača da je smjesta naredio da se ubiju svi rimski vojnici, a bilo ih je oko 12 tisuća.

Car je spoznao svoj grijeh. Duboko dirnut u srcu pošalje novaca i svijeća glavnim crkvama i samostanima da se mole Bogu kako bi ga za taj grijeh radije kaznio na ovome svijetu negoli u drugome.

Molitve su bile uslišane. Godine 602., želeći da njegovi vojnici prezime na drugoj strani Dunava, sva se je vojska pobunila protiv njega. Odbacili su svoga vojskovođu i proglasili vojnika stotnika Foku carem. Carski je grad postupio jednako kao i vojska. Mauricije bi prisiljen pobjeći u noći pošto je skinuo sa sebe sve kraljevske oznake i odlikovanja koji bi mogli otkriti njegovu pravu osobu. Ipak su ga prepoznali. Poveden je u ropstvo on i čitava obitelj: žena, petero sinova i tri kćeri. Izbjegao je tiraninu jedino njegov najstariji sin koga je unaprijed odredio za nasljednika.

Mauricije je bio, zajedno sa svojih petero sinova, nemilosrdno pogubljen kod Kalcedona. Zaklan je najprije njegov najmlađi sin, princ, pogubljen na očigled unesrećenog oca. Car nije izustio ni jednu riječ žalbe. Sjetio se patnja na drugom svijetu. Smatrao se sretnim da može sada trpjeti u ovom životu. U svim

tim patnjama, mučenjima nije izustio ni jednu riječ osim riječi psalmiste: »Pravedan si, Gospodine i ispravni su sudovi Tvoji« *(Ps. 118)*.

OSAMNAESTO POGLAVLJE

Muke čistilišta – sv. Perpetua – sv. Gertruda –
– sv. Katarina iz Genove – brat Ivan de Via

Već smo rekli da osjetne patnje imaju različit stupanj boli. Manje su bolne patnje onim dušama koje nemaju smrtnih grijeha za koje moraju ispaštati. Tako i onim dušama koje su se približile času svoga oslobođenja budući da su dovršile najteži dio svog ispaštanja.

Te duše trpe bol samo zbog gubitka gledanja Boga. Predosjećaju prve zrake nebeske slave i predokus blaženstva.

Kad je sv. Perpetua *(Cfr. Mar. pogl. 7)* vidjela svoga mlađeg brata Dinokratesa u čistilištu, izgledalo je da to dijete ne podnosi nikakvih teških mučila. Sama nas slavna mučenica izvješćuje o viđenju u tamnici, u Kartagi. Bila je zatvorena zbog vjere u Krista za vrijeme progona Septima Severija, godine 205.

Čistilište joj je izgledalo poput neke prostrane bezvodne pustinje. Tu je vidjela svoga brata Dinokratesa koji je umro u 7. godini života. Dijete je imalo ranu na licu. Zbog strašne žeđi želio je piti vodu sa zdenca što je stajao ispred njega. No, vrh je zdenca bio odveć visoko da bi ga dijete moglo dosegnuti.

Mučenica je razumjela da se njezin brat nalazi u stanju ispaštanja i da je moli ispomoć njezinih molitava. Molila je za njega i tri dana kasnije, u drugom viđenju, vidjela Dinokratesa usred krasnog vrta. Lice mu je bilo prekrasno poput anđela, odjeven u sjajno odijelo. Vrh mu je zdenca bio na dohvat i obilno je pio osvježujuću vodu iz zlatne čaše. Tada svetica shvati da je duša njezina mlađega brata već u rajskoj slavi.

Čitamo u objavama svete Gertrude kako je u istom samostanu umrla neka mlada pobožna redovnica koju je veoma voljela zbog njezinih vanrednih kreposti ***(Revelationes Gertrudianae ac Mechtildianae, Henri Oudin, Poitiers, 1875.)***.

Dok je sv. Gertruda vruće preporučivala Bogu tu dragu dušu, bi uzdignuta u ekstazi. U viđenju ukaže joj se preminula sestra kako stoji pred Božjim prijestoljem ovjenčana sjajnom krunom i u veoma skupocjenim haljinama.

Ipak je izgledala žalosna i uznemirena, oborenih očiju kao da ju je stid oblio što se nalazi pred Božjim licem. Činilo se kao da se želi odatle udaljiti.

Veoma začuđena sveta Gertruda, zapita Božanskog zaručnika djevicâ za razlog žalosti i uzbuđenosti ove svete duše.

»Preslatki Isuse – upita svetica – zašto tvoja neizmjerna dobrota ne pozove svoju zaručnicu da ti se približi, da uđe u veselje svoga Gospodara? Zašto dopuštaš da stoji podalje, žalosna i tužna?« Tada naš Gospodin s blagim smiješkom dade znak svetoj duši da dođe bliže. Ali ona još više zbunjena, nakon kratkog sustezanja, sva u strahu udalji se.

Tog se časa svetica obrati izravno duši:

»Draga kćeri, zašto se udaljuješ a naš te Gospodin zove k sebi? Žudjela si za Isusom čitavo vrijeme svoga života, a sada se udaljuješ od njega, iako te on otvorenim rukama čeka da te primi?«

»Ah, draga majko, – odgovori duša – nisam dostojna pokazati se pred neoskvrnjenim Jaganjcem. Još nosim na sebi neke zadobivene ljage sa zemlje. Da se duša smije približiti Suncu Pravde, mora biti čista poput zrake svjetlosti. Ja još nisam postigla taj stupanj čistoće što je on traži od svojih svetaca. Pamti dobro, ako mi se jednoga dana otvore nebeska vrata, ne smijem ih prekoračiti dok nisam posve čista od svih ljaga grijeha. Čini mi se da bi me kor djevica, koje slijede Jaganjca, s užasom odbio.«

»Ali te ipak – nastavi opatica – vidim okruženu sjajem i slavom!«

»Ono što vidite – odgovori duša – samo je okrajak odjeće slave. Da bismo nosili nebesku odjeću, moramo biti bez ikakve i najmanje sjene grijeha.«

Ovo nam viđenje pokazuje dušu koja je veoma blizu nebeskoj slavi. Ali je njezino rasvjetljenje, u usporedbi s neizmjernom Božjom svetošću, posve drukčijeg reda nego što ga mi posjedujemo. Ta jasna spoznaja potiče dušu da traži svoj blagoslov, da zadovolji i ispašta prema svojoj potrebi kako bi jednoga dana bila dostojna gledanja trojedinoga svetoga Boga.

Isto nas uči sv. Katarina iz Genove. Dobro znamo da je ova svetica primila osobito svjetlo od Boga što se tiče stanja duša u čistilištu. Njezini spisi uživaju isti ugled kao i knjige sv. Terezije Velike.

U 8. poglavlju svetica ovako piše: »Bog je premilosrdan. Stoji pred nama. Širi svoje ruke da nas primi u svoju slavu. Ali, također vidim da je božanska svetost toliko čista da duša, ukoliko nije posve čista, ne može podnijeti taj pogled. Ako duša nalazi u sebi i najmanji atom nesavršenosti, radije će se baciti u dno pakla negoli stati s ljagom pred Božjim veličanstvom.

Nalazeći pak u čistilištu mogućnost da može oprati svoje ljage, rado žuri prema čistilištu. Smatra se sretnom što joj je veliko Božje milosrđe dalo mjesto gdje se može osloboditi svih zapreka do vrhovnog blaženstva.«

Nalazeći mogućnost da u čistilištu opere svoje ljage, duša se rado baca u čistilište. Smatra se sretnom.

U Povijesti Serafskog Reda *(Part. 4 n. 7, cfr. Merv. 83)* nalazimo ime svetog redovnika brata Ivana de Via. Pobožno je usnuo u Gospodinu u samostanu na Kanarskim otocima.

Njegov je bolničar, redovnik od Uzašašća, bio u sobi preminulog brata, moleći i preporučujući Bogu njegovu dušu. Najednom ugleda pred sobom redovnika svoga Reda. Izgledao je preobražen. Također u takvu sjaju da je sva soba bila ispunjena predivnim svjetlom. Brat, sav uzbuđen i izvan sebe, nije ga mogao prepoznati. Ipak se odvažio da ga zapita tko je i što želi svojim posjetom.

»Ja sam duša – odgovori prikaza – duša brata Ivana de Via. Zahvaljujem ti na molitvama koje prinosiš Bogu za me. Došao sam te zamoliti za još jednu uslugu. Ja sam spašen, nalazim se među odabranicima neba. Svjetlo što me obavija znak je moje slave. Ipak, još nisam dostojan gledati Božje lice zbog pomanjkanja za koja još moram zadovoljiti. Naime, za vrijeme mog zemaljskog boravka propustio sam, svojom krivnjom, više puta izmoliti časoslov za mrtve kao što Pravila propisuju. Zato te molim, dragi brate, zbog tvoje ljubavi prema Isusu Kristu, izmoli časoslove kako bi isplatio moj dug. Tada ću tek uživati u gledanju Boga.«

Brat redovnik požuri do oca Gvardijana, ispriča mu sve što se dogodilo. Smjesta počne moliti časoslov kako ga je preminuli brat zamolio.

Duša bl. brata Ivana de Via ponovno se ukaže, ali sada mnogo sjajnija negoli prije. Sva radosna u posjedu vječnog blaženstva.

DEVETNAESTO POGLAVLJE

Čistilišne muke – sv. Magdalena de Pazzi i sv. Benedikta – – sv. Gertruda – bl. Margareta Marija i majka de Montoux

Čitamo u životu sv. Magdalene de Pazzi da je sestra imenom Marija Benedikta, redovnica izvanrednih kreposti, umrla na njezinim rukama.

Za vrijeme njezine samrtne borbe vidjela je mnoštvo anđela koji je okružuju i veselo kliču, čekajući da sestra preda svoju dušu da je ponesu u nebeski Jeruzalem.

U času kad je sestra izdahnula, svetica ugleda anđele kako primaju dušu pokojnice u liku golubice s pozlaćenom glavom. Tada zajedno poletješe.

Nakon tri sata molitve i bdijenja kraj posmrtnih ostataka, Magdalena je doznala da duša preminule sestre nije ni u nebu ni u čistilištu, već u nekom posebnom mjestu. Tu je lišena Božjeg gledanja, ali bez ikakvih osjetnih muka.

Slijedećeg dana za vrijeme mise za preminulu dušu sestre Marije Benedikte, Magdaleni je na »Svet, svet« u ekstazi Bog pokazao da je dotična duša upravo tog časa pripuštena u slavu.

Magdalena se odvaži i zapita našega Gospodina Spasitelja zašto nije dopustio da ta draga duša ranije uživa njegovu prisutnost. Primila je odgovor da je sestra Benedikta u svojoj zadnjoj bolesti bila odveć osjetljiva na pažnju kojom su je dvorile sestre. Tako je prekinula svoju uobičajenu vezu s Bogom i svoju savršenu suglasnost s božanskom voljom.

Vratimo se ponovno objavama sv. Gertrude. Naći ćemo još jedan primjer koji će nam pokazati kako – barem za neke duše – rana zora prati sunce slave svojim raznim nijansama.

Neka je redovnica u cvijetu svoje mladosti usnula u Gospodinu. Na osobit je način bila pobožna oltarskom sakramentu. Nakon njezine smrti ugleda je sveta Gertruda u sjaju nebeske

svjetlosti kako kleči pred Božanskim učiteljem. Njegove su proslavljene rane izgledale poput zapaljenih zublja čije su vatrene zrake dirale pet osjetila preminule redovnice. Ipak je njezino lice bilo zamagljeno dubokom žalošću.

»Gospodine Isuse – zavapi svetica – kako to da ta duša ne odrazuje savršenu radost dok ti rasvjetljuješ svoju službenicu?«

»Do sada – odgovori dobri Učitelj – ova je sestra dostojna promatrati samo moje proslavljeno Čovještvo i uživati gledanjem mojih pet rana. Nagrada je to njezinoj nježnoj pobožnosti prema otajstvu presvete Euharistije. Ali, dok, se ne prinesu mnoge potrebne prošnje i molitve za nju zbog nekih manjih pogrešaka u opsluživanju svetih Pravila, ona ne može ući u blaženo gledanje.«

O svemu što smo do sada rekli o naravi čistilišnih patnja, nalazimo opisano u životu bl. Margarete Marije od Pohoda.

Opisi su djelomično uzeti iz uspomena Majke Greffier, veoma razborite i vrlo oprezne što se tiče izvanrednih milosti u životu bl. sestre Margarete. Istinitost je događaja prihvatila tek nakon dubokog i svestranog istraživanja.

Majka Phillliberta Emmanuel de Montroux, poglavarica samostana u Anncyu, umrla je 2. veljače 1683. godine nakon sveta, uzorna života. Majka Griffier je preporuči molitvama sestre Margarete. Mnogo kasnije sestra je Margareta kazala glavarici da joj je Gospodin objavio kako mu je ta duša veoma draga zbog ljubavi i vjernosti u služenju i kako je čeka velika nagrada na nebu netom dovrši čišćenje svoje duše u čistilištu.

Sestra je vidjela preminulu sestru u mjestu ispaštanja. Gospodin joj je pokazao patnje koje je ispaštala i da su joj osobito pomogle molitve i dobra djela sestara čitava Reda od Pohoda.

U noći između Velikog četvrtka i Velikog petka, dok je još uvijek sestra Margareta molila za nju, Bog joj pokaže dušu preminule sestre na oltaru pokopanja ispod kaleža u kojem je bila pohranjena sveta Hostija. Tako je bila dionik zasluga njegove agonije u Getsemanskom vrtu.

Na samu Uskrsnu nedjelju *(18. travnja)* sestra Margareta vidje tu dušu kako je započela uživati vječno blaženstvo, ispunjena vrućom željom i nadom da što prije ugleda i uživa Boga.

Nakon 14 dana *(2. svibnja)* u nedjelju, na blagdan Dobroga Pastira ugleda dušu preminule sestre kako radosna ulazi u

vječnu slavu pjevajući zanosnim glasom himnu Božanskoj ljubavi.

Sada se osvrnimo na izvještaj što ga je bl. Margareta u pismu uputila Majci de Saumaise u Dijonu o zadnjem ukazanju. Pismo je naslovljeno istog dana, 2. svibnja, g. 1623.

»Isus navijeke hvaljen! Duša mi je ispunjena velikim veseljem da se jedva mogu svladati. Dopusti mi, draga Majko, da se obratim vašem srcu koje je s mojim srcem zajedno u srcu našega Gospodina.

Jutros, u nedjelju Dobroga Pastira, netom se probudih, dođoše se oprostiti od mene dvije moje patničke prijateljice. Danas ih vrhovni Pastir prima u svoj vječni ovčinjak, skupa s tisuću drugih duša. Obje se moje prijateljice pridružiše tom mnoštvu blaženih duša, pjevajući pjesme radosti. Među njima je dobra Majka Philliberta Emmanuel de Montroux i sestra Ivana Katarina Gacon. Jedna je neprestano opetovala: Ljubav pobjeđuje! Ljubav se veseli u Bogu! Druga pak: Blaženi koji umiru u Gospodinu. Blažene redovnice koje žive i umiru opslužujući savršeno svoja Pravila.

Obje su sestre zaželjele da vam ovo objavim u njihovo ime, i da smrt može rastaviti duše, ali ih ne može nikada odijeliti jedne od drugih.

Da samo znate kojom je radošću bila obuzeta moja duša! Dok sam, naime, s njima razgovarala, vidjela sam ih kako plivaju u raznim stupnjevima slave poput onih koji su zaronili u vode beskrajnog oceana.

Zamolile su me da se u njihovo ime zahvalite Presvetom Trojstvu s jednim poklikom LAUDATE, Hvalite Gospodina, i triput: Slava Ocu...

Kad ih zamolih da nas se uvijek sjećaju, njihove su zadnje riječi bile: U nebu se ne zna za nezahvalnost.«

DVADESETO POGLAVLJE

Različitosti u patnjama – kralj Sancho i kraljica Gida – – sv. Ludvina i probodena duša – bl. Margareta Marija i ognjeni krevet

Uz pomoć svetaca doznajemo da postoji velika različitost tjelesnih patnja u čistilištu. Iako je oganj glavno sredstvo mučenja, nalazimo još i druga mučila: mučenje hladnoćom, mučenje raznih udova i raznih osjetila. Sve to u vezi s tjelesnim grijesima.

Čini se da različitost patnja odgovara naravi grijeha, prema riječima Svetog Pisma: »Prema onome u čemu netko griješi, u tome će i trpjeti.« *(Mudr. 11-17)*. Isto tako i za kazne budući da ista razlika postoji pri podjeli nagrada.

U nebu će svatko biti nagrađen prema svojim djelima. Kaže časni Beda da svatko prima svoju krunu i svoju odjeću slave. Mučenik prima crveno-ljubičasti grimiz, a priznavalac odjeću svijetle bjeline.

Povjesničar Ivan Vasquez u kronici *(g. 940.)* opisuje kako se je Sancho, kralj Leona, ukazao svojoj ženi kraljici Gidi čijom je pobožnošću bio oslobođen čistilišnih muka. Sancho, koji je uistinu provodio pravi kršćanski život, bio je otrovan od svoga podanika.

Nakon njegove smrti, kraljica je Gida provodila život u molitvi i prinosila ih za ispokoj duše svoga muža. Unatoč mnogobrojnim misama što ih je dala izreći za njegovo spasenje, zatraži čak i redovnički veo. Pođe u samostan, u Kastilji, da bi još više mogla plakati i moliti na mjestu gdje je ležalo mrtvo tijelo njezina muža.

Dok je jedne subote molila pred kipom Blažene Djevice i preporučivala joj dušu svog pokojnog muža, ukaže joj se Sancho. Ali u kakvom stanju! Veliki Bože! Bijaše zaogrnut plaš-

tem žalosti a oko svoga pojasa nosio je dvostruki crveno-užareni lanac. Zahvali se svojoj pobožnoj udovici i ujedno je zamoli da nastavi svojim milosrdnim djelima.

»O kad bi znala, Gida, kako strašno trpim, zacijelo bi podvostručila svoje molitve. Za ljubav velikog milosrđa Božjeg pomozi mi, draga Gido! Pomozi mi jer me oganj potpuno uništava.«

Kraljica podvostruči svoje molitve i dobra djela. Dijelila je milostinju siromasima, dala izreći mise u svim mjestima domovine i još poklonila samostanu prekrasan ures za oltar.

Poslije četrdeset dana kralj joj se ponovno ukaže oslobođen užarenog lanca i svih ostalih muka. Umjesto mrtvačkog odijela žalosti nosio je sjajan ogrtač svijetle bjeline sličan uresu što ga je Gida darovala samostanu.

»Pogledaj me sada, draga Gido! Zaslugom tvojih molitava sada sam oslobođen svih patnja. Da si navijeke blagoslovljena! Ustraj u svojim svetim vježbama. Često misli na strogost patnja drugoga života i na veselje i radost Raja gdje sada idem i čekam te.«

Nakon ovih riječi nestane, ostavivši pobožnu Gidu svu preobraženu i utješenu.

Jednoga dana neka žena sva žalosna pođe sv. Ludvini. Požali joj se nad gubitkom svoga brata.

»Brat mi je upravo preminuo. Došla sam da ti svojim milosrdnim djelima preporučiš njegovu jadnu dušu. Prikaži Bogu za nj svoje molitve i dio patnja u svojoj teškoj bolesti.«

Patnička svetica joj obeća da će sve to učiniti. Svetica je u svojim čestim duhovnim zanosima vidjela anđela čuvara koji bi je poveo u podzemna mjesta ispaštanja. Tu bi ugledala, sva potresena samilošću, muke nesretnih duša u plamenu. Jedna joj je duša na osobit način pobudila pažnju. Vidje tu dušu probodenu željeznim iglama. Anđeo joj tada reče da je to preminuli brat one žene koja ju je zamolila za molitve.

»Ako hoćeš – nadoda anđeo – zatražiti bilo koju milost za tu dušu, neće ti se uskratiti molba.«

»Onda tražim – odgovori anđelu – da bude oslobođen strašnih željeznih igala koje ga probadaju.«

Najednom ugleda kako su se sve igle udaljile od jadnog patnika i kako je bio izveden iz te nemile tamnice i ubrojen među duše bez ikakvih muka.

Sestra se preminulog brata ponovno povrati i posjeti sv. Ludvinu koja joj priopći sve o njezinu bratu. Preporuči Ludvini da i nadalje podvostruči svoje molitve i milostinju za ispokoj njegove duše. Ona je stalno prikazivala Bogu svoje molitve i patnje dok ga nije potpuno oslobodila čistilišnih muka *(Život sv. Ludvine).*

Čitamo u životu svete Margarete Marije kako je neka duša, zbog nemara u svom životu, bila mučena na krevetu muke. Istodobno je bila podvrgnuta osobitim mučilima u srcu zbog nekih loših osjećaja, zbog jezika i nepažljivih riječi protiv sestrinske ljubavi. Još više, morala je podnositi strašne muke što ih nije uzrokovalo ni željezo ni oganj nego pogled na jednu osuđenu dušu. Pogledajmo sada kako to bl. Margareta opisuje u svojim izvještajima.

»Vidjela sam u snu – kaže ona – jednu nedavno preminulu našu sestru. Rekla mi je da mnogo trpi u čistilištu i da je Bog kaznio takvim mukama, koje nadilaze sve ostale muke, u času kad joj je pokazao jednu osobu svoje rodbine osuđenu na paklene muke.

Na te sam se riječi probudila. Osjetila sam kako moje tijelo od glave do pete gori poput ognja te sam se jedva mogla micati. Budući da nesmijemo polagati nikakvu vjerodostojnost snu, zato sam posvetila vrlo malo pažnje tom viđenju. Ali me je ta redovnica prisilila, usprkos mojoj nevjeri, da ozbiljnije promotrim to viđenje. Od toga me časa nije prestala uznemirivati. Stalno mi je opetovala: »Moli se Bogu za me! Prikaži mu svoje patnje zajedno s Isusovim patnjama da mi olakšaš moje boli. Prikaži za me sve što budeš trpjela do prvog petka u mjesecu svibnju, kad ćeš se ponovno susresti sa mnom.«

Sve sam to ispunila dopustom svoje starješinice. U međuvremenu su patnje, što mi ih je ova patnička duša uzrokovala, narasle do takva stupnja da više nisam nalazila ni počinka ni utjehe. Poslušnost me je silila da se malo odmorim u krevetu. Ali jedva što sam se povukla nasamo kad eto ti opet nje. Reče mi: »Ti počivaš mirno u krevetu. Gledaj, na čemu ja ležim i kako trpim nepodnošljive boli.«

Tada pogledah njezin krevet. Na samu pomisao sva se stresoh. Krevet je bio od vrha do dna ispunjen oštrim ognjenim čavlima koji se zabadahu u meso. Reče mi da je sve to zbog svoje lijenosti i nemara u opsluživanju pravila. »Moje je srce ranjeno – nastavi – i uzrokuje mi veoma teške bolove zbog moje

samovolje u samostanu i kritiziranja mojih starješinica. Jezik mi je sav izgrižen od crvi i nalazi se izvan ustiju zbog riječi kojima sam povrijedila sestrinsku ljubav i zbog nemara u opsluživanju pravila šutnje. Ah! Kad bi me mogle duše posvećene Bogu vidjeti u ovim mukama! Kad bih im mogla pokazati što sve čeka one koje nemarno žive u svom zvanju! Njihov bi se mar i žar odmah obnovio i tako bi izbjegle sve pogreške koje sada uzrokuju meni mnoge trpnje!« Gledajući taj prizor, oblile su me suze.

»Jao! – reče mi – kada bi jedan dan sestre savršeno opsluživale svoja pravila, zacijelo bi to izliječilo moje bolne usne! Kada bi drugi dan provele u sestrinskoj ljubavi, izliječilo bi moj jezik! Kad bi treći dan živjele bez ikakva ogovaranja i nesložnosti sa starješinicama, izliječilo bi moje ranjeno srce. Ali nema nikoga tko bi mi ponudio pomoć!«

Pošto sam za nju primila pričest kako me je zamolila, reče mi da su se smanjila njezina strašna mučenja, ali da mora još dugo vremena ostati u čistilištu. Osuđena je, naime, da podnosi muke za nemarne duše u službi Božjoj.

»Što se mene tiče – dodaje bl. Margareta Marija – bila sam oslobođena svojih patnja za koje mi je bilo rečeno da se neće umanjiti dok se ne ublaže muke te preminule duše.« *(Languet, Život bl. Margarete).*

DVADESETPRVO POGLAVLJE

Različitost patnja – sv. Bernardin uskrisuje Blazija od mrtvih – časna Franciska iz Pampelune i ognjene igle – – sv. Korpej i kralj Malahija

Glasoviti Blaž Masseī, koga je sv. Bernardin iz Sijene uskrisio od mrtvih, vidio je da u čistilišnim mukama vlada velika različitost. Izvještaj o ovome čudu nalazimo nadugo opisan u Acta Sanctorum *(Appendix, 20. svibnja).*

Kratko vrijeme poslije kanonizacije sv. Bernardina iz Sijene umre u Cascia, u kraljevstvu Napulja, dječak od 11 godina, imenom Blaž Masseī. Njegovi su ga roditelji odgojili u onoj pobožnosti koju su i sami gajili prema novom svecu. Zato je sv. Bernardin veoma ubrzo nagradio njihovu ljubav.

Dan nakon smrti ovog djeteta dok su nosili njegovo tijelo na grobište, Blaž se probudio kao iz dubokog sna. Odmah izjavi da ga je sv. Bernardin vratio u život kako bi objavio čudesa koja mu je svetac pokazao na drugom svijetu.

Lako možemo shvatiti znatiželjnost što ju je ovaj događaj pobudio. Čitav mjesec dana mladi Blaž nije ništa drugo činio osim što je pričao i odgovarao što je sve vidio.

Govorio je sa svom jednostavnošću djeteta, ali istodobno takvom točnošću i poznavanjem drugog svijeta, neprimjereno njegovoj dobi.

U času svoje smrti – kaže – ukazao mu se sveti Bernardin, uzeo za ruku i rekao mu: »Ne boj se! Ali veoma dobro pazi sve što ću ti pokazati da to možeš pamtiti i kasnije drugima ispričati.«

Tada svetac povede svog mladog štićenika najprije u krajeve pakla, onda u čistilište, limb i napokon da vidi i nebo.

U paklu je Blaž vidio neopisive strahote i razna mučila kojima su mučeni: oholice, škrci, bludnici i ostali grešnici.

Među njima je prepoznao mnoge koje je vidio u životu. Također je bio prisutan u času kad su prispjela dvojica netom umrla: Bucerelli i Fraschia. Ovaj je zadnji bio osuđen zbog pridržavanja ukradenih stvari. Sin Fraschia, tom izjavom ošinut poput groma, znajući dobro da je istinito što dijete govori, žurno vrati sve ukradeno. Nezadovoljan pravorijekom suda i bojeći se da ne bi poput oca dobio istu kaznu, razdijeli ostatak svog imanja siromasima i prigrli samostanski život.

Odatle je Blaž poveden u čistilište. Tu je također vidio grozna mučenja. Razlikovala su se prema težini grijeha za koje su kažnjeni. Raspoznao je među njima veliki broj poznatih osoba. Mnoge su ga duše zamolile da obavijesti njihovu rodbinu i roditelje o njihovim patnjama. Naznačili su djetetu koje sve molitve i dobra djela trebaju u svom teškom stanju.

Kad su ga zapitali o jednoj preminuloj osobi, bez oklijevanja im je dao najtočniji izvještaj.

»Vaš se otac – reče jednom posjetiocu – nalazi u čistilištu od toga i toga dana. On vam je bio naložio da dadete za milostinju određenu svotu novaca, ali ste vi to zanemarili.«

»Vaš je brat – reče drugome – tražio od vas da date izreći toliko i toliko misa i vi ste pristali, ali niste ispunili obećanje. Zato treba još mnoge mise izreći.«

Blaž je također govorio i o nebu, zadnjem mjestu gdje je bio poveden. O tome je govorio poput sv. Pavla koji je bio uznesen do trećega neba, bilo u tijelu ili bez tijela nije znao. Tu je čuo tajanstvene riječi koje smrtni čovjek nije kadar opetovati.

Najviše je zadivilo dječaka neizmjerno mnoštvo anđela što su stajali oko Božjeg prijestolja, i neusporediva ljepota Blažene Djevice Marije uzdignute iznad svih kora anđeoskih.

Život časne Majke Franciske od Presvetog Sakramenta, redovnice iz Pampelune *(njezin je život opisao F. Joachim, cfr. Merv. 26)*, donosi nam mnoge događaje koji pokazuju da čistilišne muke odgovaraju grijesima za koje treba zadovoljiti.

Ova je časna službenica Božja imala najprisnije dodire s dušama u čistilištu. Dolazile su u velikom broju, ispunjale njezinu sobu čekajući skromno jedna za drugom da im pomogne svojim molitvama. Da bi što jače pobudile njezinu samilost, veoma su često dolazile sa sredstvima svojih grijeha koja su im sada postala sredstva njihovih mučila.

Jednoga dana vidje redovnicu okruženu dragocjenim pokućstvom, slikama, naslonjačima itd., ali sve u plamenu. Sve

je to ona nakupila u svoju sobu, potpuno u suprotnosti sa zavjetom siromaštva. I sve je to poslije njezine smrti postalo sredstvo njezinih mučila.

Jednog joj se dana ukazao javni bilježnik sa svim odličjima svoje visoke službe. Oganj je izlazio iz mnoštva tih odličja i zadavao mu neopisive bolove.

»Služio sam se ovim perom, ovim crnilom i ovim papirom – kaže joj – da napišem protuzakonite oporuke. Također sam bio strastveni kartaš. Ove karte, prisiljen sam ih neprestano držati u svojim rukama, sada povećavaju moje patnje. Ova goruća kesa sadrži protuzakonite dobitke za koje ovdje ispaštam.«

Iz svega ovoga možemo izvući vrijednu i spasonosnu opomenu. Stvoreno je čovjeku sredstvo da služi Bogu. Ta su sredstva čovjeku sredstva kreposti i dobrih djela. Ako se s njima čovjek slabo služi i učini ih sredstvima svojih grijeha, posve je pravedno da se ta sredstva okrenu protiv čovjeka i postanu sredstvima njegovih kazna.

Život svetoga Korpreusa, irskog biskupa, *(opisan kod Bolladnista, 6. ožujka)* još je jedan primjer istoga sadržaja.

Jednoga dana dok se je sveti biskup molio nakon časoslova, ugleda pred sobom strahovitu nakazu. Imala je čovječje lice i ognjenu ogrlicu oko vrata, a na ramenima ogrnuta podrtim, iznošenim ogrtačem.

»Tko ste vi?« – zapita sveti biskup, a da pritom nije bio ni najmanje uplašen.

»Ja sam duša iz drugoga svijeta.«

»Što te je dovelo u takvo bijedno stanje u kojem te sada vidim?«

»Moji su mi grijesi pripremili ovu kaznu. Usprkos mom bijednom stanju u kojem se sada nalazim, ja sam Malachy, bivši kralj Irske. Na tom sam visokom položaju mogao učiniti dosta dobra, a to mi je i bila dužnost. No, ja sam sve to zanemario. Zbog toga sam sada kažnjen.«

»Zar nisi činio pokoru za svoje grijehe?«

»Nisam dovoljno zadovoljio za njih. Zato krivim svoga ispovjednika koga sam pridobio za se i za svoje slabosti darovavši mu zlatni prsten. Upravo sam zbog toga kažnjen da sada nosim ognjenu ogrlicu oko vrata.«

»Rado bih doznao – nastavi biskup – zašto nosiš taj ogrtač od samih dronjaka?«

»To je moja druga kazna. Nisam pomogao zaodjenuti gole; nisam pomogao siromahe djelima milosrđa, poštovanja i darežljivosti što je bila dužnost mog kraljevskog dostojanstva i imena kršćanina. To je razlog što me sada vidite poput bogca zaogrnuta plaštem sramote.«

Taj životopis još nadodaje da se je sveti Korpreus skupa sa svojim svećenicima molio. I nakon 6 mjeseci kraljeve su patnje bile olakšane. Malo kasnije Malachy se posve oslobodio čistilišnih muka.

DVADESETDRUGO POGLAVLJE

Trajanje čistilišta – mišljenja naučitelja Crkve – – Bellarmin – računanje oca Mumforda

Vjera nas ne uči koliko dugo traju čistilišne muke. Općenito znamo to da ih određuje Božja pravda. Svaka se kazna određuje u odnosu prema broju i težini grijeha za koje se nije dovoljno ispaštalo.

Bog ipak može skratiti patnje. Ne povrijedivši svoju pravdu, može povećati njihovu oštrinu. Vojujuća Crkva također može zadobiti oprost žrtvom svete mise i ostalim molitvama i dobrim djelima za preminule.

Zajedničko je mišljenje crkvenih naučitelja da muke ispaštanja traju dugo vremena. »Nema sumnje – kaže Bellarmin *(De Gemitu, lib. 2, c. 9)* – da čistilišne patnje nisu ograničene na 10 ili 20 godina. U nekim slučajevima mogu trajati i stoljećima.«

Dopustimo da je istina da trajanje muka ne prelazi 10 ili 20 godina, zar je mala stvar trpjeti 10 ili 20 godina najstrašnije muke bez ikakva olakšanja?

Ako je netko uvjeren da će trpjeti strašne muke nogu ili glave ili zubi 10 ili 20 godina, a da kroz to vrijeme neće moći spavati niti najmanje otpočinuti, zar ne bi radije umro negoli živio u takvom stanju?

A kad bi takva osoba mogla birati: ili živjeti takvim jadnim životom ili izgubiti sva svoja zemaljska dobra, zar ta osoba ne bi radije žrtvovala sve svoje imanje eda se oslobodi tih muka?

Zar nas onda može zaustaviti bilo kakva teškoća da prigrlimo napor i pokoru kako bismo se oslobodili čistilišnih muka?

Zar nas mogu zaustaviti i najteže pokore: bdijenja, postovi, milostinje, ustrajne molitve, a nadasve kajanje, uzdasi i suze?

Ovo je sažetak nauka svetaca i bogoslova. Otac Mumfred Družbe Isusove u svojoj knjizi: »IZLAGANJE O LJUBAVI

PREMA PREMINULIMA«, temelji dugo trajanje čistilišta računajući na mogućnost o čemu ćemo ovdje donijeti najvažnije podatke:

Iznosi dokaze kako i pravedan čovjek pogriješi sedam puta dnevno, što kaže i Duh Sveti u Svetome Pismu *(Prov. 24, 16)*. Drugim riječima: čak i oni koji se posve savršeno predaju službi Božjoj, usprkos svojoj dobroj volji, učine mnogo pogrešaka pred neizrecivo čistim Božjim očima. Treba da samo zavirimo u svoju savjest i tu pred Bogom ispitamo svoje misli, svoje riječi i djela te se uvjerimo o žalosnim posljedicama ljudske slabosti.

Kako lako izgubimo poštovanje dok molimo! Kako lako dajemo prednost svojoj udobnosti pred dužnostima! Kako se lako povedemo za ispraznošću! Kako lako izgubimo strpljivost! Ugađamo osjetljivosti! Predajemo se nebratskim mislima i riječima a malo marimo da se uskladimo s voljom Božjom.

Dan je dosta dug. Nije li čak i kreposnoj osobi veoma lako počiniti ne samo sedam puta nego i dvadeset i trideset puta neku pogrešku ili nesavršenost?

Poslužimo se sada srednjim putem i umjerenijom procjenom. Recimo da čovjek pogriješi samo deset puta na dan. Na kraju 365 dana bit će ukupno 3.650 pogrešaka. Da bi nam bilo lakše brojiti, navedimo samo 3.000 pogrešaka godišnje. Na kraju deset godina taj će se broj popeti na 30.000, a na kraju 20 godina na 60.000. Uzmimo sada da je za 60.000 pogrešaka samo za polovicu ispaštao i zadovoljio svojom pokorom i dobrim djelima. Ipak će još ostati 30.000 za koje mora zadovoljiti.

Nastavimo još ovom računicom. Recimo da će krepostan čovjek umrijeti poslije 20. godine i pojaviti se pred Bogom ostatkom od 30.000 pogrešaka za koje mora zadovoljiti u čistilištu. Koliko će dugo vremena morati trpjeti da za njih zadovolji? Recimo, otprilike, da će za svaku pogrešku trpjeti jedan sat u čistilištu, iako je to veoma blaga procjena ako se oslonimo na mišljenje svetaca. U najmanju ruku morat će trpjeti u čistilištu 30.000 sati. Je li sada dosta jasno koliko će godina iznositi 30.000 sati? Tri godine, tri mjeseca i petnaest dana!

Eto, tako će jedan dobar kršćanin – koji budno pazi na svoje korake, stalno čini pokoru i vrši dobra djela – ostati tri godine, tri mjeseca i petnaest dana u čistilištu.

Ova se računica temelji na veoma blagoj procjeni. Ali, ako uzmemo da te muke ne traju jedan sat nego jedan dan kako bismo zadovoljili za svoje grijehe, te ako umjesto laganih gri-

jeha donesemo pred Boga dug i za smrtne grijehe, manje-više mnogobrojne, što smo ih počinili za života, te ako prema riječima svete Franciske Rimske dugujemo za svaki smrtni grijeh samo sedam godina muka, tko ne uviđa da će zadovoljština strahovito trajati: mnogo godina, čak i jedno stoljeće?

Godine i stoljeća muka! Kad bismo mislili na to, upotrijebili bismo svu moguću brigu da izbjegnemo i najmanje pogreške! Svim bismo se marom dali na pokoru da još na ovome svijetu zadovoljimo za svoje grijehe!

DVADESETTREĆE POGLAVLJE

Trajanje čistilišta – Cistercijski opat i Papa Inocent III – – Ivan de Lierre

U životu svete Lutgarde – što ga je napisao njezin suvremenik Toma de Cantimprè – spominje se veoma krepostan redovnik koji je zbog svoga pretjeranoga žara bio osuđen 40 godina čistilišta. Bio je opat cisterskoga Reda, imenom Šimun. Veoma je poštivao svetu Lutgardu. Svetica je rado slušala njegove savjete te je među njima nastalo veliko duhovno prijateljstvo.

Ali opat nije bio ljubazan i blag prema svojim redovnicima kao što je bio blag prema svetici. Kao što je bio strog sa samim sobom tako je bio strog i prema redovnicima. Tražio je pretjeranu strogost u opsluživanju pravila Reda, zaboravljajući opomenu Božanskog Učitelja koji uči da budemo blaga i ponizna srca. Nakon njegove smrti, sveta je Lutgarda žarko molila i činila pokoru za ispokoj njegove duše.

Jednoga joj se dana ukaže. Reče joj da je osuđen 40 godina na čistilišne muke. Na svoju veliku sreću imao je u svetoj Lutgardi moćnog prijatelja. Podvostručila je svoje molitve i stroge pokore. Sam ju je Gospodin uvjerio da će preminuli uskoro biti oslobođen. Dobra svetica odgovori Gospodinu: »Neću prestati plakati i dosađivati tvojem milosrđu dokle ga ne vidim oslobođena muka.«

Također bih rado spomenuo glasovito ukazanje pape Inocenta III sv. Lutgardi.

Veoma sam pomno čitao taj događaj. Pogriješio bih kad bih prešutio taj događaj.

Bilo mi je teško vjerovati da je papa, tako sveti papa, bio osuđen na duge i grozne čistilišne muke. Dobro znam da je Inocent III – predsjedao je g. 1215. glasovitom Lateranskom saboru – bio među najvećim papama koji su ikada vladali na Petrovoj

stolici. Svojom pobožnošću i žarom učinio je velika djela za Crkvu i njezinu obnovu. Kako da onda povežemo objavu svete Lutgarde i Božje milosrđe? Želio sam, stoga, sve smatrati nekom varkom, te sam posvuda istraživao kako bih to dokazao. Naprotiv, nađoh da su stvarnost i istinitost objave svete Lutgarde priznali i najveći pisci. Nitko je nije zanijekao ni odbio. I sam životopisac, Toma de Cantimprè o tome je posve jasan i istodobno veoma oprezan.

»Zapamti, čitatelju, – piše životopisac na kraju svog izvještaja – da mi je sve ovo rekla sama svetica pobožna Lutgarda. Od nje iste sam čuo o pogreškama koje joj je preminuli papa otkrio. Pogreške ovdje ne spominjem iz poštovanja prema velikom papi.«

Promatrajući slučaj u sebi, možemo li pronaći bilo koji razlog sumnje? Nije li nam poznato da Bog ne gleda osobu kakva je i kojeg je roda, te da se i pape moraju pojaviti na Božjem sudu kao i najzadnji i najskromniji vjernik? Da su svi velikani kao i oni najponizniji jednaki pred Bogom i da svatko prima nagradu ili kaznu prema svojim djelima.

Zar ne znamo da oni koji drugima gospodare imaju veću odgovornost i da moraju položiti strogi račun svog upravljanja? Duh sveti veli: »Judicium durissimum his qui praesunt fiet« – najstrože će se suditi onima koji drugima vladaju *(Mudr. Izr. 6, 6)*. Inocent III. vladao je 18 godina, u najsudbonosnije vrijeme Crkve. Sjetimo se Bollandista, gdje čitamo da su Božji sudovi nedokučivi i često posve drukčiji od ljudskih sudova? »Judicia tua – abyssus multa!« *(Ps. 35, 7)*.

Stvarnost se ovoga događaja ne može dovesti u bilo kakvu sumnju. Ne vidim razloga da se mora prešutjeti. Bog, naime, ne očituje takva otajstva iz bilo kojeg drugog razloga osim da nešto objavi za svetost i jačanje svoje Crkve.

Papa Inocent III. umro je 16. lipnja, 1216. Istog se je dana ukazao svetoj Lutgardi u njezinom samostanu, u Ayvieresu u Brabantu. Sva ustrašena ugleda prikazu svu ovijenu plamenom. Zapita tko je i što želi. »Ja sam papa Inocent III« – odgovori.

»Je li moguće da ti, naš zajednički otac, moraš biti u takvom stanju?«

»To je prava istina! Ispaštam ovdje tri grijeha koji su mogli prouzročiti moje vječno prokletstvo. Ali, hvala Blaženoj Djevici Mariji, oprošteni su mi ti grijesi, ali ih moram sada ispaštati.

Jao! Strašno mi je! I ovo će trajati za vjekove ako mi ne pomogneš. U ime Marijino koja mi je omogućila da te posjetim, pomozi mi!«

Rekavši to nestane. Lutgarda je tada objavila njegovu smrt svojim sestrama. Sve su se skupa stavile na molitvu i pokornička djela kako bi pomogle uzvišenom i časnom Prvosvećeniku, čiju su smrt doznale od drugih nekoliko sedmica kasnije.

Navedimo ovdje još jedan veoma utješan događaj iz života iste svetice.

Glasoviti propovjednik, Ivan de Lierre, bio je čovjek duboke pobožnosti, veoma poznat svetici. Oni se dvoje dogovoriše tko prvi umre taj će se s Božjim dopuštenjem pojaviti preživjelome. Ivan je prvi umro. Na putu u Rim, da obavi neke poslove u korist svojih redovnika, nađe ga smrt u Alpama. Vjeran svome obećanju ukaže se Lutgardi u glasovitom samostanu Aywieres. Ugledavši ga svetica, ništa nije znala o njegovoj smrti. Pozove ga, prema pravilima svoga Reda, u govornicu da se s njim porazgovori.

»Ja ne pripadam više ovome svijetu. – odgovori joj – Došao sam samo zato da izvršim svoje obećanje.«

Na te riječi Lutgarda pade na koljena. Ostade posve zbunjena. Podigne oči prema svome blaženome prijatelju i upita: »Zašto si obučen u takav sjaj? Što znači ta trostruka haljina kojom si tako divno urešen?«

»Bijela haljina – odgovori – označuje djevičansku čistoću koju sam neokaljanom očuvao. Crvena haljina označuje napore i patnje koje su prerano istrošile moju snagu. Modri ogrtač koji sve pokriva označuje savršenstvo kršćanskoga života.« Rekavši to, najednom ostavi Lutgardu koja je proživljavala bol nad gubitkom tako dobrog oca i radosti zbog njegove sreće.

Sveti Vinko Fererski, glasoviti čudotvorac, Reda svetoga Dominika, koji je govorničkim darom propovijedao veliku istinu Božjeg suda, imao je sestru koja je ostajala posve hladna na opomene, nepopravljiva na riječi i primjer svoga svetoga brata. Njegova je sestra bila sva zadojena svjetskim duhom, zasićena užicima koracala je brzim koracima svojoj vječnoj propasti.

Međutim je njezin brat molio za njezino obraćenje i njegova molitva bi uslišana. Razboljela se na smrt. U času smrti dođe k sebi, ispovijedi se i skrušeno pokaje.

Nekoliko dana nakon svoje smrti, dok je njezin brat govorio svetu misu, ukaže mu se sva u plamenu, u najtežim i nepodnosivim mukama.

»Dragi moj brate, – reče – osuđena sam na ove strašne muke sve do dana zadnjega suda. Ti mi možeš pomoći. Velika je učinkovitost svete mise. Molim te prikaži za me 30 misa. Mogu se nadati najsretnijem uspjehu.«

Svetac požuri da udovolji njezinu zahtjevu. Prikaže 30 misa. Nakon tridesete mise sestra mu se ponovno ukaže okružena anđelima gdje se uzdiže u nebo. Učinkovitošću Božanske žrtve, ispaštanje određeno za više vjekova bi svedeno na 30 dana.

Ovaj nam primjer ujedno pokazuje trajanje muka koje čekaju dušu, a i moćan učinak svete mise koju Bog milosrdno primjenjuje nekoj duši. Ali se svete mise i ostale molitve ne primjenjuju uvijek jednako. U najmanju ruku, ne uvijek istom mjerom.

DVADESETČETVRTO POGLAVLJE

Trajanje čistilišta – čovjek u dvoboju – otac Schoops i ukazanje u Antwerpu

Sljedeći primjer pokazuje nam ne samo koliko dugo traje kazna za grijehe nego i teškoću kako ublažiti Božju pravdu da se pomogne dušama koje su počinile takve grijehe.

U Povijesti reda od Pohođenja među prvim redovnicama ustanove spominje se sestra Marija Denise, poznata u svijetu pod imenom Mlle Marie Martignat.

Bila je osobito milostiva i pobožna prema dušama u čistilištu. Napose je preporučavala Bogu one na visokim položajima u svijetu. Znala je iz vlastitog iskustva kojima su opasnostima izložene takve osobe.

Neki knez – ime ne spominje, ali je vjerojatno pripadao kući francuske Vlade – bi ubijen u dvoboju. Bog mu dozvoli da se ukaže sestri Denise. Zamoli je za prijeko potrebnu pomoć. Reče joj da nije zauvijek osuđen, iako je za zločin zaslužio osudu. Zahvaljujući savršenome pokajanju u času smrti, spasio se je od vječne propasti. Ali je za svoj grešni život i smrt bio osuđen na najstrožu kaznu u čistilištu. Sve do sudnjega dana.

Plemenita sestra duboko dirnuta stanjem njegove duše dragovoljno prikaže sebe kao žrtvu za njega. Nemoguće je izreći što je sve morala pretrpjeti kroz tolike godine tim herojskim činom žrtve.

Nesretni knez nije je pustio na miru i da podnosi dio njegovih muka. Svojom je smrću okrunila tu svoju žrtvu. Prije izdahnuća povjerila je svojoj starješinici da je kao nagradu za svoje patnje i boli olakšala svom štićeniku tek nekoliko sati njegovih muka.

Starješinica je izrazila čuđenje za tako slabi uspjeh jer joj se učinio posve neprimjerenim prema onome što je sve ta jadna

sestra pretrpjela. Sestra joj Denise odgovori: »Draga moja majko, satovi se u čistilištu ne računaju prema satima na zemlji. Godine jada, siromaštva i bolesti u ovome svijetu nisu ništa prema patnjama jednog sata u čistilištu. Velika je to milost da nam Božje milosrđe dopušta da barem malo ublažimo Njegovu pravdu. Nisam bila toliko dirnuta tužnim stanjem te duše što trpi, koliko izvanrednim darom milosti kojom je spasila tu dušu od vječne propasti. Sam čin u kojem je taj knez umro zaslužuje pakao. Tisuće drugih našli su vječnu propast zbog istog čina u kojem je ovaj našao svoje spasenje. Sjetio se svoje duše u zadnjem času. Baš u času, koji je bio dovoljan da ga milost potakne i pripremi na savršeno pokajanje. Taj sretan čas, čini mi se, bio je izvanredan dar Božje dobrote opraštanja i velike ljubavi.«

Tako je govorila sestra Denise. Divila se i strogosti Božje pravde i neizrecivom milosrđu. Sve to na izvanredan način jasno pokazuje ovaj primjer.

O istom predmetu, o trajanju čistilišta, spomenut ćemo još jedan primjer koji se nedavno dogodio.

Otac Filip Schoops, Družbe Isusove, umro u Louvainu godine 1878., priča nam sljedeći slučaj. Zbio se u Antwerpu prvih godina njegove službe u tom gradu. Na kraju misija povratio se u kolegij Notre Dame koji se tada nalazio u ulici L'Empereur. Tu mu bi rečeno da ga netko očekuje u govornici. Brzo siđe i nađe dva čovjeka u cvijetu mladosti s jednim boležljivim i isplakanim desetgodišnjim djetetom.

»Oče – rekoše – doveli smo ovo boležljivo dijete koje smo posinili. Vrijedno je svake naše pažnje jer je dobro i pobožno dijete. Hranimo ga i odijevamo. Smatramo ga članom naše obitelji. Sretan je i dobro se oporavlja. Ali je unazad par sedmica počeo slabiti i pobolijevati, što i sami možete vidjeti.«

»Što je uzrok tome?« – zapita otac.

»Straši se. U noći ga bude neke prikaze. Neki mu se čovjek pokaže. Dijete ga vidi tako jasno i bistro kao što i nas vidi usred bijela dana. Eto, to bi bio uzrok njegovu strahu i bojazni. Došli smo, oče, da nam pružite neki lijek.«

»Dragi prijatelji, – odgovori otac Schoops – Bog ima lijek za sve probleme. Najprije vi dvojica se dobro ispovjedite i pričestite. Molite Boga da vas oslobodi svakoga zla i onda se ničega ne bojte. A ti, drago dijete, dobro se pomoli Bogu i onda spavaj tako dobro da te nikakav duh ne može probuditi.«

Tada ih otpusti. Reče im da se opet vrate ako se nešto ponovi.

Nakon dvije sedmice opet se vrate. »Oče, poslušali smo vaš savjet, ali se prikazivanje nastavilo kao i prije. Dijete ponovno vidi čovjeka.«

»Od sljedeće noći – kaže im otac Schoops – stražarite na vratima dječakove sobe. Uzmite papira i olovku i bilježite sve odgovore. Kad vas dijete upozori da se pojavio čovjek, zapitajte ga u Božje ime tko je. Zatim zapitajte dan njegove smrti, gdje je živio i zašto se prikazuje djetetu.«

Sutradan se vrate. Donesu papir na koji su zabilježili odgovore. »Vidjeli smo čovjeka koji se prikazuje djetetu.« Opisali su ga kao starca i samo su vidjeli gornji dio njegova tijela. Obučen je u odijelo davno preminulih generacija. Reče im kako se zove i naznače kuću u kojoj je živio u Antwerpu. Umro je godine 1636. Bavio se bankarstvom u istoj kući koja je u njegovo vrijeme obuhvaćala dvije kuće. I danas se mogu vidjeti s lijeve i desne strane naznačene kuće.

Spomenimo još i to da su pronađeni dokumenti u arhivima grada Antwerpa koji točno označuju položaj te kuće. Još im preminuli reče da se nalazi u čistilištu i da je za njega samo par molitava izrečeno. Zamolio je osobe te kuće da namijene pričest za njega. Na koncu ih zamoli da za njega hodočaste u Notre Dame des Fievres i još u Notre Dame de la Chapelle u Bruxellesu.

»Učinit ćete veoma dobro ako sve to izvršite – reče im o. Schoofs. Ali, ako se duh ponovno prikaže, najprije zatražite od njega da izmoli Oče Naš, Zdravo Marijo i Vjerovanje.«

Oni tada odoše i izvršiše sve kako im je bilo naređeno. Obavili su sve s tolikom pobožnošću da su se mnogi obratili promatrajući njihovu pobožnost. Pošto su sve obavili, ponovno se vrate ocu.

»Oče, onaj je preminuli molio s velikom pobožnošću i neopisivom vjerom. Nikada nismo vidjeli nekoga da tako pobožno moli. Koje poštovanje Očenaša! Koja ljubav kod Zdravo Marije! Koji zanos kod Vjerovanja! Sada zaista znamo što znači moliti. Na koncu nam se zahvalio za naše molitve. Bio je veoma radostan. Bio bi posve oslobođen muka da nije jedna pomoćnica u našoj radionici primila svetogrdno svetu pričest. Upozorili smo dotičnu osobu. Strašno se prepala i priznala svoj grijeh. Požurila je do ispovjednika i smjesta zadovoljila za svoj grijeh.«

»Od tog je dana – nastavlja otac Schoops – ta kuća uživala potpuni mir. I obitelj koja je tu živjela brzo je napredovala i danas su dosta imućni.

Dva su se brata i nadalje vladala u svemu veoma uzorno. Njihova je sestra ušla u samostan gdje je upravo danas starješinica tog samostana.

S pravom zaključujemo kako je blagostanje te obitelji bio plod molitava za preminulu osobu. Nakon dva vijeka kaznâ ostao je samo mali dio muka što ih preminula osoba još ispašta kao i jedno neznatno dobro djelo koje treba izvršiti što ih je pokojnik zamolio.

Kad je sve izvršeno, duša je tog čovjeka bila oslobođena. Da iskaže zahvalnost svojim dobročiniteljima, isprosila im je blagoslov od Gospodina.

DVADESETPETO POGLAVLJE

Trajanje čistilišta – Opatija u Latrobi – sto godina patnja za odgađanje bolesničkog pomazanja

Sljedeći je događaj i izvorni dokaz donijela revija LE MONDE u mjesecu travnju, godine 1860.

Taj se slučaj dogodio u Sjevernoj Americi, u opatiji Benediktinaca, u selu Latrobe. Nekoliko se je ukazanja zbilo u godini 1859. Američka štampa je to objavljivala na veoma lagan način.

Da se jednom prekine sa sablažnjivim prikazivanjem događaja, opat Wimmer, starješina samostana, uputio je novinarima sljedeće pismo:

»Evo potpune istine o tom slučaju. U našoj opatiji sv. Vinka blizu Latrobe, 10. rujna godine 1859., jednome se novaku ukazao benediktinac odjeven u koralnom molitvenom ruhu. Prikazanje se opetovalo svakoga dana od 18. rujna do 19. studenoga u 11 sati, u podne ili u 2 sata ujutro. Jedino je 19. studenoga novak, u prisutnosti jednog člana naše redovničke zajednice, zapitao i zatražio od duha razlog ukazanja. Duh je odgovorio da već 77 godina trpi zbog toga jer je zanemario odslužiti 7 misa. Još je duh izjavio da se je već ukazao u razno doba sedmorici braće benediktinaca, ali ga oni nisu htjeli poslušati. Također će biti primoran ponovno se ukazati preko godine ako mu novak ne bude spreman pomoći. Na koncu je zatražio da se tih 7 misa odslužе za njega. Još je tražio da novak obavi duhovne vježbe 7 dana, da opslužuje potpuni muk i 30 dana moli 3 puta dnevno psalam: Miserere, na golim koljenima raširenih ruku u obliku križa.

Svi su ti uvjeti ispunjeni između 20. studenoga i 25. prosinca. Na taj dan poslije zadnje mise, prikaza je nestala.

»Za sve to vrijeme duh se je mnogo puta prikazivao, potičući veoma ozbiljno novaka da moli za duše u čistilištu, jer te duše strahovito trpe i veoma su zahvalne onima koji surađuju na njihovu oslobođenju. Nadodao je duh još i ovu veoma žalosnu vijest. Pet svećenika umrlih u opatiji niti jedan od njih nije u nebu nego još svi trpe u čistilištu.

»Ne želim o ovome donositi nikakav zaključak, jer je ovo istina.«

Ovaj je izvještaj potpisao sam Opat. Nepobitan je povijesni dokument.

Što se pak tiče zaključka što nam ga je časni opat ostavio da o tome donesemo svoje mišljenje – svakome je posve jasan.

Činjenica da je jedan redovnik osuđen na 77 godina čistilišnih muka dovoljna je pouka i da promišljamo o trajnosti budućih kazna, bilo to za svećenike i redovnike, bilo za svjetovnjake koji žive usred pokvarenog svijeta.

Veoma je često uzrokom dugog trajanja u čistilištu budući da mnogi zanemaruju moćno sredstvo koje je Isus Krist ustanovio za skraćenje čistilišnih muka. Naime, mnogi odgađaju primiti sakrament bolesničkog pomazanja kad su ozbiljno bolesni.

Ti su sakramenti ustanovljeni da pripreme dušu za zadnje putovanje, da je očiste od ostataka grijeha i da je poštede od muka u drugom svijetu. Treba da ih primimo potrebnim raspoloženjem da bi proizveli u nama svoje učinke.

Što se ti sakramenti sve više odgađaju, a duševne moći postaju sve slabije, osoba postaje manje sposobna da ih što uspješnije primi.

Što da rečem na sve ovo? Veoma se često događa da zbog nerazboritog odgađanja bolesnik umire bez te posve potrebne pomoći. Posljedica je da preminuli, ako nije osuđen na vječnu propast, ide u najdublje dno čistilišta s dugovima na svojoj duši.

Miho Alix (Hist. Tract. 6, cfr. Rossignoli Merv. 86) piše o nekom crkvenom čovjeku koji je, umjesto da primi na vrijeme bolesničko pomazanje i dade dobar primjer vjernicima, zbog nemara tog sakramenta kažnjen 100 godina u čistilištu. Znajući da je teško bolestan i u pogibli života, taj je jadni svećenik morao obavijestiti nekoga o svome stanju i odmah se poslužiti sredstvom što ga majka Crkva pruža svojoj djeci u zadnjim časovima života. Tako je lišio sebe milosti sakramenta. Da li je to učinio pod uplivom nekog zavaravanja što je obično kod

bolesnika i tako zatajio pred drugima svoje teško bolesno stanje? Ili je možda bio pod uplivom sudbonosne predrasude slabih kršćana koji odgađaju primiti bolesničko pomazanje. Taj svećenik niti je tražio niti je pomišljao primiti taj sakrament.

Dobro znamo da smrt dolazi iznenada. Taj je jadni čovjek odgađao tako dugo i umro, a da nije imao vremena primiti ni svetu pričest ni bolesničko pomazanje. Bog se je ipak poslužio tim slučajem da opomene druge.

Preminuli se je ukazao svome crkvenom bratu i rekao da je osuđen 100 godina čistilišnih muka. »Ja sam tako kažnjen – rekao je – jer sam odgađao primiti milost zadnjeg čišćenja. Da sam na vrijeme primio sakramente, kao što sam bio dužan, mogao sam izbjeći i samu smrt jakošću bolesničkog pomazanja i imao bih dovoljno vremena da činim pokoru.

DVADESETŠESTO POGLAVLJE

Trajanje čistilišta – časna Katarina Paluzzi i sestra Bernardina – braća Finetti i Rudolfini – sv. Petar Klaver i dvije siromašne žene

Navedimo još neke primjere koji će nas još bolje uvjeriti o dugotrajnosti čistilišnih muka. Vidjet ćemo kako je božanska pravda uglavnom stroža prema dušama koje su pozvane na savršenost i koje su primile mnoge milosti.

Nije li Krist rekao u Evanđelju: »Kome je više dano i kome je više povjereno od njega će se više i tražiti« *(Lk 12, 48)*.

Čitamo u životu časne Katarine Paluzzi da neka redovnica, umrla na njezinim rukama, nije mogla ući u vječno blaženstvo prije nego je provela jednu godinu dana u čistilištu.

Katarina Paluzzi živjela je svetim životom u biskupiji Nepi u Italiji gdje je osnovala samostan sestara Dominikanki. S njome je živjela redovnica imenom Bernardina, veoma poodmakla na putu duhovnog života. Te su se dvije redovnice natjecale u svetosti, pomagale jedna drugu sve više u napredovanju i savršenstvu na što ih je Bog pozvao.

Životopisac časne Katarine uspoređuje te dvije redovnice sa žeravicama koje potpiruju vatru jedna drugoj. Na drugom mjestu uspoređuje ih s dvjema harfama koje su sukladno usklađene za vječni hvalospjev ljubavi i za veću slavu Božju.

Sestra Bernardina je umrla. Teška ju je bolest dovela do groba. Podnosila je kršćanskom strpljivošću. U zadnjem je času života rekla sestri Katarini da je neće zaboraviti pred Bogom. Ako joj Bog dopusti, navratit će se da se porazgovara s njome o stvarima koje će pridonijeti njezinoj svetosti.

Katarina je mnogo molila za dušu svoje prijateljice. Ujedno je prosila od Gospodina da dopusti da joj se ona ukaže. Prošla je godina dana, a njezina joj se prijateljica nije ukazala. Napo-

kon, na godišnjicu smrti sestre Bernardine vidjela je Katarina, dok je molila, zdenac iz kojega su se izvijali dim i plameni ognja. Zatim opazi kako izlazi iz zdenca nekakav lik, okružen tmastim oblacima. Malo po malo se dim raspršio i lik postade jasan, izvanredne jasnoće. U toj sjajnoj osobi prepozna Katarina Bernardinu. Potrča prema njoj.

»Jesi li to ti, moja najdraža sestro? Kada si došla? Što znači zdenac i strašni dim? Zar tvoje čistilište završava tek danas?«

»Imaš pravo – odgovori duša. Čitavu sam jednu godinu bila osuđena na to mjesto ispaštanja. Istom danas idem u nebo. Što se tebe tiče, ustraj u svetim vježbama i zadobit ćeš milosrđe« *(Diario Domenicano, cfr. Rossing. Marv. p. 2, 51).*

Drugi slučaj nalazimo u povijesti Družbe Isusove. Dva skolastika, dva mlada redovnika Družbe, braća Finetti i Rudolfini, studirali su u Rimskom Kolegiju pri koncu 16. stoljeća. Bili su uzor pobožnosti i redovničkog opsluživanja. Obojica su primili obavijest s neba, što su i otkrili, prema Pravilu reda, svome duhovniku. Bog im je otkrio da će naskoro umrijeti i da će morati trpjeti u čistilištu. Jedan će biti u čistilištu dvije godine, a drugi četiri godine. Obojica su preminuli, jedan za drugim. Njihova su se redovnička braća odmah žarko molila i činili sve moguće pokore za ispokoj njihovih duša. Znali su dobro ako Božja svetost nalaže duga ispaštanja svojim izabranicima ipak će te patnje biti skraćene i potpuno dokinute molitvama žive braće. Ako je pak Bog strog prema onima koji su primili toliko milosti i znanja, tada će biti veoma blag prema onima koji su skromni i priprosti, i služe mu iskreno i strpljivo.

Sv. Petar Klaver, Družbe Isusove, apostol crnaca u Kartageni, znao je da se u čistilištu nalaze dvije duše koje su skromno i siromašno živjele na zemlji. Njihove su patnje skraćene na par sati.

Sljedeći opis nalazimo u životu ovog velikog Božjega sluge *(Vie de saint Pierre Claver par le Père Fleurian).* Savjetovao je neku kreposnu crnkinju, imenom Anđela, da primi u svoju kuću drugu crnkinju imenom Ursula, koja je bila potpuno paralizirana i sva u ranama. Jednog ih dana posjeti da ih po običaju ispovjedi i donese nešto jela. Domaćica mu reče da se Ursula bori sa smrću.

»Ne, ne! – odgovori otac tješeći je – Ona će još živjeti četiri dana. Neće umrijeti do subote. U subotu odsluži misu na njezinu nakanu i uputi se k njoj da je pripremi na smrt. Nakon malo

vremena provedena u molitvi reče domaćici pun pouzdanja: »Utješi se! Bog ljubi Ursulu. Ona će danas umrijeti i bit će samo tri sata u čistilištu. Neka me se sjeti kad bude s Bogom i neka se moli za me i za onu koja joj je bila do ovoga časa kao majka.« Ursula je umrla u podne. Ispunjeni prvi dio proročanstva, čvrsti nam je dokaz da vjerujemo i u izvršenje drugog dijela.

Drugog dana pođe ispovjediti jednu siromašnu bolesnicu koju je običavao posjećivati. Kad je prispio, rekoše mu da je umrla. Roditelji su bili veoma ožalošćeni, a i on sam. Nije, naime, ni najmanje vjerovao da joj je blizu kraj života. Nije se mogao utješiti na pomisao što nije bio kraj nje u njezinim zadnjim časovima. Klekne uz njezino mrtvo tijelo. Najednom se uspravi i vesela lica reče: »Ovoj se smrti moramo više diviti negoli žalostiti. Njezina se duša sada nalazi u čistilištu, ali samo 24 sata. Nastojmo joj skratiti i to kratko vrijeme svojim žarkim molitvama.«

Već smo dovoljno rekli o trajanju čistilišnih muka. Vidjeli smo da se mogu produžiti do strahovitog trajanja. Čak i najkraće patnje izgledaju nam veoma duge ako promatramo njihovu grozotu.

Nastojmo skratiti patnje drugim dušama, a ublažiti ih i sebi. Bolje rečeno: izbjegavajmo ih svi! Izbjeći ćemo ih ako otklonimo njihove uzroke.

Koji su uzroci muka? Zašto duše ispaštaju u čistilištu?

DVADESETSEDMO POGLAVLJE

Uzrok patnja – što ispaštamo u čistilištu? – – Suarezova nauka – sv. Katarina iz Genove

Zašto duše moraju tako strašno trpjeti prije nego ugledaju Božje lice? Što je predmet tih ispaštanja? Što čini oganj u čistilištu da ih očisti i što da sažeže u njima?

Crkveni učitelji kažu: to su ostaci ljaga nakon grijeha. Ali, što zapravo podrazumijevamo nazivom ljaga? Prema većini bogoslova nije krivnja grijeha, već patnja ili dug zbog grijeha.

Do to dobro shvatimo, moramo se sjetiti da grijeh uzrokuje dvostruki učinak na duši. To nazivljemo: dug *(reatus)* krivnje i dug patnje. Čini dušu ne samo odgovornom, krivom nego još zaslužuje patnju ili kaznu.

Kada je oproštena krivica grijeha, općenito patnja ostaje koju treba podnositi ili potpuno ili djelomično u ovome ili u drugome životu.

Duše u čistilištu ne zadržavaju ni najmanju ljagu kazne. Lagana kazna koja ih tereti u zadnjem času života briše se čistom ljubavlju kojom su obuhvaćeni na pragu novog života. Ali ih još uvijek tereti dug da trpe jer ga još nisu isplatile prije svoje smrti.

Dug dolazi zbog svih počinjenih grijeha u vrijeme ovozemnog života, napose zbog smrtnih grijeha kojima je oproštena krivica, ali dug nije nadoknađen vrijednim plodovima izvanjske pokore.

Tako općenito uče bogoslovi što potvrđuje Suarez u svojoj knjizi o Sakramentu ispovjedi *(Vol. 19. De Poenit. Disp. 11, Sec. 4)*.

»Zaključujemo – piše on – da su svi lagani grijesi, u kojima pravedan čovjek umire, oprošteni što se tiče njihove krivice. Naime, u času kad se duša dijeli od tijela opraštaju se posredo-

vanjem Božje ljubavi i savršenim pokajanjem za sve počinjene grijehe. Stvarno, u tom času duša savršeno pozna svoje stanje i grijehe koji je terete pred Bogom. Istodobno je duša gospodarica svojih moći, sposobna da prosuđuje.

A što se tiče Boga, duša posjeduje najbolju pomoć tako da može djelovati u snazi dara posvećujuće milosti.

Slijedi da u tom savršenom stanju duša djeluje bez ikakva oklijevanja. Okreće se pravo prema Bogu, i činom savršenog preziranja grijeha nađe se posve čista i od najmanjega lakoga grijeha. Ovim općenitim i plodonosnim činom otpušta se svaka krivica grijeha.

Nestaje svaka ljaga krivice, ali ostaje patnja koju se mora podnijeti u punini strogosti i trajanja. Osobito vrijedi za duše kojih se nitko među živima ne spominje niti moli.

Same za sebe ne mogu postići ni najmanju olakšicu jer je isteklo vrijeme zasluga. Više ne mogu ništa zasluživati; mogu samo trpjeti i na taj način isplatiti strogoj Božjoj pravdi sve što duguju. Sve do zadnjega novčića: »Usque ad novissimum quadrantem« *(Mt. 5, 26)*.

Ti su dugovi i patnje ostaci grijeha; neka vrsta ljage što priječi viđenje Boga. Ujedno i zapreka sjedinjenja duše s Bogom.

»Budući da su duše u čistilištu oslobođene krivice grijeha – piše sv. Katarina iz Genove – tu nema druge zapreke između njih i njihova sjedinjenja s Bogom osim ostataka grijeha od kojih se trebaju očistiti.« *(Traitè du Purgatoire c. 3.)*.

Zapreka koju osjećaju u sebi čini ih da trpe muke osuđenih. *(O čemu sam već govorio na drugome mjestu)*. Također to usporava čas kad će ljubav, koja ih privlači Bogu kao svome vrhovnom blaženstvu, dosegnuti puninu savršenosti. Jasno vide kako je pred Bogom i najmanja zapreka zbog ostatka grijeha strašna kazna. Upravo da bi nužno zadovoljili Božjoj pravdi, odgađa se njihova želja da stignu u vječnu slavu.

Ovo saznanje raspaljuje u njima silan oganj poput onoga u paklu, ali bez ikakve krivnje za grijeh.

DVADESETOSMO POGLAVLJE

Predmet ispaštanja – ostaci smrtnoga grijeha – – grijesi pohote za koje se nije dovoljno ispaštalo na zemlji – sveta Ludwina

Rekli smo da sveukupan dug patnja u čistilištu posljedica je grijeha za koje nismo zadovoljili na ovoj zemlji, napose za smrtne grijehe kojima je krivnja oproštena.

Ima ljudi koji su provodili sav svoj život u smrtnim grijesima te su odgađali svoje obraćenje do smrti. Dopustimo da im Bog može udijeliti rijetku milost obraćenja, ipak će morati trpjeti najstrašnije kazne.

Primjer lorda Stourtona uvjerljiv je dokaz da o tome razmislimo. Lord Stourton, engleski plemić, bio je srcem katolik. Da bi zadržao službu na kraljevskom dvoru, redovito je posjećivao protestantsku službu. Unatoč opasnosti, skrivao je u svojoj kući katoličkog svećenika. Obećao mu je da će se poslužiti njegovom svećeničkom službom da ga pomiri s Bogom na samrtnoj postelji. No, plemić je poginuo u nekoj nesreći. Često se, naime, događa da u takvim slučajevima, po pravednoj Božjoj odluci, čovjek nema vremena da ispuni svoju želju odgađajući svoje obraćenje.

Ipak mu je Božje milosrđe, uzevši u obzir sve što je taj plemić učinio za vrijeme progonstva katoličke Crkve u Engleskoj, udijelilo milost savršenog pokajanja i tako mu osiguralo vječno spasenje. Ali je zato morao skupo platiti svoju grešnu nemarnost.

Godine su brzo prolazile. Njegova se udovica preudala i rodila djecu. Njezina kći, Lady Arundel, pripovijeda nam sljedeći slučaj što ga je doživjela vlastitim očima:

»Jednog dana sastala se je moja majka s ocem Kornelijem, Isusovcem. Bio je na glasu zbog svojih zasluga. Umro je kasnije

kao mučenik. Izdao ga je jedan sluga obitelji Arundel. Bi izveden na stratište u Dorchesteru godine 1594. Majka zamoli oca Kornelija da izreče misu za ispokoj duše Ivana, lorda Stourtona, prvog muža. On joj obeća. I dok je na misi bio između posvećenja i spomena mrtvih, zaustavi se dosta vremena potpuno uronjen u molitvi.

Poslije mise održao je kratak govor prisutnima i ispovjedi im viđenje koje je upravo imao preko mise. Vidio je, naime, neizmjernu šumu što se prostirala pred njim. Sva je šuma bila u plamenu poput velikog kotla. Usred ognja stajao je preminuli plemić vapijući strašnim glasom. Oplakivao je svoj opaki život što ga je provodio u svijetu i na kraljevskom dvoru.

Priznanje i očitovanje svojih grijeha nesretni plemić završio je riječima Joba iz Svetoga Pisma: »Smilujte se meni! Smilujte se meni, barem vi prijatelji moji jer me se ruka Gospodinova dotakla.« Nakon tih riječi nestade.

Poslije te pojave otac Kornelije bio je sav u suzama. Tako i svi mi članovi obitelji. Ukupno oko 24 osobe. Gorko smo plakali. Dok je još otac govorio, opazismo najednom na zidu naspram oltaru, znakove užarenog ugljevlja.«

Ovo je izjava Doroteje, lady Arundel, kako čitamo u Povijesti Engleske. *(Daniel Bk. 5, cf. Rossign. Merv. 715).*

Također je sveta Ludvina vidjela u čistilištu dušu koja je trpjela zbog smrtnih grijeha za koje nije dovoljno ispaštala na zemlji. Događaj je opisala sama svetica u životu:

Neki je čovjek dugo vremena robovao sotoni, živeći bludno. Srećom se je obratio. Ispovjedio je svoje grijehe, savršeno se pokajao. Ali ga je smrt zatekla prerano te nije imao vremena dužnom pokorom okajati svoje mnogobrojne grijehe.

Ludvina ga je dobro poznavala i mnogo se za nj molila. Dvanaest godina poslije njegove smrti još je uvijek za nj molila. U jednoj svojoj ekstazi povede je u duhu njezin anđeo čuvar u čistilište. Čula je neko bolno uzdisanje. Kao da je dopiralo iz nekog dubokog zdenca.

»To je duša onog čovjeka – reče joj anđeo – za kojega tako žarko i ustrajno moliš.« Iznenadi se da ga nalazi tako duboko u čistilištu punih 12 godina nakon svoje smrti.

Vidjevši je tako duboko potresenu, anđeo je zapita da li želi nešto pretrpjeti za njegovo oslobođenje?

»Svim svojim srcem« – odgovori plemenita mlada Ludvina.

Od tog je časa svetica trpjela nove muke i užasna mučila koja su nadmašila i najveću ljudsku moć i sposobnost. Ipak ih je rado podnosila s toliko jakosti i uz pomoć ljubavi koja je jača i od same smrti, sve dok se nije svidjelo Bogu da joj ublaži bolove. Tada je odahnula kao da se povratila u nov život. U isto vrijeme vidjela je onu dušu, za koju je toliko trpjela, kako izlazi iz ponora bijela kao snijeg i uzlazi na nebo.

DVADESETDEVETO POGLAVLJE

Predmet ispaštanja – svjetovni duh – sv. Brigita – – mlada osoba – vojnik – bl. Marija Villani i svjetovna gospođa

Duše koje se prepuštaju čaru, zamamljivosti i ispraznostima ovoga svijeta, čak kad bi i imale sreću izbjeći vječno prokletstvo, morat će podnijeti strahovitu kaznu.

Počujmo sada objave svete Brigite koju Crkva mnogo cijeni. Čitamo u 6. knjizi kako se svetica našla jednoga dana u duhu u čistilištu. Tu je između ostaloga ugledala mladu gospođu viskog roda. Bila se potpuno predala svjetovnim užicima i ispraznostima. Ta je nesretna duša ispričala Brigiti povijest svega svoga života i žalosno stanje u kojem je živjela.

»Na sreću – reče – prije svoje smrti ispovjedila sam svoje grijehe i tako izbjegla pakao. Sada ovdje trpim da bih okajala svjetovni život od kojega me moja majka nije ni najmanje odvraćala. Jao – nadoda uz bolno jecanje – ova glava koja je tako rado željela čašćenje i nastojala privući na se poglede drugih, sada je izvana i iznutra izložena vatri. Vatra je tako grozovita da mi se svakog časa čini da ću umrijeti. Ramena i ruke kojima su se ljudi divili, sada su sputani užarenim željeznim verigama. Moje su noge, vješto uvježbane za ples, sada okružene zmijama koje ih grizu zubima i gnjuse svojom ogavnom sluzi. Svi moji udovi koje sam resila draguljima, cvijećem i raznim nakitima, sada su postali plijenom najstrašnijih mučila. Ah! Majko moja, – zaviče glasno – kako si se strašno ogriješila prema meni! Ti si mi grešno udovoljavala i bodrila me da se iskazujem pred drugima i pretjerano prosipljem novac! Ti si me vodila u kazališta, na gozbe, na plesove i na svjetske zabave koje uništavaju dušu... Da se nisam upropastila za svu vječnost, zahvaljujem osobito milosti Božjeg milosrđa. Dirnulo je moje

srce iskrenim kajanjem. Učinila sam dobru ispovijed i tako izbjegla pakao. Ali sam se izložila ovim strašnim mukama u čistilištu.«

Već smo spomenuli kako mučenje raznih tjelesnih udova ne moramo uzeti doslovno jer duša je odijeljena od tijela. Ali Bog daje da duša iako bez tih tjelesnih organa, ipak osjeća na sebi te boli.

Životopisac svetice kaže nam da je svetica pripovijedala svoje viđenje rođakinji pokojnice koja je na isti način živjela u takvim svjetskim ispraznostima. Rođakinja se tako ustrašila da se je odrekla svih svjetovnih raskoši i pogubnih zabava; posvetila je ostale dane svoga života pokori i strogom redovničkom životu.

Ista sveta Brigita za vrijeme jedne druge ekstaze promatrala je suđenje netom preminulom vojniku.

Taj je vojnik živio odan grijesima i manama vojničkog života. Bio bi zacijelo osuđen na vječne muke u paklu da mu nije Blažena Djevica Marija pritekla u pomoć koju je uvijek pobožno zazivao. Spasila ga je vječne propasti milošću iskrenog pokajanja. Svetica ga je vidjela pred Božjim sudom i kako je osuđen na duge čistilišne muke zbog svojih svakodnevnih grijeha. Kao kaznu za oči – rekao mu je sudac – morat ćeš gledati najstrašnije prizore. Kao kaznu za jezik, oštre će ti igle probadati jezik i mučit ćete žeđa. Kao kaznu za dodir, bit ćeš bačen u ognjeni ocean.«

Tada mu je Blažena Djevica Marija priskočila u pomoć i postigla mu olakšanje tih strogih odredaba Božjeg suda.

Spomenimo još jedan primjer kaznâ koje čekaju one koji ugađaju svijetu, ukoliko nisu poput onoga bogataša iz Evanđelja već prispjeli u pakao.

Blažena Marija Villani, dominikanka *(Sa Vie, par Marchi, 1.2 c.5, Merv. 41)* gajila je osobitu pobožnost prema svetim dušama. Često se dogodilo da su joj se duše preminulih pojavljivale, ili da joj se zahvale, ili da je zamole da im pomogne svojim molitvama i dobrim djelima.

Jednoga dana dok je žarko molila za njih, bila je u duhu ponesena u njihovu tamnicu ispaštanja. Među tim patničkim dušama ugleda jednu dušu, koja se mučila više nego ostale, usred ognja što ju je posve obuhvatio. Dirnuta samilošću zapita tu dušu tko je.

»Ja sam ovdje – duša odgovori – već dosta dugo vremena. Kažnjena sam zbog svoje ispraznosti i sablažnjivo pretjerane gizde. Do danas nitko se ne nađe da mi pomogne. Dok sam hodala zemljom bila sam posve zauzeta dotjeravanjem, užicima i svjetovnim zabavama. Malo sam marila za svoje kršćanske dužnosti. Ispunjala sam ih veoma nerado i sasvim lijeno. Sva moja briga bila je kako bih unaprijedila svjetovne probitke svojoj obitelji. Gledaj, kako sam sada kažnjena. Ne posvećuju mi ovdje ni najmanju pažnju. Čak ni moji roditelji, ni moja djeca, ni prijatelji s kojima sam bila tako prisno povezana. Svi su me zaboravili.«

Marija Villani zamoli tu dušu da joj dopusti osjetiti nešto od muka koje trpi. Najednom se ukaže prst od vatre i dotakne se njezina čela. Bol koju je u taj čas osjetila, odjednom je prene iz ekstaze. Taj je znak na njezinu čelu bio tako dubok i bolan da je bio vidljiv puna dva mjeseca nakon tog događaja. Redovnica je od tada imala strašne muke. Sve je to rado podnijela u znak pokore da ublaži patnje toj duši.

Malo kasnije ta se je duša opet pojavila i rekla da je oslobođena muka.

TRIDESETO POGLAVLJE

Predmet ispaštanja – grijesi mladosti – sv. Katarina Švedska i kneginja Gida

Često se događa da se kršćani ne osvrću dovoljno na grijehe svoje mladosti. Za te će grijehe morati jednoga dana ispaštati najstrožom pokorom u čistilištu.

Upravo je takav slučaj princeze Gide, nevjeste sv. Brigite. To čitamo u Životima Svetaca, 24. ožujka o životu sv. Katarine *(cf. Merv. 823).*

Sveta Brigita bila je u Rimu sa svojom kćeri Katarinom kojoj se je ukazala duša njezine nevjeste Gide, a za čiju smrt još ništa nije znala.

Jednoga dana, dok se molila u bazilici sv. Petra u Rimu, Katarina vidje pred sobom osobu svu u bjelini s crnim ogrtačem. Ta je duša došla k njoj da zamoli njezine molitve za jednu preminulu osobu. »Ona je vaša zemljakinja – reče ta duša – Treba vašu pomoć.«

»Kako se zove?« – zapita svetica.

»Ona je kneginja Gida iz Švedske, žena vašega brata Karla.« Katarina tada zamoli dušu da je povede svojoj majki Brigiti i objavi joj žalosnu vijest.

»Donosim poruku samo vama – odgovori joj duša. Nije mi dopušteno ikoga drugoga posjetiti osim tebe. Moram se odmah rastati s tobom. Nemaš razloga da sumnjaš u viđenje. Uskoro će doći poslanik iz Švedske i donijet će zlatnu krunu kneginje Gide što ju je ostavila tebi u nasljedstvo da sebi osigura tvoje molitve. Treba da joj odmah sada pružiš svoju pomoć. Veoma su joj potrebne tvoje molitve i dobra djela.« S tim riječima prikaza nestade.

Katarina je htjede slijediti, ali se bojala da će je po njezinu načinu odijevanja prepoznati. Nije, naime, smjela da je itko drugi vidi.

Duboko potresena i uznemirena tom čudnom pojavom žurno se vrati svojoj majci. Ispričala joj sve što se dogodilo.

Sveta Brigita joj sa smješkom odgovori: »Bila je to tvoja nevjesta Gida koja ti se prikazala. Svidjelo se je našemu Gospodinu da mi to objavi. Naša je draga pokojnica preminula s najutješljivijim osjećajem pobožnosti. Zato je i dobila milost da ti se prikaže i zaprosi tvoje molitve. Još mora mnogo trpjeti dok se ne oslobodi mnogih grijeha svoje mladosti. Daj sada da se mi obje pomolimo za nju i tako joj olakšamo patnje. Zlatna kruna koju ti šalje obvezuje te na veliku odgovornost i ujedno dužnost.

Par sedmica poslije dođe u Rim časnik s kraljevskog dvora princ Karlo. Donese krunu. Bio je prvi koji je donio vijest o smrti princeze Gide.

Prodali su dragocjenu krunu a novac odredili za svete mise i dobra djela za ispokoj duše preminule princeze.

TRIDESETPRVO POGLAVLJE

Predmet ispaštanja – sablazan – nepristojne slike – – otac Zucchi i novakinja

Koji su na svoju nesreću dali loš primjer drugima i svojom sablazni, uzrokovali propast njihove duše, moraju se pobrinuti kako bi učinili sve moguće da to isprave, ako ne žele biti podvrgnuti najtežim mukama na drugome svijetu.

Nije zaludu Krist rekao: »Jao svijetu od sablazni! Jao tom čovjeku po kojem sablazan dođe na svijet! *(Mt. 18,7)*.

Evo što otac Rossignoli piše u djelu »MERVEILLES DU POURGATOIRE« *(Merv. 24)*.

Neki je slikar, veoma sposoban kao i veoma dobra života, naslikao sliku koja nije posve odgovarala pravilima kršćanske čednosti. Ta se slika mogla naći i u najboljim obiteljima, djelo velike umjetnosti, ali pogled na nju uzrokovao je propast mnogim dušama.

Prava je umjetnost nadahnuće Neba, uzdiže dušu k Bogu. Svjetovnu profanu umjetnost nadahnjuje zloduh jer pogoduje osjetilima, stavlja pred oči samo tjelesnu ljepotu. Ta djela, iako su sjajno naslikana, nisu djela umjetnosti. Lažno se služe tim imenom. Sramotna je tvorevina pokvarene mašte.

Umjetnik o čijem je ovdje djelu govor poveo se za zlim primjerom. Ipak je odmah nakon toga odbacio taj opasan posao i posvetio se samo vjerskom slikanju. Bolje rečeno, slikanju koje je bilo bez ikakva prigovora. Naslikao je također veliku sliku u samostanu bosonogih karmelićana. Tom se je prigodom razbolio na smrt. Osjećajući da će uskoro umrijeti, zamoli prijora samostana da bude pokopan u samostanskoj crkvi. Poklonio je samostanu svu svoju ostavštinu, vrijednu veću svotu novaca, obvezujući ih time da otslužе mise za ispokoj njegove duše. Umro je smrću pobožna vjernika.

Redovniku koji se je poslije Jutarnje molitve zadržao u koru ukaže se par dana kasnije sav u plamenu, bolno jecajući.

»Što – kaže mu redovnik – zar moraš tako strašno trpjeti nakon uzorna života i blažene smrti?«

»Ah! Jao! – odgovori umjetnik. Ove su muke posljedica mojih nepristojnih naslikanih slika. Kad sam stajao pred sudom Vrhovnog suca pojavila se gomila tužitelja da svjedoči protiv mene. Svi su izjavili da su podlegli nečistim mislima i opakim željama gledajući moje slike. Zbog tih zlih misli i želja neki su dospjeli u čistilište, a neki u pakao. Oni iz pakla vikali su za osvetom govoreći da sam im ja uzrokovao vječnu propast, da zaslužujem u najmanju ruku istu kaznu.

Tada su me stali braniti Blažena Djevica Marija i sveci koje sam proslavio svojim slikanjem. Iznosili su sucu da su te neumjesne slike djelo moje mladosti za što sam se već pokajao. Također da sam kasnije ispravio svoju pogrešku slikajući vjerske predmete koji su uvelike koristili dušama.

Uzevši u obzir ove i druge razloge Vrhovni sudac je izjavio da radi mog skrušenog pokajanja i dobrih djela neću biti osuđen na vječne muke pakla. Ali sam u isto vrijeme bio osuđen na ove strašne muke dok se one slike ne spale da ne pružaju i nadalje nikakvu sablazan.«

Zatim je nesretni slikar zamolio redovnika da se čim prije pobrine da te slike budu uništene.

»Molim te, idi u moje ime do te i te osobe, koja posjeduje te slike, nagovori je da prinese tu žrtvu za me. Ako odbije – jao njoj! Da te uvjerim da ovo nije nikakva varka i da će biti kažnjen za svoj grijeh reci mu da neće proći dugo vremena kad će izgubiti svoje dvoje djece. Nadalje, ako ne bude htio poslušati Onoga koji je stvorio nas obojicu, tada će za to platiti svojom preranom smrću.«

Redovnik pođe smjesta vlasniku te slike izvršiti što je ta duša zatražila od njega. Netom to čuo, zgrabi sliku i baci je u vatru. Ipak, kako je najavio preminuli slikar, vlasnik je izgubio svoje dvoje djece za manje od mjesec dana. Ostatak je svog života proveo čineći pokoru zato što je bio naredio i držao u svojoj kući tu nepristojnu sliku.

Ako je ovo posljedica jedne nepristojne slike, kakva će tek kazna biti za još strašniju sablazan zbog pokvarenih knjiga, sramotnih spisa, loših škola i nepristojnih razgovora? »Vae

mundo a scandalis. Vae homini illi per quem scandalum venit« – Jao svijetu od sablazni. Jao čovjeku po kojem sablazan dođe. *(Mt. 18,7).*

Sablazan stvara strašnu pustoš zavođenjem nevinih duša. Ah! Takvi prokleti zavoditelji morat će položiti Bogu strašan račun za krv svojih žrtava!

Čitam sljedeći slučaj u životu oca Nikole Zucchi što ga je napisao o. Daniel Bartoli, Družbe Isusove. *(Cf. Merv. 841).*

Sveti i revan otac Zucchi *(umro u Rimu 21. svibnja, 1670.)*, vodio je putem savršenstva tri mlade gospođe koje se posvetiše Bogu u samostanu. Jednu je od njih, dok je još bila u svijetu, zaprosio mladi plemić. Poslije nego je ušla u novicijat, umjesto da plemić poštuje njezin sveti poziv, i nadalje joj je pisao pisma. Nazivao je svojom zaručnicom i nagovarao je da napusti samostan, tu »luđačku službu Bogu« – kako se je znao izraziti – i da opet prigrli radosti života.

Kad se jednoga dana otac Zucchi sastao s njime na ulici, zamoli ga da prekine taj način ponašanja.

»Uvjeravam te – veli mu otac – neće proći dugo vremena i morat ćeš se pojaviti pred Božjim sudom. Još ti ostaje malo vremena da se pripremiš i skrušeno pokaješ.« Nakon same četiri noći mladi plemić naglo umre. Imao je malo vremena da sredi svoju savjest jer se je svatko bojao za njegovo spasenje.

Jedne večeri dok su tri novakinje razgovarale o pobožnim stvarima, najmlađu novakinju netko pozove u razgovornicu. Tu nađe čovjeka ovijena u debeli ogrtač kako u sobi hoda odmjerenim koracima.

»Gospodine, – zapita novakinja – tko ste vi? Zašto ste me pozvali?«

Stranac se bez ikakva odgovora približi, odbaci tajanstveni ogrtač. Novakinja odmah prepozna nesretnog preminulog plemića. Strašno potresena ugledala ga potpuno okovana ognjenim lancima oko vrata, tijela, koljena i nogu.

»Moli za mene!« – zavapi i nestade.

Ovo nam čudnovato otkriće pokazuje da mu se je Bog smilovao u zadnjem času života i da nije bio vječno osuđen. Svoje zavođenje gorko je platio strašnim mukama u čistilištu.

TRIDESETDRUGO POGLAVLJE

Predmet ispaštanja – život u užicima – traženje udobnosti – – časna Franka iz Pampelune i svjetovni čovjek – – sveta Elizabeta i njezina majka kraljica

U našim danima nalazimo kršćane kojima je posve strano mrtvenje i križ Isusa Krista. Njihov razbludni i osjetilni život samo je lanac užitaka. Daleko su od svega što zahtijeva neku žrtvu. Veoma teško i rijetko opslužuju stroge crkvene zakone posta i nemrsa. Ako odbacuju od sebe bilo kakvu pokoru na ovome svijetu, neka onda misle na patnje i boli budućega života. Više je nego sigurno da time na ovome svijetu uvećavaju svoje dugove. Izbjegavajući pokoru, ničim ne isplaćuju svoje dugove. Zato ih isplata čitava duga čeka na drugome svijetu, što uznemiruje njihovu maštu.

Časna službenica Božja Franka iz Pampelune često je bila usrećena mnogim viđenjima o čistilištu. Jednog je dana vidjela čovjeka koji je inače bio dosta dobar kršćanin. Taj je proveo punih 59 godina u čistilištu jer je na zemlji živio lagodnim i udobnim životom. Jedan je drugi proveo 35 godina zbog istoga razloga. Treći, posve odan kockanju, proveo je 64 godine u čistilištu. Jao! Ti nerazumni kršćani morali su isplatiti svoje dugove pred Bogom, umjesto da su to učinili djelima pokora na ovome svijetu, i to na dosta lagan način. Sada moraju sve isplatiti u drugom životu, godinama u mukama.

Ako je Bog strog prema bogatašima koji traže užitke ovoga svijeta, ništa manje neće biti strog prema velikašima, upraviteljima, roditeljima. Općenito prema svima koji snose odgovornost za duše i drže vlast nad drugima.

Strogi sud bit će – kaže Duh Sveti – za one koji drugima upravljaju *(Mudr. 6, 6)*. Lovro Surius piše kako je neka glasovita kraljica jasno potvrdila ovu istinu nakon svoje smrti *(Merv. 93)*.

Čitamo u životu svete Elizabete, kneginje u Turingiji kako je izgubila svoju majku Gertrudu, kraljicu Mađarske oko 1220. godine. Zadojena duhom svoje svete kršćanske kćeri, Gertruda je dijelila obilne milostinje, podvostručila svoje molitve i mrtvenja, potrošila svoj imutak djelima milosrđa da pomogne svojoj duši. Tada joj Bog objavi da nije dovoljno učinila.

Jedne noći Gertruda se ukaže svojoj kćeri tužna lica i bolna izgleda. Pala je na koljena do njezina kreveta i plačući rekla: »Draga kćeri, vidiš pred sobom svoju majku koja strašno trpi. Došla sam te zamoliti da podvostručiš svoje molitve i dobra djela da bi me Božje milosrđe oslobodilo strašnih mučila koja podnosim. Oh! Kako moramo biti samilosni prema onima koji vladaju nad drugima. Sada ispaštam za grijehe koje sam počinila na svom prijestolju. Oh, drago dijete, molim te i zaklinjem zbog muka koje sam podnijela kad sam te donijela na svijet, zbog briga i jada koje sam podnijela da te odgojim: oslobodi me ovih muka!«

Elizabeta, duboko dirnuta, odmah ustane, počne se bičevati sve do krvi. Suznih očiju vruće zamoli Gospodina da se smiluje njezinoj majci Gertrudi. Još reče Gospodinu: »Neću prestati moliti dok moja majka ne bude oslobođena muka.« Njezine su molitve bile uslišane.

Sjetimo se da je ovdje govor samo o kraljici. Kako će tek biti strogo suđeni kraljevi, upravitelji i poglavari čije su odgovornosti i uplivi mnogo veći!

TRIDESETTREĆE POGLAVLJE

Predmet ispaštanja – mlakost – sv. Bernard i redovnici u Citeaux – časna Majka Agneza i sestra de Haut Villars – otac Surin i redovnici iz Louduna

Dobri kršćani, svećenici i redovnici koji žele služiti Gospodinu svim svojim srcem, treba da izbjegavaju mlitavost i nemar. Bogu moramo služiti svim žarom. Mlitavi i bezbrižni izazivaju Boga na negodovanje. Bog ide čak tako daleko da takvima prijeti prokletstvom, a i onima koji obavljaju svete obrede na nedostojan način. Drugim riječima, Bog kažnjava u čistilištu svaki nemar u službi njemu na čast.

Među učenicima sv. Bernarda koji su ispunili dolinu Clairvaux mirisom svetosti našao se redovnik čiji je nemar bio u velikoj suprotnosti sa žarom svoje braće.

Usprkos svojoj dvostrukoj časti, svećenik i redovnik, dopustio je da upadne u žalosno stanje mlakosti. Smrt ga zateče i nađe se pred Gospodinom bez ikakva popravka.

Dok se je služila mrtvačka misa, neki je časni redovnik osobitih kreposti doznao nutarnjim prosvjetljenjem da preminuli brat nije osuđen na vječne muke u paklu, ali da se nalazi u strašnom stanju. »Jučer ste – reče mu preminuli brat – doznali za moje teško stanje. Sada počujte o mukama na koje sam osuđen zbog svoje grešne mlitavosti.«

Tada pokojnik povede starca redovnika na rub velikog i dubokog ponora ispunjena dimom i vatrom.

»Gledaj mjesto – reče mu – gdje su me postavile sluge Božje pravde da me muče. Neprestano me bacaju u taj strašni ponor i ponovno me vade da me opet bace natrag. Ne daju mi ni časa odahnuti.«

Ujutro stari redovnik pođe sv. Bernardu da ga obavijesti o viđenju. Sveti opat koji je i sam imao slično viđenje primi sve

to kao veliku opomenu s neba cijeloj redovničkoj zajednici. Sazva kapitul braće i suznih očiju iznese im dvostruko viđenje. Potakne svoje redovnike da svojim žarkim molitvama i dobrim djelima priskoče u pomoć svome siromašnom preminulome bratu. Također neka se okoriste ovim žalosnim primjerom kako bi uvijek bili žarki u molitvi i izbjegli najmanju nemarnost u službi Bogu *(Rossign. Merv. 47)*.

Mr. De Lautages opisuje nam sljedeći primjer iz života časne Majke Agneze iz Langeac, dominikanke.

Dok je jednoga dana ova redovnica molila u koru, ukaže joj se druga redovnica koju nikada prije nije poznavala. Bila je veoma slabo odjevena, s izrazom najdublje boli. Ustrašena, zapitala je tko je. Čula je veoma jasan odgovor: »Ja sam sestra de Haut Villars.«

Sestra de Haut Villars bila je redovnica u samostanu, u Puy. Umrla je pred deset godina. Ta duša nije rekla više ni jedne riječi. No, dosta je pokazala svojim žalosnim izgledom da joj je potrebna velika pomoć.

Majka Agneza ju je savršeno razumjela. Odmah je započela žarko moliti da toj duši olakša boli. Pokojnici nije bio dostatan samo prvi posjet. I nadalje se ukazivala tri pune sedmice gotovo posvuda i u svako vrijeme, osobito poslije svete pričesti i molitve. Svaki je put bolnim izrazom lica očitovala svoje patnje.

Agneza zapita svog ispovjednika za savjet. Reče joj da zamoli svoju prijoru – a da joj ništa ne govori o pojavljivanju pokojne sestre – da upozori redovničku zajednicu da na njezinu nakanu posebno mole za preminule sestre.

Unatoč mnogim molitvama pojave nisu prestajale. Tada se sestra prepala da možda nije bila lažna prikaza. Ali se Bog udostojao otkloniti taj strah. Jasno je objavio svojoj plemenitoj službenici po njezinu anđelu čuvaru da je uistinu duša iz čistilišta koja trpi zbog nemara u službi Božjoj. Netom su te riječi bile poznate, prikaze je nestalo. Ipak nitko nije doznao koliko je dugo ta duša ostala u čistilištu.

Spomenimo još jedan primjer. Još će bolje potaknuti vjernike da žarko mole.

Neka redovnica imenom Marija od Utjelovljenja živjela je u samostanu Uršulinka u Loudunu. Nakon izvjesna vremena poslije svoje smrti ukaže se svojoj starješinici, ženi veoma obraženoj i zaslužnoj. Opisala je viđenje sa svim pojedinostima ocu Surinu, Družbe Isusove.

»6. studenoga – napisala je – između 3 i 4 sata ujutro, Marija od Utjelovljenja stajala je preda mnom s blagim izrazom lica. Izraz je više odavao poniznost negoli bol. Ipak sam opazila da ta duša mnogo trpi. Kad je prvi put vidjeh kraj sebe, zahvatio me veliki strah. Ali kako ona nije odavala strah, odmah sam osjetila sigurnost. Zapitah je kakvo je njezino stanje i da li joj možemo čime pomoći. Odgovori mi: »Ja zadovoljavam Božjoj pravdi u čistilištu.« Tada je zapitah zašto je zadržana u čistilištu. Odgovori mi bolnim jecanjem:

»Bila sam nemarna u zajedničkim službama. Neka slabost me savladala da se ponašam po primjeru nesavršenih redovnica. Zatim navika da zadržavam za sebe stvari koje mi nisu bile dane na uporabu, a ja sam ih upotrebljavala kao svoje, za svoje potrebe i naravne sklonosti. Ah, kad bi redovnice znale – nastavila je dobra majka – koliko redovnice nanose zla svojim dušama jer ne teže savršenosti. Kako će skupo jednoga dana ispaštati sve lagodnosti za kojima teže, a protive se svjetlu njihove savjesti! Sasvim protivno bi im se dogodilo kad bi poduzimale barem malo više pokore i stege. Božje oko vidi i sudi posve drukčije nego mi. Njegovi su sudovi drukčiji nego naši.«

Ponovno je zapitah da li joj možemo pomoći da bi joj olakšali patnje. Odgovorila je: »Želim vidjeti i posjedovati Boga. Ali sam sada zadovoljna što ovim zadovoljavam Njegovoj pravdi, tako dugo dokle se to Njemu svidi.«

Zapitah je ponovno da mi reče da li mnogo trpi. Odgovori mi: »Moje su patnje neshvatljive onima koji ih ne osjećaju.« Kad to reče, približi se mome licu i nestade. A meni se učinilo kao da je uza me stajalo ugljevlje užarenog ognja, iako njezino lice nije dodirnulo moje lice. Svojom se rukom malo dotakla njezina ogrtača i sva mi je bila kao užarena, prouzročila velike boli.«

Mjesec dana poslije opet se pojavila istoj starješinici da joj javi svoje oslobođenje od čistilišnih muka.

TRIDESETČETVRTO POGLAVLJE

Predmet ispaštanja – nemarnost kod svete pričesti – – Ljudevit de Blois – sv. Magdalena de Pazzi i preminula duša u Adoraciji

Nemarnost je srodna s mlakošću u pripravi za euharistijsku gozbu.

Ako Crkva neprestano poziva svoju djecu za euharistijski stol, ako želi da se često pričešćuju: uvijek nastoji da pristupe s dužnim poštovanjem, žarom i pobožnošću kako doliči uzvišenom otajstvu. Svaka namjerna nemarnost u tom svetom činu vrijeđa svetost Isusa Krista. Uvreda je za koju se mora platiti dužno ispaštanje.

Časni Ljudevit de Blois u knjizi »Miroir Spirituel« opisuje velikog slugu Božjega koji je naučio nadnaravnim načinom kako se ti grijesi teško kažnjavaju u drugom životu.

Jedna ga duša iz čistilišta posjeti i zamoli pomoć radi prijateljstva kojim su bili povezani još za života. Ta mu je duša izjavila da podnosi strašne muke zbog nemarne pripreme za svetu pričest za vrijeme svog ovozemnog života. Mogla bi se osloboditi muka jedino s pomoću česte pričesti koja bi je lišila nekadašnje mlakosti.

Časni Ljudevit odmah se latio posla da udovolji njezinoj želji. Primao je pričest s tolikom čistoćom savjesti i svom mogućom pobožnošću i vjerom. Tada je vidio tu dušu kako se, obasjana neusporedivim sjajem, diže prema nebu *(Merv. 44)*.

Godine 1589. u samostanu Svete Marije od Anđela, u Firenci, umrla je neka redovnica koju su sestre redovnice osobito cijenile. Ubrzo se ukazala sv. Magdaleni de Pazzi i zamolila pomoć od strogih čistilišnih muka na koje je osuđena. Svetica se tada u crkvi molila pred Presvetim Sakramentom. Ugleda preminulu redovnicu gdje kleči posred crkve u dubokoj ado-

raciji. Imala je na sebi ognjeni ogrtač. Činilo se da će je oganj svu progutati. Ali ju je djelomično od ognja branila bijela haljina koja je pokrivala njezino tijelo. Magdalena, zapanjena, htjede doznati što sve to znači. Dobila je odgovor da trpi radi mlake pobožnosti prema uzvišenom Sakramentu Oltara. Usprkos pravilima i svetim običajima svoga Reda pričešćivala se je i rijetko i nemarno. Zato ju je Božanska pravda osudila da se svagdano klanja Presvetom Sakramentu i da tako do nogu Isusa Krista ispašta u strašnim mukama ognja. Ipak zbog njezine djevičanske čistoće, označene bijelom haljinom, njezin je Božanski Zaručnik ublaživao muke.

Tu je objavu sam gospodin Bog dao svojoj službenici. Duboko dirnuta učinila je sve da pomogne jadnoj duši svojim molitvama i dobrim djelima. Često je spominjala taj slučaj da bi potaknula svoje duhovne kćeri na što veći žar za svetom pričešću.

TRIDESETPETO POGLAVLJE

Predmet ispaštanja – manjak sabranosti u molitvi – – Majka Agneza od Isusa i sestra Anđelika – sv. Severin iz Kölna – časna Franciska iz Pampelune i svećenici – – O. Streit, S. J.

Svete stvari moramo sveto obavljati!

Svaka nedoličnost u vjerskim vježbama neopisivo je odurna Bogu.

Već smo jednom spomenuli časnu Agnezu iz Langeaca. Kad je bila prijora u samostanu, često je preporučavala redovnicama sabranost i žar u odnosima s Bogom. Napominjala im je riječi svetoga Pisma: neka bude proklet tko nemarno vrši službu Božju.

Sestra, imenom Anđelika, preminula je u samostanu. Pobožna starješinica jednoga je dana molila na njezinu grobu. Najednom ugleda pred sobom preminulu sestru u redovničkom odijelu. Istodobno osjeti kao da je ognjeni plamen dodirnuo njezino lice. Tada joj sestra Anđelika zahvali što ju je često poticala na žarku molitvu i što ju je osobno naučila da često opetuje: neka bude proklet tko nemarno obavlja službu Božju.

»Nastavi, majko – nadoda pokojnica – poticati sestre na što veći žar. Neka služe Bogu što većim žarom, neka ga ljube svim srcem i moćima svoje duše. Kad bi mogle znati kako su stroge patnje u čistilištu, nikada ne bi polagale račun i za najmanju svoju nemarnost.«

Spomenuta opomena pogađa na osobit način svećenike čiji su odnosi s Bogom češći i uzvišeniji.

Neka se zato uvijek sjećaju tih riječi. Neka ih ne zaborave: bilo da prinose Bogu kâd svojih molitava, bilo da drugima dijele blago Božjih sakramenata, bilo da prinose na oltaru otajstveno Tijelo i Krv Isusa Krista.

Evo što sveti Petar Damjan piše u svom 14. pismu gospodinu Desideriju *(cf. Merv. 37):*

»Sv. Severin, nadbiskup Kōlna, proslavio je svoju crkvu primjerom kreposti. Njegov apostolski život, njegovi veliki napori na proširenju kraljevstva Božjega u dušama: zaslužili su mu čast sveca. Ipak se poslije smrti ukazao jednom kanoniku svoje katedrale i zamolio njihove molitve.

Ovaj vrijedan svećenik nije nikako mogao shvatiti da su tako svetom prelatu Severinu potrebne molitve u drugom životu. Tada mu preminuli biskup reče: »Istina je, Bog mi je dao milost da mu služim svim svojim srcem i da radim u njegovu vinogradu, ali sam ga često uvrijedio moleći žurno Časoslov. Dnevni poslovi su toliko bili zauzeli moju pozornost da sam obavljao svoju dužnost bez dužne sabranosti. Čak sam nekada molio i u drugo doba dana negoli je crkva odredila. Sada ispaštam te nevjernosti. Ali mi je Bog dopustio da dođem i da te zamolim za vaše molitve.«

Životopisac spominje da je biskup Severin za tu jedinu svoju pogrešku bio u čistilištu 6 mjeseci.

Časna sestra Franciska iz Pampelune, već smo je jednom spomenuli, vidjela je nekog siromašnog svećenika čiji su prsti bili osuti strahovitim ranama. Na taj je način bio kažnjen što je kod oltara činio znakove križa nemarno i bez doličnog dostojanstva.

Ista je svetica rekla da svećenici redovito borave duže vremena u čistilištu negoli obični ljudi, svjetovnjaci. Bol je njihovih patnja u omjeru s njihovim dostojanstvom. Bog joj je otkrio sudbinu mnogih preminulih svećenika. Jedan je bio osuđen na 40 godina čistilišnih muka što je zbog svoje nemarnosti dopustio da jedna osoba umre bez sakramenata.

Drugi je svećenik ostao u čistilištu 45 godina jer je nemarno obavljao uzvišene obrede svećeničke službe.

Biskup, koga su zbog darežljivosti ljudi prozvali djeliteljem milostinje, ostao je u čistilištu 5 godina jer je upravo težio za tom časti. Naprotiv, jedan drugi bio je malo darežljiv, te je osuđen na 40 godina u čistilištu zbog svoje škrtosti *(Vie de la Ven. Mere Franc. – cf. Merv. 25)*.

Bog želi da mu služimo svim svojim srcem i izbjegavamo koliko više možemo najmanje nesavršenost. Ali briga da mu ugodimo i strah da ga ne uvrijedimo, moraju biti uvijek popraćeni poniznim ufanjem u njegovo milosrđe.

Isus Krist nas opominje da slušamo Njega i one koje je On postavio mjesto sebe da nam budu vođe. Također da savršenim pouzdanjem slijedimo savjete svojih starješina ili ispovjednika. Pretjerani je strah uvreda njegovu milosrđu.

Otac Filip Streit, Družbe Isusove, redovnik velike svetosti preminuo je 12. studenog, g. 1643., u novicijatu u Brunnu u Čehoslovačkoj. Svagdano je najvećom pažnjom ispitivao svoju savjest i tako postigao veliku čistoću svoje duše.

Nekoliko sati nakon svoje smrti ukaže se ocu svoga Reda, časnom Martinu Strzeda. »Jedna me je jedina pogreška – kaže mu – spriječila da ne uđem u nebo, zadržala me 8 sati u čistilištu. Pogreška je bila što se nisam dovoljno pouzdavao u riječi svoga starješine koji me je u zadnjim časovima moga života nastojao umiriti gledom nekih teškoća moje savjesti. Morao sam prihvatiti njegove riječi kao samoga Boga.«

TRIDESETŠESTO POGLAVLJE

Predmet ispaštanja i kazne – nemarnost u mrtvenju osjetila – otac Franjo iz Aixa – slabo vladanje jezikom – – Durand

Kršćani koji žele izbjeći strahote muke čistilišta moraju nasljedovati mrtvenje svoga Božanskog Učitelja. Ne smiju biti nježni udovi Tijela čija je glava okrunjena trnjem.

10. veljače, g. 1656. u provinciji Lyona, otac Franjo iz Aixa, Družbe Isusove, prešao je iz ove doline suza u bolji život. Ukrašen svim mogućim krepostima redovnika visokog stupnja savršenosti.

Potpuno zadahnut dubokim poštovanjem prema Presvetom Trojstvu s osobitom nakanom da u svim svojim molitvama i mrtvenjima časti to uzvišeno Otajstvo. Obnašao je najradije poslove za koje su drugi malo marili. Bila mu je to najveća radost. Često je posjećivao Presveti Sakramenat, čak i u noći. Nikada ne bi izlazio iz samostana, a da ne bi izmolio molitvu na podnožju oltara. Njegove pokore, iako pretjerane, pribavile su mu naslov: čovjek pokore. Opomenut da ublaži svoje pokore, odgovorio je: »Onog dana kad dopustim da ne prolijem nekoliko kapi krvi i prinesem ih dragome Bogu, taj će mi dan biti najbolnije i najteže mrtvenje. Budući da se ne mogu nadati mučeništvu iz ljubavi prema Isusu Kristu, tada želim da imam barem neki udio u njegovim mukama.«

Jedan drugi redovnik, također Družbe Isusove, nije slijedio primjer ovog dobrog oca. Malo je mario za mrtvenje. Naprotiv, svuda je tražio udoban, lagodan život i sve što bi moglo udovoljiti njegovim osjetilima.

Nekoliko dana nakon smrti ukaže se ocu d'Aixa, obučen u strašnu kostrijet trpeći užasne muke. Bila je to kazna za grijehe sjetilnosti koje je počinio za vrijeme svoga života.

Zamoli ga da mu pomogne svojim molitvama. Zatim odmah nestade.

Još je jedan grijeh koji moramo izbjegavati jer veoma lako upadamo u nj: loše vladanje, neobuzdavanje jezikom. Kako je lako pogriješiti u riječima! Kako je rijetka pojava da u kraćem ili dužem razgovoru ne sagriješimo protiv blagosti, poniznosti, iskrenosti i kršćanske ljubavi! Čak i pobožne osobe često u tome griješe. Kad im uspije izbjeći svim zasjedama đavolskim, tada postanu žrtve – ogovaranja. Počujmo što nam o tome kaže Vincent Beauvais *(Spec. Hist. 1,26, c.5, cf..Merv. 47):*

Glasoviti Durand slovio je u 11. stoljeću kao vrstan propovjednik. Već je kao jednostavan redovnik bio uzor pravog redovničkog života i žara. Ipak je taj slavni čovjek imao jednu grešku. Živahnost njegova karaktera odvela ga je tako daleko da je odviše govorio. Služio se često izvanredno duhovitim izrazima, na uštrb bratske ljubavi. Hugo, njegov opat, upozorio ga je na to. Čak mu je prorekao da će za to jednoga dana morati ispaštati u čistilištu, ako ne popravi tu svoju manu.

Durand se nije mnogo obazirao na taj savjet. Nastavio je bez ikakva ustručavanja i prešao svaku mjeru u svom govoru. Poslije njegove smrti ispunilo se proročanstvo njegova opata. Durand se ukaže jednom svom prijatelju. Zamoli ga da mu pomogne svojim molitvama jer je strašno kažnjen zbog neobuzdavanja svoga jezika. Nakon tog ukazanja članovi redovničke obitelji jednodušno odlučiše da će opsluživati šutnju punih osam dana i vršiti dobra djela za ispokoj duše preminuloga brata. Milosrdne vježbe postigle su svrhu. Durand se malo kasnije ponovno ukaže, ali jedino da im javi svoje oslobođenje.

TRIDESETSEDMO POGLAVLJE

Predmet ispaštanja – neobuzdavanje jezika – dominikanac – – sestre Gertruda i Margareta – sv. Hugo i Cluny i kršitelj šutnje

Upravo smo promatrali kako se neumjerenost mora ispaštati u čistilištu.

Otac P. Rossignoli govori o nekom dominikancu kojega je božanska pravda kaznila radi toga grijeha. Taj marni redovnik, slava svoga Reda, ukaže se jednom redovničkom bratu u Kölnu; odjeven u veličanstvenu odjeću sa zlatnom krunom na glavi. Ali mu je jezik bio u strašnim mukama. Ukrasi su ukazivali nagradu za njegov mar za duše i za njegovu savršenu točnost svih pravila redovničkog života. Ipak je njegov jezik bio u strašnim mukama jer nije dovoljno pazio na svoje riječi. Njegov govor nije bio uvijek doličan usnama jednoga svećenika i redovnika.

Sljedeći primjer uzimamo od Cesariusa *(Dial. de miraculis)*. U nekom samostanu Reda Citeaux – kaže pisac – živjele su dvije mlade redovnice, Gertruda i sestra Margareta. Gertruda, iako veoma kreposna, nije dovoljno pazila na svoj jezik. Često je kršila pravilo šutnje. Kadikad i u koru, prije i poslije moljenja časoslova. Umjesto da bude sabrana iz počasti prema svetom mjestu, pričala je koješta prisutnoj sestri. Ne samo što je kršila pravilo šutnje nego je također pokazivala nedostatak pobožnosti, davala i slab primjer svojoj sestri. Umrla je dosta mlada. Nakon njezine smrti kad bi sestra Margareta išla na molitvu vidjela bi je kako ulazi i zaustavlja se na onom istom mjestu gdje je običavala stajati dok je bila živa.

Na taj prizor sestra Margareta bi se gotovo onesvijestila. Kad bi došla k sebi i smogla dovoljno snage, odlazila je starješinici da joj ispriča sve što je vidjela. Starješinica joj reče neka

se ne uznemiruje, a ako se prikaza opet pojavi, neka je u ime Božje zapita zašto dolazi.

Sljedećeg dana opet se ukaže na isti način. Prema uputi starješinice Margareta je zapita: »Draga sestro Gertrudo, odakle dolaziš i što želiš?« »Dolazim – odgovori – na ovo mjesto gdje sam griješila da zadovoljim Božjoj pravdi. Na ovom sam mjestu vrijeđala Boga nepotrebnim riječima i protiv redovničkog dostojanstva, dajući svima slab primjer, a osobito sablažnjujući tebe. Da samo znaš kako strašno trpim! Oganj me upravo svu prožimlje. Posebno trpim strašne muke na jeziku.« Zamoli sestru da moli za nju. I odmah nestade.

Sveti Hugo naslijedio je svetoga Odila godine 1049., u veoma uzornom samostanu u Cluny. Jedan je redovnik bio veoma nesavjestan u opsluživanju pravila šutnje. Nakon svoje smrti pojavi se svetome opatu i zamoli ga da moli za nj. Usta su bila puna ogavnih rana kao kazna – rekao je – za nepotrebne riječi. Tada Hugo naredi redoničkoj zajednici da opslužuju savršenu šutnju punih sedam dana, što su redovnici proveli u potpunoj sabranosti i molitvi. Pokojnik se opet prikaže čist od svih rana, veoma sjajna lica. Zahvali braći za primljenu pomoć.

Ako nas takva kazna čeka za nepotrebne riječi, kakva će tek kazna biti za sve grešne riječi?

TRIDESETOSMO POGLAVLJE

Predmet ispaštanja – promašaji na polju pravde – – otac D'Espinoza i isplata dugova – bl. Margareta iz Kordobe i ubijeni trgovci

Bezbrojne objave pokazuju da Bog kažnjava neumoljivom strogošću grijehe protiv pravde i ljubavi.

U stvarima pravde čini se da Bog zahtijeva potpunu odštetu prije nego što kaznu poništi. I u putujućoj Crkvi svećenici moraju zahtijevati potpunu odštetu prije nego oproste krivnju grijeha; prema onoj izreci: tuđe ne vraćamo – grijesi ne oprošteni.

Otac Rossignoli govori nam o redovniku svoga reda, imenom Augustin D'Espinoza, čiji je život bio neprekidan čin pobožnosti prema dušama u čistilištu.

Neki je imućan čovjek često dolazio ocu na ispovijed. Umro je a da prije nije sredio sve svoje račune. Jednom se ukaže i zapita svećenika da li ga pozna. *(Merv. 92).*

»Poznam! – odgovori otac D'Espinoza – Bio si kod mene na ispovijedi malo prije svoje smrti.«

»Tada morate znati – nadoda preminuli – da dolazim k vama s osobitim Božjim dopuštenjem da biste utažili Božju pravdu i učinili nešto za me što ja više nisam kadar učiniti. Molim vas slijedite me!«

Otac najprije pođe starješini da ga o svemu obavijesti i da smije poći sa strancem. Kada je dobio dozvolu, pođe slijedeći prikazu. Šutke ga povede do gradskog mosta. Zamoli oca da ga tu čeka. Prikaza nestade nekoliko minuta. Napokon se povrati noseći torbu punu novca. Zamoli oca da to uzme i onda obojica se vrate u redovnikovu sobu. Tu mu preminuli dade napisanu poruku i pokaže mu novac.

»Sve ovo sada povjeravam vama. Budite tako dobri i uzmite. Podmirite moje vjerovnike čija su imena napisana na ovom papiru kao i svota što im pripada. Što ostane, uzmite i prema vašoj uviđavnosti potrošite u dobre svrhe i za ispokoj moje duše.« Rekavši to – nestane. Otac požuri izvršiti njegovu želju.

Nakon 8 dana ista je duša ponovno posjetila oca D'Espinozu. Zahvalila mu na njegovoj dobroti.

»Hvala vam zbog savršene točnosti – reče mu – kojom ste isplatili sve moje dugove što sam ih ostavio na zemlji. Hvala vam i za svete mise što ste ih izrekli za mene. Sada sam oslobođen svih muka i sada mogu ući u vječno blaženstvo.«

Nalazimo također još jedan sličan primjer u životu bl. Margarete iz Cortone.

Ova se je slavna pokornica također proslavila osobitom pobožnošću prema dušama u čistilištu. Mnogobrojne duše su joj se ukazivale i molile je za njezine molitve i dobra djela.

Jednog dana ugleda pred sobom dva putnika. Zamole je da im pomogne isplatiti nepravde koje su ostavile neisplaćene nakon smrti.

»Mi smo dva trgovca koje su razbojnici ubili na putu. Nismo se mogli ispovjediti i dobiti oproštenje grijeha. No, zahvaljujući božanskom Spasitelju i Njegovoj svetoj Majci imali smo vremena učiniti djelo savršena pokajanja. I tako smo se spasili. Ali su naše muke u čistilištu upravo strašne, jer smo u svojem zvanju učinili mnoge nepravde. Dok te nepravde ne ispravimo, ne možemo dobiti nikakve olakšice. Zato molimo vas službenicu Božju, da potražite te i te osobe iz naše rodbine i nasljednike i upozorite ih da vrate čim prije ukradeni novac što smo ga nepravedno stekli.«

Dali su potrebne upute i onda su nestali *(Actes de Saints, Feb. 22)*.

TRIDESETDEVETO POGLAVLJE

Predmet ispaštanja – grijesi protiv ljubavi – – bl. Margareta Marija – dvije osobe visokog položaja u čistilišnim mukama – mnoge duše kažnjene zbog nesloge

Već smo rekli da je Božanska pravda veoma stroga upogled grijeha protiv ljubavi.

Ljubav je najdraža krepost srcu božanskog Učitelja; ljubav preporučuje svojim učenicima po kojoj će ih ljudi najbolje prepoznati da su njegovi učenici: »Po tome će svi ljudi upoznati vas da ste moji učenici, ako budete ljubili jedni druge« *(Iv 13, 35)*.

Zato nas ne smije iznenaditi da se osornost prema susjedima i svaka druga pogreška protivna ljubavi strogo kažnjava na drugome svijetu. Imamo mnogo dokaza u životu blažene Margarete Marije.

»Doznala sam od sestre Margarete – piše Majka Greffier u svojim »Uspomenama« – kako je jednoga dana molila za dvije upravo preminule osobe visokog položaja u svijetu. Obojicu je vidjela u čistilištu. Jedan je bio osuđen na mnogo godina muka iako su mnoge mise bile izrečene za njega. Sve molitve i ostale prošnje Božanska pravda nije dodijelila njemu nego dušama podanika njegove vladajuće obitelji. Ti su, naime, podanici pretrpjeli mnoge nepravde i uvrede zbog nepravda i pomanjkanja ljubavi svojih pretpostavljenih. Ti su jadnici ostali bez ikakve pomoći i sredstava da im se nakon smrti govore molitve. To im je Bog nadoknadio na način kako smo spomenuli.

Drugi je ostao u čistilištu onoliko dana koliko je godina živio na zemlji. Gospodin je objavio Margareti da je za mnoga dobra djela što ih je učinio u životu Bog uzeo u obzir njegovu ljubav kojom je podnosio mane susjeda a i patnje koje je podnio da nadvlada boli koje su mu drugi nanijeli.

Drugom je zgodom naš Gospodin pokazao bl. Margareti veliki broj duša u čistilištu koje su se ogriješile o svoje starješinice. Za vrijeme ovozemnog boravka nisu se pokoravale svojim starješinicama niti su nastojale da se s njima sporazumiju. Zato su bile veoma strogo kažnjene. Nakon njihove smrti nisu im pomogle ni blažena Djevica, ni sveci, ni njihovi anđeli čuvari. Mnoge su bile osuđene za dugo vremena na strašni čistilišni oganj. Druge pak redovnice, koje su pokazivale malo ljubavi prema svojim susestrama za vrijeme ovozemnog boravka, bile su lišene njihovih molitava i svake druge pomoći.

Spomenimo još jedan slučaj iz »Uspomena« Majke Greiffier.

»Dok je sveta Margareta molila za dvije preminule redovnice, ukažu joj se njihove duše u tamnicama Božanske pravde. Jedna je bila u težim mukama negoli druga. Veoma se žalila što je – zbog svojih pogrešaka protiv sestrinske ljubavi i prijateljstva koje mora vladati u redovničkim kućama – uz ostale kazne lišena također svake molitve i dobrih djela što ih sestre za nju prinose. Jedina je dobivala iz redovničke zajednice molitvenu pomoć od tri ili četiri osobe kojima je iskazivala malo osjećaja i pažnje dok je živjela. Ta patnička duša optuživala je sebe zbog toga što je odveć olako tražila izuzimanja od pravila i vršenja redovničkih pravila. Oplakivala je također to što je u životu s mnogo brige tražila udobnosti i odmaranja svome tijelu. Izjavila je još dobroj sestri da se je za kaznu zbog te tri pogreške morala boriti protiv tri đavolska napada u smrtnoj borbi: najprije je pomislila da je izgubljena; zatim je sumnjala u svoje spasenje; napokon je upala u očaj. Ali ju je svakiput spasila i istrgla iz đavolskih žvala Blažena Djevica prema kojoj je gajila veliku pobožnost u životu.

ČETRDESETO POGLAVLJE

Predmet ispaštanja – pomanjkanje bratske ljubavi i poštovanja prema bližnjemu – sv. Ljudevit Bertrand i preminuli brat koji moli za oproštenje – otac Nieremberg – – bl. Margareta Marija i benediktinac

Prava je ljubav ponizna, rado podnosi druge. Štuje ih kao svoje pretpostavljene. Njezine su riječi uvijek ljubezne i pune razumijevanja za druge. Nisu gorke ni hladne.

Ljubav ne prezire nikoga jer dolazi iz ponizna i blaga srca, poput Isusova Srca. Ljubav izbjegava sve što bi moglo narušiti slogu. Bira sva moguća dobra sredstva i sprema je na svaku žrtvu da dođe do pomirenja, prema riječima božanskog Učitelja:

»Ako prinosiš svoj dar na oltar i tu se sjetiš da tvoj brat ima nešto protiv tebe, ostavi svoj dar tu pred oltarom, idi i najprije se pomiri sa svojim bratom, a onda dođi i prinesi svoj dar.« *(Mt 5, 23).*

Neki je redovnik bio strašno kažnjen poslije svoje smrti budući da se ogriješio o ljubav prema sv. Ljudevitu Bertrandu. Određen je u čistilišni oganj i tu je patio dok nije zadovoljio Božjoj pravdi. Još više. Nije se mogao pridružiti skupini izabranika dok za to i na izvanjski način ne zadovolji da bi bilo primjerom drugima. Taj događaj nalazimo u životu sveca.

Kad je sv. Ljudevit, reda sv. Dominika, boravio u samostanu u Valenciji, u toj je istoj redovničkoj zajednici živio i mladi redovnik koji je odviše davao važnost svjetovnim znanostima.

Knjige i naobrazba imaju svoju vrijednost, ali – kaže Duh Sveti – te znanosti moraju dati prednost strahu Božjem i nauci svetaca. »Non super timentem Dominum – nitko nije veći od onoga koji se boji Gospodina!« *(Eccl. 25, 13).*

Ta se nauka svetaca – koju ju je vječna Mudrost donijela na zemlju nama za pouku – sastoja u poniznosti i ljubavi.

Mladi redovnik, o kome je govor, bio je veoma slabo upućen u božansku Mudrost. Taj je redovnik predbacio ocu Bertrandu da nije dovoljno upućen u znanosti: »Lijepo se može vidjeti, oče, da niste veoma učeni.«

»Brate, – odgovori mu svetac – i Lucifer je bio veoma pametan, a ipak je bio proklet.«

Brat, učinivši tu pogrešku, nije ni pomislio da bi je ispravio iako nije bio loš redovnik. Malo kasnije smrtno se razboli, primi sakramente umirućih u veoma pobožnom raspoloženju i usnu mirno u Gospodinu.

Nakon dugo vremena bio je otac Ljudevit izabran prijorom. Jednog dana ostade u koru poslije Jutarnje. Ukaže mu se preminuli brat sav u ognju. Padne pred njim na zemlju i reče mu: »Oče, oprostite mi one uvredljive riječi koje sam vam nekoć upravio. Bog mi ne dopušta da ugledam njegovo lice dok mi ne oprostite moj grijeh i prinesete svetu misu za mene.«

Svetac mu rado oprosti. Ujutro prinese svetu misu za njegovu dušu. Slijedeće noći, dok je još bio u koru, ugleda ponovno preminulog brata kako sav u sjaju slave ulazi u nebo *(Acta Sanct. Oct. 10.)*.

Otac Euzebije Nieremberg, redovnik Družbe Isusove, pisac krasne knjige »Razlika između Vremena i Vječnosti«, živio je u Madridu, u kolegiju gdje je i preminuo na glasu svetosti, godine 1658.

Ovaj je sluga Božji, osobito pobožan prema dušama u čistilištu, molio jednog dana u crkvi kolegija za redovničkog oca, nedavno preminula. Pokojnik je bio dugo vremena profesor teologije. I dobar redovnik i učen teolog. Isticao se osobito pobožnošću prema Blaženoj Djevici. Ipak mu se jedna mana potkrala među njegove vrline: nije bio ljubezan u svojim riječima. Često je govorio o pogreškama svoje braće.

Jednom dok je otac Nieremberg preporučivao Bogu njegovu dušu, ovaj mu se redovnik ukaže i otkrije mu stanje svoje duše. Bio je osuđen na strašne muke jer je često vrijeđao bratsku ljubav. Njegov se jezik, uzrok njegovih mana, strašno mučio gorućom vatrom. Blažena Djevica, zbog njegove nježne pobožnosti prema njoj, omogućila mu je da se ukaže i da zaprosi molitve. Također je ovaj slučaj bio primjer drugima da pripaze na svoje riječi.

Prikazavši mnoge molitve i pokore za nj, otac Nieremberg je postigao da bude oslobođen čistilišnih muka. *(Život oca Nieremberga).*

Redovnik koga smo spomenuli u životu bl. Margarete Marije i za koga je mnogo trpjela puna tri mjeseca, bio je kažnjen između ostalih grijeha i za grijehe protiv bratske ljubavi. Evo što nam je blaženica objavila:

Čitamo u njezinu životu: Dok je jednoga dana blažena Margareta Marija stajala pred Presvetim Sakramentom – najednom se pojavi pred njom čovjek sav u plamenu. Izgledalo je da će ga oganj svega spaliti. Strašno stanje te siromašne duše izazvalo je Margareti suze i plač.

Bio je to neki benediktinac iz samostana Cluny koji ju je ispovijedao i koji joj je mnogo dobra učinio, savjetovavši je da često prima svetu pričest. Za nagradu Bog mu je dopustio da joj se ukaže i da bi mu ona pomogla olakšati muke.

Jadan redovnik zamoli je da prinese za nj sva svoja djela trpnje kroz puna tri mjeseca. Ona mu obeća pošto je za to dobila dozvolu. Reče joj da je glavni uzrok njegovim strašnim mukama jer je tražio vlastitu korist iznad Božje slave i dobra duša, imajući *(iznad svega)* pred sobom svoju veličinu. Drugi mu je grijeh nedostatak bratske ljubavi. Treći je grijeh bio njegova naravna naklonost prema stvorovima kojima je davao prednost i s njima sklapao duhovna prijateljstva što je – reče – najviše vrijeđalo Boga.«

Teško je opisati što je sve blažena Margareta Marija pretrpjela u ta tri mjeseca. Pokojnik je nikada nije ostavljao. Sa strane s koje bi joj se ukazao bila je sva kao vatra, u tako teškim bolima da je stalno plakala. Njezina starješinica duboko dirnuta samilošću naredi joj druge pokore i vježbe koje je mogla lakše podnositi.

Patnje koje joj je Božja Svetost dodijelila bile su nepodnosive. Bio je to živi primjer podnesenih patnja za duše u čistilištu koje toliko trpe.

ČETRDESETPRVO POGLAVLJE

Predmet ispaštanja – odbijanje milosti – sv. Magdalena de Pazzi i preminuli redovnik – bl. Margareta Marija i tri duše u čistilištu

Još jednu manu u ljudskoj duši Bog strogo kažnjava u čistilištu: zloupotreba milosti.

Pod tim razumijevamo nemar da odgovorimo Božjoj milosti koju nam Bog daje i pozivima kojima nas potiče da se vježbamo u krepostima za svetost svoje duše.

Milost nam Bog nudi kao dragocjeni dar koji nesmijemo odbiti. Milost je sjeme spasenja i zasluga i ne smije ostati bezplodno, bez učinkovitosti.

Tu pogrešku učinimo kad ne odgovaramo velikodušno na Božji poziv.

Bog mi nudi sredstva da dijelim milostinju. Da to učinim poziva me neki nutarnji glas. Ja zatvaram svoje srce ili dajem teška srca, nerado. To je zloupotreba milosti.

Mogu slušati misu, ostati na propovijedi, pristupiti sakramentima. Neki me nutarnji glas potiče da to učinim, ali se ne želim mučiti oko toga. I to je zloupotreba milosti.

Mlada redovnica treba da bude poslušna, ponizna, da sve žrtvuje, da bude vjerna svojim dužnostima. Bog to zahtijeva od nje i daje joj milost u njezinom zvanju. Ali ona ne mari za to, ne nastoji nadvladati samu sebe da surađuje s Božjom milosti koja je jači. I to je zloupotreba milosti. Bog strogo kažnjava taj grijeh u čistilištu kako smo već rekli.

Sv. Magdalena de Pazzi kaže kako je jedna sestra u Redu mnogo trpjela nakon svoje smrti jer je tri puta odbila suradnju s Božjom milošću.

Dogodilo se prigodom jedne svetkovine. Sestra je odlučila obaviti sasma jednostavan, lagani posao: podrubiti komadić

platna. Ali to uopće nije bilo potrebno. Moglo se je vrlo lako odgoditi za neki drugi dan. Nadahnuće joj je govorilo da se zbog svetkovine uzdrži od toga. No, ona je radije poslušala svoju naravnu naklonost tome poslu pod izlikom da je to malenkost, sitnica.

Nekom je drugom zgodom opazila da se pravila Reda ne opslužuju kako treba i da bi o tome trebalo obavijestiti starješinicu radi dobra zajednice. Ali je to ona propustila obaviti. Milost joj je nadahnuća govorila da to učini, ali to iz ljudskog obzira nije izvršila.

Treći je njezin grijeh bio što je odveć bila privezana uz svoju rodbinu u svijetu. Ona je kao zaručnica Kristova morala upraviti sve svoje osjećaje prema svome božanskom Zaručniku. Ali ona je svoje osjećaje dijelila dijelom Isusu, dijelom članovima svoje obitelji. Dobro je znala da njezin postupak nije ispravan, a ipak nije poslušala glas Božje milosti niti je to htjela popraviti.

Ta je sestra, inače svima uzor, preminula nešto kasnije. Magdalena je žarko molila za nju. Nakon 16 dana od njezine smrti ukaže se Magdaleni i javi joj da se je oslobodila čistilišnih muka. Magdalena se iznenadila da se je preminula sestra tako dugo zadržala u čistilištu. Dozna da je ta duša morala ispaštati zbog tri zloupotrebe milosti, kako smo gore spomenuli. Čak bi bila zbog ta tri grijeha još duže ostala u čistilištu da joj se Bog nije smilovao radi njezina uzorna ponašanja. Oprostio joj je, naime, mnoge patnje radi vjernog opsluživanja pravila svoga Reda, njezinih čistih namjera i njezine ljubavi prema sestrama. *(Cepari, Vie de St. Madeline de Pazzi).*

Koji su na ovome svijetu imali više milosti i više sredstava da zadovolje za svoje duhovne dugove, bit će u drugome svijetu strože suđeni negoli oni koji su imali manje prigoda da u ovome životu zadovolje za svoje pogreške.

Blažena je Margareta Marija doznala da su nedavno preminula dva redovnika i jedan svjetovnjak. Odmah počne moliti za ispokoj njihovih duša. Upravo na Novu Godinu ukaže joj se naš Gospodin, dirnut njezinom ljubavlju i pokazujući joj uvijek osobitu naklonost. Pokaže joj te tri osobe u njihovim ognjenim tamnicama i groznim mukama. Reče joj: »Draga kćeri, kao moj dar za Novu Godinu primit ću u nebesku slavu jednu od ovih duša, ali tebi prepuštam da izabereš koju dušu želiš osloboditi.«

»Ali, tko sam ja, Gospodine – odgovori bl. Margareta – da prosudim koja od njih troje najviše zaslužuje tvoje pomilovanje? Udostoj se, Gospodine, ti sam odabrati.«

Tada Gospodin odabra svjetovnjaka i oslobodi ga čistilišnih muka. Reče joj da osjeća manje ljubavi prema mukama dvojice redovnika jer su oni imali u svom životu više sredstava da ispaštaju i zadovolje za svoje grijehe negoli svjetovnjak.

DRUGI DIO

TAJNA BOŽJEG MILOSRĐA

PRVO POGLAVLJE

Strah i pouzdanje – Božje milosrđe – sveta Ludvina i svećenik – časni Klaudije de la Coolmbiere

DO SADA SMO PROMATRALI strogosti Božje pravde u drugome svijetu. Strašne su i nemoguće je misliti o njima, a da se sav ne streseš i ne zadrhtaš.

Taj je strah spasonosan i slaže se s Duhom samoga Isusa Krista. Naš Božanski Učitelj želi da se strašimo, da se bojimo ne samo pakla nego i čistilišta. On želi da nas nadahne tim svetim strahom time što nam je otkrio strogost Vrhovnog Suca, da nećemo odatle izići sve dok ne isplatimo i zadnji novčić *(Mt 5, 26)*.

Ipak naš Gospodin nije namjeravao reći da se moramo pretjerano i beznadno bojati, da gajimo strah koji muči čovjeka i vodi ga u očaj, u smrtni ponor bez ikakve nade. Ne, on želi da naš strah bude začinjen velikim pouzdanjem u njegovo milosrđe. On želi da se bojimo zla kako bismo mu mogli izbjeći i spasiti se. On želi da nas pomisao na taj strašni oganj hrabri te budemo gorljivi u Božjoj službi; da nas potakne da ispaštamo svoje grijehe na ovom svijetu radije nego na drugom.

»Bolje je da se oslobodimo svih grijeha i očistimo od svih mana sada nego da ih se oslobodimo kasnije« *(Nasljeduj Krista 1,24)*.

Ako smo, usprkos našemu nastojanju da dobro živimo i da zadovoljimo na ovome svijetu za svoje grijehe, još uvijek sigurni da nas čeka čistilište, onda moramo gledati naprijed s velikim pouzdanjem u Boga koji nikada ne napušta one koje pročišćuje patnjama.

Sada pak dajmo našemu strahu praktičan izlaz, imajmo čvrsto pouzdanje koje odgoni svaki strah.

Nakon što smo promatrali čistilište u svim strahotama njegovih patnja, sada treba da ga promatramo s različitog gledišta, iz drugog ugla – naime, kroz prizmu milosrđa Božjega, koje tu igra sjajniju ulogu nego ista Njegova pravda.

Ako Bog daje strašne kazne na drugomu svijetu, onda nam ih ne dijeli a da ih u isto vrijeme ne ublažuje svojom blagošću. Ništa bolje ne odrazuje divnu harmoniju Božjeg savršenstva kao što to pokazuje čistilište. Tu se, naime, susreće najstroža pravda zajedno s neizrecivim njegovim milosrđem. Ako Bog kažnjava duše koje su mu drage, onda to čini u svojoj ljubavi, prema riječima: one koje ljubi te i kara *(Otk 3, 19)*. Jednom rukom kažnjava, a drugom liječi. Nudi obilno milosrđe i otkupljenje. – Jer je kod Gospodina milosrđe i obilno je kod njega otkupljenje *(Ps 129)*.

To neizmjerno milosrđe našega nebeskoga Oca mora biti čvrsti oslon našega pouzdanja, te po primjeru svetaca moramo to uvijek imati pred svojim očima. Sveci to nisu nikada odstranili iz svojih očiju. Tako ih strah od čistilišta nikada nije lišio njihova mira i veselja u Duhu Svetomu.

Sveta Ludvina, koja je dobro poznavala strogost čistilišnih muka, bila je sva prožeta duhom tog pouzdanja i nastojala je da tim istim duhom nadahne i druge.

Jednog dana ju je posjetio neki pobožni svećenik. Dok je sjedio uz njezin krevet skupa s ostalim pobožnim vjernicima, započeli su razgovor o patnjama drugog života. Videći u rukama jedne žene posudu punu sjemenja prosa, svećenik spomenu kako se strašno potrese na samu pomisao čistilišta. »Ipak – nadodao je – bit ću veoma sretan ako dođem u to mjesto, makar to bilo toliko godina koliko je zrna prosa u toj zdjeli. Tu ću biti posve siguran za svoje spasenje.«

»Što to kažeš, Oče?« – zapitala je svetica. »Čemu tako malo pouzdanja u milosrđe Božje? Ah! da samo malo bolje poznaš što je čistilište i kakve se sve patnje tu podnose!«

»Neka čistilište bude upravo onakvo kakvo jest – svećenik je odgovorio – ja ostajem kod toga što sam sada rekao!«

Nakon nekog vremena taj je svećenik umro. Tada su one iste osobe koje su bile prisutne kod spomenutog razgovora zapitale sveticu o stanju tog svećenika na drugomu svijetu. Ona im je odgovorila: »Svećenik se nalazi u dobrom stanju radi svog kreposnog života. Ali bio bi još puno sretniji da se je više pouzdavao u Muku Isusa Krista i da je blaže sudio o čistilištu.«

U čemu se, dakle, sastoji taj manjak pouzdanja s kojim se naša svetica nije slagala?

Prema mišljenju onog svećenika gotovo je nemoguće da se čovjek spasi. Zatim: da čovjek može ući u nebo jedino nakon bezbrojnih godina boli i patnja. Ta je misao pogrešna i protivi se kršćanskom pouzdanju. Naš je Gospodin došao i donio mir ljudima dobre volje. On je postavio na nas kao znak našega spasenja jaram koji je sladak i breme koje je lako. Zato neka vaša volja bude dobra i naći ćete mir. Vidjet ćete kako će sve vaše teškoće i strahovi iščeznuti. Dobra volja! – to je sve. Budite dobre volje. Podložite se volji Božjoj; stavite njegov zakon iznad svega drugoga! Služite Gospodinu svim svojim srcem i On će vam dati toliku snagu da ćete moći ući u raj s neopisivom lakoćom! Nikada nisam mogao povjerovati da ćete reći da je tako lako ući u nebo! Još jednom opetujem: samo da osjetimo u sebi to čudo Božjeg milosrđa, Bog traži od nas čisto srce i dobru volju!

Dobra volja sastoji se – pravo govoreći – u podlaganju i usklađivanju naše volje s voljom Božjom, koji je vrhovno pravilo svake dobre volje. Ta dobra volja postiže svoje najviše savršenstvo kad prihvaćamo Božju volju kao vrhovno dobro, pak i onda kad nam nalaže i najveće žrtve i najbolnije patnje.

Ah! tog divnog stanja! Duša tako raspoložena izgleda kao da gubi svaki osjećaj patnje. Osjeća se sva prožeta duhom ljubavi. Sv. Augustin kaže: kad ljubimo, tada ne osjećamo bolove; ili: 'kad trpimo, tada ljubimo svoje patnje.

Časni Klaudije de la Colombière, Družbe Isusove, posjedovao je to ljubljeno srce, tu savršenu volju. U svojoj knjizi: RETRAIT SPIRITUELLE ovako opisuje svoje osjećaje:

»Ne smijemo prestati ispaštati pokorom prošle neurednosti svoga života. Ali to se mora odvijati bez neke bojazni. Najteže, naime, što nas može zadesiti – ako je naša volja dobra i rado se podlažemo i slušamo – da provedemo dugo vremena u čistilištu. To možemo slobodno nazvati jednim velikim zlom. Ja se ne bojim čistilišta. O paklu ne želim ni govoriti, jer bih tako mogao povrijediti Božje milosrđe bojeći se i najmanje pakla, iako sam ga zaslužio više nego svi đavli zajedno. Čistilišta se ne bojim. Najbolje da ga nisam nikada ni zaslužio, jer ga nisam mogao zaslužiti, a da ne uvrijedim Boga. Ali kad sam jednom zaslužio da dođem u čistilište, veseo sam da tako mogu udovoljiti Nje-

govoj pravdi na jedan tako težak način. Teži nego o tome mogu i pomisliti, pa makar to bilo sve do Sudnjega Dana.

Znam dobro da su te muke strahovite, ali također znam da te muke slave Boga, te da ne mogu naškoditi dušama. Tu smo sigurni da se nikada nećemo oprijeti volji Božjoj, da se tu nećemo nikada suprotstaviti strogosti njegove pravde i da ćemo tu strpljivo čekati dokle mu potpuno ne udovoljimo.

Stoga sam dao sa svim svojim srcem zadovoljštinu dušama u čistilištu. Također molim i druge da se mole za me poslije moje smrti, tako da Bog bude proslavljen u raju po dušama koje će zaslužiti da budu uzdignute na veći stupanj slave nego ja.«

Gledajte samo do koje nas sve ljubavi uzdiže ljubav prema Bogu i prema našemu bližnjemu, kad nam jednom ta ljubav obuzme čitavo naše srce! Patnje nas pročišćuju i preobrazuju na takav način da se sva njihova gorčina pretvara u slatkoću.

»Kada dođeš do toga da ti patnja bude slatka i ugodna radi Krista, onda znaj da je dobro za tebe, jer si našao raj na zemlji« *(Nasljeduj Krista 2, 12)*.

Imajmo, dakle, veliku ljubav prema Bogu. Veliku ljubav! Tada ćemo se malo bojati čistilišta. Duh Sveti svjedoči u dubini našega srca da smo djeca Božja i da se ne trebamo bojati Očevih kazna.

DRUGO POGLAVLJE

Pouzdanje – milosrđe Božje naprama dušama – Bog ih tješi – – Sv. Katarina iz Genove – brat Sv. Magdalene de Pazzi

Istina je da svi nisu dostigli visoki stupanj ljubavi, ali s druge strane nema ni jednoga koji se ne bi mogao pouzdati u Božje milosrđe. To milosrđe je neizmjerno, i ujedno donosi mir svim dušama koje žele i vape za mirom i njemu se predaju.

Naime, milosrđe Božje djeluje s obzirom na čistilište na tri načina: ublažuje njihove patnje, tješi duše i pruža nam tisuću načina kako da izbjegnemo tim kaznama.

U prvom redu Bog tješi duše u čistilištu. On sam ih tješi. Također tješi ih preko Blažene Djevice i preko svojh anđela. Tješi naše duše nadahnjujući ih uz visoki stepen vjere, nade i Božje ljubavi: kreposti koje čine da se suobličimo s voljom Božjom, predajemo u ruke Božje i što je moguće savršenijoj strpljivosti.

Bog – kaže sv. Katarina iz Genove – nadahnjuje duše u čistilištu s takvim žarom ljubavi da bi je mogao posve uništiti da duša nije besmrtna. Tako obasjana i ražarena tom čistom ljubavlju: što više ljubi Boga, tim više zazire i od najmanje ljage grijeha koji se Bogu ne mili; čak i od najmanje zapreke koja priječi sjedinjenje s Bogom.

Zato, kad bi duša mogla naći neko drugo čistilište, strašnije od onoga u kojem se nalazi, ta bi se duša rado preselila u nj, svladana silom ljubavi koja postoji između nje i Boga. A to sve s namjerom da bude što prije oslobođena od svega što je dijeli od Svemogućega Boga.«

»Te su duše – kaže nam ista svetica – intimno sjedinjene s voljom Božjom i potpuno preobražene u nju, tako da su uvijek sasvim zadovoljne svetim Božjim odlukama. Svete duše u čistilištu nemaju svoj vlastiti izbor: one žele samo ono što sam Bog

želi i hoće. Te duše prihvaćaju sa savršenom pokornošću sve što im Bog daje, tako da nikakvo veselje, nikakav užitak, nikakva patnja ne mogu biti uzrok da bi nešto posebno željele i mislile o samima sebi.

Sveta Magdalena de Pazzi poslije smrti jednoga od svoje braće pošla je u kor da se moli za nj. Tada je ugledala njegovu dušu u strašnim mukama. Duboko dirnuta samilošću prema njemu, gorko je zaplakala i povikala plačnim glasom: »Jadni i ujedno blaženi moj brate! O dušo patnička i ujedno smirena! Te su tvoje patnje nepodnosive, a ti ih ipak podnosiš. Zašto ljudi ovoga svijeta ne mogu shvatiti te patnje, kad nemaju snage da nose niti svoj križ?

»Dok si bio na svijetu, dragi brate, nisi htio slušati moje savjete, a sada žudno želiš da čuješ moj glas! O Bože pravedni i ujedno milosrdni, utješi mog brata koji ti je služio od svoga djetinjstva. Budi mu milostiv, usrdno te molim, i smiluj mu se u svom velikom milosrđu. O pravedni Bože, iako nije bio uvijek spreman da ti ugodi u svemu, ipak nikada nije prezirao one koji su ti se zavjetovali da ti vjerno služe!«

Tog dana, kad je bila u jednoj sjajnoj ekstazi, posjetila je čistilište. Tada je opet vidjela svoga brata i rekla mu: »Jadna dušo, kako strašno trpiš! A ipak si veseo. Izgaraš od te vatrene žege, a opet si zadovoljan, jer dobro znaš da će te te patnje dovesti do neizrecive sreće. Kako ću biti sretna ako ne budem suđena da podnosim teže patnje od tih! Ostani ovdje, dragi brate, i završi svoje čišćenje u miru«.

TREĆE POGLAVLJE

Utjehe dušama – Sv. Katarina de Ricci i duša nekog princa

Spomenimo još jedan primjer ovih unutarnjih utjeha i tajanstvenog zadovoljstva koje duše osjećaju usred najstrašnijih muka.

Nalazimo posve sličan primjer u životu sv. Katarine de Ricci, redovnice Reda s. Dominika. Ta je svetica umrla 2. veljače, 1590. u samostanu, u Pratu. Ova službenica Božja imala je osobitu pobožnost prema dušama u čistilištu, te je mjesto njih trpjela u svom životu patnje koje su te duše morale trpjeti u drugom životu. Između ostaloga oslobodila je čistilišnih muka nekog princa i trpjela je mjesto njega najveće muke 40 dana.

Princ, čije se ime ne spominje u povijesti zbog ugleda njegove obitelji, živio je posve naravno svjetskim životom, dok je svetica prinosila mnoge molitve, postila i pokoru činila da bi ga dragi Bog prosvijetlio s obzirom na stanje njegove duše, te da ne bude vječno osuđen. Bog je uslišio njezine molitve, tako da je taj nesretni princ dao jasne dokaze svoga iskrenog obraćenja prije svoje smrti. Umro je skrušena srca i dospio u čistilište. Katarina je za to doznala po Božjem nadahnuću i tada je prikazala samu sebe kao zadovoljštinu božanskoj pravdi za tu dušu. Naš je Gospodin primio tu plemenitu izmjenu, uveo dušu princa u nebesku slavu i tada podvrgnuo Katarinu mukama koje su joj bile posve nepoznate punih 40 dana. Pritisla ju je neka čudna bolest koja je po sudu liječnika bila posve strana. Ta se bolest nije mogla niti izliječiti niti ublažiti.

Prema svjedočanstvu očevidaca tijelo je svetice bilo prekriveno prištevima, tumorima i oteklinama poput uzavrele vode. To je prouzrokovalo takvu vrućinu da je njezino tkivo bilo užareno poput peći. Izgledalo je kao da je sve bilo ispunjeno vat-

rom. Bilo je nemoguće ostati u tom stanju niti par minuta, a da barem malo ne odahneš na zraku.

Moglo se posve jasno vidjeti da je tijelo te svetice ključalo, dok joj je jezik naličio na komad užarena željeza. Čim bi vatra popustila, njezino je tijelo bilo kao komad pečena mesa. Tada bi se mjehurići potpuno pokazali i s njima ista vatra.

Ipak usred svih tih muka naša je svetica ostala posve mirna i lice joj je odražavalo duboku duševnu smirenost. Izgledala je kao da se veseli svojim patnjama. Njezine bi se muke katkad pojačale do tolikog stupnja da bi izgubila dar govora 10 do 12 minuta.

Kad bi joj njezine redovnice rekle da im se čini da ona gori od vatre, onda bi jednostavno odgovorila sa: da! bez ijedne druge riječi. Kad bi joj sestre spočitnule da ide odveć daleko u svom žaru i da ne bi smjela moliti Boga da toliko strašno trpi, ona bi im odgovorila: »Isus toliko ljubi duše da što god činimo za njihovo spasenje, neopisivo mu je drago. Eto razloga zašto rado podnosim bilo kakve patnje, bilo to za obraćenje grešnika, bilo to za duše u čistilištu.«

Poslije 40 dana Katarina se povratila ponovno u svoje prijašnje stanje. Prinčeva rodbina ju je zapitala gdje se sada nalazi njegova duša. »Ne bojte se – odgovorila je svetica – njegova se duša sada nalazi u vječnom blaženstvu.«

Tako je svima bilo posve jasno da je toliko trpjela upravo za njegovu dušu.

Ovaj nas primjer uči o mnogočemu. Ali mi smo to ovdje naveli samo da pokažemo kako se i najveće muke mogu složiti s unutrašnjim mirom. Naša je svetica vidljivo podnosila čistilišne muke i ujedno uživala divni mir i nadljudsku strpljivost.

ČETVRTO POGLAVLJE

Utjehe duša – blažena djevica Marija – objavljenja svete Brigite – otac Jeronim Carvalho

Blažena Djevica Marija također pruža veliku utjehu dušama u čistilištu. Ne zovemo li je mi: Tješiteljicom žalosnih? Napokon, koja druga bol bi se mogla usporediti sa bolju jadnih duša u čistilištu? Zar ona nije: Majka milosrđa? Zar neće upravo prema ovim svetim trpećim dušama pokazati sve milosrđe svoga srca? Ne smijemo se, stoga, začuditi da u objavama svete Brigite Marija, kraljica Neba, nazivlje sebe lijepim imenom: Majka duša u čistilištu!

»Ja sam – rekla je svetici – majka svih onih koji trpe. Moje molitve ublažuju kazne koje su im dodijeljene za njihove grijehe« *(Revel. St. Brigite, lib. 4, c. 50)*.

25. listopada godine 1604. u kolegiju Družbe Isusove u Coimbri, preminuo je otac Jeronim kao pravi svetac u dobi od 50 godina. Ovaj divni i ponizni sluga Božji osjećao je živu ljubav prema patničkim dušama u čistilištu. Nije smatrao da su dovoljna njegova krvava mučila što ih je dnevno više puta podnosio, ne ubrajajući u to one pokore koje je podnosio svake sedmice na uspomenu muke Gospodinove, niti onih 6 sati koje je posvetio jutarnjem i večernjem razmatranju svetih otajstava. Molio je žarko da ga obrane od kazna koje je vjerovao da ga čekaju poslije smrti. Ali jednoga dana kraljica neba, prema kojoj je gojio osobitu pobožnost, udostojala se ukazati svomu sluzi da ga utješi i uvjeri da je ona majka milosrđa svojoj dragoj djeci i u čistilištu jednako kao i onima na zemlji.

Nastojeći kasnije da proširi tu utješnu nauku među drugima, nehotice je izustio u svome žaru i ove riječi: »To mi je ona sama rekla.«

PETO POGLAVLJE

Utjehe u čistilištu – Blažena Djevica Marija – osobite pomoći na san subotnji – časna Pavla od Sv. Terezije – Sv. Petar Damijan i preminuli Marozi

Osobito u neke stalne dane Kraljica neba vrši svoje milosrđe u čistilištu.

Ti osobiti dani jesu: najprije subote, a onda razna slavlja Bl. Djevice Marije, koja postaju pravim slavljem za duše u čistilištu.

Prema viđenjima i objavama svetaca vidjet ćemo da subotom, dan na osobiti način posvećen Bl. Djevici, Majka milosrđa silazi u tamne prostore čistilišta, posjećuje i tješi svoje pobožne sluge. I tada – prema pobožnom shvaćanju vjernika – Marija oslobađa one duše koje su nosile sveti škapular i prisustvovale subotnjem slavlju. Također poslije toga tješi i blaži i druge duše koje su joj bile na osobit način pobožne.

Svjedok toga bila je časna sestra Pavla od sv. Terezije, dominikanka iz samostana sv. Katarine u Napulju. *(Rossign. Merv. 50, Marchese, tom. 1. p. 56).*

Jedne subote bila je ta sestra uzdignuta u ekstazi i u duhu prenesena u čistilište. Neobično iznenađena, našla je toga dana kako je čistilište upravo preobraženo u raj užitaka i rasvijetljen sjajnom svjetlošću umjesto tame koja redovito obavija to mjesto.

I dok se u čudu pitala koji je uzrok svoj toj promjeni, opazila je Kraljicu neba okruženu mnoštvom anđela kojima daje naredbe da oslobode one duše koje su je častile na osobit način i da ih povedu u nebo.

Ako se tako nešto događa svake redovite subote, tada nema sumnje da se to isto događa i u svečane dane posvećene Majci Božjoj. Od svih njezinih svečanosti izgleda da je njezino slavno Uznesenje najveći dan kad ona oslobađa duše čistilišnih muka.

Sveti nas Petar Damjanski uvjerava da svake godine na blagdan Uznesenja Blažena Djevica oslobađa mnoge duše *(Opusc. 34, c. 3, p.2.)*

Slijedeći primjer čudesnog viđenja tumači ovaj naš stav:

»Pobožni je običaj – kaže nam ovaj svetac – koji vlada kod rimskog naroda: posjetiti crkve s upaljenim svijećama u ruci u noći na blagdan Uznesenja naše Gospe.«

Dogodilo se jednom zgodom da je neka osoba visokog položaja molila na koljenima u bazilici Ara Coeli na Kapitolinu. Ta je ugledna osoba vidjela pred sobom jednu drugu gospođu, svoju vlastitu kumu, na koljenima gdje moli, a koja je preminula nekoliko mjeseci prije. Sva u čudu nije mogla vjerovati svojim vlastitim očima i htjela je da se potpuno uvjeri o tome. Da bi bila posve sigurna, stala je pred vrata crkve. Čim je opazila da dotična osoba izlazi iz crkve, uzela ju je za ruku i povela je na stranu.

»Jesi li ti moja kuma – upitala ju je – koja me je držala na krsnom zdencu?«

»Da, – odgovorila je prikaza – To sam ja.«

»Onda kako to da te vidim među živima kad si preminula ima već godina dana?«

»Sve do danas bila sam u strašnom ognju zbog mnogih svojih grijeha ispraznosti koje sam počinila u danima svoje mladosti. Ali za vrijeme ove velike svečanosti Kraljica neba je sišla usred čistilišnog ognja i oslobodila me skupa s još mnogo duša, tako da sada idemo u nebo na svetkovinu njezina Uznesenja. Svake godine naša Majka Marija vrši ovaj čin pomilovanja.«

Vidjevši da je njezino kumče ostalo posve zapanjeno tom izjavom i još nekako u dvoumici u pogledu svega toga, tada je prikaza nadodala još i ove riječi: »Kao dokaz da je ovo istina, što sam ti rekla, zapamti da ćeš umrijeti nakon godinu dana, i to na svečanost Uznesenja Marijina. Ako preživiš taj dan, onda možeš vjerovati da je sve ovo samo jedna iluzija.«

Sv. Petar Damjan završio je ovaj prikaz riječima da je mlada gospođa umrla upravo godinu dana poslije toga, vršeći djela milosrđa, da bi se tako pripremila i došla pred Boga. Slijedeće godine na vigiliju Uznesenja Blažene Djevice razbolila se i umrla upravo na sam dan svečanosti, kao što joj je kuma prorekla.

Tako je, dakle, blagdan Uznesenja Marijina veliki dan Marijina milosrđa prema svetim dušama. Veseli je da može uvesti svoju djecu u slavu nebesku na samu godišnjicu kada je sama bila uznesena na gozbu vječne radosti.

Ovo pobožno vjerovanje – nadodaje otac Lauret – osniva se na velikom broju posebnih privatnih objava. Upravo zbog toga je crkva sv. Marije u Montoriju – koja je ujedno i centar nadbratovštine molitava za preminule i posvećena Uznesenju Blažene Djevice Marije.

ŠESTO POGLAVLJE

Utjehe u čistilištu – Anđeli – Sv. Brigita – časna Pavla od Sv. Terezije – Brat Petar iz Basta

Osim utjeha koje primaju duše od Blažene Djevice Marije, nalazimo tu pomoć i utjehu od anđela, a osobito od anđela čuvara.

Crkveni nas učitelji uče da zaštita anđela čuvara završava istom onog časa kada duša uđe u raj. Ako se u času smrti duša nalazi u stanju milosti, a nije zavrijedila da gleda lice Svevišnjega, tada je njezin anđeo čuvar vodi na mjesto ispaštanja, i tu ostaje s njom da joj pruži svu svoju pomoć i utjehu prema svojoj mogućnosti.

Općenito je mišljenje svetih naučitelja – kaže otac Rossignoli – da Bog koji će jednoga dana poslati svoje anđele da sakupe sve izabrane – šalje također anđele od vremena do vremena u čistilište da posjete i tješe duše koje trpe.

Bez sumnje, nema veće utjehe dušama doli vidjeti stanovnike neba, tog blaženog mjesta, kamo će te duše jednoga dana doći da uživaju slavu i vječnu sreću raja.

Objave svete Brigite pune su primjera te naravi. Također životi mnogih svetaca pružaju nam velik broj takvih slučajeva.

Časna Pavla od sv. Terezije, koju smo već spomenuli, gajila je osobitu pobožnost prema trpećoj Crkvi i radi toga bila je nagrađena u svom životu čudesnim vizijama.

Jednoga dana, dok je žarko molila za duše, bila je uzdignuta u duhu u čistilište gdje je vidjela veliki broj duša usred vatre. Uz njih vidjela je i našega Spasitelja u društvu anđela. Spasitelj im je označavao sad jednu, sad drugu dušu koje je htio uzeti u nebo i koje su tada s neizrecivim veseljem ulazile u rajsku slavu.

Na taj pogled službenica Božja uputila je ove riječi svom Božanskom Zaručniku: »Isuse, čemu taj izbor između tolikog mnoštva duša?«

»Oslobodio sam one duše – udostojao se Božanski Spasitelj odgovoriti – koje su za vrijeme ovozemnog života vršile velika djela ljubavi i milosrđa. Te su duše zaslužile da im ispunim obećanje u pogledu njihova oslobođenja: »Blaženi milosrdni jer će takvi zadobiti milosrđe.« *(Mk 50)*

U životu sluge Božjega Petra de Basto nalazimo primjer koji nam kaže kako sveti anđeli – čak za vrijeme našega boravka na zemlji, dok nas čuvaju – zauzimaju se i za duše u čistilištu. A budući da smo već spomenuli ime našega brata de Basto, rado spominjemo ovog divnog redovnika našim čitateljima. Povijest njegova života tako je zanimljiva, a ujedno i poučna.

Petar de Basto, brat pomoćnik Družbe Isusove, kojega životopisac nazivlje imenom Alfons Rodriguez iz Malabara, umro je na glasu velike svetosti u Cochimu, 1. ožujka 1645. Rođen je u Portugalu, u glasovitoj obitelji Machado, povezan krvnom vezom sa svim plemstvom čitave provincije između Daura i Minha. Vođe Pastrana i Hixera bili su članovi njegove obitelji s najsjajnijim pobjedama.

Ali Bog ga je izabrao za sebe i obdario ga najdivnijim duhovnim darovima. Dok je još bio veoma malo dijete, pošao bi u crkvu i molio pred Presvetim Oltarskim Sakramentom tako žarko poput anđela. Bio je uvjeren da i ostali narod vidi poput njega sa svojim vlastitim očima legije nebeskih duhova, gdje se klanjaju pred oltarom i svetohraništem.

Od toga vremena nadalje Spasitelj, skriven pod euharistijskim velom, postao je za njega središtem svih njegovih čuvstava i bezbrojnih čudesa, koji najbolje osvijetljuju njegov dugi i sveti život.

Tu je on kasnije pronašao svoju budućnost i sve njezine pojedinosti kao pod jednim Božanskim suncem. Tu mu je Bog pokazao tajanstvene simbole zlatnih ljestava koje spajaju nebo sa zemljom, a koje svetohranište podržava. Tu mu je Bog pokazao i ljiljan čistoće, pružajući svoje korijene i hraneći se pšeničnim kruhom izabranika i napajajući se vinom koje rađa djevice.

Dok se približavao 17. godini svoga života, zahvaljujući čistoći svoga srca i jakosti koju je crpio u sakramentu svete Euharistije i koja je bila za nj neiscrpno vrelo snage, Petar je

učinio zavjet vječne čistoće u Lisabonu pred kipom Naše Gospe od Vječne pomoći. Još nije bio odlučio da se povuče iz svijeta. I tako se nekoliko dana kasnije ukrcao na neki brod i pošao u Indiju, služeći dvije godine kao vojnik u vojničkoj službi.

Ali pri kraju vojničkog života i kad je bio u smrtnoj opasnosti u jednom brodolomu, gonjen valovima punih pet dana, u tim teškim i sudbonosnim časovima Kraljica neba i njezinu Božanskom sudu došli su mu u pomoć i prikazali mu se. Tada je obećao da će se posvetiti njihovoj službi u redovničkom staležu, da se tako toga sjeća vječno u svom životu. Čim je došao u Gou – upravo u 19. godini svoga života – prikazao je sama sebe kao brat pomoćnik starješinama Družbe Isusove.

Ali bojeći se da njegovo ime ne bi prouzročilo kakav znak dostojanstva i ugleda, uzeo je ime skromnoga sela gdje je bio kršten i tako se od tada nazivao: Petar de Basto.

Kratko vrijeme poslije toga, za vrijeme kušnje u novicijatu, dogodio se slijedeći, upravo divan, slučaj koji nalazimo u Analima Družbe Isusove i koji je tako utješljiv za sve sinove sv. Ignacija.

Učitelj novaka poslao je Petra skupa s još dva mlada druga na otok Salsette. Naredio im je da se ne smiju zadržati kod nijednog misionara, nego da prose od sela do sela svoj dnevni kruh, kao i konačište.

Jednog dana veoma umorni od dnevnog putovanja zaustavili su se kod neke skromne obitelji u kojoj je živio starac, njegova žena i malo dijete. Ti su ih ljudi primili s najvećom ljubavlju i molili ih da se posluže njihovim jelom od samog povrća. Tada pri odlasku, nakon što su im se tisuću puta zahvalili, Petar ih je zamolio da mu reknu svoje ime želeći tako da ih preporuče Bogu u svojim molitvama.

»Mi smo – rekla je majka – trojica utemeljitelji Družbe Isusove.« U taj čas sva trojica su nestali ispred njihovih očiju.

Čitav redovnički život ovoga svetoga čovjeka sve do njegove smrti – drugim riječima: punih 56 godina – bio je samo neprekidni niz čudesa i izvanrednih milosti. Ali moramo spomenuti i to da ih je zaista zaslužio, u neku ruku »kupio«, da se tako izrazim, uz veliku cijenu kreposti, rada i upravo herojskih žrtava.

Petar je prao rublje naizmjence s drugom braćom, obavljao kuhinjske poslove, službu vratara u kolegijima u Goa Tuticurin, Coulao, kao i u Cochinu. Nikada nije uzmicao ni pred naj-

težim poslovima, niti je tražio za sebe neke posebne povlastice ili odmor, kako bi mogao što više uživati molitvene radosti. Teške bolesti – rekao je sa smiješkom – bili su njegovi najugodniji odmori. A sve te bolesti bile su samo plod njegova pretjeranoga rada.

Što više – prepušten tako da kažem – bijesu đavla, ovaj sluga Božji jedva je mogao da malo otpočne. Zli duhovi tame ukazivali bi mu se pod najgadnijim oblicima. Često i teško su ga tukli, osobito u ono doba noći kad bi po običaju prekinuo spavanje da moli pred presvetim sakramentom.

Jednom na putu njegovi su se drugovi dali u bijeg na zvuk divljih ljudi na konjima i slonovima koji su im se približavali sa prijetećim oružjem. On je sam ostao miran. Kad su se njegovi drugovi začudili što nije pokazao ni najmanji znak uzbune, on im je odgovorio: »Ako Bog ne dopusti đavlima da nas napadnu, čega se onda imamo bojati? Ako im pak dopusti, zašto da izbjegnemo njihovim napadima? Treba samo zazvati u pomoć Kraljicu neba i ona će se odmah pojaviti i raspršiti te paklene čete.«

Često bi se pojavila neka nesnosiva sumnja i zbrka u dubini njegove duše. Ali on je ostao miran i spokojan, i pobjeda je uvijek stajala na njegovoj strani, sam Isus u presvetom Sakramentu bio je uza nj.

Jednoga dana bio je tako napadnut pogrdama da je sve to uzdrmalo njegov unutarnji mir. Nato se on bacio na koljena pred oltarom, zavapio Božanskome Spasitelju i zamolio za dar strpljivosti. Naš Gospodin mu se ukazao sav u ranama, sa skrletnim plaštem na svojim ramenima i konopcem oko vrata, sa trstikom u ruci i trnovom krunom na glavi. Pogledao je tako na Petra i rekao mu: »Gledaj samo što je sve Sin Božji pretrpio samo da pouči ljude kako moraju trpjeti.«

Ali još se nismo dodirnuli glavne misli koju smo morali osvijetliti ovim svetim životom. Hoću reći: pobožnost Petra de Basto prema dušama u čistilištu. Pobožnost koju je jačao i poticao sam anđeo čuvar. Usprkos bezbrojnim naporima dnevno je molio sveti ružarij za duše. Jednoga dana je slučajno zaboravio izmoliti krunicu i upravo kad je zaspao njegov ga je anđeo probudio. »Sine moj – kaže mu nebeski duh – duše u čistilištu čekaju na blagoslov tvoje dnevne milostinje.« Petar smjesta ustane i ispuni svoju dnevnu dužnost, svoju pobožnu vježbu. *(Menol. de la Comp. de Jesus).*

SEDMO POGLAVLJE

Utjehe čistilišta – Anđeli – bl. Emilija de Vercelli – – Sveci u nebu

Ako se sveti anđeli brinu za duše u čistilištu općenito, onda lako možemo shvatiti da će se na osobiti način zauzeti za svoje posebne štićenike.

U samostanu u Vercelliju, gdje je bl. Emilija, dominikanka, bila priora, bilo je pravilo da sestre nikada ne piju vode za vrijeme jela, osim ako im to starješica dozvoli. Tu dozvolu je starješica rijetko kada davala. Ona je opominjala svoje sestre da rado prinesu tu neznatnu žrtvu na uspomenu goruće žeđi koju je naš Spasitelj primio za naše spasenje na drvu križa. Time je nastojala potaknuti svoje sestre da i one prinesu tu žrtvu. Također im je savjetovala da prinesu tih nekoliko kapi vode svojim anđelima čuvarima, da bi ih sačuvali od zla sve do drugoga života i tako im ublažile čistilišne muke. Slijedeći slučaj lijepo pokazuje kako se Gospodinu osobito svidjela ta vježba.

Neka sestra imenom Cecilija Avogadra zamolila je starješicu da uzme malo vode, jer je upravo izgarala od žeđi.

»Draga kćeri – priora joj je rekla – prinesi tu žrtvu za ljubav Božju i promisli na čistilišne patnje.«

»Majko, ali ova žrtva nije tako malena za mene; ja upravo umirem od žeđi«, – odgovorila joj je dobra sestra Cecilija.

Ipak, iako je to bilo veoma teško da se na to odluči, sestra se pokorila savjetu svoje starješice.

Ta dvostruka žrtva poslušnosti i pokore bila je dragocjena u Božjim očima.

Sestra Cecilija je primila svoju nagradu.

Nekoliko sedmica kasnije sestra Cecilija je preminula. Nakon tri dana ukazala se sva u sjaju i slavi majci Emiliji.

»O majko! – rekla je – kako sam vam zahvalna! Bila sam osuđena na duge čistilišne muke zbog svoje pretjerane brige za svoju obitelj. Ali sada, gle, samo poslije dva dana vidjela sam svoga anđela čuvara gdje ulazi u moju tamnicu, držeći u svojoj ruci čašu vode što si mi je naredila da je prikažem svome Božanskom Zaručniku. Spasitelj je izlio tu čašu na oganj koji me je bio svu obuhvatio. Na jedan mah oganj je bio ugušen, i ja sam bila oslobođena i tada sam poletjela prema nebu. Moja zahvalnost neće vas nikada zaboraviti.«

Sada jasno možemo vidjeti kako anđeli Božji tješe duše u čistilištu.

Mogao bi netko sada zapitati: kako sveci i blaženici koji su već okrunjeni u nebu mogu pomoći dušama u čistilištu?

Sigurno je – kako kaže Otac Rossignoli – a to je učenje svih učitelja teologije, kao npr. Sv. Augustina i sv. Tome – da su sveci veoma moćni u tom pogledu svojim molitvama ili – kako obično kažemo – svojim zagovorima; ali sveci ne mogu zadovoljiti za duše.

Drugim riječima: sveci u nebu mogu moliti za duše od Božanskog milosrđa umanjenje njihovih patnja, ali sveci ne mogu dati zadovoljštinu za duše, niti mogu isplatiti njihov dug Božjoj pravdi. Taj je privilegij Bog ostavio jedino putujućoj Crkvi.

OSMO POGLAVLJE

Pomoć svetim dušama – suffragia – djela kojima zaslužujemo, molimo i zadovoljavamo – Božje milosrđe – – Sv. Gertruda – Juda Makabejac

Ako Bog tješi duše s toliko dobrote, njegovo milosrđe se još jasnije očituje u moći koju daje svojoj Crkvi da bi skratio njihove patnje. Želeći udovoljiti strogoj osudi svoje pravde, Bog svojom blagošću smanjuje i ublažuje muke dušama. Ali sve to čini na jedan posredan način, i to preko živućih na zemlji. Nama ovdje na zemlji Bog daje svu moć da pomognemo našoj ucviljenoj braći svojim zauzimanjem, a to znači svojim molitvama i zaslužnim djelima.

Riječ: suffragium u crkvenom rječniku znači isto što i molitva. Ipak, kad je tridentski sabor izjavio da se dušama u čistilištu pomaže molitvama – sufragijima vjernika, ta riječ suffragia sadrži u sebi još nešto više. Uključuje, naime, sve što možemo prikazati Bogu u pogledu preminulih. Tako možemo prikazati Bogu ne samo naše molitve nego i sva naša dobra djela ukoliko su ta djela zaslužna i moćna isposlovati milosrđe Božje.

Da bolje shvatimo o čemu je govor, sjetimo se da svako naše dobro djelo koje učinimo u milosti Božjoj redovito ima trostruku vrijednost u očima Božjim:

1. – djelo je zaslužno, a to znači da nam to djelo povećava zaslugu, daje nam pravo na veću slavu u nebu.

2. – djelo kojim nešto molimo, impetratorium, da nešto postignemo znači da poput molitve ima moć da dobijemo neku milost od Boga.

3. – djelo kojim zadovoljavamo, što znači da ima osobitu vrijednost da udovolji Božjoj pravdi i isplati naš dug vremenite kazne pred Bogom *(opus satisfactorium)*.

Zasluga je osobna i postaje svojinom osobe koja izvršuje to

dobro djelo. Naprotiv, djelo kojim se nešto moli ili zadovoljava može biti od koristi i drugima snagom općinstva svetih kome pripadamo.

Kad tako sve to shvatimo, tada se možemo zapitati: što znače suffragia, tj. molitve po kojima – prema nauci Crkve – možemo pomoći dušama u čistilištu?

Na to pitanje možemo odgovoriti: ta se sufragia, te molitve sastoje od molitava, milostinje, postova, pokore i bilo kojih oprosta, a nadasve žrtve svete Mise.

Svako dobro djelo učinjeno u stanju milosti Isus Krist nam dopušta da ga možemo prikazati Božanskom Veličanstvu za ispokoj duša naše braće u čistilištu. Bog pak primjenjuje ta dobra djela tim dušama prema svojoj pravdi i milosrđu.

Prema toj divnoj rasporedbi, poštivajući odredbe svoje pravde, naš nebeski Otac umnaža učinkovitost svoga milosrđa i primjenjuje ga u korist trpeće crkve, kao i putujuće. Ta milosrdna pomoć koju nam Bog dopušta da prikažemo našoj patničkoj braći također je i od izvanredne koristi i nama samima. To je djelo od velike koristi ne samo preminulim već je također spasonosno i živućim. Sveta je i spasonosna misao moliti se za mrtve da im se grijesi oproste.

Čitamo u objavama sv. Gertrude da se neka ponizna redovnica njezine redovničke zajednice poslije svoje svete smrti uz posebnu milost Božju prikazala svetici iz svoga novoga života. Gertruda ju je vidjela svu u sjaju neopisive ljepote i milu samome Isusu, koji ju je promatrao s osobitom nježnošću. Ipak radi neke neznatne nemarnosti, za koju još nije bila zadovoljila, nije mogla ući u nebo. Bila je primorana da siđe u mjesto patnja. Jedva što je nestala u dubinama čistilišta, svetica ju je ponovno vidjela gdje se uzdiže prema nebu, praćena molitvama Crkve, *(Legatus Div. Pietatis lib. 5, c.5).*

Čak i u Starome zavjetu prinosile su se molitve i žrtve za preminule.

Sveto pismo spominje kao hvalevrijedno i pobožno djelo Jude Makabejca poslije pobjede nad Gorgiom generalom kralja Antioha. Vojnici su se bili ogriješili, uzevši od plijena koje je bilo prikazano idolima, a Zakon to nije dopuštao. Tada je Juda, zapovjednik izraelske vojske, naredio da se prinesu molitve i žrtve za grijehe preminulih vojnika, za ispokoj njihovih duša. Pogledajmo sada kako nam to opisuje samo sveto Pismo: 2. Mak. 12-39.

DEVETO POGLAVLJE

Pomoć svetim dušama – sveta misa – sv. Augustin i sveta Monika

U Novom zavjetu imamo žrtvu svete Mise. Razne žrtve Staroga zavjeta bile su samo blijede slike žrtve Novoga zavjeta.

Sin je Božji ustanovio žrtvu svete mise ne samo kao dostojni prinos što ga stvorenje daje Božanskom Veličanstvu nego također i kao molbeni prinos – propitiatio – za žive i mrtve. Drugim riječima: kao učinkovito sredstvo da ublažimo Božansku pravdu koju smo svojim grijesima uvrijedili.

Žrtva svete mise slavila se za preminule čak od početka Crkve. »Slavimo godišnjicu pobjede mučenika – piše Tertulijan u trećem stoljeću – te prema otačkoj predaji prinosimo svetu žrtvu za preminule na godišnjicu njihove smrti.« *(De corona, c.5).*

»Nema sumnje – piše sveti Augustin – da molitve Crkve, sveta žrtva, kao i milostinje koje se daju za preminule, pomažu svete duše i potiču Boga da postupi s njima s više blagosti negoli njihovi grijesi zaslužuju. Opća je praksa Crkve koju je primila od praotaca, drugim riječima od apostola« *(Sermo 34. De verbis Apostolorum.).*

Sveta Monika, uzorna majka svetoga Augustina, na samrtnoj postelji izrazila je svome sinu samo jednu želju: da se sjeti nje kod oltara Božjega. Tako je sveti doktor, spominjući tu prigodu u knjizi svojih Ispovijesti, zamolio sve čitatelje da mu se pridruže i preporuče njegovu majku preko svete misne žrtve. *(Lib. 9, c.12).*

Želeći se povratiti u Afriku, sveta Monika se uputila sa svojim sinom sv. Augustinom u Ostiju da se tu ukrca, ali se tu razboljela i osjetila da joj se približio kraj njezina života.

»Evo upravo ovdje ćeš pokopati svoju majku. Jedno samo tražim od tebe – da me se sjetiš kod Božjeg Oltara«, *(glava 12, 33-37)*.

DESETO POGLAVLJE

Pomoć dušama – sv. misa – jubilej pape Lava XIII. Svečanost na dan mrtvih zadnje nedjelje u rujnu

Bili smo svjedoci svetoga zanosa kojim je Crkva proslavila svećenički jubilej svoga vođe pape Lava XIII.

Vjernici sa svih strana svijeta sakupili su se u Rimu, da iskažu dužnu počast i darove do nogu Kristova Vikara. Čitava se putujuća Crkva radovala pokraj svojih dugih borbi.

I slavna Crkva na nebu dijelila je skupa s vjernicima to veselje kanonizacijom i proglašenjem blaženih velikog broja njegovih slavnih članova. Zar nije bilo prikladno da i trpeća Crkva u čistilištu ima udjela u tom slavlju? Zar možemo zaboraviti našu dragu braću u čistilištu? Zar neće i te duše, tako drage srcu Isusovu, iskusiti sretni učinak te slavne svečanosti?

Papa Lav XIII. to je dobro shvatio. Uvijek vođen Duhom Svetim kao Vrhovni Pastir, Papa je enciklikom od 1. travnja 1888. odredio da se po čitavome kršćanskome svijetu održi svečana komemoracija preminulih na zadnju nedjelju u mjesecu rujnu.

Dobro se sjećamo kakvom divnom ljubavlju je putujuća Crkva izrazila svoje veselje! Kako se slavodobitna Crkva u nebu skupa s njome radovala! Zato da bismo u nekom smislu okrunili ovo opće veselje – kaže Sveti Otac: želimo udovoljiti što je moguće savršenije našoj apostolskoj dužnosti time da prinesemo neizmjerna duhovna bogatstva i na onu predragu djecu Crkve koja su preminula smrću pravednika. Ti su završili borbu ovozemnog života sa znakom vjere i postali dionicima mističnog tijela Kristova. Njima pak još nije dano da uđu u vječni mir sve dok ne isplate i zadnji novčić svoga duga što ga duguju strogoj pravdi Božjoj.

»Duboko smo dirnuti pobožnim željama katolika za koje znamo da će im ova naša odluka osobito biti draga. Tako isto dira nas i prevelika bol koju trpe preminuli.«

»Oduševljeni smo veoma tim običajima Crkve koja usred godišnjih svečanosti ne zaboravlja spasonosno sjećanje na preminule kako bi se što prije oslobodili svojih grijeha.«

»Zbog toga duboko smo uvjereni po nauci katoličke Crkve da molitve vjernika pomažu dušama u čistilištu, a na osobit način uzvišena žrtva oltara.«

»Uvjereni smo također da im ne možemo pružiti bolju i spasonosniju ponudu naše ljubavi osim ove svete žrtve Božanskog Posrednika koga svakodnevno prikazujemo na našim oltarima i tako ublažujemo njihove muke.«

»Stoga određujemo sa svim potrebnim dispensama, uklanjajući bilo kakve zapreke na tom putu, zadnju nedjelju u ovom mjesecu rujnu kao dan obilne zadovoljštine. Na taj dan ćemo slaviti Misu, a jednako tako i ostala naša braća patrijarsi, nadbiskupi, biskupi i ostali prelati koji imaju vlast u nekoj biskupiji, svaki naime u svojoj patrijarhalnoj crkvi, bilo to metropola ili katedrala, da prinesu Misu za pokojne sa što većom svečanošću i prema obredu naznačenu u misalu za komemoraciju svih preminulih vjernika.«

»To isto odobravamo i za župne i kolegijalne crkve, svjetovne kao i redovničke, tako da vlastiti obred tog dana bude posvuda sačuvan i opsluživan kako ih ta dužnost obvezuje.«

»Što se pak tiče vjernika, mi ih najozbiljnije potičemo da uz sakrament svete ispovijedi pobožno pristupe oltarskom sakramentu, kruhu anđeoskom, i mole za duše u čistilištu.«

»Svojom apostolskom vlašću dajemo tim vjernicima koji se budu tako ponijeli potpuni oprost koji mogu namijeniti dušama preminulih. Na isti način dajemo blagodat privilegiranog oltara svima koji budu na njemu slavili Misu uz gore spomenute uvjete.«

»Tako će svete duše koje još ispaštaju ostatke svojih grijeha i koje podnose teške muke, primiti osobito bogatu olakšicu zaslugama spasonosne Hostije koju će sveopća Crkva, sjedinjena sa svojom vidljivom glavom na zemlji i prožeta istim duhom ljubavi, prinijeti Bogu da ih On uvede u stanove utjehe, svjetlosti i vječnog mira.«

»Međutim, Časna Braćo, podjeljujemo vam iz svega srca u Gospodinu kao zalog svih nebeskih darova apostolski blagoslov, svom svećenstvu kao i svima koji su povjereni našoj brizi.«

»Dano u Rimu, pod pečatom Ribara Petra na svetkovinu Uskrsa, godine 1888, jedanaeste godine našega pontifikata.«

JEDANAESTO POGLAVLJE

Na koji način možemo pomoći dušama u čistilištu – – sveta misa – redovnik iz Citeauxa oslobođen po svetoj hostiji – bl. Henrik Suzo

Nijedna stvar o kojoj možemo misliti da je u korist dušama u čistilištu nije tako dragocjena kao što je žrtva Božanskog Spasitelja na oltaru.

Osim što je to izričita nauka Crkve, posvećena koncilima, imamo još mnogo divnih primjera potpuno odobrenih i zajamčenih ugledom Crkve, tako da ne možemo o tome sumnjati.

Već smo spomenuli nekog redovnika što su ga sv. Bernardo i njegova redovnička zajednica oslobodili čistilišnih muka.

Taj redovnik čiji život nije baš bio uzor redovničkih pravila prikazao se poslije svoje smrti sv. Bernardu i zamolio ga da moli za nj. Sveti se opat požurio skupa sa svojim pobožnim redovnicima da prinesu molitve, postove i Mise za jadnog preminulog brata. On je tada bio veoma brzo oslobođen. Ukazao se i zahvalio jednom starijem redovniku samostana koji se osobito pobrinuo za njegovo oslobođenje.

Kad ga je taj redovnik zapitao koje su mu molitve najviše pomogle, mjesto odgovora on ga je uzeo za ruku i poveo u crkvu gdje se upravo služila sveta Misa.

»Gledaj! – rekao mu je preminuli brat, pokazujući na oltar – ovo je velika otkupiteljska moć koja je polomila moje okove. To je cijena moga spasenja. To je spasiteljska Hostija koja oduzima grijehe svijeta« *(L'Abbe Postel, Le Pourgatoire, ch. 3, cf. Ross. Merv. 47).*

Imamo još jedan drugi slučaj što nam ga daje historičar Ferdinand iz Kastilije, kao i spomenuti Otac Rossignoli. Između ostalih studenata u Kölnu nalazila su se i dva studenta dominikanca, redovnika, obojica nadareni osobitim talentima.

Jedan se od njih zvao bl. Henrik Suzo. Imali su isto školovanje, isti način života i i iznad svega isti žar za svetošću. Sve je to pridonijelo da su ta dva redovnika postala veliki prijatelji i dijelili blagoslove koje su primali s neba.

Nakon što su završili svoje studije, trebalo je da se povrate, i to svaki u svoj samostan. Ali prije rastanka jedan su drugome obećali da će onaj koji od njih dvojice ostane duže na životu čitavu godinu dana govoriti dvije Mise svake sedmice, i to u ponedjeljak Misu za pokojne, kao što je običaj tada bio u Redu, a drugu Misu u petak na čast muke Gospodinove. Naravno, sve to ukoliko budu pravila Reda dopuštala. Poslije toga obećanja braća su se srdačno pozdravila i napustila Köln.

Mnogo godina obojica su nastavila služiti Gospodinu s najvećom marnošću. Prvi od njih preminuo je brat čije se ime ne spominje. Suzo je primio tu vijest s najvećom predanošću Božjoj volji.

Što se pak tiče zadanog obećanja, Suzo je s vremenom na to posve zaboravio. Molio se za svog brata i poduzimao sve moguće pokore, kao i druga dobra djela, ali Mise nije izgovarao kako je obećao.

Jednoga jutra za vrijeme molitve u kapeli najednom ugleda pred sobom dušu svog preminulog brata. Duša mu se približi s osobitom nježnošću i ukori ga zbog nevjernosti obećanju na koje se obvezao.

Blaženi Suzo se ispričao, sav iznenađen, zbog neispunjenog obećanja i spomene mu sve molitve i pokore koje je za nj prinio i još uvijek prinosi za svog prijatelja čije je spasenje volio kao svoje vlastito.

»Je li moguće, dragi brate – nadodao je Suzo – da tolike molitve i dobra djela što sam ih prinio Bogu nisu bila dovoljna za tvoje oslobođenje?«

»Ah, ne dragi brate, – odgovorila je patnička duša – to nije bilo dovoljno. Bila mi je potrebna Krv Krista Isusa da ugasi oganj koji me je proždirao. Jedino će me osloboditi uzvišena Žrtva od mojih strašnih muka. Zaklinjem te, brate, da se držiš zadane riječi i ne odbij mi to što mi duguješ.«

Blaženi Suzo se odmah požurio da odgovori na poziv patničke duše i da ispravi svoju pogrešku. Pobrinuo se da se mnoge Mise odslože, čak više nego je prije obećao.

Slijedećeg dana više svećenika na zahtjev bl. Suza prinijeli su žrtvu svete Mise za preminulog brata i nastavili su djelima ljubavi mnogo dana.

Nakon nekog vremena Suzov se prijatelj ponovno ukazao, ali ovaj put u posve drugačijem stanju. Njegovo je lice odavalo veselje i sav je bio obasjan prekrasnim svjetlom.

»Ah, hvala ti, brate, moj vjerni prijatelju! – rekao mu je – Gledaj! pomoću krvi svog Spasitelja oslobođen sam svojih muka. Sada se dižem prema nebu da promatram Onoga kome smo se tako često klanjali pod euharistijskim velom.«

Suzo se prostre na zemlju i zahvali Bogu svakog milosrđa. Shvatio je više nego ikada prije neopisivu vrijednost uzvišene žrtve oltara *(Rassign. Marv. 34. Fernando iz Kastilje.)*.

DVANAESTO POGLAVLJE

Pomoć dušama – sveta Misa – sv. Elizabeta i kraljica Konstanca – sv. Nikola Tolentino i Pellegrino d'Osimo

Čitamo u Životu sv. Elizabete iz Portugala da je poslije smrti svoje kćeri Konstance doznala o njezinom žalosnom stanju u čistilištu, kao i o ucjeni koju je Bog tražio za njezino oslobođenje.

Mlada se princeza udala za kralja od Kastilije, ali je njezin brak trajao samo kratko vrijeme. Naglo je bila ugrabljena nenadanom smrću iz kruga svoje mile obitelji i svojih podanika. Elizabeta je čula za tu vijest i uputila se skupa s kraljem, svojim suprugom, prema gradu Santarenu. Kad najednom potrči iza kraljeve pratnje pustinjak iz nekog samotnog mjesta. Stade vikati da želi razgovarati s kraljicom. Straža ga je odbijala, ali kraljica, videći da uporno želi s njome razgovarati, naredi da joj dovedu službenika Božjega pred nju.

Čim se pustinjak približio, stane pričati kako mu se mnogo puta, dok je molio u svom pustinjačkom stanu, ukazala kraljica Konstanca i hitno ga zamolila da javi njezinoj majci o svojim strašnim mukama u dubini čistilišta. Nadalje, da je osuđena na duge i strašne muke, ali da će biti oslobođena ako se svaki dan u toku jedne godine bude dnevno prikazivala Misa za ispokoj njezine duše.

Kad je to pratnja čula, počeli su ga glasno ismjehivati i držati za nekog vizionara, budalu ili lakrdijaša.

Elizabeta se tada okrenula prema kralju i zapitala ga što on o tome misli. »Mislim – odgovori kralj – da bi bilo veoma mudro da učinimo onako kako nam je označeno na tako izvanredan način. Napokon, to bi bila naša očinska i kršćanska dužnost da se služe Mise za našu dragu preminulu kćer.«

I tako je Elizabeta povjerila svetom svećeniku Ferdinandu Mendeza da otsluži te Mise.

Na kraju godine Konstanca se ukazala Elizabeti sva u sjajnoj bijeloj odjeći.

»Danas, draga majko, – rekla joj je – oslobodila sam se čistilišnih muka i naskoro ću ući u nebo.«

Utješena i sva radosna, svetica je pošla u crkvu da se zahvali Bogu. Tu je našla svećenika Mendeza koji ju je uvjerio da je upravo dan prije otslužio posljednju Misu koju je imao otslužiti. Kraljica je tako shvatila da je Bog ispunio obećanje koje je objavio pobožnom pustinjaku. Kraljica je još jednom posvjedočila svoju zahvalnost i dala obilne milostinje za siromahe.

»Spasio si nas, Gospodine, od svih koji nas muče. Posramio si sve koji nas mrze« *(Ps 43)*.

Te su riječi upravile glasovitom sv. Nikoli Tolentinu duše koje je on oslobodio od čistilišnih muka, prikazujući za njih žrtvu svete Mise.

Jedna od najvećih kreposti ovog divnog sluge Božjega bila je – kaže Otac Rossignoli – ljubav i pobožnost prema trpećoj Crkvi u čistilištu *(Merv. 21, Vie de St. Nicholas de Tolentino, Sept. 10.)*. Za duše u čistilištu često je postio o vodi i kruhu, zadavao si krvave pokore i nosio je oko svojih bokova lance od gvozdene bodljikave žice. Kad je imao biti zaređen za svećenika, što su njegovi starješine uporno tražili da se zaredi, on je oklijevao dugo vremena pred tim uzvišenim dostojanstvom. Ništa ga nije moglo potaknuti da se odluči pristupiti svetom svećeničkom ređenju kao činjenica da će na taj način moći dnevno služiti svetu Misu i najuspješnije pomoći patničkim dušama u čistilištu. Duše pak koje je on oslobodio tolikim molitvama i dobrim djelima ukazivale su mu se mnogo puta, da mu se zahvale i preporuče njegovoj ljubavi.

Stanovao je u blizini grada Pise, stalno zauzet duhovnim vježbama. Jedne subote, u noći, vidio je neku dušu u mukama koja ga je molila da služi Misu sljedećeg jutra za nju, i još za mnoge druge duše koje se strašno muče u čistilištu.

Nikola je prepoznao glas, ali nikako da se sjeti koja bi to osoba mogla biti.

»Ja sam tvoj prijatelj, preminuli Pellegrino d'Osimo – rekla je ta prikaza – Milosrđe Božje me je poštedjelo od vječne propasti zbog moga pokajanja, ali ne i od vremenite kazne za moje grijehe. Dolazim u ime mnogih duša koje su jednako nesretne

kao i ja, da te zamolim da sutra služiš svetu Misu za nas. To će nam pomoći da se oslobodimo ovih muka, ili barem da nam ublaži boli.«

Svetac je odgovorio sa svojom uobičajenom blagošću: »Neka se naš Gospodin udostoji osloboditi vas zaslugama svoje dragocjenjene krvi. Ali tu misu ne mogu služiti sutra. Moram pjevati Misu za redovničku zajednicu u koru.«

»Ah, onda barem dođi sa mnom – zavapila je duša s uzdasima i suzama – zaklinjem te za ljubav Božju, dođi i vidi naše muke. Onda nećeš moći to odbiti. Ti si odveć dobar da bi nas ostavio u tako strašnim mukama.«

Svecu se tada učinilo kao da ga je netko prenio u čistilište. Vidio je golemu ravnicu gdje je nepregledno mnoštvo duša svake dobi i staleža bilo plijenom raznih muka. Bio je pravi užas sve to promatrati. Što znakovima, a što riječima, te su duše molile najpobožnije njegovu pomoć.

»Gledaj – kaže mu Pellegrino – gledaj stanje tih duša koje me šalju do tebe. Budući da si mio Gospodinovim očima, ufamo se da te neće ništa spriječiti da prineseš žrtvu svete Mise za nas kako bi nas oslobodilo milosrđe Božje.«

Na taj žalostan prizor svetac nije mogao zaustaviti suze. Odmah se stane moliti da ih utješi u njihovoj žalosti. Ujutro rano pođe do priora i ispriča mu viđenje koje je netom imao i Pellegrinovu molbu da se služi Misa tog dana.

Otac prior, duboko dirnut, oslobodio ga je dužnosti tog dana, kao i sve dane te sedmice od konventualne Mise, da bi tako mogao služiti Misu za preminule te se potpuno posvetiti, kako bi olakšao boli tih patničkih duša. Veoma zadovoljan tom dozvolom, Nikola pođe u crkvu da služi svetu Misu s izvanrednim žarom. Čitavu sedmicu je prinosio svetu žrtvu za istu nakanu. Uz to se molio danju i noću, činio pokoru i dobra djela svake ruke.

Na kraju sedmice Pellegrino mu se opet ukaže, ali ne više kao patnička duša. Bio je obučen u bijelini, sav u nebeskom sjaju. Također pokazao mu je mnoštvo svetih duša, koje su mu se zahvalile i nazvale ga svojim osloboditeljem. Na kraju te su se duše digle prema nebu pjevajući riječi psalmiste: – »Spasio si nas od svih koji nas muče i posramio si sve koji nas mrze« *(Ps 43)*.

Neprijatelji o kojima nam ovdje govori svetac jesu grijesi i đavli koji su ih na zlo navodili.

TRINAESTO POGLAVLJE

Pomoć svetim dušama – sveta Misa – otac Gerard – – 30 Misa sv. Grgura – Gregorijanske Mise

Promotrimo sada nadnaravne učinke druge vrste, koji jasno pokazuju učinkovitost žrtve svete Mise koja se prinosi za preminule.

Sve ćemo o tome naći u Uspomenama oca Gerarda, engleskog isusovca, priznavaoca vjere za vrijeme progonstva u Engleskoj, u 16. stoljeću.

Nakon što je naveo da je primio natrag u Katoličku crkvu nekog protestanta koji je bio oženjen njegovom rođakinjom, otac Gerard nadodaje: »To obraćenje je donijelo sa sobom još jedno obraćenje pod izvanrednim okolnostima. Moj obraćenik pošao je posjetiti jednog od svojih prijatelja koji je bio smrtno bolestan. Taj inače veoma pošten čovjek upao je u herezu više po nekom nagovoru sa strane nego nekim drugim povodom. Posjetitelj ga je bodrio da se obrati i da misli na svoju dušu. I on mu je napokon obećao da će se ispovjediti. Poučio ga je u svemu, a napose kako će se savršeno pokajati za svoje grijehe. Tada je pošao potražiti svećenika. Ali je imao dosta teškoća da ga nađe, i tako je u međuvremenu bolesnik umro. U svojim posljednjim časovima bolesnik je često pitao da li se njegov prijatelj povratio i doveo mu »doktora« što mu ga je obećao dovesti. *(Tako su u to vrijeme progona imenom »doktora« nazivali katoličkog svećenika.)*

Prema događajima koji su slijedili vidi se da je Bog primio iskreno pokajanje umirućega.

Njegova žena, protestantkinja, viđala je preko noći svjetlo gdje se miče po njezinoj sobi. Čak je to svjetlo dolazilo sve do zavjesa njezina kreveta. Prestrašena tim događajem, zatražila je da jedna od njezinih služavki spava s njome u sobi. No ova

nije mogla ništa vidjeti premda je svjetlo još uvijek bilo vidljivo očima njezine gospodarice. Ta siromašna gospođa pozvala je prijatelja što su ga već otprije čekali i što ga je njezin muž tako željno očekivao. Ispričala mu je sav taj slučaj i pitala ga što bi sada trebalo poduzeti.

Tada se ovaj prijatelj posavjetovao s katoličkim svećenikom prije nego joj je dao ikakav odgovor. Svećenik mu je rekao da je ono svjetlo bilo namijenjeno ženi preminuloga kao nadnaravno upozorenje kojim je Bog pozivlje da se povrati na pravu vjeru. Gospođa je bila duboko dirnuta tim riječima. Otvorila je svoje srce milosti Božjoj i obratila se.

Poslije svoga obraćenja na katoličku vjeru dala je da se Misa slavi u njezinoj kući za neko vrijeme. Ali se svjetlo stalno ponavljalo. Svećenik je pod takvim okolnostima pred Bogom mislio da se preminuli, iako se spasio radi svoga savršenog pokajanja i želje da se ispovjedi, još uvijek nalazi u čistilištu i da je potrebit naših molitava. Savjetovao je gospođi da dade izgovoriti 30 misa za 30 dana prema nekom običaju engleskih katolika. Dobra udovica je poslušala njegov savjet. Nakon 30 dana mjesto jednog svjetla vidjela je tri svjetla od kojih su dva podržavala onaj treći. Ta tri svjetla prelazila su preko njezina kreveta i na kraju digla se prema nebu, da se više nikada ne povrate.

Ta su se tri svjetla pokazala da označe tri obraćenja, kao i učinkovitost žrtve svete Mise koja je otvorila nebo preminulim dušama.«

Trideset Misa što se izgovaraju trideset dana neprekidno nije samo običaj engleskih katolika, kako to kaže o. Gerard. Taj je običaj veoma raširen i u Italiji i u ostalim katoličkim zemljama.

Te su Mise dobile naziv: trideset Misa sv. Grgura ili Gregorijana. Taj pobožni običaj ima svoj izvor od velikog Grgura pape. Evo što čitamo u njegovim Dijalozima *(knjiga 4. p. 40):*

Neki redovnik imenom Justus primio je i za sebe zadržao tri zlatnika. To je bio za njega teški grijeh protiv svetoga siromaštva. To se je kasnije otkrilo i redovnik je bio izopaćen.

Ta kazna ga je opametila. Nakon nekog vremena taj je redovnik umro s osjećajem iskrenog pokajanja. Ali sveti Grgur, da pobudi kod svoje braće užas na takvu lakomost, nije povukao natrag to izopćenje, i tako je Justus bio pokopan izvan grobnice redovničke braće. A tri zlatnika su bacili skupa s njim

u njegov grob, dok su sva braća opetovala zajedno riječi sv. Petra Šimunu Magu: Drži sada svoje zlatnike skupa sa svojom propašću.«

Nakon nekog vremena sveti opat, smatrajući da se time dosta zadovoljilo za tu sablazan, a ujedno duboko dirnut samilošću prema preminulom bratu Justusu, pozvao je ekonoma samostana sav žalostan i rekao mu: »Sve od časa svoje smrti ovaj naš brat muči se u čistilišnim mukama. Moramo nešto poduzeti da ga oslobodimo tih patnja. Idi i pobrini se da se od ovoga časa nadalje žrtva svete Mise prinosi za nj 30 dana. Neka ne prođe ni jedan dam a da žrtva našega spasenja ne bude služena za dušu našega brata.«

Ekonom se smjesta pobrinuo i savjesno izvršio nalog svoga opata. 30 Misa je bilo služeno u 30 neprekinutih dana. Kad je pak zadnja Misa bila otslužena, brat se Justus ukazao jednom bratu imenom Kopiozus i rekao mu: »Blagoslovljen budi Bog, dragi moj brate, danas sam oslobođen svojih muka i primljen u zajednicu svetaca.« Od tada je taj pobožni običaj uspostavljen da se za pokojne služi 30 Misa, Gregorijana.

ČETRNAESTO POGLAVLJE

Pomoć svetim dušama – Eugenija Wybo – Lacor – Daire i poljski princ

Ništa nije tako blizu kršćanskomu duhu kao prinositi žrtvu svete Mise za ispokoj duša svojih preminulih. Bio bi zaista velik gubitak kad bi se taj žar ugasio među vjernicima. Sam Bog, izgleda, umnaža svoja čudesa samo da predusretne takav sudbonosni nemar.

Sljedeći nam primjer donosi neki uzorni svećenik iz biskupije Bruges. Njegovo nam svjedočanstvo pruža svu sigurnost očevica u pogledu toga događaja:

»Bilo je to 13. listopada godine 1849. kad je umrla u dobi od 52 godine u župi Ardaye u Nizozemskoj neka žena imenom Eugenija van de Kerckove, čiji je muž Ivan Wybo bio poljodjelac.

Ta žena je bila pobožna i darežljiva, dajući obilnu milostinju prema svojim prihodima. Gajila je sve do svoje smrti veliku pobožnost prema Blaženoj Djevici i postila je u njezinu čast petke i subote svake sedmice. Iako nije bila bez onih običnih pogrešaka neke domaćice, ipak je provodila veoma uzoran i svet život.

Njezina služavka, imenom Barbara Vennecke, koja je imala 28 godina, pobožna i uzorna mlada žena, njegovala je svoju gospodaricu u njezinoj posljednjoj bolesti. Tako je nastavila da služi i svoga gospodara Ivana Wybo, udovca preminule Eugenije.

Po prilici oko tri sedmice poslije smrti pokojnica se ukazala svojoj služavki, kako ćemo vam to sada ovdje donijeti:

Oko pola noći u svom dubokom snu Barbara je čula kako je netko zove tri puta jasno po imenu. Ustala je odmah i gle, pred

sobom je ugledala svoju gospodaricu gdje sjedi na kraju njezina kreveta, obučena u radno odijelo sa košuljom i bluzom.

Na taj pogled upravo je čudo da se nije ni najmanje uznemirila premda je bila veoma iznenađena. Barbara je sačuvala potpuno prisutnost duha. Tada joj je prikaza, izgovarajući čisto njezino ime, rekla: »Barbara!«

»Što želiš, Eugenijo?« – odgovorila je služavka.

»Uzmi – kaže joj gospodarica – grablje što sam ti ih mnogo puta spomenula da ih staviš uvijek na svoje mjesto. Razgrni onu hrpu pijeska u maloj sobi, znaš dobro na što mislim. Tu ćeš naći nešto novaca. Uzmi to i daj za Mise, dva franka za svaku Misu na moju nakanu, jer još uvijek trpim.

»Učinit ću sve to, Eugenijo,« – odgovorila je Barbara. Tog časa prikaze je nestalo.

Služavka još uvijek posve mirna, ponovno je zaspala i tako mirno spavala sve do jutra.

Kad se probudila, Barbara je sve to pripisala snu, ali je bila duboko zabrinuta i pri potpunoj svijesti da je uistinu vidjela svoju staru gospodaricu veoma jasno, punu života, i kako je dobila od nje veoma točne upute. Tada je rekla samoj sebi: »Ah, to nije način kako mi sanjamo. Vidjela sam gospodaricu osobno. Vidjela sam je svojim očima. To zaista nije neki san, to je prava java.

Tada je pošla i uzela grablje kako joj je pokojnica naznačila. Odstranila je pijesak, izvukla novčanik i u njemu našla 500 franaka.

U takvim čudnim i izvanrednim okolnostima dobra djevojka je mislila da je njezina dužnost potražiti savjeta kod svog župnika u Ardayeu. I tako je pošla do njega i javila mu sve što se dogodilo.

Časni svećenik R., tadašnji župnik u Ardayeu, odgovorio je da se te Mise, koje je pokojnica zatražila, moraju otslužiti. Ali što se tiče milostinje, za te Mise mora se prije dobiti dozvola od njezina muža Ivana Wybo. On je tada rado pristao da se taj novac upotrijebi za tu svetu nakanu, i tako su Mise bile otslužene, a za svaku Misu bila je dana milostinja od dva franka.

Dva mjeseca poslije toga ukazanja Barbara se opet probudila tijekom noći. Ovaj put njezina je soba bila sva u sjajnom svjetlu, a njezina gospodarica prekrasna i snažna kao u danima svoje mladosti. U bijeloj, svjetlucavoj odjeći stajala je pred njom i gledala je s anđeoskim smiješkom.

»Barbara! – nazvala ju je jasnim i glasnim pozivom – Hvala ti. Ja sam sada oslobođena.«

Netom je izgovorila te riječi, nestala je, a soba je ponovno bila tamna kao i prije toga viđenja.

Služavka sva zadivljena tim viđenjem bila je izvan sebe od veselja. To viđenje je tako duboko djelovalo na nju da je sačuvala sve do dana današnjega tu veoma utješnu uspomenu o svemu tomu. Upravo nam je ona sama sve to ispričala uz pomoć časnog župnika L. koji je u vrijeme tih događaja tu bio župnik.

Glasoviti Otac Lacordaire, na početku svojih konferencija o besmrtnosti duše što ih je održao nekoliko godina prije svoje smrti učenicima u Sorèzeu, iznio im je ovaj slučaj:

Neki poljski knez iz X., okorjeli bezvjerac i materijalist, napisao je djelo protiv besmrtnosti duše. Dok je pripremao svoje djelo za tisak, na šetnji kroz svoj park neka žena sva u suzama bacila se preda nj na koljena i s dubokom boli mu progovorila: »Dobri kneže, moj je muž upravo sada preminuo. Možda je njegova duša sada u čistilištu. Tako sam jadnica siromašna da nemam ni jednoga novčića da dadem milostinju za Misu za ispokoj njegove duše. U svojoj dobroti budi tako dobar prema momu siromašnom mužu.«

Premda je dotični gospodin bio uvjeren da je žena zavedena ispraznim vjerovanjem, ipak nije imao snage da joj odbije molbu. Pružio joj u ruku zlatnik, i žena sva sretna potrči prema crkvi, te zamoli svećenika da služi nekoliko Misa za ispokoj duše njezina muža.

Pet dana kasnije u sumrak knez je, povučen u svojoj radnoj sobi, ispravljao svoju knjigu, kad najednom ugleda pred sobom čovjeka obučena u seljačko odijelo svoga kraja.

»Kneže – reče mu taj nepoznati posjetilac – došao sam da ti se zahvalim. Ja sam muž one jadne žene koja te je neki dan molila da joj pružiš milostinju za svetu Misu za ispokoj moje duše. Tvoja je velikodušnost bila ugodna Bogu, i eto sam Bog mi je dopustio da dođem i da ti se zahvalim.«

Poslije tih riječi poljski je seljak nestao poput sjene. Kneževo čuđenje se ne da opisati. Posljedica svega toga bila je da je knez svoju knjigu bacio u vatru. Od toga časa knez je bio duboko uvjeren u besmrtnost duše i njegovo je obraćenje bilo potpuno. I takav je ostao sve do svoje smrti.

PETNAESTO POGLAVLJE

Pomoć svetim dušama – crkvena liturgija – sjećanje na mrtve – sv. Odilo

Sveta Crkva ima osobite molitve za mrtve: te se sastoje od Večernje, Jutarnje, Pohvala, i Mise koju obično nazivljemo: Misom za pokojne. Ta crkvena liturgija, tako uzvišena i dirljiva u samoj sebi, puna suza i uzdaha, stavlja pred oči vjernika utješljivo svjetlo vječnosti.

Crkva se služi tom liturgijskom molitvom za sprovode svoje djece, a na osobiti način na svečani dan, Dušni Dan, na spomen svih preminulih. Sveta Misa ima prvo mjesto. Ona je poput Božanskog središta oko kojega se redaju ostale molitve i ceremonije.

Na dan poslije Svih Svetih, dan velike svečanosti svih preminulih, svaki svećenik mora prikazati svetu žrtvu za mrtve kojoj prisustvuju vjernici, vršeći tako svoju vjersku dužnost. Također toga dana primaju svetu pričest, prinose molitve i milostinje za ispokoj duša svoje braće u čistilištu.

Ta svečanost za preminule ne potječe od veoma starih vremena. Crkva je doduše od svojih prvih dana uvijek molila za svoju preminulu braću. Pjevala psalme, molila molitve, prikazivala svetu Misu za ispokoj njihovih duša. Ipak ne nalazimo u tim prvim vremenima crkve jednu osobitu, opću svečanost na spomen svih preminulih. Istom u 10. stoljeću Crkva je, kao i uvijek vođena Duhom Svetim, ustanovila tu svečanost kao spomen svih vjernih preminulih, da tako potakne vjernike da ispune svoju veliku dužnost i mole za mrtve kao što kršćanska ljubav preporučuje.

Kolijevka te dirljive svečanosti bila je opatija u Clunyju. Sv. Odilo, koji je bio opat tih dana pri koncu 10. stoljeća, obnovio je čitavi Francusku svojom plemenitošću i ljubavlju prema

svomu bližnjemu. Pošao je još i dalje i proširio svoju djelatnost prema preminulima. Nikada nije prestao moliti za duše u čistilištu.

Upravo ta njegova plemenita ljubav nadahnula ga je da uspostavi u svom samostanu, kao i u ostalim samostanima svoga Reda, svečani spomendan za sve preminule.

Vjerujem – kaže povjesničar Berault – da je bio uistinu nadahnut za taj korak. Bog je, naime, očitovao na čudesan način kako moramo ugađati Bogu. To je bila osobita briga tog sluge Božjega. Takvim ga prikazuju i njegovi životopisci.

Dok je sveti opat upravljao svojim samostanom u Francuskoj, neki je pobožni pustinjak živio na nekom malom otoku blizu Sicilije. Jedan francuski hodočasnik se nasukao svojom lađom na obalu tog otočića, gonjen velikom olujom.

Pustinjak je zapitao tog hodočasnika prigodom posjeta da li pozna opata Odila.

»Sigurno – odgovorio je hodočasnik. Poznam ga i veoma sam ponosan time. No, kako ga ti poznaš i zašto me pitaš o tome?«

»Često sam čuo – odgovori pustinjak – kako se zli dusi često žale na pobožne osobe koje svojim molitvama i milostinjom i dobrim djelima oslobađaju duše čistilišnih muka. Najviše se tuže na Odila, opata u Clunyju, i njegove redovnike. Kad se jednog dana povratiš u svoj rodni kraj, molim te u ime Božje da ohrabriš svetoga opata i njegove redovnike da podvostruče svoja dobra djela u korist preminulih.«

Hodočasnik se je na svom povratku uputio prema samostanu u Clunyju kako ga je pustinjak zamolio. Kao posljedica svega toga sveti Odilo je naredio da se u svim samostanima njegova Reda na dan poslije Svih Svetih slavi spomen na sve vjerne preminule, moleći Večernju uoči tog dana, a sljedećeg dana Jutarnju, da zvone sva zvona i slavi Misa za ispokoj svetih duša.

Taj dekret, koji je bio zacrtan u Clunyju za taj samostan, kao i za ostale samostane toga Reda, još i danas je na snazi. Ta se pobožna praksa proširila i na druge crkve i u toku vremena postalo je opće pravilo čitavog katoličkog svijeta.

ŠESNAESTO POGLAVLJE

Pomoć dušama – žrtva svete Mise – brat Ivan iz Alvernije kod oltara – Sveta Magdalena de Pazzi sv. Malahije i njegova sestra

Anali Serafskog Reda govore nam o nekom svetom redovniku imenom Ivan iz Alvernije.

Taj je redovnik žarko ljubio našega Gospodina Isusa Krista i obuhvaćao je tom istom ljubavlju i sve duše otkupljene njegovom presvetom Krvlju, veoma drage srcu Isusovu. Duše koje su patile u čistilišnim tamnicama bile su velikim dijelom predmet njegovih molitava, pokore i njegovih žrtava.

Jednog se dana sam Bog udostojio očitovati mu divne i utješive učinke Božanske žrtve koja se prikazuje na Dušni dan na svim oltarima. Ovaj je sluga Božji upravo na taj dan služio Misu za preminule, kad najednom bi uzdignut u ekstazi. Vidio je čistilište otvoreno i duše gdje izlaze oslobođene milošću pomirbene žrtve. Te su duše izgledale poput iskara koje se dižu iz goruće peći. Ne bi nas čudila toliko moćna učinkovitost svete Mise kad bismo samo imali na pameti da je sveta Misa potpuno jednaka žrtvi što ju je Sin Božji prinio za nas na Križu. Tu se nalazi isti svećenik – kaže Tridentski sabor – tu je ista žrtva. Jedina je razlika u načinu žrtvovanja: na križu je bila krvna žrtva, dok je na našim oltarima nekrvna.

Žrtva križa bila je neizmjerne vrijednosti. Na isti način i žrtva oltara u Božjim očima ima istu vrijednost.

Sjetimo se sada ovdje da se učinkovitost Božanske žrtve samo djelomično primjenjuje preminulima, i to samo u onoj mjeri koja je poznata jedino Bogu.

Muka Isusa Krista i njegova dragocjena krv prolivena za naše spasenje neiscrpivi su ocean zasluga i zadovoljštine.

Zapravo u snazi te Muke dobivamo sve darove Božjeg milosrđa. Sama pomisao na taj čin u našoj molitvi, kad prinosimo Bogu krv njegova jedinorođenoga Sina i molimo njegovo milosrđe: sama ta molitva – kažem vam – ojačana mukom Isusa Krista ima veliku moć pred Bogom.

Sveta Magdalena De Pazzi naučila je od samog našega Gospodina da prinosi nebeskom Ocu krv Njegova Božanskoga Sina. To je činila 50 puta dnevno te je u jednoj od svojih ekstaza vidjela velik broj grešnika gdje se obraćaju, kao i duše gdje se oslobađaju čistilišnih muka, dok je tako molila.

»Svaki put – Gospodin je nadodao – kad neka osoba prinosi momu Ocu krv koja ju je otkupila, ta osoba prinosi Bogu dar neizmjerne vrijednosti.«

Ako je pak tolike vrijednosti samo jedno prikazanje na uspomenu muke Gospodinove: što sve onda možemo zaključiti u pogledu žrtava svetih Misa koje su u stvari obnova same muke Gospodinove?!

Mnogi kršćani ne znaju dovoljno veličinu Božanskih otajstava koja se zbivaju na našim oltarima. Slaba njihova vjera ujedno s pomanjkanjem njihova znanja priječi ih da dovoljno procijene blago koje se krije u toj Božanskoj žrtvi. I to neznanje čini ih da gledaju na njih s nekim nemarom. Jao! Ipak će kasnije s gorkim bolom u duši vidjeti kako su zavaravali sami sebe. Sestra svetoga Malahija, nadbiskupa u Arenaghu, u Irskoj, daje nam veoma dirljiv primjer o tome.

U svom prekrasnom Životu svetoga Malahija sv. Bernardo visoko cijeni tog prelata zbog njegove pobožnosti prema dušama u čistilištu. Dok je još bio kao đakon, rado bi prisustvovao pogrebima za siromahe, kao i Misi što se za njih služila. Čak bi pratio njihove posmrtne ostatke sve do groblja s mnogo većim žarom što je vidio kako se bijedno postupa sa siromasima poslije njihove smrti.

Sveti Malahije je imao sestru koja je živjela svjetovnim duhom i tako je smatrala svog brata da odveć ponizuje sebe kao i svoju obitelj time što se druži sa siromasima. Ukorila ga je zbog toga i time je pokazala da malo drži do kršćanske ljubavi, kao i uzvišenosti žrtve svete Mise.

Malahije je uza sve to ipak nastojao vršiti ta djela milosrđa. Bio je zadovoljan time što je odgovorio svojoj sestri da je potpuno zaboravila nauku Isusa Krista te da će se jednog dana pokajati za te svoje neumjesne riječi.

U međuvremenu nerazboritost ove žene nije ostala nekažnjena. Umrla je još kao mlada i pošla je položiti račun svevišnjem sucu za svoj svjetovni život što ga je provodila.

Malahije je imao razloga da ukori njezino ponašanje, ali poslije njezine smrti zaboravio je na sve njezine uvrede koje mu je sestra nanijela. Mislio je samo na to kako da pomogne njezinoj duši i tako je prinio svetu žrtvu i puno molio za nju.

Kroz sve to vrijeme našlo se još mnogo onih koji su se molili za nju. Tako je malo pomalo biskup i zaboravio na svoju sestru.

»Možemo lako vjerovati – kaže otac Rossignoli – da je Bog dopustio da se na nju zaboravi kao za kaznu što je malo pokazivala samilosti prema dušama preminulih.«

Ipak nekim slučajem ona se ukazala svomu bratu u snu. Malahije je vidio svoju sestru gdje stoji posred crkvenog dvorišta, žalosna. Vapila je za njegovu samilost i potužila se da ju je zanemario ovih zadnjih 30 dana. Biskup se naglo probudio i sjetio se da je upravo 30 dana otkako je posljednji put služio Misu za nju. Slijedećeg dana ponovno je započeo služiti nisu za dušu svoje sestre. Poslije toga opet se sestra ukazala na vratima crkve, klečeći na crkvenom pragu, i potužila se da joj nije dozvoljeno ući u crkvu. Biskup je tada nastavio sa svojim molitvama. Nešto kasnije vidio ju je gdje ulazi u crkvu i zaustavila se nasred crkve. Uza sav napor, nije mogla dalje ići i približiti se oltaru. Tada je biskup jasno vidio da treba nastaviti prikazivanjem svetih Misa za ispokoj njezine duše. Napokon, poslije nekoliko dana vidio ju je blizu oltara odjevenu u sjajnu haljinu, sva blistava od radosti i slobodna od patnja.

»Sve nam ovo jasno pokazuje – kaže sveti Bernard – kako žrtva svete Mise ima veliku učinkovitost da se oproste kazne, da se suzbije navala tame i da se otvore nebeska vrata dušama koje su napustile ovaj svijet«.

SEDAMNAESTO POGLAVLJE

Olakšanje dušama – sveta Misa – sv. Malahije u Clairvauxu – sv. Zenaida – časni Josip Anhieta – i Misa za pokojne

Nesmijemo ići dalje a da ne spomenemo osobitu milost koju je zaslužila velika ljubav sv. Malahija prema svetim dušama.

Jednoga dana, nalazeći se u društvu s mnogo pobožnih osoba i razgovarajući prijateljski o duhovnim stvarima, započeli su i govor o koncu svoga života.

»Kad bi svatko od nas – zapitao je sveti biskup – imao tu sreću da bira: u koji sat i na kojem mjestu bi želio umrijeti?« Na to je jedan od njih odgovorio: na neki blagdan; drugi u neki sat, i tako jedan po jedan odgovoriše na tom ili tom mjestu. Kad je pak došao na red sveti Malahije da kaže svoje mišljenje, rekao je da bi najradije završio svoj život u samostanu u Clairvauxu kojim je tada upravljao sv. Bernard, da bi tako mogao odmah uživati blagodati žrtava tih dobrih redovnika. A što se tiče vremena – nadodao je – najradije bih preminuo na blagdan Mrtvog dana, da bih tako mogao sudjelovati u svim Misama i molitvama koje taj dan čitav katolički svijet prinosi za preminule vjernike.

Ta njegova pobožna želja ispunila se u svom punom značenju. Bio je naime na svom putu u Rim u posjet papi Eugeniju III. i prispio u Clairvaux upravo pred blagdan Svih Svetih. Teško bolestan, morao se zaustaviti u tom svetom mjestu. Odmah je shvatio da je Bog uslišao njegove molitve, i tako zavapi skupa s prorokom: »Ovo je mjesto mog počinka. Ovdje ću počivati jer sam upravo tako želio« *(Ps 131)*.

I tako na dan Svih Svetih, dok je čitava Crkva molila za preminule, predao je svoju dušu u ruke svog Stvoritelja.

»Poznavao sam – kaže sveti redovnik otac Postel – sestru Zenaidu. Ta je redovnica bila bolesna mnogo godina i molila je od Gospodina milost da umre na blagdan Mrtvog dana. Uvijek je gajila pobožnost prema svetim dušama. Njezina je molitva bila uslišana. Ujutro 2. studenoga, poslije dvije pune godine patnja koje je upravo herojski podnosila, počela je pjevati pohvale i tako blago usnula nekoliko minuta prije nego su Mise započele.

U Katoličkoj crkvi imamo posebnu Misu za pokojne. Prije se slavila u crnom ruhu, a danas u ljubičastom. Još se i danas ta Misa zove Reqiem.

Mogao bi netko zapitat, da li je ta Misa od veće koristi za duše nego druge Mise?

Žrtva svete Mise, unatoč razlikama u ceremonijama, uvijek je jedna te ista žrtva Tijela i Krvi Isusove. No, budući da Mise za pokojne sadrže osobite molitve za svete duše, stoga ima također i osobitu pomoć za njih, u najmanju ruku u one dane kad liturgijski propisi dozvoljavaju svećeniku da može služiti Misu u ljubičastom ruhu. To mišljenje popraćeno odlukom i praksom Crkve potvrđuje činjenica koju nalazimo u životu časnog oca Josipa Anchieta.

Taj sveti redovnik s pravom nazvan »čudotvorac Brazila« imao je – kao i svi sveci – veliku ljubav prema svetim dušama u čistilištu.

Jednog dana, za vrijeme Božićne Osmine, kad crkva zabranjuje mrtvačke Mise, 27. prosinca, na svetkovinu sv. Ivana Evanđeliste, taj je sveti čovjek na čuđenje svih ostalih uzašao na oltar u crnomu ruhu i prinio žrtvu svete Mise za pokojnike.

Njegov starješina, otac Nobrega, dobro poznavajući svetost oca Anhiete nije ni najmanje sumnjao da je imao Božje nadahnuće. Ipak, da odstrani nepravilnost koja se u njegovu ponašanju pokazala, ukorio je tog svetog čovjeka pred svom braćom, rekavši mu: »Što? Zar ne znate da Crkva zabranjuje služiti Misu u crnom ruhu na današnji dan? Zar ste zaboravili rubrike?«

Dobri otac, posve ponizan i poslušan, odgovorio mu je skromnim poštovanjem kako mu je sam Bog objavio smrt nekog oca Družbe Isusove. Taj otac, koji je bio njegov učenik na sveučilištu u Coimbri, a koji je u to doba stanovao u Italiji u svetoj kući Loreto, upravo je te noći preminuo. »Bog – nastavio je sveti redovnik – javio mi je to i zatražio od mene da odmah prine-

sem svetu žrtvu za nj i učinim sve moguće za ispokoj njegove duše.«

»Ali – starješina zapita – da li vam je poznato da je ta Misa koju ste na svoj način rekli bila njemu od ikakve koristi?«

»Da! – odgovorio je Anchieta – odmah poslije spomena za mrtve, čim sam izgovorio riječi: »Tebi, svemogućem Ocu, u jedinstvu duha Svetoga svaka čast i slava« – Bog mi je pokazao dušu dragoga prijatelja slobodnu od svih muka, gdje ulazi u nebo i gdje ga čeka kruna.«

OSAMNAESTO POGLAVLJE

Pomoć dušama sa žrtvom svete Mise – Časna majka Agneza i sestra Serafina – Margareta iz Austrije nadvojvoda Karlo – otac Mancinelli

Upravo smo govorili o učinkovitosti žrtve svete Mise za olakšanje svetim dušama. Živa vjera u ovo utješno otajstvo potiče pobožnost pravih vjernika i ublažuje gorčinu njihove boli. Jesmo li ostali bez oca? bez majke? bez prijatelja? U tim časovima naše se oči podižu prema oltaru, što govori o našoj ljubavi i zahvalnosti prema svojim dragim pokojnicima. Eto razloga zašto se tolike Mise izgovaraju za pokojnike. Također tu nalazimo i razlog zašto se vjernici tako rado okupljaju oko oltara da prisustvuju svetoj pomirbenoj žrtvi u korist preminulih.

Časna majka de Langeac, dominikanka, o kojoj smo već govorili, prisustvovala bi svetoj Misi s najvećom pobožnošću. Također je poticala i ostale svoje sestre redovnice da to isto čine. Govorila im je da je Božanska žrtva najsvetiji čin vjere, najuzvišenije Božje djelo i podsjećala ih na riječi Svetoga pisma: »Proklet bio tko vrši djelo Gospodinovo nedostojno« *(Jer 48, 10)*.

Neka sestra, imenom Serafina, umrla je u svom samostanu. Ta je sestra posvećivala malo pažnje opomenama svoje starješice i zbog toga je bila osuđena na teške muke čistilišta. Majka Agneza je to doznala po nekom objavljenju. Za vrijeme ekstaze bila je uznesena u duhu na mjesto ispaštanja, gdje je vidjela mnoge duše usred ognja. Među njima prepoznala je i sestru Serafinu koja ju je bolnim glasom zamolila za pomoć. Duboko dirnuta živom sućuti, plemenita starješica učinila je sve moguće punih osam dana: postila je, pričešćivala se, prisustvovala svetoj Misi za dragu preminulu sestru. Za vrijeme molitve, sva

u suzama, jecajući, molila je Božje milosrđe radi dragocjene Krvi Isusove da se smiluje i oslobodi dragu sestru strašnog ognja i da je uvede u veselje svoga Gospodara. U taj čas čula je neki glas gdje joj govori: »Nastavi moliti! Čas njezina oslobođenja nije još došao!«

Majka Agneza ustrajala je u molitvi i nakon dva dana, dok je prisustvovala svetoj Misi, u času podizanja vidjela je dušu sestre Serafine gdje se diže prema nebu uz veliko veselje. Taj utješivi prizor bio je kao nagrada njezinoj ljubavi i ujedno je povećao žar pobožnosti prema žrtvi svete Mise.

Kršćanske obitelji koje posjeduju duh svete vjere smatraju svetom dužnošću da dadu prema svojem položaju i svojim mogućnostima obilnu milostinju za Mise za svoje pokojne.

U toj svetoj darežljivosti isrpe gotovo svoje prihode da povećaju i umnože molitve Crkve i tako olakšaju patnje svetim dušama.

Čitamo u životu kraljice Margarete iz Austrije, žene Filipa III., da je u jedan jedini dan, i to na dan njezina pogreba, u gradu Madridu blizu 1100 Misa bilo otsluženo za ispokoj njezine duše. Ova je kneginja ostavila u oporuci da se služi 1.000 Misa za nju. Kralj je sam nadodao tom broju još 20.000 Misa.

Kad je nadvojvoda Albert umro u Bruxellesu, njegova pobožna udovica Izabela dala je milostinju za 40.000 Misa da se otsluže za ispokoj njegove duše. Ona je jedan čitavi mjesec bila prisutna osobno s najvećom pobožnošću na preko deset Misa svaki dan *(Otac Mumford, Charité envers les défuncts)*.

Najsavršeniji uzor pobožnosti za svetu misnu žrtvu i ljubav prema dušama u čistilištu bio je o. Julije Mancinelli, pripadnik Družbe Isusove. Mise koje bi ovaj vrijedni redovnik prinosio izgleda da su imale kudikamo veću učinkovitost za ispokoj preminulih vjernika. Duše su mu se veoma često ukazivale i molile ga za milost jedne Mise *(Merv. 23)*.

Cezar Costa, nadbiskup Kapue, bio je stric o. Mancinelli. Jednoga dana susreo se sa svojim nećakom koji je bio veoma skromno odjeven iako je vrijeme bilo veoma nepogodno. Nadbiskup mu je tom zgodom dao milostinju s osobitom ljubavlju da kupi ogrtač. Kratko vrijeme poslije toga nadbiskup je umro.

Jednom je o. Mancinelli išao posjetiti nekog bolesnika zamotan u svoj novi ogrtač. Najednom mu se ukaže stric gdje ide prema njemu sav u plamenu i zamoli ga da mu dade ogrtač, što je nećak rado učinio. Čim je nadbiskup uzeo taj ogrtač i

stavio ga na se, ognja je nestalo. Mancinelli je odmah shvatio da je ta duša osuđena na čistilišne muke. Tada je nadbiskup zamolio svoga nećaka da ga pomogne za onu ljubav koju mu je nadbiskup bio prije pružio. Nećak je uzeo ogrtač natrag i obećao stricu da će moliti za njegovu patničku dušu sa svim žarom svoga srca, osobito kod oltara.

Glas se o tome brzo raširio i proizveo veoma spasonosan učinak. Poslije smrti oca Mancinellija taj je događaj ovjekovječio neki slikar na slici, koja se nalazi u kolegiju u Mancerati, njegovom rodnom mjestu. Na slici se vidi o. Mancinelli kod oltara u svetom misnom ruhu, malo uzdignut iznad stepenica oltara. U tom položaju ekstaze moglo ga se često vidjeti dok bi govorio Misu. Iz njegovih ustiju siju iskre kao simbol njegovih gorućih molitava i njegova žara za vrijeme svete Mise. Ispod oltara vide se duše u čistilištu gdje primaju blagodati svetih molitava. Poviše, na gornjem dijelu slike, vide se dva anđela sa skupocjenim posudama gdje prosiplju zlato kao simbol blagoslova, milosti i cijene što ih sveta Misa donosi patničkim i svetim dušama.

Također se vidi i ogrtač o kojem smo ovdje govorili, sa sljedećim natpisom: »O čudotvorno ruho, što nas brani od grozne studeni i koje ujedno ublažuje vatru ognja. Ljubav je ta koja nas grije i blaži u našim patnjama dok ih liječi.«

DEVETNAESTO POGLAVLJE

Olakšica dušama pomoću žrtve svete Mise – sveta Terezija i Bernardin iz Mendoze – veliki broj Misa – pogrebi s velikim slavljem

Zaključimo sada o ovome što smo do sada spomenuli u pogledu svete Mise skupa sa svetom Terezijom:

U knjizi svojih USTANOVA, pogl. 10, ta nam svetica opisuje svoj susret s Don Bernardinom iz Mendoze:

»Na Mrtvi dan Don Bernardino iz Mendoze darovao je kuću s lijepim vrtom u Madridu svetoj Tereziji, da tu osnuje samostan u čast Majke Božje.«

Dva mjeseca kasnije on se nenadano razbolio i izgubio dar govora, tako da se nije mogao ispovjediti iako je dao dosta znakova skrušenog pokajanja. »Umro je – kaže nam sveta Terezija – kratko vrijeme poslije toga dosta udaljen od mjesta gdje sam se ja tada nalazila. Ali mi je naš Gospodin objavio da se spasio iako je imao velikih poteškoća. Gospodin mu je ukazao milosrđe radi onog dara samostanu u čast svoje Blažene Majke. Ali njegova duša neće biti oslobođena od čistilišnih muka sve dok prva Misa ne bude služena u novoj kući. Osjećala sam tako duboke boli koje je ta duša podnosila. Željela sam veoma da završim što prije sa samostanom u Toledu, ali smjesta sam napustila taj posao i pošla u Madrid na dan sv. Lovre.

Jednog dana, dok sam se molila u Medini del Campo, naš mi je Gospodin rekao da se jako požurim, jer duša De Mendoze postaje sve više plijenom strašnih muka. Tako sam odmah naredila zidarima da podignu zidove samostana bez ikakva otezanja. Budući pak da će za sve to trebati dosta vremena, zamolila sam biskupa za dozvolu da podignem privremeno kapelu za sestre koje sam sa sobom dovela. Kad je sve to bilo gotovo Misa je bila otslužena. Tog časa, kad sam se digla s mjesta i uputila

do oltara, vidjela sam našeg dobročinitelja gdje mi se sklopljenih ruku i nasmijana lica zahvaljuje što sam ga oslobodila od čistilišta. Vidjela sam ga gdje ulazi u nebo. Bila sam tako sretna, tim više što to nisam tako brzo očekivala. Iako mi je naš Gospodin objavio da će biti oslobođen, čim se prva Misa bude slavila u novoj kući, ja sam mislila da to mora biti poslije prve Mise kada bude pohranjen Presveti Sakrament u njoj.«

Taj dragocjeni događaj pokazuje nam ne samo učinkovitost svete misne žrtve nego i dobrotu koju sam Isus gaji prema svetim dušama. Čak ide tako daleko da još moli za naše molitve u njihovu korist.

Budući da Božanska žrtva ima toliku vrijednost, mogao bi netko ovdje zapitati da li veći broj Misa pruža veću olakšicu nego mali broj skupa s veličanstvenim sprovodom i bogatim milostinjama. Odgovor na to pitanje može nam pružiti duh Crkve, a taj je u isto vrijeme i Duh Kristov i izraz njegove volje.

Crkva svjetuje vjernike da mole za preminule, da daju milostinju i čine razna dobra djela, da namijene oproste za duše, osobito da se prikazuju Mise i da im se prisustvuje. Na taj način daje se prednost u prvom redu Božanskoj žrtvi. Crkva odobrava razne molitve i dobra djela, suffragia, prema okolnostima i pobožnosti i društvenim prilikama preminulih i njihovih nasljednika.

Običaj je kod katolika već od najstarijih vremena da pobožno i u duhu vjere daju Mise za pokojnike i da ih sprovedu na pogreb sa što moguće svečanijim obredima prema mogućnosti obitelji pokojnika. Ti se troškovi ubrajaju kao milostinja samoj Crkvi. Takva milostinja u očima Božjim povećava vrijednost svete žrtve i pruža spasonosnu pomoć duši preminule osobe.

Treba paziti i na to da se troškovi za pogreb urede tako da se dovoljna svota sačuva za svete Mise, kao i to da se nešto od te milostinje podijeli među siromahe.

Ono na što se osobito mora paziti jest to da se uvijek ima u vidu kršćanski pogreb i da se kod pogreba više pazi na vjerski karakter, a ne na raskoš svjetovne ispraznosti.

Još treba spomenuti i to da se izbjegavaju što više nepotrebni i pretjerani znakovi tuge koji se ne slažu s kršćanskom predajom, kao na primjer prave gomile vijenaca kojim uz velike troškove ljudi prekrivaju posmrtne ostatke. Tu novotariju

Crkva ne odobrava. Njoj je Krist povjerio brigu oko vjerskih obreda i ceremonija, uključivši tu i sprovode.

Oni pak običaji kojima se Crkva služi prigodom smrti svoje djece časni su i svake hvale dostojni, već od starine puni značenja i utjehe.

Sve što se stavlja pred oči vjernicima u takvim prigodama, kao na primjer: križ, sveta voda, svijeće i tamjan, suze i molitve, sve to odiše samilošću prema svetim dušama, vjerom u Božje milosrđe i nadom u besmrtnost.

Čemu služe svi oni hladni vijenci sa ljubičastim trakama? Ti ne kažu ništa kršćanskoj duši. Samo puki znakovi prolaznog svijeta i smrtnoga života. Stoje samo kao kontrast križu, posve strani obredima kršćanske vjere.

DVADESETO POGLAVLJE

Pomoć dušama – molitva – brat Corrado d' Offida zlatna udica i srebrni konac

Osim svete Mise imamo mnoštvo drugih pomagala, veoma uspješnih sredstava, da pomognemo svete duše, ako te molitve upotrijebimo samo u duhu vjere i sa što većim žarom.

Na prvom mjestu dolazi molitva, i to molitva u svim svojim oblicima.

Anali Serafskog Reda govore nam s udivljenjem o bratu Corradu d' Offida, koji je bio među prvim pratiocima svetoga Franje. Odlikovao se osobito duhom molitve i ljubavi kojim je najviše zadivio svoju braću. Ali između braće našao se jedan redovnik koji je svojim lošim i neurednim ponašanjem najviše uznemiravao zajednicu. Zahvaljujući molitvama i bratskim opomenama brata Corrada, potpuno se popravio i postao uzorom pravog redovnika. Nakon svoga obraćenja naglo umre. Njegova su ga braća ispratila svojim redovitim molitvama. Poslije nekoliko dana brat Corrado je molio pred oltarom. Čuo je najednom neki glas koji ga zove i prosi za molitve.

»Tko si ti?« zapitao je sluga Božji.

»Ja sam – odgovorio je glas – duša mladog redovnika što si ga doveo na pravi put redovničkog života.«

»Zar nisi umro svetom smrću?«

»Umro sam dobrom smrću i spašen sam, ali zbog mojih prijašnjih grijeha za koje nisam zadovoljio trpim strašne muke. Molim te, ne odbij mi pomoć svojih molitava.«

Odmah se dobri brat započe moliti na koljenima pred svetohraništem. Molio je Očenaš i na kraju je nadodao: Pokoj vječni...

»Ah! dragi Oče! – zavapila je prikaza – kakvo mi sve osvježenje daje tvoja molitva! Kako mi to pomaže! Molim te, nas-

tavi!« I Corrado je nastavio, opetujući uvijek istu molitvu Očenaša.

»Dragi brate – nastavila je duša – moli još, moli opet! Osjećam tako veliku pomoć dok ti moliš«.

Dobri brat redovnik nastavio je sa svojim molitvama, obnovljenim žarom, opetujući Očenaš po sto puta. Tada uz poklik neizrecivog veselja duša preminulog brata je rekla: »Hvala ti, dragi moj Oče, u ime Božje. Ja sam sada oslobođen. Gledaj! Upravo ulazim u nebesko kraljevstvo.«

Taj nam primjer jasno govori o učinkovitosti i najmanjih molitava, kratkih zaziva koje toliko pomažu jadnim dušama.

»Čitao sam – kaže otac Rossignoli – da je neki sveti biskup u ekstazi vidio jednog dječaka sa zlatnom udicom i srebrnim koncem kako vuče neku ženu iz zdenca u koji je upala. Poslije svoje molitve i na putu u crkvu biskup je vidio tog istog dječaka gdje moli na groblju kraj jednog groba«.

»Što tu činiš, moj mali prijatelju? – zapitao ga je biskup.

»Molim Očenaš i Zdravo Mariju – odgovorio je dječak – za dušu svoje mame čije je tijelo ovdje pokopano.«

Prelat je odmah razumio da mu je Bog time htio pokazati učinkovitost najjednostavnije molitve. Znao je da je duša one žene bila oslobođena, da je udica bila Očenaš, a srebrni konac Zdravo Marijo u tajanstvenom značenju.

DVADESETPRVO POGLAVLJE

Pomoć svetim dušama – Sveta krunica otac Nieremberg – Majka Franciska od Presvetog Sakramenta i krunica

Znamo vrlo dobro da sveta krunica drži prvo mjesto među svim ostalim molitvama koje Crkva preporuča svojim vjernicima. Ova izvrsna molitva, izvor tolikih milosti živima, također je veoma uspješno sredstvo da olakša patnje i preminulima.

Nalazimo dirljiv dokaz tomu u životu. O. Nieremberga, koga smo već spomenuli na drugom mjestu. Taj milosrdni sluga Božji podvrgnuo se čestom mrtvenju skupa s pobožnim vježbama i molitvama, da tako olakša patnje duša koje trpe. Nikada nije propustio da svakog dana izmoli ružarij na njihovu nakanu i da dobije za njih što više oprosta. Taj prinos svoga srca preporučio je i vjernicima u svom hvalevrijednom djelu koje je objelodanio o tome predmetu. Krunica kojom se služio bila je sva urešena pobožnim medaljama i obogaćena mnogim oprostima.

Dogodilo se nekog dana da je izgubio krunicu. Bio je neutješiv. Ne zato što bi bio zaljubljen uz bilo koju zemaljsku stvar ili ta materijalna zrnca krunice, nego što se našao bez toga sredstva da na taj način, kako je već običavao, pruži olakšanje dušama u njihovim patnjama.

Svuda je tražio. Nastojao se sjetiti gdje bi mogao ostaviti to dragocjeno blago. Sve je bilo uzalud. I kad se približila noć, bio je primoran da zamijeni krunicu punu oprosta s jednom redovitom molitvom.

Tako potresen našao se sam u svojoj sobi. Najednom začu neki tihi šum koji je dolazio sa stropa sobe, kao da netko prebire zrncima krunice na čiji se zvuk već davno privikao. Podigne svoje oči i, gle, krunica je stajala iznad njega, i neka nevidljiva ruka ju je podržavala. Spustila se dolje i pala do njegovih nogu.

Nije ni najmanje posumnjao da su te nevidljive ruke bile duše kojima je pomagao tom krunicom. Možemo zamisliti kojim je zanosom molio tih pet desetica i kako ga je to čudo potaklo da ustraje u toj vježbi koju je samo nebo tako sjajno potvrdilo.

Časna Majka Franciska od Presvetog Sakramenta gajila je već od svoga djetinjstva najveću pobožnost prema trpećim dušama. U tome je ustrajala sve do konca svoga života *(Sa Vie, par le P. Joackim, cf. Rossign. Merv. 26)*. Njezino srce i sva njezina pobožnost bili su posvećeni tim jadnim svetim dušama. Da bi im što više olakšala patnje, dnevno je molila ružarij i običavala ga je zvati svojim djeliteljem milostinje. Svaku deseticu bi završavala riječima: Počivale u miru! U svečane dane, kad je imala više slobodna vremena, izmolila bi i časoslov za pokojne. Sve te svoje molitve popratila bi raznim pokorama. Veći dio godine postila bi samo o vodi i kruhu, a na bdjenja nadodavala bi još i druge strogosti. Osim toga imala je dosta posla, još k tome umorna, puna patnja i progonstva. Sve je to rado prikazivala za svete duše. Franciska je sve to prinosila Bogu za njihovo olakšanje.

Nije bila samo time zadovoljna da se sama žrtvuje za duše i učini sve što je mogla, nego je i druge molila da to isto čine. Kad bi neki svećenik došao u samostan, ona bi ga molila da prinese Misu za preminule. Kad bi pak neki svjetovnjak posjetio samostan, ona bi ga molila da dade obilnu milostinju za duše preminulih vjernika.

Kao nagradu za njezinu ljubav za preminule Bog je često dopuštao da je duše posjete, da je mole za njezine molitve ili da joj se zahvale za već izrečene molitve.

Svjedoci nam govore da su mnogo puta osobno čekali na vratima da je posjete. Također, kad bi išla u kor na jutarnju molitvu, da preporuče sami sebe njezinim molitvama. U drugo doba dana ulazili bi u njezinu sobu da joj izlože svoje molbe. Sakupili bi se oko njezina kreveta i čekali dok se ne digne. Sva ta prikazanja na koja je bila navikla nisu je ni najmanje strašila, niti bi promislila da je to neka đavolska varka ili tome slično. Ti bi je posjetioci pozdravili riječima: »Zdravo, službenice Božja! Zaručnice Gospodinova! Isus Krist bio uvijek s tobom!«

Tada bi se ti posjetioci poklonili i odali dužno poštovanje velikom križu i relikvijama svetaca koje je Franciska imala

u svojoj sobi. A kad bi je našli gdje moli krunicu, tada bi – kaže nam isti svjedok – uzeli njezine ruke i cjelivali ih kao sredstva svoga oslobođenja od čistilišnih muka.

DVADESETDRUGO POGLAVLJE

Pomoć svetim dušama – Postovi, pokore i mrtvenja bez obzira kako su ta neznatna – Čaša hladne vode – Bl. Margareta Marija

Poslije molitve dolazi post, i to ne onaj post u najstrožem smislu riječi koji se sastoji u odricanju od jela, nego svaki pokornički čin bilo s koje strane dolazio.

Moramo spomenuti i to da se ovdje ne radi samo o onim velikim strogostima što su ih veliki sveci poduzimali, nego o bilo kakvim teškoćama, kao i o svim suprotivštinama u životu, čak i o onim najmanjim mrtvenjima, najneznatnijim žrtvicama, koje poduzimamo ili prihvaćamo za ljubav Božju i koje prinosimo njegovom Božanskom milosrđu s nakanom da ublažimo patnje svetih duša.

Čaša vode koje se odričemo kad smo žedni neznatna je stvar. Kad promatramo tu stvar u samoj sebi, jedva možemo i zamisliti da takva žrtva ima u sebi neki moć da olakša čistilišne muke. Ipak Božanska dobrota se udostojala primiti to kao žrtvu velike vrijednosti.

»Ako sam slobodan – kaže svećenik Louvet, govoreći o ovom predmetu – spomenut ću jedan primjer što sam ga ja osobno doživio. Poznavao sam neku redovnicu koja je bila uzor ostalim redovnicama u zajednici, ne sa svojim herojskim krepostima što ih nalazimo kod velikih svetaca, nego sa svojim svagdašnjim običnim krepostima, kao i savjesnim opsluživanjem redovničkih pravila. Dogodilo se da je izgubila svoju prijateljicu koju je poznavala u svijetu prije svoga ulaska u samostan. Kad je saznala za njezinu smrt, odlučila je da je kao svoju dužnost preporuči Bogu. Jedne večeri bila je veoma žedna. Prva stvar bila je da se osvježi čašom vode, a to su joj i pravila Reda dozvoljavala. Ali u taj čas sjetila se svoje prijateljice i za ljubav

njezine duše odrekla se te ugodnosti. I tako umjesto da ispije tu čašu vode koju je držala u ruci, prolila je tu vodu i molila Boga da pokaže svoje milosrđe pokojnici.

Ta dobra sestra podsjeća nas na kralja Davida koji se jednoga dana našao sa svojim vojnicima bez vode, a bili su svi veoma žedni. David je odbio da pije tu osvježujuću vodu što su mu je donijeli iz Betlehema. Mjesto da prinese tu vodu svojim žednim ustima, prolio je svu tu vodu kao prinos Gospodinu. Sveto pismo spominje taj čin svetoga kralja kao nešto veoma milao Bogu.

Sada pak ova neznatna žrtva koje se naša sveta redovnica odrekla, odbivši tu čašu vode, bila je tako ugodna Bogu da je Svevišnji dopustio toj duši da to potvrdi svojim ukazanjem. Sljedeće noći ta se duša ukazala sestri i usrdno joj se zahvalila za pomoć koju je primila od nje. Tih nekoliko kapi vode, koje je sestra kao žrtvu odbila da popije, bile su pretvorene u osvježujuću kupelj, koja je ublažila vatru čistilišnog ognja.

Želio bih ovdje spomenuti da sve ovo o čemu ovdje raspravljamo nije povezano samo uz izvanredna mrtvenja. Naprotiv, to treba shvatiti kao neku dužnost u pogledu mrtvenja uopće. Drugim riječima: sve ono na što smo obvezni da ispunjavamo kao svoje dužnosti, a općenito i sva ona dobra djela koja su povezana s našim kršćanskim životom, ili pak ona koja se odnose na naš posebni položaj u životu: sve to možemo prikazati Bogu kao ugodan prinos za ispokoj duša u čistilištu.

Tako svaki kršćanin obvezan je po Božjem zakonu da se suzdržava od nesuvislih riječi, klevetanja i ogovaranja. Nadalje, svaki redovnik mora opsluživati šutnju, ljubiti svoju redovničku braću i biti poslušan kako to pravila propisuju. Sada, ova pravila iako su dužna da ih se opslužuje, kada se vrše u pravom kršćanskom duhu s namjerom da ugodimo Bogu, sjedinjena s patnjama i radom Isusa Krista: sve to može postati jedna molitva, suffragia, i biti velika olakšica svetim dušama.

U onom glasovotom ukazanju u kojem je bl. Margareta Marija vidjela preminulu redovnicu gdje strašno trpi zbog svoje mlakosti, ta siromašna duša, poslije nego je ispričala muke koje je podnosila, završila je s ovim riječima: »Jao! jedan samo sat savršene šutnje izliječit će moje ožednjele usne. Jedan samo sat u službi bratske ljubavi izliječit će moj jezik. Jedan samo sat bez ogovaranja ili neslaganja u odnosu sa starješicama izliječit će moje bolno srce.«

Tu lijepo vidimo da duša nije tražila izvanredna djela, već samo da se izvršuju pravila kako ih Red propisuje svojim članovima.

DVADESETTREĆE POGLAVLJE

Pomoć Svetim dušama – Sveta pričest – Sv. Magdalena de Pazzi oslobađa svoga brata – Zajednička pričest u Crkvi

Ako redovita dobra djela toliko pomažu dušama, što će onda dobra učiniti ona u sebi najsvetija djela koja kršćanin obavlja, kao na primjer sveta pričest?

Kad je sv. Magdalena de Pazzi vidjela svoga brata u čistilišnim mukama, dirnuta samilošću i sva u suzama, zavikala je bolnim glasom: »Ah, žalosna dušo! Kako su strašne tvoje muke! Zašto to ne shvate ljudi koji nemaju snage da nose svoj križ ovdje na zemlji! Dok si bio još ovdje na zemlji, dragi moj brate, nisi me htio slušati, a sada tako željno tražiš da te čujem. Uboga žrtvo! Što tražiš od mene?«

Tu se zaustavila i čula je gdje broji sve do 107. Tada je glasno zavapila da je to broj pričesti koje je njezin brat plačući tražio od nje.

»Da – kaže mu ona – lako ću ja to učiniti što od mene tražiš, ali, jao! Koliko dugo vremena će trebati da isplatim tvoj dug? Ah, kad bi mi samo Bog dopustio, kako bih rado pošla tamo gdje si ti sada, da te samo oslobodim ili barem da spriječim druge da ne dođu u to mjesto muka.

Svetica je primila s najvećim žarom svih 107 pričesti koje je njezin brat tražio od nje samo da ga oslobodi, a da pri tom nije ispustila ni jednu od svojih molitava, kao ni druga pobožna djela.

Kaže O. Rossignoli kako je jedan pobožan običaj ustanovljen u crkvama Družbe Isusove – da se prinese svakoga mjeseca zajednička pričest za duše u čistilištu. Sam se Bog udostojao da to potvrdi jednim čudom kako mu je ta pobožnost mila.

Godine 1615, kada su Oci u Rimu slavili tu mjesečnu pričest u crkvi Naše Gospe Transtevere, našlo se u crkvi veliko mnoštvo ljudi. Među tim pobožnim kršćanima našao se i neki veliki grešnik, koji je sudjelovao u tim pobožnim ceremonijama, iako je dugo vremena provodio veoma razvratan život. Taj čovjek, prije nego će ući u crkvu, vidio je kako neki čovjek izlazi iz crkve i ide upravo prema njemu. Taj je čovjek zatražio od njega milostinju za ljubav Božju. Ovaj je odbio dati mu bilo što, ali – kako to prosjaci običavaju – uporno je stao tražiti od njega po treći put žalosnim i vapijućim glasom. Napokon, prema nekom nutarnjem nadahnuću, taj je grešnik pozvao prosjaka i dao mu nešto novca. Ali je tada taj siromašan čovjek promijenio način svoga govora i rekao mu: »Drži svoj novac! Ne treba mi tvoja darežljivost. Ali ti treba da promijeniš svoj život! Zapamti dobro! Ja sam došao da te opomenem. Došao sam s brda Gargano da uzmem udjela u ovoj crkvi danas. Već je 20 godina da živiš tim žalosnim životom, izazivajući na se gnjev Svevišnjeg Boga. Umjesto da ga skloniš na samilost iskrenom ispovijeđu. Požuri se i pokoru čini, ako želiš izbjeći strašnomu gnjevu Božje pravde koja prijeti tvojoj glavi.«

Taj je grešnik ostao tim riječima kao gromom ošinut. Svega ga je obuzeo neki nutarnji strah kad je čuo da su njegovi tajni grijesi otkriveni. Njegov se strah povećao još više kad je vidio da je onaj siromašni čovjek nestao poput dima ispred njegovih očiju. Otvorivši svoje srce milosti Božjoj, ušao je u crkvu, pao na koljena i gorko zaplakao. Skrušeno se pokajao, potražio ispovjednika, priznao svoje zločine i zamolio oproštenje.

Poslije ispovijedi ispričao je ispovjedniku sve što mu se dogodilo i zamolio ga da to oglasi i drugima, tako da bi se ta pobožnost prema svetim dušama mogla proširiti. Bio je duboko uvjeren da je to bila neka duša koja je upravo bila oslobođena čistilišnih muka i isprosila za nj milost obraćenja.

Mogao bi sada netko zapitati: »A tko je bio onaj tajanstveni prosjak koji je govorio s grešnikom, s namjerom da ga obrati? Neki drže da je to bio osobno arhanđeo Mihael, jer je prosjak spomenuo da dolazi s brda Gargano.

Dobro znamo da je to brdo postalo glasovito po svoj Italiji gdje se prikazao sveti Mihael *(Mihovil?)*, u čiju je čast tu sagrađeno veličanstveno proštenište. Također moglo je biti neko čudo da se grešnik obrati upravo u času kada su se prinosile tolike molitve i svete pričesti za preminule vjernike.

To obraćenje jasno pokazuje uzvišenost te pobožnosti, kako je mila i draga Božjim očima.

Završimo sada riječima svetoga Bernarda: »Neka vas ljubav Božja vodi do Božjeg oltara i svete pričesti! Ništa nije tako uspješno za vječni pokoj preminulih kao ta pobožnost.«

DVADESETČETVRTO POGLAVLJE

Pomoć svetim dušama – križni put – časna Marija d'Antigna

Poslije svete pričesti govorit ćemo o križnom putu. Ta se sveta pobožnost može promatrati napose za sebe, kao i u vezi s oprostima kojima je obogaćena. U samoj sebi ta pobožnost je izvrsna i veoma dragocjena vježba razmatranja muke našega Spasitelja, dosljedno najspasonosnija pobožnost naše vjere.

U svom doslovnom značenju put križa je razmak što ga je Bog-Čovjek prevalio, noseći teško breme križa od Pilatove palače, gdje je bio osuđen na smrt, sve do brda Kalvarije, gdje je bio propet.

Poslije smrti svog Božanskog Sina Blažena Djevica, sama ili u društvu sa svetim ženama, često je posjećivala taj žalosni put. Po njezinu primjeru vjernici Palestine, kao i bezbrojni hodočasnici tijekom vjekova iz najudaljenijih krajeva svijeta, dolazili su da posjete ta sveta mjesta natopljena znojem i krvlju Isusa Krista. Crkva pak, da bi ohrabrila njihovu pobožnost, otvorila im je bogatstva svojih duhovnih blagoslova.

Budući pak da svatko nije u mogućnosti posjetiti Svetu Zemlju, Sveta Stolica je dozvolila da se podignu u crkvama i kapelama po drugim zemljama križevi, kao i slike ili bas-reljefi, koji prikazuju dirljive prizore koji su se odigrali na tom povijesnom križnom putu prema Kalvariji u Jeruzalemu.

S dozvolom uspostavljenja tih križnih puteva rimski su Prvosvećenici dobro shvatili uzvišenost i učinkovitost te pobožnosti i udostojili se obogatiti onim istim oprostima što su ih udijelili stvarnom pohodu Svetoj Zemlji.

Tako prema tim ovlaštenjima i konstitucijama vrhovnih Prvosvećenika Inocenta XI, Inocenta XII, Benedikta XIII, Klementa XII. i Benedikta XIV: »Oni koji učine križni put s dostoj-

nom pripremom i raspoloženjem dobivaju sve oproste koji su dani onim vjernicima koji osobno posjete sveta mjesta u Jeruzalemu. Ti pak oprosti mogu se namijeniti za duše u čistilištu.«

Sada je posve jasno da su mnogobrojni oprosti, bilo potpuni ili djelomični, poklonjeni onima koji posjete sveta mjesta u Jeruzalemu, kako to možemo vidjeti u Bullariumu Terrae Sanctae, tako da – što se tiče oprosta – možemo reći da je od svih pobožnih vježbi križni put najbogatije obdaren.

Ta, dakle, pobožnost – što se tiče uzvišenosti – u samoj sebi kao sa svojim oprostima sačinjava molitvu od najviše vrijednosti za svete duše.

U vezi s tim predmetom nalazimo jedan događaj u Životu Časne Marije D'Antigna *(Louvet, Le Purgatoire, p. 332):*

Dugi niz godina ta pobožna osoba običavala je svakog dana obaviti križni put za ispokoj preminulih duša. Ali kasnije, ne baš zbog velikih razloga, tu je pobožnost smanjila samo na neke dane, a malo kasnije potpuno napustila.

Naš Gospodin, koji je očekivao velike planove od te pobožne djevice, namjeravao je da ju učini žrtvom ljubavi za pomoć dušama u čistilištu. Bog ju je ukorio, a taj ukor može biti i opomena svima nama.

Neka redovnica tog samostana umrla je pred kratko vrijeme, ukazala se sestri Mariji i potužila joj se: »Draga sestro – rekla je – zašto više ne moliš križni put za duše u čistilištu! Prije si običavala da nam olakšaš patnje svakoga dana tom svetom pobožnošću. Zašto nam sada uskraćuješ tu pomoć?«

Dok je ta duša još razgovarala sa sestrom, naš se Gospodin također ukazao svojoj službenici i ukorio ju zbog njezina nemara.

»Znaj, draga kćeri – Isus je rekao – da je križni put od velike koristi dušama u čistilištu. To je najuspješnija molitva od velike vrijednosti. Eto, zašto sam dozvolio toj duši radi nje kao i radi ostalih duša da te zamoli za tu milost. Znaj također da upravo radi točnog vršenja te pobožnosti imaš tu milost da te duše preminulih često posjećuju. To je upravo razlog da se te duše sa zahvalnošću mole za te i da brane tvoje prošnje pred sudom moje pravde. Upoznaj svoje sestre s ovim blagom i reci im da crpe iz tog blaga obilje milosti za sebe kao i za preminule.«

DVADESETPETO POGLAVLJE

Pomoć svetim dušama – oprosti – Blažena Marija de Quito i hrpa zlata

Prijeđimo sada na oproste koje možemo namijeniti za preminule. Ovdje vidimo kako se Božansko milosrđe očituje kao neka blagodarnost.

Znamo da je oprost oslobođenje vremenite kazne što je grijehom zaslužujemo. To se oslobođenje dobiva vlašću ključeva izvan sakramenta svete ispovijedi.

Pomoću te vlasti ključeva koju je primila od Isusa Krista Crkva može osloboditi vjernike od bilo koje zapreke da uđu u nebesku slavu. Ona vrši tu vlast u sakramentu svete ispovijedi gdje odrješuje vjernike od njihovih grijeha. Ona također vrši tu istu vlast i izvan ispovijedi, kad nas oslobađa duga vremenite kazne koja ostaje još nakon odrješenja grijeha. Eto, tu se zapravo radi o oprostima.

To oslobođenje od vremenite kazne pomoću oprosta vjernici dobivaju samo u ovom životu. Ali Crkva može ovlastiti svoju živuću djecu da namijene za svoje preminule prijatelje oprost što su ga dobili za se. I tako se taj oprost može dodijeliti dušama u čistilištu.

Da se namijeni taj oprost dušama preminulih, treba da to prinesemo Bogu u ime njegove svete crkve, tako da se sam Bog udostoji dodijeliti taj oprost u korist patničkim dušama. Takva se zadovoljština prinosi Božanskoj pravdi u ime Isusa Krista. Bog sam to dodjeljuje nekoj određenoj duši, ili nekim drugim dušama, kako se to njemu svidi, ili pak općenito svim dušama.

Oprosti su potpuni ili djelomični. Potpuni oprost za onoga koji ga dobije jest oprost svih vremenitih kazna koje ga terete pred Bogom.

Pretpostavimo da se želimo osloboditi duga koji moramo ispaštati 100 godina pokorom na zemlji ili trpjeti još duže od toga u čistilištu. Krepošću potpunog oprosta što ga zadobijemo svaka je kazna oproštena, i duša više nema na sebi u očima Božjim nikakve sjene grijeha koja bi je priječila da gleda Božansko lice.

Djelomični oprost se sastoji otpuštanjem stalnog broja dana ili godina kazne za grijehe. Ti dani i godine nikako ne predstavljaju dane i godine patnje u čistilištu. To se mora shvatiti o danima i godinama javne kanonske pokore u staro doba crkve koja se sastoji uglavnom u postovima onakvim kakve su izvršavali grešnici prema staroj crkvenoj disciplini. Tako naprimjer oprost od 40 dana ili 7 godina jednak je oprostu što se dobivao pred Bogom za 40 dana ili 7 godina kanonske pokore prvih kršćana. Kakav je odnos između pokore tih dana i trajanja muka u čistilištu? To je tajna koju je dragi Bog zadržao za sebe.

Oprosti su u crkvi pravo duhovno blago dostupno svim vjernicima. Svi su pozvani da odatle crpe blago i da tim blagom plate za svoje dugove i za one drugih ljudi. Pod tim oblikom svidjelo se Bogu da pokaže to blaženoj Mariji de Quito:

Jednog dana uzdignuta u ekstazi vidjela je u nekom ogromnom prostoru golem stol pun srebra, zlata, rubina, biserja i dijamanata. U isto vrijeme čula je neki glas, koji je zvao: »To bogatstvo je svojina čitavoga svijeta. Svatko se može približiti i uzeti koliko god hoće.« Bog joj je očitovao da je to simbol oprosta *(Rossignoli, Merv. 29.)*.

Možemo slobodno reći s pobožnim piscem ovog djela MERVEILLESOM koliko smo samo odgovorni ako kod takva bogatstva ostanemo siromasi, lišeni tih dobara, i zanemarimo pomoći druge! Jao! Duše su u čistilištu u takvoj krajnjoj bijedi. Mole nas sa suzama posred svojih muka jer mi imamo sva ta sredstva da isplatimo njihove dugove pomoću oprosta. A mi ne marimo da ih pomognemo!

Da li pristup tom blagu traži od nas neke bolne pothvate? Kao postove, putovanja, odricanja nepodnosiva za našu ljudsku narav? »I ako ima takvih slučajeva – kaže s pravom glasoviti govornik O. Segneri – moramo ih ipak preuzeti na se.«

Zar ne vidimo kako se ljudi iz ljubavi prema zlatu, ili da bi spasili neko umjetničko djelo, da bi sačuvali dio svoje imovine ili dragocjenu tvornicu, izlažu vatri? Zar i mi ne moramo uči-

niti barem toliko da spasimo od užasnog ognja duše otkupljene krvlju Isusa Krista?

Ali božanska dobrota ne traži ništa od svega toga od nas. Traži samo takav napor koji je posve lagan i jednostavan –ružarij, pričest, posjet Presvetom Oltarskom Sakramentu, milostinju ili jednostavno pouku u katekizmu napuštenoj djeci. I uza sve to mi zanemarujemo da dobijemo to najdragocjenije blago tako laganim sredstvima. Niti nastojimo da to blago namijenimo našoj siromašnoj preminuloj rodbini koja pati u čistilišnom ognju.

DVADESETŠESTO POGLAVLJE

Pomoć svetim dušama – oprosti – Majka Franciska iz Pampelune i biskup de Ribera – Sv. Magdalena de Pazzi – Sv. Terezija

Časna Majka Franciska od Presvetoga Sakramenta, o čijoj smo ljubavi prema svetim dušama već govorili, nastojala je veoma brižno da im pomogne pomoću oprosta.

Jednog dana joj je naš Gospodin pokazao duše trojice prelata koji su prethodno služili kao biskupi u Pampeluni i koji su još čamili u čistilišnim mukama. Službenica Božja je odmah shvatila da mora upotrijebiti sva sredstva da ih oslobodi tih muka.

Baš u to vrijeme Sveta Stolica je dala Španjoljskoj pismo – bulu o oprostima u vezi sa križarskim ratovima. To pismo – bula – daje vjernicima povlasticu da mogu postići potpuni oprost uz neke stalne uvjete. Tako je majka Franciska pomislila da će biti najbolje sredstvo da pomogne tim jadnim dušama triju biskupa ako za svakoga od njih primi potpuni oprost.

O tome je razgovarala i sa biskupom Kristoforom de Riberom i upoznala ga s činjenicom da su tri njegova predšasnika još uvijek u čistilištu. Zamolila je biskupa da joj providi tri oprosta Križara. Ispunila je sve uvjete koji su bili potrebni i namijenila je potpuni oprost svakomu od tih triju biskupa.

Sljedeće noći sva su se tri biskupa ukazala majci Franciski već potpuno oslobođeni svojih muka. Zahvališe joj i zamolište da se također zahvali i biskupu Riberi za oproste koji su im otvorili nebo *(Vie de Francoise du Sacr. Merv. 26.)*.

Otac nam Cepari priča o sljedećem slučaju u svojoj knjizi o životu svete Magdalene de Pazzi. Ta svetica je njegovala s osobitom brigom neku redovnicu sa zavjetima u njezinoj posljednjoj bolesti. Ta je redovnica preminula i po običaju njezino je

tijelo bilo izloženo u crkvi. Magdalena je po nekom nadahnuću pošla da ju još jednom vidi. Uputila se prema sobi za sastanke redovnica i još se nije ni približila rešetkama, kroz koje je mogla lijepo vidjeti pokojnicu, bila je uzdignuta u ekstazu i vidjela je dušu preminule sestre gdje se diže prema nebu. Sva od veselja, povikala je: »Zbogom, draga sestro! Zbogom, blagoslovljena dušo! Poput čiste golubice letiš prema svomu nebeskom domu, a nas ostavljaš u ovom bijednom stanu. Ah, kako si lijepa i slavna! Tko može da opiše slavu kojom je Bog okrunio tvoje kreposti! Kako si kratko vrijeme proboravila u čistilištu! Tvoje tijelo još ne počiva u grobu, a, gle, tvoja je duša već primljena u nebeska sveta prebivališta! Sada ti je jasna sva istina onih riječi koje sam ti posljednjih dana upravljala: »Sve patnje ovoga svijeta nisu ništa prema nagradi koju Bog pripravlja za svoje prijatelje.«

U toj istoj viziji naš joj je Gospodin objavio da je ova duša bila u čistilištu samo 15 sati zato što je toliko trpjela u životu, kao i to što je nastojala da izmoli oproste koje crkva daje svojoj djeci snagom zasluga Isusa Krista.

Sveta Terezija govori u svojim djelima o nekoj redovnici koja je posvetila veliku pažnju najmanjim oprostima odobrenim od crkve i nastojala da ih dobije koliko je više mogla. Inače je živjela veoma redovitim životom, a njezine vrline su bile kao u neke obične osobe. Kad je preminula, svetica je vidjela na veliko svoje začuđenje kako njezina duša ravno ulazi u nebo gotovo neposredno poslije svoje smrti, a da uopće nije bila u čistilištu. Kad se sveta Terezija tome čudila, naš joj je Gospodin objavio da se sve to tako zbilo radi velike brižljivosti koju je pokazala da postigne sve moguće oproste za vrijeme svog ovozemnog boravka. Na taj način – nadodao je naš Gospodin – potpuno je zadovoljila za sav svoj dug koji nije bio tako malen prije svoje smrti i pristupila je pred Božji sud s velikom čistoćom svoje duše.

DVADESETSEDMO POGLAVLJE

Pomoć svetim dušama – milostinje – Raban-Maur i Edelerd u samostanu u Fuldi

Još nam ostaje da nešto kažemo o zadnjem i veoma moćnom sredstvu kako da pomognemo siromašnim dušama, a to je: davanje milostinje.

Anđeoski doktor, Sv. Toma Akvinski, više cijeni milostinju nego postove i molitve, kad je pitanje da zadovoljimo za prošle grijehe. »Milostinja – kaže on – ima veću moć da zadovolji za prošle grijehe nego molitva, a molitva još veću moć nego post.«

Eto nam razloga zašto su upravo velike sluge Božje i veliki sveci izabrali upravo to kao glavno sredstvo da pomognu dušama. Među takve možemo spomenuti jednog od najznačajnijih, i to svetoga opata Raban-Mura, prvog opata u samostanu u Fuldi, u 10. stoljeću, koji je kasnije postao biskupom u Mayencu.

Otac Frithemius, veoma poznati pisac Reda sv. Benedikta, dao je ogromne milostinje da se podijele u korist preminulih. Ustanovio je kao pravilo kad jedan redovnik umre, da se dio hrane podijeli među siromahe kroz 30 dana, kako bi se time pomoglo preminulomu bratu.

Dogodilo se to godine 830. da je u samostanu u Fuldi zavladala zarazna bolest koja je pokosila živote mnogih redovnika. Raban-Maur, sav zabrinut i pun ljubavi prema njihovim dušama, pozvao je Edelarda, samostanskog prokuratora, i upozorio ga u pogledu pravila koje je spominjalo milostinju za preminule. »Pobrini se dobro – rekao mu je – da se naša pravila vjerno vrše i da se siromahe hrani čitavi mjesec hranom koja je bila namijenjena braći koju smo izgubili.«

Ali Edelard nije to izvršio, i tako se ogriješio i o poslušnost i o ljubav prema braći. Pod izlikom da je takva darežljivost pretjerana i da mora voditi strogi račun o samostanskim dohotci-

ma – dok je u stvari bio zaveden potajnom lakomošću! – Zanemario je da razdijeli hranu ili je čak učinio dosta skromnije nego je zapovijed glasila. Ali Bog nije propustio a da ne kazni takav postupak neposlušnosti.

Mjesec dana kasnije, jedne večeri kad je sva redovnička zajednica pošla na počinak, prokurator je šetao sam po kapitulu, sobi sastanaka, sa svijećom u ruci. Kakvo je strašno iznenađenje doživio kad najednom ugleda sobu punu braće baš u času kada nitko od živuće braće nije bio niti blizu! To se iznenađenje brzo pretvorilo u pravi užas kad je, gledajući bolje, opazio da su sva ta braća upravo oni koji su nedavno preminuli.

Groza ga uhvati, sledi mu se sva krv u žilama i ostane na mjestu poput kipa. Tada ga jedan od preminule braće oslovi i oštro ukori: »Nesretni stvore – reče mu – zašto nisi razdijelio milostinju koja je bila određena da se pomogne dušama preminule braće? Zašto si nas lišio te pomoći usred čistilišnih muka? Od ovoga časa bit ćeš kažnjen zbog svoje lakomosti, a još jedna druga teža kazna čeka te kada nakon tri dana dođeš pred Boga.«

Na te riječi Edelard padne na tlo kao gromom ošinut i ostao je tako nepomičan sve do poslije ponoći, kada su braća došla u kor na molitvu. Tu su ga našli napola mrtva u istom stanju kao i Heliodora u prošlosti, kad su ga anđeli bičevali u hramu u Jeruzalemu *(2 Mak 3)*.

Prenijeli su ga u bolesničku sobu, gdje su mu pružili svu pomoć dok nije došao k svijesti. Čim je bio kadar da nešto kaže u prisutnosti opata i ostale braće, ispričao im je taj strašni događaj, čemu je bio najbolji svjedok njegova žalosna pojava. Također je nadodao da mu je rečeno da će za tri dana umrijeti. Zato skrušeno i ponizno moli da mu dadu bolesničko pomazanje i ostale posljednje sakramente. Primio ih je duboko ganut i nakon tri dana je preminuo, dok su se braća molila za ispokoj njegove duše.

Odmah nakon toga otslužili su Misu za pokojnika i dio njegove hrane bio je podijeljen među siromahe za ispokoj njegove duše. Međutim nije sve svršilo s tom kaznom. Edelard se ukazao opatu Rabanu, sav blijed i izobličen. Opat, duboko dirnut samilošću, upitao ga je što bi još mogao učiniti za nj. »Ah – odgovorila je nesretna duša – usprkos molitava naše svete zajednice ne mogu zadobiti milost da se oslobodim muka, dok sva moja braća, koju je moja pohlepa lišila molitava i dobrih djela a koja su

im po pravu pripadala, ne budu oslobođeni čistilišta. Sve ono što je bilo podijeljeno siromasima za me, sve je to pošlo njima u korist, a ne meni. Sve je to tako odredila Božja pravda. Stoga vas usrdno molim, časni i milosrdni oče, podvostručite vašu milostinju. Nadam se da će uz ta moćna sredstva Božanska Blagost osloboditi sve nas, najprije moju braću, a onda i mene, koji najmanje zaslužujem Božje milosrđe.«

Raban-Maur je povećao milostinju i jedva da je jedan mjesec prošao, kad se Edelard ponovno ukazao. Ovaj put sav u bjelini, obasjan zrakama svjetlosti, a njegovo lice odražavalo je radost. Zahvalio se na jedan upravo izvanredno dirljiv način svome opatu, kao i svim članovima samostana, za ljubav koju su mu iskazali *(Vie de Raban-maur, Rossign. Merv. 2.).*

Kakvu nam sve pouku daje taj događaj!

Na prvom mjestu krepost milostinje za preminule otskače u veoma dirljivom obliku.

Zatim vidimo kako Bog kažnjava već na ovomu svijetu one koji iz lakomosti dopuštaju da liše pokojnike njihovih molitava. Ne govorim ovdje o onim nasljednicima koji griješe ne izvršujući oporuke i darovštine koja su im povjerena posljednjom oporukom ili testamentom njihove rodbine, nemar koji graniči sa svetogrđem protiv pravde.

Radije je ovdje govor o onoj djeci ili rodbini koji radi gnjusnih motiva interesa daju što je moguće manje Misa da se služe za preminule, škrti u davanje milostinje, nemajući nikakve samilosti prema dušama svoje preminule rodbine, i tako ih puštaju da čame u strašnim mukama u čistilištu. To je najcrnja nezahvalnost, otvrdnulost srca, potpuno oprečna kršćanskoj ljubavi koja vapi za osvetom možda još i u ovomu životu.

DVADESETOSMO POGLAVLJE

Pomoć svetim dušama – davanje milostinje – kršćansko milosrđe – Sv. Franjo Saleški i udovica iz Padove

Kršćansko davanje milostinje, to milosrdno djelo što ga je Isus Krist tako puno preporučavao u Evanđelju, obuhvaća ne samo tu materijalnu pomoć danu potrebnima nego svako dobro djelo koje pružamo svomu bližnjemu. Na taj način radimo oko njegova spasenja, podnoseći njegove nedostatke i opraštajući njegove uvrede. Sva ta milosrdna djela ljubavi mogu se prinijeti Bogu za preminule i sadrže u sebi veliku vrijednost i zadovoljštinu.

Sveti Franjo Saleški priča nam kako je u Padovi, gdje je proboravio dio svojih studija, vladao neki užasni običaj.

Mladi toga grada iz čiste zabave noću bi trčali po ulicama grada s arkebuzama, puškama kremenjačama, pa bi dovikivali svima koje bi susreli: »Tko prolazi?«

Narod je morao odgovoriti, inače bi ovi pucali u njih, ako ne bi dobili odgovora. Tako se dogodilo da su mnogi bili ranjeni, a neki čak i ubijeni.

Dogodilo se jedne večeri da je neki student koji nije odgovorio na pitanje bio pogođen metkom u glavu i smrtno ranjen.

Ubojica prestrašen pobjegne i potraži utočište kod neke dobre udovice koju je poznavao otprije i čiji je sin bio njegov školski drug. Priznao joj je sa suzama u očima da je upravo ubio nekog studenta, ne znajući tko je on. Zamolio ju je da mu pruži utočište u svojoj kući.

Duboko dirnuta samilošću i ne znajući da ima pred sobom ubojicu svoga sina, udovica je pohranila bjegunca na sigurnu mjestu, tako da ga sluge sigurnosti ne bi mogli pronaći.

Još nije prošlo ni pol sata, kad nasta silna buka i galama pred njezinim vratima. Ljudi su unijeli mrtva mladića i položili

ga pred očima udovice majke. Jao! To je bio njezin sin koji je bio ubijen i čiji ubojica se skrivao u njezinoj kući. Žalosna majka povikala je iza svega glasa. Tada se uputila prema mjestu gdje je bio sakriven ubojica.

»Nesretni čovječe – rekla je – što ti je moj sin učinio da si ga morao tako okrutno ubiti?«

Nesretnik vidjevši da je ubio svoga prijatelja, poviče iza glasa, čupajući kosu i lamajući rukama u očaju. Tada se bacio na koljena i zatražio oproštenje svoje štićenice. Zamolio ju je da ga smjesta preda vlastima, da bi tako mogao ispaštati svoj strašni zločin.

U tom žalosnom času bezutješna majka se sjetila da je kršćanka. Sjetila se primjera samoga Isusa Krista i njegova herojskog čina kad je molio za svoje ubojice. Zato je odgovorila ubojici, koji je molio proštenje u Boga i obećao popraviti svoj život, da će ga spasiti i da će zaustaviti sudski proces protiv njega.

Taj se oprost svidio Bogu te je dao plemenitoj majci dirljiv dokaz o tome. Dopustio je da joj se duša njezina sina ukaže sva u sjaju i rekao joj da ide ravno uživati vječno blaženstvo.

»Bog mi je iskazao milosrđe, draga majko – rekla je ta blažena duša – budući da si ti pokazala milosrđe prema mome ubojici. Uzevši u obzir oprost koji si poklonila ubojici, ja sam sada oslobođen od čistilišnih muka gdje sam imao proboraviti mnogo godina užasnih muka da mi nisi ti pomogla svojom dobrotom.«

DVADESETDEVETO POGLAVLJE

Pomoć svetim dušama – herojski čin ljubavi prema svetim dušama – otac Humford – Denis Kartuzijanac i Sv. Gertruda

Do sada smo govorili o raznim dobrim djelima koja možemo prikazati Bogu kao molitve za pokojne.

Sada nam ostaje da spomenemo još jedan čin koji obuhvaća sva ostala djela i sredstva pomoću kojih možemo najuspješnije pružiti pomoć siromašnim dušama. To je herojski zavjet ili, kako ga neki zovu, herojsko djelo ljubavi prema dušama u čistilištu.

Taj se čin sastoji u tome da prepustimo dušama sva naša djela zadovoljštine. Drugim riječima: zadovoljavajuću vrijednost svih djela našega života, kao i svih molitava koje bismo mogli primiti poslije smrti, te da ništa ne zadržimo za sebe da time isplatimo svoje dugove. Polažemo ih u ruke Blažene Djevice da ih ona razdijeli prema svojoj volji onim dušama koje ona želi osloboditi od čistilišnih muka.

To je sveopći dar u korist duša od svega onoga što možemo dati. Prinosimo Bogu u korist duša sve dobro koje činimo, bilo koje vrste i reda: mislima, riječima ili djelima, sve što trpimo i zaslužujemo za vrijeme svoga života, a da pri tome ništa ne oduzmemo što im možemo dati. Također iznad svega toga nadodajemo još i one molitve i dobra djela koja nas čekaju poslije smrti.

Moramo dobro shvatiti da taj naš sveti dar ima zadovoljavajuću vrijednost naših djela *(vidi pogl. 9.)*, ali ni u kojem slučaju zaslugu, meritum, koja nosi sa sobom odgovarajući stupanj slave u nebu. Zasluga, meritum, isključivo je osobna stvar i ne može se prenijeti na nekoga drugoga.

Evo obrasca tog herojskog čina:

»O, sveto i blagoslovljeno Trojstvo, želeći da sudjelujem u oslobađanju duša u čistilištu, i da posvjedočim svoju pobožnost Blaženoj Djevici Mariji: odričem se i prepuštam u korist tih svetih duša svu zadovoljštinu svojih djela i molitava koje bi mi mogle pripasti poslije smrti. Potpuno ih predajem u ruke preblažene Djevice da ih ona podijeli prema svojoj dobroj volji dušama preminulih vjernika koje ona želi osloboditi njihovih muka. Udostoj se, Bože moj, primiti i blagosloviti ovaj prinos što ti ga prikazujem ovaj čas. Amen«.

Vrhovni prvosvećenici – pape Benedikt XIII, Pijo VI, i Pijo IX. – odobrili su ovaj herojski čin i obogatili ga oprostima i privilegijama od kojih ćemo spomenuti samo one najglavnije:

1. – svećenicima koji su učinili taj herojski čin dana je dozvola privilegiranog oltara svaki dan u godini.

2. – obični vjernik može zadobiti potpuni oprost koji može namijeniti jedino dušama u čistilištu svaki put kad se pričesti, te posjeti neku crkvu ili bogomolju i tu moli na nakanu svetoga oca pape.

3. – svi ti mogu namijeniti svetim dušama sve svoje oproste koji nisu vezani uz neki uvjet i koji još važe sve do naših dana, ili koji će biti dani kasnije *(Pijo IX. Decr. 30. rujna, 1852).*

»Upozoravamo sve prave kršćane – kaže Otac Mumford – da ustupe sa svetom darežljivošću milim vjernicima sav plod svojih dobrih djela koja imamo na raspolaganju.«

»Ne vjerujem da bismo se mogli bolje njima poslužiti, jer ih na taj način činimo zaslužnijim i učinkovitijim. Na taj će način zadobiti milost od Boga i ispaštati u isto vrijeme i za svoje grijehe. Također skratit će vrijeme i svojih muka u čistilištu. Može se čak dogoditi da ih se i potpuno oslobode.«

Te riječi izrazuju dragocijenjene koristi herojskog čina. Da bismo se oslobodili bilo kakvog straha koji bi se mogao pojaviti u našoj duši, nadodajmo još i ove tri opaske:

1. – ovaj čin daje nam potpunu slobodu da molimo za one duše koje su nam najbliže srcu. Nakana tih molitava ovisi o volji Božjoj koja je uvijek neizmjerno sveta i ljubi nas neograničeno.

2. – ne obvezuje nas pod kaznu smrtnoga grijeha i možemo je povući u bilo koje vrijeme. Možemo je prikazati bez ikakva osobitog obrasca. Dovoljna je sama nakana, i treba je prikazati iz svega srca. Ipak je dobro poslužiti se obrascem od

vremena do vremena, da tako potaknemo sami sebe što više i pomognemo svetim dušama našim molitvama, pokorom i dobrim djelima.

3. – herojski čin nam pomaže da izbjegnemo strahovitim posljedicama dugog ispaštanja u čistilištu. Pomaže nam također da se oslonimo sa što većim pouzdanjem u milosrđe Božje prema nama, kao što nam to pokazuje sljedeći primjer svete Gertrude:

Časni Denis, kartuzijanac, priča nam da je djevica sv. Gertruda poklonila potpuno sva svoja djela zadovoljštine u korist preminulih vjernika, a da nije ništa zadržala od toga za svoje dugove za koje je možda bila odgovorna u Božjim očima.

Kad je bila na umoru, tada se – poput svih ostalih svetaca – sjetila velikog broja svojih grijeha s najvećom boli u svojoj duši. S druge strane, promislila je kako je sva svoja djela i zadovoljštine prinijela da zadovolji za grijehe drugih. Ipak je bila žalosna da ne bi njezina duša na putu u vječnost bila osuđena na strašne muke zbog toga što je sve darovala drugima, a za sebe nije ništa zadržala.

U tim njezinim strahovima naš joj se Gospodin ukazao i tješeći je rekao joj: »Budi sigurna, moja kćeri, tvoja ljubav prema preminulima neće ti ni najmanje biti na štetu. Dobro znaj da su mi svi oni plemeniti darovi što si ih prikazala od svih tvojih dobrih djela svetim dušama bili na osobit način dragi. Evo ti za to dokaza: ja ti izjavljujem da su sve tvoje patnje što bi ih morala podnijeti u drugom životu ovaj čas poništene. Još više kao nagradu za tvoju plemenitu ljubav povećat ću vrijednost zasluga tvojih djela i time povisiti tvoju slavu u nebu.«

TRIDESETO POGLAVLJE

Pomoć svetim dušama – koje duše mogu biti predmetom naše ljubavi – svi vjerni preminuli – Sv. Andrija Avellino – grešnici koji umiru bez sakramenata – Sv. Franjo Saleški

Vidjeli smo do sada vrela i razna sredstva što ih je Božansko milosrđe položilo u naše ruke kao pomoć dušama u čistilištu. Ali koje se sve duše nalaze u čistilišnom ognju i kojim sve dušama možemo pružiti pomoć? Za koje sve duše trebamo moliti i prinijeti Bogu naše molitve?

Na ta pitanja moramo odgovoriti da treba moliti za duše svih preminulih vjernika, prema riječima same Crkve.

Iako nam sinovska pobožnost nalaže osobitu dužnost u pogledu naših roditelja i ostale rodbine, kršćanska ljubav nam zapovijeda da molimo za sve vjerne preminule općenito jer su svi oni naša braća u Kristu Isusu; svi su oni naši bližnji koje moramo ljubiti kao što ljubimo sami sebe.

Pod riječima: preminuli vjernici Crkva misli na sve one koji se stvarno nalaze u čistilištu; drugim riječima, za one koji nisu niti u paklu niti su još dostojni da uđu u rajsku slavu.

No, tko su te duše? Možemo li ih znati? Bog je zadržao za sebe tu spoznaju. Osim ako se to njemu svidi da nam to objavi, moramo se zadovoljiti da ništa ne znamo o stanju duša na drugome svijetu.

Sada, on nam rijetko objavljuje da je neka duša u čistilištu ili u nebeskoj slavi, a još rjeđe daje nam znati da je neka duša osuđena na vječnu propast.

Zbog te neizvjesnosti moramo općenito moliti kao što to čini i Crkva kad moli za sve preminule bez ikakve predrasude o dušama kojima posebno želimo pomoći.

Možemo slobodno ograničiti našu nakanu na one duše koje potrebuju našu pomoć ukoliko nam Bog daje takvu milost kao što je to dao sv. Andriji Avellino da sazna o stanju duša u drugom životu.

Kad je taj sveti redovnik Teatinskog Reda molio prema svomu običaju anđeoskim žarom za preminule, događalo se nekad da bi u sebi osjetio neku odbojnost, osjećaj neke nesavladive odvratnosti, dok bi u drugim slučajevima osjećao posve obratno – neku utjehu i neku privlačnost. On je veoma brzo nastojao da otkrije značenje tih suprotnih osjećaja. U prvom slučaju zaključio je da je njegova molitva nepotrebna, naime da je duša kojoj je želio pomoći nedostojna milosrđa i već osuđena na vječni oganj. U drugom pak slučaju zaključio je da je njegova molitva uspješna i da pomaže dušama u čistilištu.

Isto je osjećanje imao i onda kada je prinosio žrtvu svete Mise za neku preminulu osobu. Osjetio bi, naime, na izlazu iz sakristije kao da ga neka nesavladiva ruka zadržava. I tada bi pomislio da je ta duša već u paklu. Ali kad bi se osjetio upravo ushićenim od radosti, svjetla i pobožnosti, bio je siguran da pridonosi oslobađanju te duše čistilišnih muka.

Ovaj tako dobri svetac molio je stoga s najvećim žarom za preminule za koje je znao da trpe i ne bi prestao moliti sve dok se ne bi duša pojavila i zahvalila mu. Tako je bio uvjeren da je oslobođena od muka *(Život svetoga Andrije Av.)*.

Što se pak tiče nas koji nemamo ta nadnaravna svjetla, moramo moliti za sve preminule, čak i za one najveće grešnike, kao i za kreposnije kršćane. Sveti je Augustin dobro poznavao velike kreposti svoje majke sv. Monike. Ipak nije bio zadovoljan da on sam prinese svoje vlastite molitve Bogu za nju, već je molio i druge čitatelje svojih Ispovijesti da se ne zaustave preporučivati njezinu dušu Božanskom milosrđu.

Što se pak tiče velikih grešnika koji umiru, a da se nisu na izvanjski način pomirili s Bogom, ne bismo ih smjeli isključiti iz svojih molitava, jer nismo sigurni ni najmanje o njihovom unutarnjem raspoloženju i pomirenju s Bogom.

Vjera nas uči da su svi ljudi koji umiru u stanju smrtnog grijeha osuđeni na vječnu propast. Ali koji su to koji stvarno umiru u smrtnom grijehu? Samo Bog to zna, koji pridržava samomu sebi taj sud nad živima i mrtvima. A što se tiče nas, mi možemo samo nagađati prema vanjskim okolnostima; pa čak i od toga se moramo uzdržavati.

Ipak moramo priznati da oni koji umiru nepripravni imaju svaki razlog da budu u strahu. Pogotovu oni koji odbijaju primiti sakramente: moraju priznati da ih je svaka nada ostavila. Takvi napuštaju svijet s izvanjskim znakovima odbijanja vječnog spasenja. Ipak, i ovdje moramo ostaviti Bogu da sudi prema riječima: *(Puz. 1,17)*.

Više nade imaju oni koji nisu pozitivno i otvoreno neprijatelji vjere; koji rado pomažu siromahe, koji imaju barem nešto od kršćanske pobožnosti ili barem hvale i odobravaju pobožnost. Za takve – kažem – ima više nade kad se dogodi da nenadno umru te nemaju vremena da prime bolesničko pomazanje i ostale sakramente Crkve.

Sv. Franjo Saleški ne želi da očajavamo o obraćenju grešnika sve do njihova zadnjega daha. Čak i poslije njihove smrti zabranjuje nam da zlo sudimo o onima koji su provodili loš život.

Isključivši one grešnike čija je odbačenost poznata prema Svetome pismu, ne smijemo – kaže on – suditi da je neka duša osuđena, već treba da poštujemo tajnu Božju. Navodi, naime, kao glavni razlog da kao što je prva milost darovana, tako isto i posljednja milost ustrajnosti i svete smrti.

Eto razloga da se moramo nadati za preminule bez obzira na to kako žalosna može biti njihova smrt. Naši se sudovi oslanjaju samo na izvanjske znakove gdje se i najpametniji čovjek može prevariti.

TRIDESETPRVO POGLAVLJE

Pomoć svetim dušama – za koga treba da se molimo? – veliki grešnici – otac Ravignan i general Exelmans – žalosna udovica i Sv. Arski župnik – Sv. Katarina od Sv. Augustina i grešnica koja je umrla u špilji

Otac Ravignan, glasoviti i sveti propovjednik Družbe Isusove, također je rado gajio veliku nadu u pogledu grešnika koji umiru nenadanom smrću ukoliko nisu mrzili u svom srcu Božje stvari. Njegovo je mišljenje – izgleda – da se mnogi grešnici obrate u posljednjem času svoga života i tako pomire s Bogom, a da nisu u mogućnosti da to izraze na izvanjski način. U nekim smrtnim časovima ljudske oči ne mogu ništa vidjeti osim udarce Božje pravde. Kao zadnja zraka svjetlosti Bog se nekada očituje tim dušama čija je najveća nesreća bila što ga nisu upoznale za vrijeme svoga života. I zadnji uzdah, koji je poznat samo Bogu i koji prodire iz dna srca, mogao bi biti vapaj za oproštenjem; drugim riječima, djelo savršenog pokajanja.

General Exelmans, prijatelj ovog dobrog svećenika, nenadano je bio uzet sa zemlje živih u jednom nesretnom slučaju. Nažalost, nije bio vjeran u izvršavanju svojih vjerskih dužnosti. Obećao je ipak da će jednog dana poći na ispovijed, ali nije imao prigodu da to izvrši. Otac Ravignan, koji je dugo vremena molio za nj i postigao da su se još i drugi molili za generala, bio je sav izvan sebe kad je doznao za njegovu smrt.

Tog istog dana nekoj osobi koja je često imala nadnaravna viđenja učinilo se da čuje neki glas koji joj kaže: »Tko onda zna dokle se proteže milosrđe Božje? Tko zna kako je ocean dubok? Koliko vode ima u oceanu? Mnogo će biti oprošteno onomu koji je griješio iz neznanja.«

Životopisac od kojega smo uzeli ovaj slučaj, naime otac de Ponlevoy, kaže o tome: »Kao kršćani koji se nalazimo pod za-

konom nade ne manje nego pod zakonom Vjere i Ljubavi moramo se neprestano uzdizati iz dubina naših patnja prema vrhuncima neizmjerne Božje dobrote. Milost Božja nema granica ovdje na zemlji sve dok je tu posljednja iskra života: sve je moguće toj duši. Stoga se moramo uvijek nadati i moliti Boga s poniznom ustrajnošću. Nikada ne znamo do kojeg stupnja naše molitve mogu uvijek biti uslišane. Veliki sveci i naučitelji išli su tako daleko hvaleći moćnu učinkovitost molitve za drage pokojnike bez obzira na to kako je bio nesretan kraj njihova života. Jednoga dana znat ćemo više o neizrecivim čudesima Božjeg milosrđa. Nikada se ne smijemo zaustaviti, moleći za milosrđe Božje s najvećim pouzdanjem.«

Možda su naši čitatelji vidjeli sljedeći primjer: Mali Vjesnik Srca Marijina u studenom, 1850.

»Neki je redovnik držao misije gospođama u Nancyju. U jednoj konferenciji im je rekao da nikada ne smiju očajavati s obzirom na spas neke duše; da su katkada čini najneznatnije vrijednosti u ljudskim očima nagrađeni od Boga u času smrti.

Kad je taj redovnik napuštao crkvu, neka gospođa, sva u crnu, približila mu se i rekla: »Oče, upravo ste nam okrijepili pouzdanje i nadu. Ono što mi se dogodilo potpuno opravdava vaše riječi. Imala sam muža koji je bio veoma ljubazan i usrdan, ali koji je potpuno zanemario vršiti dužnosti svoje vjere, iako je živio bezprijekornim životom. Moje su molitve i savjeti bili bez ikakva uspjeha. Za vrijeme mjeseca svibnja napravila sam u svojoj sobi po običaju mali oltarić u čast Blažene Djevice i ukrasila ga cvijećem koje sam mijenjala od vremena na vrijeme. Moj je muž nedjeljom boravio na ladanju. Svaki put na svom povratku donio bi mi cvijeća što ga je on sam ubrao i tim cvijećem ukrašavala sam svoju malu kapelicu. Što je on o svemu tomu mislio? Je li to činio da meni ugodi ili je to činio iz pobožnosti prema Blaženoj Djevici? Ne znam. Ali nikada se nije povratio kući a da nije donio sa sobom buket cvijeća. Na kraju svibnja, upravo početkom sljedećeg mjeseca, naglo je preminuo a da nije imao vremena da primi utjehu vjere. Ostala sam neutješna, osobito kad sam vidjela da su sve moje nade propale da ga privedem Bogu. Kao posljedica svega toga moje se zdravlje potpuno pogoršalo. Moja mi je obitelj savjetovala da provedem neko vrijeme na jugu domovine. Kada sam prolazila preko Lyona, zaželjela sam da posjetim arškog župnika Vianneya. Pisala sam mu i zamolila ga za audijenciju, i preporučila sam njego-

vim molitvama svog muža koji je nedavno preminuo. Nikakve druge pojedinosti nisam mu otkrila.

»Ušavši u Ars, na samom ulazu u subu časnoga župnika, on me je na moje veliko začuđenje pozdravio ovim riječima: »Gospođo, vi ste strašno žalosni! Da li ste zaboravili sve ono cvijeće koje ste dobivali svake nedjelje u mjesecu svibnju?«

Ne mogu da vam opišem svoje začuđenje kad sam čula gospodina župnika Vianneya gdje me podsjeća na tu okolnost koju nisam nikome prije spomenula, a koju je župnik mogao doznati samo po objavi. Tada je župnik nastavio: »Bog mu se smilovao, jer je častio njegovu svetu majku. Na času svoje smrti vaš se muž pokajao. Njegova je duša u čistilištu. Naše molitve i dobra djela oslobodit će ga tih muka.«

Čitamo u životu neke svete redovnice, sestre Katarine od sv. Augustina *(Sv. Alfon, Paraph. Salve Regina)* da je u mjestu gdje je živjela bila neka žena imenom Marija, koja je u svojim mladim danima provodila veoma nemoralan život. Budući da se nije popravljala ni u svojim poodmaklim godinama, naprotiv rasla je još više otvrdnuta u manama, stanovnici tog mjesta nisu više mogli podnositi sablazni koje je pružala i tada su je izbacili izvan grada. Jedino mjesto gdje se jadnica mogla smjestiti bila je neka špilja u šumi gdje je nakon nekoliko mjeseci i umrla bez sakramenata. Bila je pokopana na nekom polju poput onih koji umiru od kužnih bolesti.

Sestra Katarina, koja je običavala preporučivati Bogu duše svih preminulih za čiju bi smrt čula, mislila je da ne treba moliti za tu dušu, računajući poput svih ostalih da je sigurno osuđena na vječnu propast.

Četiri mjeseca kasnije ta službenica Božja čula je neki glas koji je zvao: »Sestro Katarino, kako sam jadna! Ti preporučuješ Bogu sve duše, a ja sam jedina kojoj se nisi smilovala.«

»Tko si ti?« – zapitala je sestra.

»Ja sam ona jadna Marija koja je umrla u špilji.«

»Što? Zar si se ti, Marijo, spasila?«

»Da! Božje milosrđe me je spasilo. U času smrti sva prestrašena na pomisao svojih zločina, vidjevši da sam napuštena od svakoga, obratila sam se Blaženoj Djevici. U svom blagom milosrđu čula me je i isposlovala mi savršeno pokajanje sa željom da se ispovjedim čim budem imala za to prigodu. Tako sam ponovno zadobila Božju milost i izbjegla paklu. Ali sam morala poći u čistilište, gdje strašno trpim. Vrijeme mojih

muka bit će skraćeno i bit ću oslobođena kad bi samo nekoliko Misa bilo služeno za me. Ah! draga sestro, učini da se te svete Mise otslužе za me. Uvijek ću te se sjećati pred Isusom i Marijom.«

Sestra se Katarina požurila da ispuni njezin zahtjev i tako nakon nekoliko dana duša se ponovno ukazala sjajna poput zvijezde i zahvalila se sestri za njezinu ljubav.

TRIDESETDRUGO POGLAVLJE

Razlozi za pružanje pomoći svetim dušama – uzvišenost tog rada – Sv. Franjo Saleški – Sv. Toma Akvinski – sveta Brigita

Upravo smo spomenuli sredstva i izvore koje je božansko milosrđe postavilo u vaše ruke da olakšamo patnje našoj braći u čistilištu.

Ta su sredstva moćna a izvori bogati. No, da li se mi dovoljno služimo njima? Imajući sve to u svojim rukama da pomognemo siromašnim dušama, da li uistinu nastojimo da tako i postupamo? Jesmo li toliko bogati u ljubavi koliko je Bog bogat u svom milosrđu? Jao! Kako mnogi kršćani čine malo ili ništa za preminule! Čak i oni koji ih ne zaboravljaju, koji imaju ljubavi da im pomognu svojim molitvama: kako se često pokazuju nemarnima i bez zanosa! Usporedite njegu koju pružamo bolesnicima s pažnjom koju pokazujemo patničkim dušama u čistilištu. Kad su majka ili otac bolesni, kad se dijete ili neka nama draga osoba nalazi u teškim mukama: koju sve njegu, koju brigu, koju sve ljubav ne pokazujemo prema njima! Ali svete duše, koje nam nisu ništa manje draže od njih, pate pod teretom ne neke bolesti ili zbog raznih patnja i jada, nego od muka tisuću puta težih. Jesmo li isto tako puni žara, brižni i spremni da im pomognemo? »Ne? Nismo! – kaže sveti Franjo Saleški – mi ne pokazujemo jednaku brigu za naše drage pokojne prijatelje. Uspomena na njih izgleda da nestaje skupa sa zvukom pogrebnih zvona. Zaboravljamo da prijateljstvo, koje se tu zaustavlja i nestaje ga sa smrću, nikada nije ni bilo pravo prijateljstvo.«

Odakle ta žalosna i grešna zaborav? Glavni je uzrok tomu manjak sabranosti. Nema ni jednoga koji bi to uzeo k svome srcu!« *(Jr 12,2)*. Lako zaboravljamo velike razloge koji nas potiču da vršimo djela ljubavi prema pokojnima. Moramo

nastojati da budemo što marljiviji, sjetiti se tih motiva i staviti ih na što jače svjetlo.

Možemo slobodno reći da sve te uzroke možemo sažeti i izraziti riječima Duha Svetoga: »Sveta je i spasonosna misao moliti se za preminule da im se grijesi oproste.« Naravno, govor je tu o vremenitoj kazni zbog grijeha *(2 Mak 12,46)*.

Prije svega, to je djelo sveto i uzvišeno u sebi, a ujedno drago i zaslužno u očima Božjim. Prema tome, to je spasonosno djelo, a ujedno najviše koristi i za naše spasenje, za naše dobro u ovom kao i u drugom svijetu.

»Jedan od najsvetijih čina, jedna od najboljih vježba u pobožnosti koju možemo vršiti u ovom životu – kaže sv. Augustin – jest dati milostinju i moliti se za mrtve« *(Hom. 16)*.

»Pomoć koju pružamo mrtvima – kaže sv. Jeronim – pruža i nama jednako milosrđe.«

Promatrana u sebi molitva za mrtve je djelo Vjere i Ljubavi, a često i djelo Pravde.

Prije svega tko se te duše, svete i predodređene duše, tako drage Bogu i našemu Gospodinu Isusu Kristu, tako drage njihovoj Majci, svetoj Crkvi koja ih neprestano povjerava našoj ljubavi, duše koje su tako drage i nama samima? Te duše koje su bile tako usko povezane s nama na ovoj zemlji i koje nas tako samilosno mole onim dirljivim riječima: smilujte se meni! Smilujte se meni barem vi, prijatelji moji! (Job 19, 21).

Zatim, u kakvim se sve potrebama nalaze te duše? Jao! Njihove su potrebe ogromne, tako da te duše koje trpe imaju pravo na našu pomoć uza svoju krajnju nemoć da nešto učine za same sebe.

Treće, kakvo dobro pružamo tim dušama?

Najveće dobro, jer ih time uvodimo u posjed vječnog blaženstva.

»Pomoći dušama u čistilištu – kaže sv. Franjo Saleški – znači izvršiti jedno od najsavršenijih djela milosrđa. Radije da kažemo: znači izvršiti na nauzvišeniji način sva djela milosrđa skupa. Znači posjetiti bolesne, znači napojiti žedne, da vide Boga, znači nahraniti gladne, otkupiti utamničenike, zaodjenuti gole, znači pružiti gostoprimstvo izbjeglicama nebeskog Jeruzalema, znači utješiti žalosne, poučiti neuke; jednom riječju vršiti sva djela milosrđa jednim jedinim činom.«

Ta se nauka slaže veoma dobro s naukom sv. Tome Akvinskog, koji kaže u svojoj Summi: »Molitve za preminule draže

su Bogu nego molitve za žive. Preminuli su više potrebiti naše pomoći jer sami sebi ne mogu pomoći kao što to mogu živi.« *(Suppl. Qu. 71, art 5)*.

Naš Gospodin gleda na svako djelo milosrđa koje učinimo našemu bližnjemu kao da smo to učinili Njemu samomu. »Meni ste učinili – kaže nam – što ste njima učinili.

To se najbolje pokazuje u milosrđu koje pružamo jadnim dušama u čistilištu.

Svetoj Brigiti je objavljeno da onaj koji spasi jednu dušu iz čistilišta ima istu zaslugu kao da je oslobodio samoga Isusa Krista iz sužanjstva.

TRIDESETTREĆE POGLAVLJE

Motivi za pomoć svetim dušama – uzvišenost tog rada – različito mišljenje brata Benedikta od brata Bernarda

Cijeneći tako visoko zasluge naših molitava za preminule, time ne želimo ni najmanje reći da treba napustiti ostala dobra djela. Sva, naime, druga dobra djela moraju se vršiti prema vremenu, mjestu i okolnostima. Jedina naša namjera bila je da dademo ispravno mišljenje prema preminulima, kao i to da potaknemo i druge sa željom da to isto vrše.

Nadalje, duhovna djela milosrđa koja imaju za cilj spasenje duša sva su iste vrijednosti. Tako možemo samo u nekom pogledu staviti pomoć dušama iznad brige za obraćenjem grešnika.

Spominje se u Povijesti Dominikanskog Reda *(Rossign. Merv. 1.)*. da je jednom nastala neka uzbudljiva rasprava između dva redovnika tog Reda, brata Benedikta i brata Bernarda, u pogledu molitava za preminule. Evo kako je došlo do toga:

Brat Bernardo je često govorio svetu Misu za grešnike i stalno je molio za njihovo obraćenje, čak zadavao sebi najteže pokore. Ali je vrlo rijetko govorio Misu u crnom ruhu za preminule. Brat, pak, Benedikt, koji je gajio veliku pobožnost prema dušama u čistilištu, opazio je to njegovo vladanje i jednoga dana ga zapitao zašto to čini.

»Zato što su duše u čistilištu sigurne za svoje spasenje – odgovorio mu je brat Bernard – dok su grešnici u neprestanoj opasnosti da dođu u pakao. Možemo li zamisliti žalosnije stanje nego dušu u smrtnom grijehu? Ona je u neprijateljstvu s Bogom, sputana đavolskim verigama i visi nad samim ponorom pakla o jednom tankom koncu života koji se može prekinuti svakoga časa. Grešnik stupa putem propasti. Ako tako nastavi, past će u vječni ponor. Moramo ga zbog toga pomoći i očuvati ga te najveće nesreće, radeći oko njegova spasenja. Osim toga

nije li Sin Božji došao na zemlju i umro na križu da spasi grešnike? Sv. Denis nas također uvjerava da je najbožanskije od svih božanskih stvari raditi s Bogom oko spasenja duša.

Što se pak tiče duša u čistilištu, one su spašene, njihovo vječno spasenje je osigurano. Te duše doduše pate, postale su plijenom strašnih mučila, ali nemaju čega da se boje da bi mogle doći u pakao. Nadalje, njihove će patnje jednoga dana prestati. Dug što ga moraju isplatiti svakim danom je manji, i te se duše približuju sve više radosti vječne svjetlosti. Naprotiv, grešnici su u stalnoj opasnosti da budu vječno prokleti. Nalaze se u najstrašnijoj nesreći koja može zadesiti Božje stvorenje.«

»Istina je sve to što ste rekli – odgovorio mu je brat Benedikt – ali ima za to još jedna primjedba. Grešnici su sluge sotone od svoje slobodne volje. Taj su teret oni sami izabrali i mogu, ako samo hoće, polomiti te verige. Jadne pak duše u čistilištu mogu samo jadikovati i vapiti za pomoć od živućih. Njima je nemoguće polomiti okove koji ih drže zarobljene u tom strašnom ognju.

Zamislite sada da ste se susreli s dva siromaha, jedan od njih bolestan i sakat, bespomoćan, apsolutno nemoćan da zarađuje svoj svakidašnji kruh. Dok drugi, naprotiv, premda u velikoj nevolji, ali mlad i snažan. Kojemu od ove dvojice ćete pružiti veću milostinju?«

»Bez sumnje onom koji nije sposoban raditi.« – odgovorio je brat Bernard.

»Sigurno, dragi oče, nastavio je brat Benedikt. To je upravo slučaj u pogledu grešnika i svetih duša u čistilištu. Te duše ne mogu pomoći same sebe. Vrijeme molitve, ispovijedi i dobrih djela već je prošlo za njih. Mi smo jedini koji im možemo pomoći.

Istina je da su te duše zaslužile svoje patnje kao kaznu za svoje grijehe. Ali te duše sada oplakuju i mrze svoje grijehe. One su u prijateljstvu s Bogom i u milosti, dok su grešnici njegovi neprijatelji. Bez sumnje moramo moliti za njihovo obraćenje, ali ne na štetu onoga što dugujemo patničkim dušama tako dragim srcu Isusovu.

Moramo sažaljevati grešnike, ali ne smijemo zaboraviti da oni imaju sva moguća sredstva na raspolaganju za svoje spasenje. Oni moraju polomiti veze grijeha i bježati od opasnosti da ne budu osuđeni, što im i prijeti. Zar vam sada nije jasno, oče,

da su patničke duše u čistilištu od veće potrebe i zaslužuju veći udio u našoj ljubavi?«

Usprkos snazi tih dokaza brat Bernard je ipak ostao dosljedan u svome mišljenju. Ali sljedeće noći ukazala mu se neka duša iz čistilišta koja mu je prouzrokovala za kratko vrijeme da okusi patnje što ih ona trpi. Te patnje su bile tako strašne da mu se činilo da ih nikako ne može podnijeti. Tada – kako kaže prorok Izaija – te patnje su ga naučile pameti *(Iz 28, 19)*. Tada se brat Bernard uvjerio da mora nešto više moliti za patničke duše u čistilištu. Sljedećeg jutra, duboko dirnut samilošću prema njima, uzašao je na oltar u crnom ruhu i prikazao svetu žrtvu za preminule.

TRIDESETČETVRTO POGLAVLJE

Motivi u pomaganju svetim dušama – uske veze koje nas povezuju s njima – sinovska odanost – Cinon Atenanjin i njegov otac u tamnici – Sv. Ivan od Boga spašava bolesnike iz požara

Ako smo dužni da pomognemo svetim dušama radi izvanredne nevolje u kojoj se nalaze: koliko je onda jači taj razlog kad se sjetimo da su te duše sjedinjene s nama preko najsvetijih krvnih veza, Krvi Isusa Krista! I vezama tijela i krvi ljudskih bića! Ta, svi smo mi došli na svijet po tijelu.

Da, u čistilištu se nalaze duše povezane s nama najintimnijim obiteljskim vezama. Ta osoba može biti naš otac ili naša majka, koji pate u strašnim mukama i pružaju svoje ruke prema nama, moleći našu pomoć. Što sve ne bismo učinili za svog oca ili svoju majku kad bismo samo znali da čame daleko tamo u gnjusnim užarenim tamnicama?

Stari Atenjanin, glasoviti Cinon, bio je žalostan gledati svoga oca utamničena od vjerovnika bez srca kojima nije mogao isplatiti račune. A još se teže osjećao kad nije mogao sakupiti potrebnu svotu i otkupiti svog oca, tako da je stari otac umro u tamnici. Cinon se požurio do tamnice i zatražio da mu dadu barem mrtvo tijelo njegova oca da ga pokopa. Ni to mu nisu dozvolili, pod izlikom da nije isplatio svoj dug i zato nije mogao da bude na slobodi. »Dozvolite mi da ga najprije pokopan – zavikao je Cinon – i onda ću se povratiti i uzeti njegovo mjesto u tamnici.«

Divimo se toj sinovskoj ljubavi prema svom mrtvom ocu. A zar nismo dužni da ga nasljedujemo? Zar nemamo možda oca ili majku u čistilištu? Zar nismo dužni da ih oslobodimo i uz najveće žrtve? Sretniji smo čak i od Cinona jer imamo odakle da isplatimo njihove dugove! Ne treba da preuzmemo njihovo

mjesto; naprotiv, da ih oslobodimo.

Divimo se također ljubavi sv. Ivana od Boga koji je riskirao svoj vlastiti život samo da spasi iz vatre siromašne bolesnike za vrijeme požara. Taj veliki sluga Božji preminuo je u Granadi godine 1550, moleći na koljenima pred slikom propetog Isusa koju je obujmio svojim rukama, iako je već bio predao svoju dušu Bogu. Rođen u veoma siromašnoj obitelji, bio je primoran da pase stada samo da se održi u životu. Ali on je bio bogat u vjeri i u pouzdanju u Boga. Uživao je u molitvi i u slušanju riječi Božje. To je bio temelj njegove buduće svetosti.

Jednog dana, slušajući propovijed časnoga oca Ivana iz Avile, apostola Andaluzije, bio je tako duboko dirnut da je odlučio posvetiti čitav svoj život u službi bolesnih siromaha. Bez ikakvih prihoda, osim svoje ljubavi i pouzdanja u Božju providnost, uspio je kupiti kuću u kojoj je sakupljao napuštene, bolesne, siromahe, gdje im je pružao hranu i za tijelo i za dušu. To se sklonište kasnije pretvorilo u kraljevsku bolnicu Granade, u ogromnu zgradu punu staraca i bolesnika.

Jednog dana požar je zahvatio čitavu bolnicu i mnogi su bolesnici bili u opasnosti da poginu najstrašnijom smrću. Sa svih je strana buktio oganj, tako da se nitko nije mogao približiti i spasiti bolesne. Vapili su bolnim vapajima, zovući nebo i zemlju u pomoć. Ivan ih gleda, njegova se ljubav rasplamsala, skoči u vatru i kroz oganj i dim, sve dok nije došao do bolesničkih kreveta. Tada, stavljajući ih na svoja ramena, prenosio je unesrećene siromahe na mjesto spasa. Primoran da prođe kroz tu dugu užarenu peć, radeći tako u tom užarenom ognju više od pola sata, naš svetac nije bio ni najmanje ozlijeđen. Sama je vatra imala poštovanja prema svecu i prema njegovu odijelu, čak i prema svakoj vlasi na njegovoj glavi. Bog je, naime, htio pokazati tim čudom kako mu je bila draga ljubav koju je njegov sluga time pokazao. Oni pak koji spašavaju ne tijelo, nego dušu od čistilišnog ognja: zar je njihov rad manje ugodan Bogu? Zar patnje, molbe i uzdasi tih duša manje diraju srca vjernika? Zar je veoma teško da im pružimo pomoć? Zar treba da se izložimo ognju kako bismo ih spasili?

Zacijelo sve imamo na raspolaganju u svojoj moći da im pružimo pomoć. Bog ne traži nikakve velike napore s naše strane. Ipak ljubav ovih plemenitih duša potiče nas da poduzmemo upravo herojske žrtve i da skupa s njima dijelimo patnje svoje braće u čistilištu.

TRIDESETPETO POGLAVLJE

Razlozi da pomognemo svetim dušama – lakoća u pružanju te pomoći – primjeri svetaca i pobožnih kršćana – službenica Božja Marija Villani – opaljeno čelo

Već smo vidjeli kako su sv. Katarina de Ricci i još mnoge druge osobe pošle tako daleko u svom heroizmu da preuzmu na se patnje duša u čistilištu. Nadodajmo sada još nekoliko primjera te herojske ljubavi.

Službenica Božja Marija Villani, redovnica sv. Dominika čiji je život opisao O. Marchi *(cf. Rossign. Merv. 41)*, nastojala je danju i noću da pomogne svojim pokorama dušama preminulih.

Jednoga dana – upravo na Vigiliju Bogojavljenja – ostala je dugo vremena, moleći Gospodina da olakša njihove patnje radi muka Isusa Krista. Prinosila mu je krvavo bičevanje našega Spasitelja i njegovu trnovu krunu, njegove konopce, čavle i križ, jednom riječju: sve njegove gorke muke i sva mučila u njegovoj muci. Sljedeće noći Bog se udostojao objaviti kako mu je bila draga ta molitva.

Za vrijeme molitve bila je uzdignuta u ekstazu. Vidjela je dugu procesiju osoba u bijelim haljinama, svu obasjanu sjajnim svjetlom. Nosile su znakove svojih muka, ulazeći u rajsku slavu. Službenica je Gospodinova odmah shvatila da su te duše oslobođene njezinim žarkim molitvama i zaslugama muke Isusa Krista.

Jednom drugom zgodom na blagdan dušnog dana bila je primorana da radi na nekom rukopisu i tako je provela cio taj dan pišući. Ta dužnost, što joj je njezina poslušnost naredila, bila je za njezinu pobožnost prava muka. Osjetila je u sebi nagon protiv posluha jer je željela posvetiti čitav taj dan u molitvi, pokori i pobožnim vježbama za pomoć trpećim duša-

ma Zaboravila je začas da je poslušnost prije svega drugoga, kao što je pisano: bolja je poslušnost od žrtava *(1, Kr. 15, 22).*

Videći njezinu veliku ljubav prema jadnim dušama, Bog se udostojao da joj se ukaže i da je tako pouči i utješi: »Pokori se, kćeri moja! – rekao je Gospodin. Izvrši što ti posluh naređuje i prinesi to za duše. Svaka crta što ćeš je danas napisati u duhu posluha i ljubavi oslobodit će jednu dušu.«

Lako ćemo sada razumjeti da je od sada radila sa svom marljivošću i napisala toliko crta što je više mogla, da tako što više ugodi Bogu.

Njezina se ljubav prema svetim dušama nije ograničila samo na molitve i post. Naprotiv, podnosila je još i dio njihovih patnja. Jednog dana, dok je molila na tu nakanu, bila je uzdignuta u duhu i prenesena u čistilište. Tu je vidjela između mnoštva patničkih duša jednu dušu koja je bila na mukama više od drugih duša, to joj je prouzrokovalo najnježniju samilost »Zašto – zapitala je – moraš trpjeti tako strahovite muke?« »Zar ne dobivaš nikakva olakšanja?«

»Ja sam – odgovorila je duša – već dugo vremena na ovom mjestu, podnoseći najteže patnje kao kaznu za svoju prijašnju ispraznost i sablažnjivu rasipnost. Sve do ovoga časa nisam imala nikakve olakšice. Bog je dopustio da me zaborave moji roditelji, moja djeca, rodbina i moji prijatelji. Nitko od svih ovih nije izmolio ni jedne molitve za me. Dok sam bila u životu, potpuno sam se predala pretjeranoj gizdavosti i svjetskim ispraznostima, gozbama i užicima. Samo sam ponekad pomislila na Boga i na svoje vjerske dužnosti. Jedina moja ozbiljna želja bila je da se brinem za dobrobit i svjetovne probitke svoje obitelji. Dovoljno sam kažnjena i, kako vidiš, potpuno sam zaboravljena od svakoga.« Te su riječi načinile bolni dojam na Mariju Villani. Tada je zamolila tu dušu da joj dopusti malo okusiti od njezinih patnja. U taj čas izgledalo je kao da se nešto poput prsta od vatre dotaknulo njezina čela. Bol koju je taj čas osjetila bila je tako strašna da se odmah povratila iz ekstaze. Znak je ostao na njezinu čelu tako duboko utisnut da se još za dva mjeseca mogao vidjeti. To joj je prouzrokovalo nepodnosive bolesti. Službenica je Božja sve to prikazala Bogu skupa s molitvama i drugim dobrim djelima za dušu koju smo gore spomenuli. Ta se duša prikazala Mariji nakon dva mjeseca. Rekla joj je da je njezinim zagovorom upravo spremna da uđe u nebo. U taj čas nestao je i znak sa čela.

TRIDESETŠESTO POGLAVLJE

Razlozi da pomažemo svetim dušama – primjeri svetih osoba – o. Jakov Laynez – o. Fabricius – o. Nieremberg, žrtva ljubavi

»Onaj koji zaboravi na svoga prijatelja i briše ga poslije njegove smrti iz svoga vida, taj zapravo nikada nije ni bio prijatelj.«

Ove je riječi o. Laynez, drugi general Družbe Isusove, stalno opetovao sinovima Sv. Ignacija. Želio je da im briga za duše bude tako draga poslije smrti kao što im je bila draga i za vrijeme života. Stavljajući to pravilo u život, Laynez je prinosio za duše u čistilištu dobar dio svojih molitava, žrtava i zasluga, koje je zasluživao pred Bogom svojim radom za obraćenje grešnika. Oci Družbe Isusove vjerni njegovim poukama o toj djelotvornoj ljubavi uvijek su pokazivali osobitu brigu za tu pobožnost. O tome se lako možemo uvjeriti prema knjizi, čiji je naslov: »HEROJI I ŽRTVE LJUBAVI U DRUŽBI ISUSOVOJ«. Iz te knjige donosimo ovdje nekoliko redaka:

»U Münsteru, u Westfaliji, polovicom 17. stoljeća, zavladala je epidemija koja je pokosila nebrojene žrtve. Teško je bilo naći bilo kakvu pomoć kod velikog broja stanovnika. Mali se broj našao onih koji su se odazvali i posvetili da pomognu unesrećenim osobama pogođenim tom kugom.

»Tada je o. Ivan Fabricius, nadahnut duhom o. Layneza i sv. Ignacija, pohrlio usred arene da se žrtvuje za te jadnike. Ne obazirući se na bilo što oko sebe, stao je posjećivati bolesnike, donoseći im lijekove i pripremajući ih da umru smrću kršćanina. Slušao je njihove ispovijedi, dijelio sakramente, pokopavao ih svojim vlastitim rukama i prinosio žrtvu svete Mise za ispokoj njihovih duša.

»Za vrijeme čitavog svog života taj je sluga Božji stvarno gajio najveću pobožnost prema svetim dušama. Između svih svojih pobožnosti jedna njemu najdraža i koju je stalno preporučivao drugima bila je da prinese žrtvu svete Mise za preminule kad god su to pravila dopuštala.

»Kao posljedica tog savjeta svi su oci u Münsteru odlučili da posvete jedan dan u mjesecu preminulim vjernicima. Ovili bi crkvu u crno i molili bi sa svom svečanošću za preminule.«

»Bog se udostojao – kao što to obično i čini – nagraditi o. Fabriciusa, hrabrio ga je time što je imao mnoga prikazanja patničkih duša. Neke su ga duše molile da se požuri da ih oslobodi muka. Druge su mu se zahvaljivale za pomoć koju im je pružio. Neke opet javljale bi mu sretan čas svoga oslobođenja.

»Najveće djelo ljubavi bilo je ono što ga je izvršio u čas svoje smrti. Sa svojom uistinu divnom velikodušnošću prikazao je prinos svih svojih molitava, Misa, oprosta i žrtava koje Družba Isusova prinosi za svoje preminule članove. Molio je Gospodina da ga liši svih tih djela i da ih dodijeli trpeći dušama u čistilištu koje su najmilije Njegovom Božanskom veličanstvu.«

Već smo gore spomenuli o. Nieremberga, poznatog već i po svojim divnim djelima pobožnosti koje je objelodanio, kao i po svojoj sjajnoj kreposti u kojoj se stalno vježbao. Njegova pobožnost prema svetim dušama uz žrtve i česte molitve poticala ga je da trpi za duše s takvom darežljivošću koja je zaista graničila s heroizmom.

Jedna od njegovih duhovnih kćeri na dvoru u Madridu, gospođa visokog položaja, koja je pod njegovim mudrim vodstvom dosegla veliki stupanj u krepostima usred ovoga svijeta, bila je strašno uznemirena pretjeranim strahom pred smrću, i to radi čistilišta. Teško se razboljela i time se njezin strah pogoršao do takva stupnja da je počela gubiti pravi smisao kršćanskog osjećaja. Njezin sveti ispovjednik upotrijebio je sve moguće, ali ništa nije pomoglo. Nije nikako mogao uspjeti da joj povrati mir, niti da primi bolesničko pomazanje.

Najgora stvar u svoj toj nesreći bila je ta što je počela gubiti svijest baš u času kad se i smrt približavala. Otac je bio strašno uznemiren, bojeći se da se duša ne izgubi. Povukao se u kapelu blizu umiruće osobe. Odmah je prinio žrtvu svete Mise s najvećim žarom, s nakanom da bi imala dovoljno vremena da primi sakramente Crkve. U taj čas s istinskim herojskim činom ljubavi prinio je sama sebe za žrtvu Božanskoj pravdi da podnese u

svom životu sve patnje koje je ova bolesnica imala pretrpjeti u čistilištu.

Njegova je molitva bila uslišena. Još Misa nije završila kad je bolesna gospođa došla ponovno k svijesti. Potpuno se izmijenila. Tako je sada bila raspoložena da je sama zatražila sakramente umirućih i primila ih je tada s osobitim žarom. Njezin joj je ispovjednik rekao da se sada ne treba više bojati čistilišta. I tako je usnula u Gospodinu, posve mirna, s podsmijehom na svojim usnama.

Od toga časa o. Nieremberg bio je žrtvom svih mogućih patnji u duši i tijelu. Ostalih 16 godina njegova života bile su jedno dugo mučeništvo i najteže čistilište. Nikakva ljudska pomoć nije mu mogla olakšati boli. Jedina mu je utjeha bila pomisao na sveti prinos, na nakanu kojom je preuzeo na se sve te patnje. Napokon i smrt se približila da dokonča i njegove patnje. U isto vrijeme – možemo slobodno vjerovati – mu je ta patnja otvorila i rajska vrata, budući da stoji napisano: blaženi milosrdni, jer će zadobiti milosrđe.

TRIDESETSEDMO POGLAVLJE

Motivi i pobude za pobožnost prema svetim dušama – primjeri velikodušnosti – Sv. Petar Damjan i njegov otac – mlada Annamita – vratar u sjemeništu i širenje vjere

Primjeri velikodušne ljubavi prema preminulima nisu nipošto rijetki slučajevi. Uvijek je korisno da ih se podsjetimo.

Ne smijemo mimoići divan i dirljiv primjer sv. Petra Damjana, biskupa Ostije, kardinala i crkvenog naučitelja. Primjer koji ništa ne gubi od toga da ga se češće spomenemo.

Dok je bio još djetetom, izgubio je svoju majku. Nakon toga njegov se otac ponovo oženio, i tako je naš Petar bio prepušten odgoju svoje maćehe. Iako je Petar iskazivao svu moguću ljubav prema njoj, ona nije bila sposobna da uzvrati barem malo ljubavi prema tom dragom djetetu. Postupala je s njim s barbarskom okrutnošću. S namjerom da ga se potpuno riješi, poslala ga je svome starijem bratu koji mu je povjerio čuvati svinje. Njegov otac, koji je bio dužan da predusretne sve to, prepustio ga je njegovom zlom udesu.

Ali dječak je podigao svoje oči prema nebu i tu je našao jednog drugog Oca u kojega je postavio sve svoje pouzdanje. Primao je rado sve što se događalo kao da dolazi iz njegovih Božanskih ruku i predao se potpuno svojoj teškoj sudbini.

»Bog – rekao je – ima svoje namjere u svemu što čini. Sve su to nacrti milosrđa. Sve što možemo učiniti jest da se posve predamo u Njegove ruke. On će upraviti sve stvari na naše dobro.«

Petar se nije prevario. On kao budući kardinal Crkve, koji će jednoga dana zadiviti svijet svojim naukom i oplemeniti ga sjajem svojih kreposti: upravo u toj patničkoj školi, u toj teškoj kušnji Petar je postavio temelje svoje buduće svetosti.

Jedva da je mogao pokriti svoje tijelo odrpanim krpama, njegov nam životopisac kaže da nije uvijek imao čime da utaži svoju glad. Ali molio se dragom Bogu i bio je zadovoljan.

U međuvremenu njegov je otac umro. Mladi svetac je brzo zaboravio sve grozote kojima ga je njegov otac odgajao te kao dobar sin stalno se molio za ispokoj duše svoga oca. Jednoga dana našao je na putu zlatnik što ga je, izgleda, sama providnost tu postavila za nj. Bilo je to veliko blago za siromašna dječaka. Ali umjesto da se time posluži i pomogne si u bijedi, njegova prva misao bila je da pođe do svećenika i preda mu zlatnik za žrtvu svete Mise za ispokoj duše svoga preminuloga oca. Sveta Crkva je to smatrala osobitom sinovskom pobožnošću, tako dirljivom da je uvrstila taj slučaj opširno u Časoslov na sam blagdan toga sveca.

»Ako mi je dozvoljeno – kaže misionar otac Lauvet – spomenut ću još jedan slučaj iz svog vlastitog iskustva. Kad sam propovijedao o vjeri u Cochin-Chini, neka siromašna anamitska djevojčica, koja je upravo bila krštena, izgubila je svoju majku. U dobi od 14 godina bila je prisiljena da se brine za sebe i svoja dva mlađa brata od svoga siromašnoga prihoda koji je iznosio oko 8 dinara, ili 7 para na dan. Bilo je to za mene veliko iznenađenje kad je na kraju tjedna došla do mene i donijela mi zardu od dva dana da služim Misu za ispokoj duše njihove majke. Ti su mališani postili dio sedmice da bi mogli skupiti tu skromnu milostinju za svoju majku.

Oh! Svete li milostinje malih sirotana!

Ako je moje srce bilo tako duboko dirnuto time, koliko više neće biti dirnuto srce našega nebeskog Oca! Kakav sve blagoslov neće sići na tu majku i na njezinu djecu!

»Gledajte velikodušnosti siromaha! Kakav sve primjer i ujedno ukor tolikim bogatašima koji se razmeću luksuzom i zabavama, koji se tako bijedno ponašaju kad je pitanje milostinje za Mise za njihovu pokojnu rodbinu!«

Iako ispred svih ostalih dužnosti vjernici moraju posvetiti dio svojih milodara u prvom redu za Mise da se prinesu za njihove duše ili za one njihovih prijatelja: hvalevrijedno je ipak da se upotrijebi dio milostinje i pomogne bijedi siromaha ili za neka druga dobra djela, kao na primjer za izgradnju katoličkih škola, za širenje vjere, i druge ciljeve, prema prigodi. Ta sveta darežljivost je u potpunom skladu s duhom Crkve i veoma korisna dušama u čistilištu.«

Župnik Lauvet, čijim smo se izvještajem tu poslužili, donosi također još jedan slučaj koji zaslužuje da ga se spomene.

Taj se slučaj tiče čovjeka u veoma siromašnim uvjetima koji je prinio veliku žrtvu u korist širenja vjere. Ta njihova žrtva bila je od velike koristi za buduće potrebe njegove duše u čistilištu.

Neki siromašni vratar u sjemeništu za vrijeme svog dugog služenja sakupio je, novčić po novčić, svotu od 800 franaka. Bio je bez obitelji i tako je odredio tu svotu novca za Mise da se služe poslije njegove smrti.

Ali što sve ne može ljubav učiniti kad je već jednom zapalila svetu vatru u srcu jedne osobe!

Neki mladi svećenik upravo je napuštao sjemenište da pođe u misije u strani svijet.

Starac se osjetio nadahnutim da mu pokloni ono svoje blago za njegov krasan rad na širenju vjere. I kad je predavao to svoje blago svećeniku, rekao mu je: »Dragi gospodine, molim vas, primite ovu malu milostinju koja će vam pomoći u radu za širenje Evanđelja. To sam ja držao da bih dao za Mise poslije svoje smrti za ispokoj svoje duše. Ali radije da ostanem neko vrijeme duže u čistilištu samo da se može proslaviti ime dobrog Boga.«

Svećenik je bio duboko dirnut, čak do suza. Nije htio primiti tu velikodušnu svotu siromašna čovjeka, ali je darovatelj tako uporno tražio da svećenik nije imao srca da mu to odbije.

Nekoliko mjeseci kasnije dobri starac je preminuo. Nitko nije mogao doznati za njegovu sudbinu na drugom svijetu. No zar mu je bilo što od potrebe? Zar ne znamo da srce Isusovo ne može dozvoliti da ga netko drugi nadvisi u dobroti? Zar ne shvaćamo da je jedan čovjek, koji je bio tako darežljiv, predao sama sebe na čistilišni oganj samo da bi pogani mogli upoznati Isusa Krista?

Zar mislimo da taj siromašan čovjek neće naći obilno milosrđe kod Svevišnjeg Suca?

TRIDESETOSMO POGLAVLJE

Motivi kod pomaganja svetim dušama – naša dužnost ne samo iz ljubavi nego i radi pravde – pobožne nadarbine (Legati) – o. Rossignoli i opustošeno imanje – Toma od Cantimpré i vojnik Karla Velikoga

Dosad smo promatrali pobožnost prema svetim dušama u čistilištu kao djelo ljubavi. Molitve za pokojne – rekli smo – jesu sveto djelo, jer je to veoma spasonosna vježba najuzvišenije kreposti – ljubavi. Ta ljubav prema preminulima nije samo stvar našega slobodnog izbora ili savjeta nego je također zapovijed ništa manja nego što je pružiti milostinju siromahu. Kao što je općenita dužnost ljubavi da dajemo milostinju, s koliko smo većim razlogom obvezani po općenitom zakonu ljubavi da pomognemo našoj patničkoj braći u čistilištu?

Ta dužnost iz ljubavi često graniči s jednom drugom dužnošću stroge pravde, kada neka osoba na umoru – bilo usmeno ili pismenom oporukom – izrazi svoju posljednju želju u pogledu pobožnih djela. Kada ta osoba umirući naredi svojim nasljednicima da se služi stalan broj Misa, da razdijele neku određenu svotu novca kao milostinju ili za bilo koje drugo dobro djelo: nasljednici su dužni po strogoj pravdi, od časa kada ta imovina pređe u njihove ruke, da izvrše bez ikakva odgađana posljednju volju preminule osobe.

Ova dužnost po pravdi je tim više sveta kao što su pobožne darovštine ili legati često ništa drugo nego prikriveno vraćanje onoga što je prije bilo oteto.

A sada pogledajmo što nas sve uči svakodnevni život. Da li ljudi žive sa svom vjerskom točnošću da izvrše te pobožne obaveze na koje ih je obvezala preminula osoba? Jao! Vidimo gotovo sve obratno. Obitelj koja dođe u posjed većeg bogatstva škrto se ponaša prema jadnoj preminuloj rodbini i daje samo

nekoliko molitava da se izmole, koje je pokojnik ostavio za ispokoj svoje duše. Tada, ako im samo razne smicalice građanskog prava pogoduju, članovi dotičnog pokojnika nemaju nikakva stida da pod izlikom neke neusiljenosti lukavo zaobiđu pokojnikovu opasku i tako opravdaju sebe od svake dužnosti da se izvrše te pobožne darovštine, ti legati.

Ne savjetuje nam uzalud pisac pobožne knjige Nasljeduj Krista da se pobrinemo još za života i zadovoljimo za svoje grijehe, i da se ne oslanjamo odveć na one koji će nas naslijediti i koji obično zanemaruju izvršiti te pobožne zaklade i darovštine namijenjene za ispokoj njihovih duša.

Neka te obitelji dobro paze što čine!

To je prvo svetogrđe, nepravda povezana sa strahovitom okrutnošću. Ukrasti nekoj siromašnoj osobi – kaže Četvrti Sabor u Kartagi – znači biti ubojica te osobe, te obitelji. A što onda da kažemo o onima koji opljačkaju umrloga, koji ga nepravedno liše njegovih molitava i ostave ga bez pomoći u strašnim mukama u čistilištu?

Još više, one koji postanu krivcima tog zloglasnog lopovluka često Bog najstrašnije kažnjava već na ovome svijetu. Nekada se strahovito snebivamo videći da neko bogato imanje propada u rukama nasljednika. Izgleda kao da neka vrsta prokletstva zavlada nad nekim ostavštinama. Na Sudnjem danu ono što je sada skriveno bit će otkriveno. Tada ćemo vidjeti da je uzrok te nesreće često bila pohlepa i nepravda nasljednika. Oni su naime zanemarili svoje dužnosti koje im je umiruća osoba povjerila u pogledu pobožnih oporuka, legata, nakon što su naslijedili ta imanja.

Dogodilo se u Milanu – kaže o. Rossignoli – da je neka sjajna imovina nedaleko od grada bila potpuno opustošena od grada, dok su susjedna polja bila potpuno pošteđena. Taj je događaj pobudio veliku pažnju i zaprepaštenje. To je bilo poput onih kazna u Egiptu. Grad je uništio polja Egipćana, dok je poštedio zemlju Gošen u kojoj su bili nastanjeni sinovi Izraela. Svi su gledali na to kao neki bič Božji. Tajanstveni grad nije se mogao zaustaviti samo na određenim granicama nekog imanja a da time nije upravljao neki nadnaravni uzrok i um. Nitko od naroda nije znao kako da to protumači, dok se nije ukazala neka duša iz čistilišta i rekla da je to kazna uperena protiv nezahvalne i grešne djece koja su zanemarila izvršiti posljednju volju njihova preminula oca u pogledu nekih pobožnih djela.

Dobro znamo da u svim zemljama i svim mjestima ljudi govore o napuštenim domovima koje naime posjećuju duhovi, a s čime je spojena i ogromna šteta njihovih vlasnika. Dakle, ako želimo ispitati uzrok svega toga, naći ćemo gotovo u svim tim slučajevima da je tu po srijedi neka duša na koju je rodbina zaboravila, i sada se ta duša povratila da traži molitve i dobra djela koja joj po pravu pripadaju.

Bilo da to pripisujemo nekom sanjarenju ili rasplamsanoj imaginaciji, halucinacijama ili čak čarolijama: uvijek ćemo doći do nekog sigurnog zaključka koji bi morao poučiti nezahvalne nasljednike kako Bog kažnjava takvo nepravedno i svetogrdno ponašanje čak i u ovozemaljskom životu.

Sljedeći prizor prenosimo od Tome iz Cantimpré *(Ross. Marv. 15)*. Taj slučaj pokazuje jasno kako su teško odgovorni u Božjim očima oni nasljednici koji varaju pokojnika.

Za vrijeme ratovanja Karla Velikoga, neki vrijedni vojnik služio je na najvažnijim i najčasnijim položajima. Njegov život bio je uzorom pravog kršćanina. Zadovoljan svojom plaćom, uzdržavao se od bilo kakve sile. Uzbune u šatorima vojnika nikada ga nisu sprečavale da vrši svoje važne dužnosti. Iako je u manjim stvarima griješio u mnogo slučajeva, kao što je to običaj kod ljudi njegove profesije, u vojničkom životu.

Kad se već približio dosta dubokoj starosti, razbolio se. Videći da mu se i smrt približava, pozvao je svog siromašnog nećaka do svog kreveta, kojemu je bio poput oca, i tada mu je očitovao svoju posljednju želju.

»Sine moj – rekao mu je – dobro znaš da nemam neka bogatstva da ti ostavim u nasljedstvo. Sve što imam to je moje oružje i moj konj. Moje oružje ostavljam tebi. Što se pak tiče moga konja, prodaj ga nakon što predam svoju dušu Bogu. Novac razdijeli između svećenika i siromaha. Svećenici neka odsluže žrtvu svete Mise za me, a siromasi neka me se sjete u svojim molitvama.«

Nećak je zaplakao i obećao stricu da će ispuniti bez oklijevanja tu posljednju želju svoga strica i svoga dobročinitelja. Odmah poslije smrti svoga strica nećak je uzeo oružje i poveo konja sa sobom. Bila je to krasna i veoma vrijedna životinja. Ali umjesto da odmah proda konja, kao što je i obećao umirućem stricu, nećak se služio konjem za svoje kratke šetnje. Kako je zaista uživao u tome, nije ni namjeravao da se što prije oprosti od konja. Odgađao je sve to uz ispriku da će uskoro ispuniti

obećanje prema stricu, jer će tako dobiti na vremenu kako da što skuplje proda konja.

I tako odgađajući iz dana u dan, iz tjedna u tjedan i iz mjeseca u mjesec, pošao je tako daleko da je posve ugasio glas svoje savjesti i potpuno zaboravio na svoju svetu dužnost koju je imao prema duši svog dobročinitelja.

Šest je mjeseci prošlo, kad mu se jednoga jutra ukaže preminuli stric i oslovi ga vrlo oštrim riječima: »Nesretni čovječe – rekao mu je – zaboravio si na dušu svoga strica, pogazio si svoju zadanu riječ koju si mi obećao na mojoj samrtnoj postelji. Gdje su Mise koje su se imale prinijeti za me? Gdje je milostinja koju si morao razdijeliti za ispokoj moje duše? Zato zbog tvoje grešne nemarnosti morao sam pretrpjeti nečuvene muke u čistilištu. Ipak mi se Bog smilovao. Danas idem uživati s blaženicima u nebu. Ali ti ćeš prema odredbi Božjeg Suda umrijeti za nekoliko dana i bit ćeš mučen onim istim mukama koje sam ja imao podnijeti da mi se Bog nije smilovao. Trpjet ćeš onako dugo kao što sam ja imao još trpjeti, a poslije toga započet ćeš ispaštati za svoje vlastite grijehe.

Nekoliko dana kasnije nećak se na smrt razbolio. Pozvao je smjesta svećenika, ispričao mu viđenje, ispovijedio svoje grijehe, gorko plačući. »Naskoro ću umrijeti – rekao je – primam smrt iz ruku Božjih kao kaznu koju sam itekako zaslužio. I tako je umro skrušena i ponizna srca. To je bio najmanji dio patnja koje su ga čekale kao kazna za njegovu nepravdu prema stricu. Strah nas spopada na samu pomisao na patnje koje su ga čekale u drugom životu.

TRIDESETDEVETO POGLAVLJE

Motivi pravde – Sv. Bernardin Sienski i nevjerna udovica – prikriveno vraćanje ukradenoga – nemar u izvršavanju posljednje volje

Sv. Bernardin donosi kako je neki bračni par bio bez djece. Tada su se muž i žena dogovorili da će onaj koji nadživi razdijeliti ostavštinu koja pripada preminulom za ispokoj duše dotičnoga.

Muž je umro prvi i njegova je udovica zanemarila da ispuni svoje obećanje. Udovičina majka je bila još u životu. Njoj se prikazao pokojnik i zamolio je da pođe do svoje kćeri i da je nagovori u ime Božje da što prije ispuni svoje obećanje. »Ako to ne izvrši – rekao je – i ne razdijeli milostinju kako smo se dogovorili za siromahe, reci joj u ime Božje da će za 30 dana umrijeti.«

Kada je ta bezbožna udovica čula tu strašnu opomenu, bila je tako drska da je to smatrala nekim snom i ustrajala je u svojoj svetogrdnoj nevjeri. Upravo se navršilo trideset dana kad se ta nesretna žena popela na gornji kat kuće, pala kroz prozor i na mjestu ostala mrtva.

Nepravde prema pokojnicima, o čemu ovdje upravo raspravljamo, kao i lažne smicalice da izbjegnemo svojoj dužnosti u pogledu njihovih pobožnih nadarbina, legata, jesu teški grijesi, zločini, koji zaslužuju vječnu kaznu u paklu. Bez iskrenog pokajanja u svetoj ispovijedi i povratka ukradenoga, tim grijehom zaslužujemo ne kaznu čistilišta, nego kaznu pakla.

Jao! upravo će na drugom svijetu Božja pravda kazniti nepravedne otimače imanja preminulih. Sud onome bez milosrđa koji nije imao milosrđa prema drugima *(Jak 2, 13)*.

Ako su te riječi istinite, kako onda strašan sud očekuje one čija je sramotna lakomost ostavila dušu roditelja, dobročini-

telja mjesecima, godinama, a možda čak i stoljećima, u strašnim mukama u čistilištu.

Taj zločin – kako smo već spomenuli – tim je teži što ti legati, ostavštine, za koje preminuli traže molitve i dobra djela za svoju dušu, nisu ništa drugo nego vraćanje onoga što je bilo prije oteto. Ta se činjenica u mnogim obiteljima veoma često ostavlja po strani. Narod nalazi veoma prikladno da govori o tome kao o nekoj spletki ili klerikalnoj pohlepi. Nađu se najljepši izgovori da se poništi posljednja volja i testament koji često, možda u najviše slučajeva, uključuje potrebnu restituciju. Svećenik je tu samo kao posrednik u tom prijeko potrebnom slučaju, obvezan na apsolutnu tajnu.

Dozvolite mi da vam ovo još bolje objasnim. Pretpostavimo da je neka umiruća osoba odgovorna za neku nepravdu u svom životu. To se događa mnogo češće nego mi i mislimo, pa čak i kod onih ljudi o kojima drugi misle najispravnije. U času kad ima da se prikaže pred licem Božjim, taj se grešnik želi ispovjediti i želi da potpuno ispravi svoju nepravdu, kao što je to i dužan učiniti za sve nepravde koje je učinio svomu bližnjemu u životu. Ali u tom zadnjem času svoga života, pred samu smrt nema dovoljno vremena da to sam ispravi. Osim toga, ne želi otkriti tu svoju žalosnu tajnu svojoj djeci. Što mu onda ostaje? Jedino da to ispravi pod velom pobožne ostavštine.

Sada pak, ako ta ostavština ostane nepodmirena, dosljedno nepravda ostaje nepopravljena. Što će se onda dogoditi duši preminuloga? Da li će ostati neodređeno vrijeme u čistilištu? Ne znamo sve zakone Božanske pravde, ali brojna ukazanja daju nam naslutiti neku ideju o tome, jer svi izjavljuju da ne mogu ući u vječno blaženstvo dok nije podmiren svaki i najmanji dug.

Još više, zar su te duše odgovorne zato što su odgađale sve do svoje smrti isplatiti dug pravdi što su ga dugovale tako dugo vremena? Zato, ako sada njihovi nasljednici zanemare popraviti te njihove nepravde, zar to nije žalosna posljedica njihova vlastitog grijeha, njihova kažnjivog odgađanja?

Zapravo, to je još uvijek njihov grijeh da su ta nepravedno stečena dobra još uvijek u obitelji. Ta neće prestati vapiti protiv njih sve dotle dok se pravdi ne udovolji. Vlasništvo vapi za svojim gospodarom. Viče protiv nepravednog vlasnika.

Ako se pak nepravda nikada ne ispravi zbog zloće nasljednika, jasno je da ta duša ne može ostati zauvijek u čistilištu.

Ali u tom slučaju dugotrajni boravak u čistilitu i odgađanje dolaska u nebo izgleda da je dovoljna kazna za takav čin nepravde. Doduše, duša se za to već pokajala, ali još uvijek ostaje odgovorna za svoj grijeh.

Mislimo stoga na ove teške posljedice, kad dopustimo da dani, tjedni, mjeseci – čak možda i godine – prolaze dok isplatimo taj dug.

Jao! Kako je slaba naša vjera! Ako nam neka domaća životinja, recimo mali pas, padne u vatru, zar odgađamo da ga što prije ne izvadimo iz vatre?

Gledajte sada: vaši roditelji, vaši dobročinitelji, osobe vama najdraže čame u čistilišnom ognju i vi ne smatrate svojom svetom dužnošću da ih oslobodite?

Vi to odgađate! Dopuštate da mnogi dani patnja prođu za te duše, a da ništa ne poduzimate da ih oslobodite tih muka.

ČETRDESETO POGLAVLJE

Motivi pravde – jalove suze – Toma iz Cantimpre i njegova baka – Bl. Margareta iz Kortone

Upravo smo govorili o dužnostima pravde koja nalaže nasljednicima da izvrše pobožne legate, darovštine. Tu je još i dužnost stroge pravde koja se tiče djece. Oni su dužni moliti se za svoje pokojne roditelje. I obratno, roditelji su dužni i sa svoje strane po naravnom zakonu da ne zaborave pred Bogom svoju djecu ako su ih ona pretekla i preselila se prije njih u vječnost.

Jao! Ima roditelja koji se ne mogu utješiti gubitkom svojega sina ili predrage kćeri; koji, mjesto da se mole za njih, posvećuju im ništa više osim besplodnih suza.

Počujmo sada što nam o tome kaže Toma iz Cantimpré. Slučaj koji se upravo dogodio u njegovoj obitelji. Tomina baka izgubila je sina u kojega je polagala svoje najljepše nade. Dan i noć plakala je za njim i nije se dala utješiti. U toj svojoj pretjeranoj žalosti zaboravila je svoju svetu dužnost kršćanske ljubavi, i tako je posve zapustila da se moli za tu dušu koja joj je bila tako draga. Tako je ta nesretna duša uza svu pretjeranu majčinu nježnost čamila u čistilišnom ognju, a da nije primila nikakve olakšice u svojim patnjama. Napokon, Bog mu se smilovao. Jednoga dana, dok je bila u svojoj dubokoj boli, ta je žena imala čudesno viđenje. Vidjela je kako nekim prekrasnim putem ide procesija mladića, dražesnih poput anđela, i idu radosni prema nekom veličanstvenom gradu. Odmah je razumjela da su to duše koje su se istom oslobodile čistilišnih muka i stupaju prema svome trijumfalnom ulazu u nebo. Pomno je pazila neće li vidjeti u tom mnoštvu svoga sina.

Jao! Njezino dijete nije bilo među njima. Ali malo poslije te procesije ugledala ga je daleko iza njih gdje žalostan trpi, sav umoran, dok mu je čitavo odijelo prokislo od silne vode.

»Ah! Predragi uzroče svih mojih bolova – zavikala je prema njemu. Što se dogodilo da si toliko zaostao iza te slavne povorke? Željela bih te vidjeti gdje hodaš ispred svih svojih drugova.«

»Majko – odgovorio je sin plačućim glasom. To si ti i tvoje suze koje si lijevala po meni da si tako uprljala i natopila suzama čitavo moje odijelo i tim odgodila moj ulaz u nebesku slavu. Prestani se podavati toj slijepoj i beskorisnoj žalosti. Otvori svoje srce pravim kršćanskim osjećajima. Ako me uistinu ljubiš, pomozi mi i olakšaj mi moje patnje. Prinesi neke oproste za me, izmoli neke molitve, podaj milostinju, pribavi mi blagodati žrtve svete Mise. Time i jedino time pokazat ćeš mi svoju ljubav. Ako tako budeš radila, oslobodit ćeš me tamnice u kojoj jadikujem. Samo na taj način ćeš me dovesti u vječni život za kojim treba više čeznuti nego za zemaljskim životom što si mi ga ti dala.«

Tada je prikaze nestalo. I majka se povratila kući s tom opomenom, i pravim kršćanskim osjećajima, umjesto da je nastavila sa svojom pretjeranom boli. I tako se odsada posvetila svakom dobrom djelu koje bi moglo olakšati stanje duše njezina sina.

Svi uzroci zaboravi, nepažnja i grešni nemir, sve nepravde prema preminulima jesu manjak vjere. Zar ne vidimo da uistinu pravi kršćani, prožeti duhom vjere, najplemenitije se žrtvuju u korist svojih preminulih prijatelja? Silazeći u duhu u čistilišni oganj, i imajući pred očima strogu božansku pravdu, slušajući vapaje preminulih koji mole da im se smilujemo: pravi će kršćanin misliti samo na to kako bi pomogao te jadne duše. Smatraju to svojom svetom dužnošću da prinesu za svoje roditelje sve moguće molitve prema svomu položaju i svojim sredstvima. Sretnih li tih kršćana! Takvi pokazuju svoju vjeru dobrim djelima. Takvi su milosrdni i milosrđe će im se uzvratiti.

Blažena Margareta iz Kortone bila je prije velika grešnica. Ali nakon što se iskreno obratila, oprala je svoj grešni život velikom pokorom i djelima milosrđa. Njezina ljubav prema jadnim dušama u čistilištu nije poznavala granica. Sve je žrtvovala, vrijeme, počinak, ugodnosti, da bi samo mogla isposlovati od Svemogućeg Boga njihovo oslobođenje. Dobro je znala da se pobožnost prema svetim dušama dobro shvaćena odnosi prije svega na roditelje, oca i majku, koji su već bili preminuli. Ni-

kada nije prestala moliti za njih, prinositi mrtvenja, bdjenja i patnje, pričesti i Mise kojima je rado prisustvovala sva sretna. Kao nagradu za njezinu ljubav Bog joj je objavio da je sa svojim molitvama skratila dugi rok patnja što su ih njezini roditelji imali podnijeti u čistilištu i napokon da je postigla njihovo konačno oslobođenje i ulazak u raj.

ČETRDESETPRVO POGLAVLJE

Motivi pravde – molitva za preminule roditelje – sv. Katarina Sijenska i njezin otac Jakov

Sveta Katarina Sijenska ostavila nam je sličan primjer. O tome nam priča njezin životopisac bl. Rajmundo iz Kapue.

»Ova službenica Božja – piše on – gajila je veliki žar za spas duša. Najprije želim spomenuti što je sve učinila za svog oca Jakova, koga smo već jednom spomenuli.

Ovaj uzorni čovjek poznavao je svetost svoje kćeri i pokazivao joj je osobitu nježnost. Upozorio je svakoga u svojoj kući da joj se nitko od njih ne suprotstavi. Naprotiv, da joj pruže potpunu slobodu da izvršuje svoja dobra djela. Tako je između oca i kćeri raslo iz dana u dan sve jače osjećanje i ljubav. Katarina je neprestano molila za spas svog oca, dok je Jakov bio upravo zanesen krepostima svoje kćeri, i tako se nadao da će zadobiti milost pred Bogom.

Jakov se malo pomalo približavao svršetku svoga života, i tako je bio privezan uz krevet teškom bolešću. Videći njegovo stanje, Katarina se dala po svom običaju na molitvu, moleći svog nebeskog Zaručnika da ga ozdravi; tog svog oca koga je tako nježno ljubila. Isus joj je odgovorio da je njezin otac blizu smrti te da mu ne bi bilo ni od kakve koristi da poživi dalje. Katarina je tada pošla do svog oca i našla ga je posve pomirena s mišlju da se preseli s ovoga svijeta. Ona se bez ikakve žalbe zahvalila Bogu iz svega srca.

»Ali njezina sinovska ljubav nije bila zadovoljna. Stala je ponovno moliti da bi isposlovala od Boga, izvora svake milosti, da udijeli njezinu ocu ne samo oproštenje svih njegovih grijeha nego također da u času smrti uđe ravno u nebo, te da ne mora proći kroz čistilišni oganj. Tada je Katarina dobila ovaj odgo-

vor: »Pravda ne može žrtvovati svoja prava. Ta duša mora biti posve čista da uđe u nebesku slavu, u raj.«

»Tvoj je otac – naš joj je Gospodin rekao – provodio uzoran bračni život i učinio je toliko dobra, što je meni bilo veoma drago. Iznad svega njegovo vladanje prema tebi bilo mi je veoma milo. Ali moja pravda zahtijeva da njegova duša mora proći kroz oganj, da bi se očistila od ljaga koje je zadobila na ovome svijetu.«

»Ah, dragi moj Spasitelju – Katarina je odgovorila – kako mogu podnijeti da ga gledam, njega koji me je hranio, koji me je odgojio s tolikom nježnošću, koji mi je bio tako dobar kroz cijeli moj život; kako ga mogu gledati da se muči u tom strašnom čistilišnom ognju? Zaklinjem te, neizmjerna Dobroto, da ne dopustiš da njegova duša ostavi tijelo dok na bilo koji način ne bude potpuno čista, te da ne mora proći kroz čistilišni oganj!

»Divnog li dostojanstva! Bog je popustio pred molitvama i željama svoga stvora!

Snaga je posvema napustila Jakova, ali njegova se duša nije mogla odijeliti od tijela sve dok je trajala »borba« između našega Gospodina, koji je branio svoju pravdu, i Katarine, koja je molila njegovo milosrđe.

Napokon Katarina preuzme riječ: »Ako ne mogu dobiti tu milost za svoga oca, a da prije ne zadovolji Tvojoj pravdi, onda neka ta pravda kazni mene. Ja sam spremna da trpim za svoga oca sve muke koje je Tvoja dobrota spremna da pošalje na mene.«

»Tada je naš Gospodin udovoljio Katarininoj želji: »Prihvaćam tvoju ponudu – rekao joj je zbog tvoje ljubavi prema meni. Oslobađam dušu tvog oca svih muka, ali zato ćeš ti morati trpjeti kroz čitav svoj život sve muke koje su bile njemu namijenjene.«

Katarina je sva radosna zavapila: »Hvala na Tvojoj riječi, Gospodine! Neka se vrši Tvoja volja!«

»Svetica se smjesta uputila prema svomu ocu i našla ga je upravo u smrtnoj borbi. Ispunila ga je radošću i snagom, uvjeravajući ga sa strane Božje o njegovom vječnom spasenju. Nije ga više ostavljala sama sve dok nije ispustio svoj posljednji dah.

Čim se duša njezina oca odijelila od svoga tijela, Katarinu je spopala tako strašna bol koja ju je pratila čitava njezina života i nije joj davala ni najmanje počinka. Ona me je sama – nadodaje bl. Rajmundo – često o tome uvjeravala, a to je svatko

mogao odmah opaziti čim bi je vidio. Ali njezina strpljivost bila je jača od njezine bolesti. Sve ovo što sam ovdje donio sve sam to doznao od same Katarine, kad sam je, duboko dirnut u svom srcu na očigled njezinih muka, zapitao za uzrok njezinih bolova.«

»Ne smijem zaboraviti ni to da je u času kad je njezin otac izdahnuo zavikala sva radosna i s veselim smiješkom: »Budi Hvaljen, Bože moj! Dragi moj oče, kako bih ja rado željela da budem kao ti!«

»Za vrijeme sprovoda, dok su svi plakali, Katarina je bila sva radosna. Tješila je svoju majku i sve ostale kao da ju uopće nije niti najmanje dirnula smrt njezina oca. Uzrok svega toga bilo je to što je vidjela tu dragu dušu gdje se diže sva slavna iz svoga tijela i ulazi bez ikakve zapreke u vječno blaženstvo. Taj ju je pogled svu prožeo svetom utjehom. Upravo čas prije svega toga osjetila je veselje vječne svjetlosti.

»Divimo se samoj mudrosti Božje providnosti. Duša Jakova mogla je zacijelo biti očišćena i na neki drugi način i odmah biti primljena u nebo poput dobrog razbojnika koji je priznao našega Spasitelja na Križu. Ali Bog je htio da se to očišćenje izvrši patnjama Katarine, kao što je to ona i tražila. I to se nije dogodilo da bi je time Gospodin iskušao, nego da poveća njezine zasluge i njezinu krunu u nebu.

»Bilo je posve prikladno da ova sveta djevica, koja je tako žarko ljubila dušu svoga oca, primi neku nagradu za svoju sinovsku ljubav. Zato jer je više ljubila spasenje njegove duše nego svoje tijelo, njezine su tjelesne muke pridonijele i sreći njezine duše. Uvijek je govorila o svojim slatkim i dragim patnjama. A imala je uistinu i pravo, jer su te patnje povećale slatkoću milosti u ovom životu i veselje slave u drugom. Povjerila mi je da je njezin otac Jakov dugo vremena poslije svoje smrti dolazio stalno do nje, da joj se zahvali za sreću koju mu je pribavila. Otkrio joj je mnoge stvari, upozorio ju na đavolske zasjede i otklonio od nje sve opasnosti.

ČETRDESETDRUGO POGLAVLJE

Motivi i pobude u pobožnosti prema svetim dušama – sv. Ivan od Boga – »dajte milostinju za svoju dušu«! – sv. Brigita – bl. Petar Lefèvre

Upravo smo vidjeli kako je sveta i zaslužna pred Bogom ljubav prema svetim dušama. Sveta misao. Ostaje nam sada da pokažemo kako je spasonosna u isto vrijeme i za nas same.

»Ako je uzvišenost te molitve u samoj sebi tako moćna i druge hrabri, onda sve milosti koje odatle dobivamo imaju istu moć i potiču nas još više na takvu krepost.

Te se dobiti sastoje s jedne strane od milosti koje primamo kao nagradu za našu velikodušnost i s druge strane od kršćanskog žara koji prati to dobro djelo i nadahnjuje nas.

»Blaženi milosrdni – kaže naš Spasitelj – jer će milosrđe zadobiti« *(Mt 5,7)*. »Blažen onaj – kaže Duh Sveti – koji razumije nevoljne i siromahe. Gospodin će ga spasiti u zao dan« *(Ps 4)*. »Bog postupa s vama milosrdno kao što ste i vi postupali s preminulima« *(Rut 1,8)*.

Sve su to izrazi koji nam svjedoče u svom najboljem značenju ljubav prema pokojnima. Sve što prinosimo Bogu iz ljubavi prema pokojnima – kaže sv. Ambrozije u svojoj knjizi O dužnostima – prelazi u zaslugu nama samima. I to ćemo sve naći poslije svoje smrti stostruko nagrađeno. Možemo reći da su duh Crkve, osjećaji naučitelja i svetaca izraženi u ovim riječima: ono što činite za preminule to činite na najuzvišeniji način i za sebe same. Razlog je tome taj što će se to djelo milosrđa povratiti vama ustostručeno u dan kada se nađete u nevolji. Ovdje možemo upotrijebiti riječi sv. Ivana od Boga kad je pitao građane grada Granade da mu dadu milostinju iz ljubavi prema samima sebi. Da bi providio za potrebe siromaha koje je primao u svoju bolnicu. Taj bi milosrdni svetac prolazio ulicama Gra-

nade, vičući: »Udijelite milostinju, braćo moja! Udijelite milostinju iz ljubavi prema samima sebi!« Narod se čudio njegovim riječima, budući da su običavali slušati: dajte milostinju za ljubav Božju! Zašto – pitali su sveca – zašto nas pitaš da dademo milostinju za ljubav nas samih?« «Jer – odgovorio im je svetac – to je najbolje sredstvo da otkupite svoje grijehe prema riječima proroka: »Otkupi svoje grijehe milostinjom i svoja bezakonja djelima milosrđa prema siromasima!« *(Dn 4,24)*. Dajući milostinju, radiš u svoju korist, jer time umanjuješ strašne kazne što si ih zaslužio svojim grijesima.

Je li potrebno da išta ovome nadodamo te zaključimo da je sve ovo istinito u pogledu milostinje koju dajemo za duše u čistilištu? Kada pomažemo tim dušama, znači da pomažemo samima sebi i da se spašavamo od onih strašnih ispaštanja kojima inače ne bismo izbjegli. Možemo slobodno vapiti sa sv. Ivanom od Boga: dajte dušama milostinju svojih molitava. Pomozite im iz ljubavi prema samima sebi!

Darežljivost prema preminulima uvijek se vraća natrag. Uzvraća nam sa svim mogućim milostima. Plod svega toga jest zahvalnost svetih duša, kao i našega Gospodina koji smatra da je sve to samom njemu učinjeno, sve ono što činimo za patničke duše.

Sv. Brigita kaže u svojim objavama – i to njezino svjedočanstvo navodi sam Papa Benedikt XII. *(Govor 4.,12)* – da je čula glas iz čistilišnog ognja, koji je rekao ove riječi: »Neka budu blagoslovljeni! Neka budu nagrađeni svi oni koji nam olakšavaju naše patnje.« Zatim u jednoj drugoj prigodi kaže ista svetica: »Gospodine Bože, pokaži svoju svemoć i nagradi stostruko sve one koji nas pomažu svojim molitvama i čine da nas zrake tvog Božanskog svjetla obasjavaju!«

U jednoj drugoj viziji svetica je čula glas nekog anđela, koji je rekao: »Blaženi oni koji na zemlji svojim molitvama i svojim dobrim djelima pomažu siromašne patničke duše!«

Blaženi Petar Lefévre, pripadnik Družbe Isusove, tako dobro poznat po svojoj pobožnosti prema svetim anđelima, gajio je i osobitu pobožnost prema dušama u čistilištu. »Te duše – kaže on – velikodušne su u svojoj ljubavi prema onima koji ih pomažu. Te duše mogu moliti za nas i prikazati Bogu svoje patnje u našu korist. Veoma je uzvišena molitva obratiti se dušama u čistilištu da bi te duše mogle postići za nas od Boga, preko svoga zagovora, pravo poznavanje naših grijeha i savršeno

pokajanje za njih, žar u izvršavanju dobrih djela, nastojanje oko plodonosne pokore, kao i općenito svih kreposti. Bez tih, naime, kreposti čeka nas teška kazna *(Uspomene bl. Petra Lefevra. Vidi Messgr. Srca Isusova, Nov. 1873).*

ČETRDESETTREĆE POGLAVLJE

Koristi od pobožnosti prema svetim dušama – njihova zahvalnost – sv. Margareta iz Kortone – sv. Filip Neri kardinal Boronius i žena na umoru

Da li vam je sada teško shvatiti zahvalnost svetih duša? Ako otkupite nekog zarobljenika iz ropstva s galija, da li će vam taj biti zahvalan za tako jedno dobročinstvo? Kad je car Karlo V. zauzeo grad Tunis, oslobodio je 20.000 kršćanskih robova koji su čamili sve do tog časa u najgorim prilikama. Duboko prožeti zahvalnošću prema svome dobročinitelju, okružili su ga blagosivljajući ga i pjevali mu hvale. Ako vratiš zdravlje nekoj teško bolesnoj osobi, blagostanje nekoj unesrećenoj osobi koja čami u teškom siromaštvu, zar vam te osobe neće iskazati svoju zahvalnost i blagosivljati vas? A te duše u čistilištu, tako svete i tako dobre, zar će se ponašati drukčije prema svojim dobročiniteljima? Te jadne duše čije ropstvo, siromaštvo, patnje i potrebe daleko nadmašuju svako sužanjstvo i nedaće, ili bilo koju bolest na ovoj zemlji? Te su duše prisutne osobito u času smrti da nas brane, da nas prate, da nas povedu u sretne stanove vječnog blaženstva.

Već smo govorili o sv. Margareti iz Kortone i o njezinoj pobožnosti prema svetim dušama. Njezin životopisac donosi da je vidjela u času svoje smrti mnoštvo duša koje je ona oslobodila iz čistilišta gdje je prate u procesiji u raj. Bog je objavio tu milost Margareti iz Kortone preko neke svete osobe u gradu Castellu. Ova službenica Božja, uzdignuta u ekstazi upravo u času kad je Margareta ostavljala ovaj svijet, vidjela je njezinu dušu usred sjajne povorke. Kad se povratila iz ekstaze, ispričala je taj događaj svojim prijateljicama što joj se sve naš Gospodin udostojao otkriti.

Sv Filip Neri, utemeljitelj oratorijanaca, gajio je veoma svetu pobožnost prema svetim dušama u čistilištu. Osjećao je napose osobitu naklonost da moli za one duše koje je vodio u duhovnom životu. Smatrao je to svojom dužnošću prema njima, jer ih je Božanska providnost povjerila na osobiti način njegovoj brizi. Činilo mu se da ih mora slijediti i biti im od pomoći sve dok se njihovo posljednje očišćenje ne izvrši i tada uđu u nebesku slavu. Priznao je da su mu se mnogi od njegove duhovne djece ukazali poslije smrti, bilo da ga zamole za njegove molitve ili da mu se zahvale za sve što je učinio za njih. Izjavio je također da je na taj način primio više od jedne milosti.

Poslije njegove smrti neki otac franjevac, veoma pobožan, molio je u kapeli gdje je bilo pohranjeno tijelo ovoga sveca. Svetac mu se tada ukazao, sav sjajan usred sjajne povorke. Ohrabren tim sjajnim i srdačnim posjetom sveca koji ga je tako milo gledao, usudio se da ga zapita što znači ta sjajna družina blaženih duhova koji su ga pratili. Svetac je odgovorio da su to duše onih koje je on vodio kao duhovnik za vrijeme svog života i koje je on svojim molitvama i dobrim djelima oslobodio čistilišnih muka. Tada je dodao da su te duše došle da ga prate u nebeski Jeruzalem.

»Nema sumnje – kaže pobožni O. Rossignoli – da je na njihovom ulazu u vječnu slavu prva milost koju su tražile te duše od Božjeg milosrđa bila za one koji su im otvorili vrata raja. Te duše neće nikada propustiti da se mole za svoje dobročinitelje kad god ih vide u bilo kojoj životnoj opasnosti. Ako se nađu u bilo kojim opasnostima u pogledu svoga posjeda, bolesti ili kakva nesretnog slučaja bilo koje vrste, te duše će im biti njihovi štićenici. Njihova pažnja će se podvostručiti kada vide da su im duše u opasnosti; moćno će ih braniti da izbjegnu napastima, da se vježbaju u dobrim djelima, da umru smrću pravog kršćanina i napokon da izbjegnu mukama drugog života.«

Kardinal Boronius, čiji je autoritet u povijesti veoma poznat, pripovijeda da je neka osoba koja je bila veoma darežljiva prema svetim dušama bila u strašnoj smrtnoj borbi na samrtnoj postelji. Duh tame joj je predočavao najcrnje strahote i obavio tamom slatko svjetlo Božjeg milosrđa pred njezinim očima i nastojao da je baci u očaj. Kad najednom, nebo se otvori pred njezinim očima i ugleda gdje nebrojeno mnoštvo branitelja hite njoj u pomoć, ohrabrujući je u duši i obećavajući joj konačnu pobjedu. Utješena tim neočekivanim posjetom, zapi-

tala je tko su svi ti njezini branitelji? »Mi smo – odgovorili su – duše koje si ti oslobodila iz čistilišnih muka. Sada smo došle da ti pomognemo. Još koji čas i povest ćemo te u raj.«

Na te utješljive riječi bolesnica je osjetila da su se njezini strahovi promijenili u veoma slatko pouzdanje. Kratko poslije toga mirno je usnula u Gospodinu. Njezino lice bilo je mirno i odavalo veliku radost.

ČETRDESETČETVRTO POGLAVLJE

Blagodati od zahvalnih duša – povratak protjeranog svećenika – otac Mumford i tiskar, William Freyssen

Da dobro shvatimo zahvalnost duša, prije svega moramo imati posve jasnu sliku dobrobiti koju primamo od oslobođenih duša. Moramo, naime, znati: što to znači: ući u nebo?

»Tko bi nas mogao upoznati s veseljem tog blaženog časa? – kaže župnik Louvet.

Predočite si sreću nekog iseljenika koji se nakon dugog vremena vraća svojoj domovini. Za vrijeme užasnog terora u Francuskoj neki siromašni svećenik iz La Vendee bio je osuđen i bačen u vodu. Spasivši se čudom, bio je prisiljen da pobjegne u inozemstvo da spasi život. Kad je mir bio uspostavljen u crkvi u Francuskoj, on se hitno vratio u svoju dragu župu.

Bio je to svečani dan na selu. Svi su župljani pohrlili da vide svoga župnika i oca. U starom zvoniku zvona su svečano zvonila i crkva je bila okićena kao u danima velikih svečanosti. Starac se zaputio sa smiješkom na ustima među svoje župljane. Ali kad su se vrata hrama pred njim otvorila, kad je ugledao pred sobom oltar koji ga je veselio sve tamo od njegove mladosti, njegovo srce je bilo odveć slabo da podnese sve to veselje i uzdrhtalo srce u grudima – puklo je. Drhtavim glasom započeo je TE DEUM, ali u stvari to je bio: NUNC DIMITTIS njegova svećeničkoga života, i pao je mrtav na stepenicama oltara. Izgnanstvo nije imalo jakosti da podnese radosti njegova povratka.«

Ako su takve radosti na povratku iz izgnanstva u svoju zemaljsku domovinu, tko će nam onda predočiti sve one radosti koje ćemo osjetiti na ulasku u nebo, pravu domovinu naših duša! Kako se, onda, možemo čuditi zahvalnosti blaženika

kojima smo pomogli da uđu u svoje vječno blaženstvo, u svoju nebesku domovinu?

O. Jakov Mumford, pripadnik Družbe Isusove, rodio se u Engleskoj godine 1605. i neumorno je radio 40 godina za dobrobit Crkve u toj zemlji kojom je bila zavladala hereza. Sastavio je upravo veličanstveno djelo o čistilištu i dao ga tiskati u Kölnu, u Njemačkoj, u štampariji Williama Freyssena, koji je bio poznat kao dobar katolički publicist. Knjiga se veoma brzo raširila i osvojila mnoge duše, kao i samoga publicista Freyssena. Taj je gospodin izvukao iz toga najveću korist. Evo što on sam kaže o tome O. Mumfordu, godine 1649. *(Ross. Merv. 16)*:

»Dragi Oče, želim vas obavijestiti o čudesnom dvostrukom ozdravljenju svoga sina i svoje žene. Za vrijeme praznika dok je moj ured bio još zatvoren, počeo sam čitati vašu knjigu Milosrđe prema dušama u čistilištu, koju ste mi poslali da je tiskam. Dok sam čitao vaše djelo, dobio sam vijest da je moj mladi sin u dobi od 4 godine pokazivao znakove ozbiljne bolesti. Njegova je bolest brzo uzela maha, i doktor je bio izgubio svaku nadu u njegovo ozdravljenje. Već se sve počelo pripremati za njegov pogreb. Tada sam pomislio da bih ga ipak mogao spasiti ako se obratim dušama u čistilištu i učinim im zavjet.

Pošao sam rano ujutro u crkvu, žarko sam zamolio Boga da mi se smiluje. Učinio sam zavjet, obećavši da ću razdijeliti svećenicima i redovničkim osobama na stotine kopija vaše knjige bez ikakve naplate. Namjera mi je bila da ih podsjetim na što veći mar i zauzimanje u korist trpeće crkve, kao i na dobra djela kojima će najbolje pomoći svetim dušama u čistilištu.

Priznajem da sam bio duboko uvjeren u njihovu pomoć. Kad sam se vratio kući, našao sam svoje dijete da se osjeća puno bolje. Već je pitao da uzme nešto hrane, iako je već nekoliko dana bio nemoćan da uzme kap tekućine. Drugog dana njegovo je ozdravljenje bilo potpuno. Podigao se i izišao van da se prošeta. Jeo je s takvim apetitom kao da uopće nikada nije ni bio bolestan.

Pun zahvalnosti, prva mi je briga bila da ispunim svoj zavjet. Pošao sam u Kolegij Družbe Isusove i zamolio sam oce da uzmu 100 primjeraka knjige o čistilištu i da za sebe zadrže sav dobitak, te da ostatak podijele među druge zajednicu i crkvene osobe koje su im poznate. Nadao sam se da će se tim darom olakšati patnje patničkim dušama, mojim dobročiniteljima.

Tri tjedna kasnije zadesio me je drugi ne manje težak udes. Moja žena na povratku kući najednom se počela strašno tresti, što je prouzrokovalo da je onesviještena pala na zemlju. Izgubila je svaki apetit i dar govora. Upotrijebili smo razne lijekove, ali sve je bilo uzalud. Bolest se pogoršala i svaka nada u njeno ozdravljenje bila je izgubljena. Vidjevši je u tako žalosnom stanju, njezin ispovjednik stao je da me tješi i savjetovao da se predam volji Božjoj. Ali toga časa sam se sjetio kako sam iskusio veliku pomoć dobrih duša u čistilištu. Daleko od svakog očaja, požurio sam se u onu istu crkvu, pao na koljena pred oltarskim Sakramentom i usrdno se molio sa svim žarom svoga srca. »O Bože moj – zavapio sam – Tvoje je milosrđe bez granica! U ime svoje neizmjerne dobrote, ne dopusti da ozdravljenje moga sina bude naplaćeno smrću moje žene.« Zavjetovao sam se tada ponovno da ću razdijeliti još 200 primjeraka vaše knjige, s namjerom da obilatije pomognem patničkim dušama. U isto vrijeme molio sam se dušama koje su bile oslobođene mojim darom da se pridruže dušama koje još pate u čistilištu.

Poslije te molitve vratio sam se kući. Susreo sam se sa slugama koje su se žurile prema meni. Rekli su mi da se moja žena osjeća puno bolje, da ju je strašno drhtanje napustilo i da joj se govor povratio. Požurio sam se do nje i našao sam da je sve to istina što su mi rekli. Ponudio sam joj i nešto hrane, što je uzela s užitkom. Nakon kratkog vremena bila je potpuno zdrava, tako da me je otpratila sve do crkve, da se skupa zahvalimo Bogu na Njegovu milosrđu.

Dragi velečasni, možete se potpuno pouzdati u ovaj moj izvještaj. Molim vas, pomozite mi da se dostojno zahvalim našemu Gospodinu za ovo dvostruko čudo.

Freyssen.

ČETRDESETPETO POGLAVLJE

Blagodati – vremenite milosti – L'abbè Postel i sluga u Parizu

Sljedeći slučaj priča nam Abbè Postel, koji je preveo djelo oca Rossignolija. To se upravo dogodilo u Parizu – kaže nam – oko godine 1827. i uneseno je u knjigu Merveilles du Purgatoire, pod brojem 27.

»Neka siromašna služavka bila je odgojena kao dobra kršćanka u svom rodnom mjestu. Imala je pobožni običaj da svakog mjeseca dade svetu Misu za trpeće duše u čistilištu. Njezini namještenici su je poveli sa sobom u glavni grad, gdje je nastavila s tom pobožnom vježbom koju nikada nije zanemarila. Nadalje, uzela je kao svoje pravilo da prisustvuje božanskoj žrtvi svete Mise te da sjedini svoje molitve s molitvama svećenika; napose za onu dušu koja je pri kraju svojih patnja. To je bila njezina svakodnevna molitvena nakana.

Jednog dana Bog ju je stavio na veliko iskušenje. Bila je dugo vremena bolesna. To joj je zadalo ne samo velike boli nego također i to da je izgubila svoje namještenje i iscrpila sve svoje dohotke. Onog dana kad je morala napustiti bolnicu imala je kod sebe samo 20 centi.

Nakon što je upravila svoju žarku molitvu prema nebu, puna pouzdanja uputila se da traži namještanje. Rekli su joj da bi mogla naći posao kod jedne obitelji na drugom kraju grada. Nastavila je tako svoj put i prolazeći mimo crkve sv. Eustahije ušla je u tu crkvu. Čim je ugledala svećenika na oltaru, sjetila se da je toga mjeseca zaboravila prisustvovati po svom običaju svetoj Misi za preminule. Sjetila se također da je to bio upravo dan na koji je običavala već mnogo godina izvršiti neko dobro djelo. Ali što je sada mogla učiniti? Ako potroši i ovaj zadnji franak što joj je ostao, više ništa neće imati, pa niti da nađe

nešto za jelo. Bila je to jedna neugodna borba između pobožnosti i ljudske razboritosti. Ali je pobožnost pobijedila i dobila taj dan.

»Na koncu – rekla je samoj sebi – dobri Bog dobro zna da ovo činim za Njega. On me neće zaboraviti.« Ušla je u sakristiju i dala milostinju za Misu kojoj je i prisustvovala s uobičajenim žarom.

Kratko vrijeme poslije toga nastavila je svoj put veoma zabrinuta, kao što to možemo i zamisliti. Našla se upravo bez ikakve pomoći. Pomislila je: a što sada da učinim? Još uvijek zaokupljena tim mislima, kad neki mladi čovjek veoma blijeda izgleda, ali dostojanstven, približi se i zapita je: »Da li vi tražite namještenje?

»Da, gospodine!«

»Onda idite u tu ulicu i pod tim brojem, do gospođe N.N. Mislim da ćete joj odgovarati i da ćete biti zadovoljni s njome«. Rekavši to, nestane ga u mnoštvu, a da uopće nije niti čekao da mu se jadna žena zahvali.

Nakon kraćeg vremena našla je ulicu, prepoznala broj kuće. Služavka je upravo taj čas izlazila i nosila neki mali paket ispod ruke. Vikala je posve nezadovoljna i ljutita.

»Je li gospođa unutra?« – zapitala je nadošla žena.

»Jest i nije ovdje« – odgovorila je ljutito služavka. Što je mene briga za nju? Gospođa će vam otvoriti vrata, ako joj se svidi. Zbogom!« Tada je nestala niza stepenice.

Naša siromašna djevojka sva u strahu pozvoni, a neki slatki glas iznutra zamoli je da uđe. Ušla je i ugledala pred sobom stariju gospođu plemenitog izgleda koja ju je ohrabrila da kaže sve što želi.

»Gospođo – rekla je služavka – čula sam jutros da vam je potrebna jedna djevojka. I evo sam došla da vam ponudim svoju službu. Bila sam sigurna da ćete me srdačno primiti.«

»Ali drago moje dijete, to je upravo nešto izvanredno što mi kažete. Upravo sam ovoga časa ostala bez ikoga. Pred samo pola sata otpustila sam svoju drsku služavku. Na čitavome svijetu nema ni jedne duše da nešto zna o tome osim mene i nje same. Tko vas je onda mogao poslati do mene?«

»Gospođo, bio je to neki mladi gospodin s kojim sam se susrela na ulici. Zaustavio me je upravo radi toga. Zahvalna sam Bogu za tu milost, jer sam u velikoj potrebi da nađem neko namještenje. Ostala sam upravo bez ijednoga novčića.«

Ta starija gospođa nije nikako mogla razumjeti tko bi to mogao biti. Nikako da se snađe koja je to osoba bila.

Služavka je međutim podigla svoje oči prema namještaju te male sobe i na zidu ugledala portret. »Čekajte, gospođo – povikala je služavka. – Nemojte se mučiti. To je upravo slika onog mladog čovjeka koji je sa mnom govorio na ulici. On me je upravo poslao do vas.«

Na te riječi gospođa je strašno zavikala i izgledala je kao da je izgubila pamet. Tražila je da joj ta mlada djevojka ponovi svu povijest njezine pobožnosti prema dušama u čistilištu, njezine Mise tog jutra i njezin susret sa strancem. Tada se bacila oko vrata djevojke, zagrlila ju i svu oblila suzama i na kraju rekla: »Od ovoga časa ti mi nećeš biti služavkom nego mojom kćerkom! To je moj sin, moj jedinac sin, koga si na putu susrela! Moj sin koji je pred dvije godine preminuo. Koji ti duguje svoje oslobođenje čistilišnih muka! Koga je Bog poslao da dođeš ovamo. Ne sumnjam u to! Budi dakle blagoslovljena! Molimo neprestano za one koji trpe prije nego će ući u vječno blaženstvo!«

ČETRDESETŠESTO POGLAVLJE

Blagodati – vremenite milosti – žena iz Napulja i tajanstvena poruka

Kao dokaz da duše u čistilištu pokazuju svoju zahvalnost čak i vremenitim milostima, otac Rossignoli donosi slučaj koji se dogodio u Napulju, a sličan je onomu što smo ga upravo gore naveli.

Ako svima nije dano da prinose obilne milostinje poput Jude Makabejca, koji je poslao 12.000 drahma u Jeruzalem da se prinesu žrtve i molitve za preminule, ipak je veoma mali broj onih koji ne mogu dati barem onoliko koliko je dala ona siromašna udovica iz Evanđelja koju je sam naš Spasitelj pohvalio. Ona je dala samo dva novčića, ali je Isus rekao: »Ta dva novčića bila su od veće vrijednosti nego sve blago bogataša, budući da je dala sve što je posjedovala, čitav svoj imetak *(Mk 12, 44)*.

Taj dirljivi primjer slijedila je neka ponizna žena iz Napulja, koja je imala veoma velike teškoće da providi za potrebe svoje obitelji. Svi obiteljski prihodi ovisili su o dnevnoj zaradi njezina muža, koji je svaku večer donosio kući plod svoga rada.

Jao! Jednoga dana taj siromašni otac bio je utamničen zbog duga, i tako je sva odgovornost za obitelj pala na nesretnu majku koja nije imala ništa osim pouzdanja u Boga. Puna vjere, molila je Božansku providnost da je pomogne, a napose da oslobodi njezina muža koji je čamio u tamnici ne zbog kakva zločina nego zato što je bio siromašan.

Tada je pošla do nekog bogatog i plemenitog gospodina, ispričala mu je žalosnu povijest svojih jada. Zamolila ga je sa suzama u očima da je pomogne. Bog je dopustio da je primila veoma neznatnu milostinju, jedan mali novčić koji je bio vrijedan 10 centi. Duboko ožalošćena, ušla je u neku crkvu. Molila je Boga koji se brine za nevoljne da je pomogne u njezinoj bi-

jedi. Nije imala više nikoga komu da se obrati na ovoj zemlji. Sva u suzama i dubokoj molitvi, obratila se bez sumnje po nadahnuće svoga dobroga anđela čuvara svetim dušama da je pomognu. Čula je toliko o njihovim patnjama, kao i o njihovoj zahvalnosti prema svojim osloboditeljima. Puna nade pođe u sakristiju, dade onaj mali novčić i zamoli da se služi Misa za preminule. Dobri svećenik koji se tu našao požurio se da služi Misu na njezinu nakanu, uziđe na oltar dok je jadna žena na koljenima na podnožju oltara sudjelovala u svetoj žrtvi i molila za duše.

Na povratku kući bila je veoma utješena kao da je imala neku sigurnost da je Bog uslišao njezinu molitvu. Prolazeći ulicama Napulja kroz toliko mnoštvo ljudi, neki ugledni stariji gospodin približi joj se, zapita je odakle dolazi i kamo ide? Nesretna žena mu ispriča teški slučaj svoga jada i što je sve učinila novčićem što ga je primila. Taj gospodin, izgleda, bio je duboko dirnut njezinom bijedom, progovori joj par riječi, osokoli je, pruži joj kovertu s nekom porukom i uputi je da to ponese nekom gospodinu što ga je on sam tu označio, i onda se udalji.

Žena se smjesta požurila da to preda dotičnom gospodinu. Čim je taj otvorio kovertu, ostao je sav zapanjen i gotovo da nije izgubio svijest. Vidio je posve jasno rukopis svoga oca, koji je nedavno preminuo.

»Gdje ste dobili to pismo? – poviče gotovo izvan sebe.

»Gospodine – odgovori dobra žena – neki stariji gospodin približio mi se na ulici. Ispričala sam mu svoju bijedu i on mi je tada dao ovu kovertu da vam predam u njegovo ime. Što se tiče njegova izgleda bio je veoma sličan tomu portretu što visi tu iznad vrata.«

Sve više potresen svim tim okolnostima, ponovno je ovaj gospodin uzeo u ruku poruku i pročitao je naglas: »Dragi sine, upravo sam oslobođen iz čistilišta zahvaljujući Misi koju je jutros ova žena dala za mene. Ona ti donosi ovu notu. Ona je u velikoj nevolji, zato ti je preporučujem.«

Čitao je ponovno i ponovno te retke što ih je ispisala ruka njegova oca, njemu tako draga, i koji se sada nalazi među izabranicima. Suze su ga svega oblile niz lice. Obratio se ženi i rekao joj: »Dobra ženo, sa svojom skromnom milostinjom pribavila si vječno blaženstvo onomu koji mi je dao ovaj život. Sa svoje strane obećajem ti da ću ti osigurati vremenitu sreću.

Preuzimam na sebe sve tvoje potrebe i sve potrebe tvoje obitelji..«

Koja radost za ovog gospodina!

Koje veselje za siromašnu ženu! Teško je reći tko je od ovo dvoje bio sretniji. Što je pak najglavnije i najljepše jest poruka ovog slučaja. Ta nas poruka uči da je i najmanje djelo ljubavi prema dušama trpeće Crkve veoma dragocjeno u očima Božjim i privlači na nas čudesa Božjeg milosrđa.

ČETRDESETSEDMO POGLAVLJE

Blagodati – duhovni i vremeniti darovi – Kristofer Sandoval u Louvainu – odvjetnik se odriče svijeta – brat Lacci i doktor Verdiano

Spomenimo još jedan primjer koji je od velike vrijednosti da ga se sjećamo. Veliki papa Klement VIII. vidio je u njemu prst Božji i preporučio je da se oglasi na korist čitave Crkve.

»Mnogi su pisci – kaže otac Rossignoli – pisali o prekrasnoj pomoći što je primio Kristofer Sandoval, nadbiskup Sevilje, od duša u čistilištu.«

Dok je još bio dječakom, običavao je davati dio svoga džeparca-novca kao milostinju u korist svetih duša. Njegova se pobožnost povećala s godinama. Davao bi, naime, u korist svetih duša u čistilištu gotovo sve čime je raspolagao. Pošao je tako daleko da je čak lišavao sebe tisuću malih stvari koje su mu bile od koristi ili potrebne. Kad je bio na naukama na sveučilištu u Louvainu, dogodilo se da su mu neka pisma iz Španjolske zakasnila. Posljedica toga bila je da se našao u takvoj novčanoj oskudici da nije imao odakle da kupi nešto hrane. Tog časa ga je neka siromašna osoba zamolila da joj pruži milostinju za ljubav duša u čistilištu. Naravno da joj je to morao odbiti, što mu se nikada prije nije dogodilo. Žalostan tim svojim postupkom, pošao je u crkvu. »Kad ne mogu – rekao je sam sebi – da joj dadem milostinju za siromašne duše, onda barem mogu da im pružim pomoć svojih molitava.«

Jedva je završio molitvu, kad upravo na izlazu iz crkve susreo se s jednim finim mladim gospodinom, odjevenim poput nekog putnika koji ga je pozdravio s osobitom finoćom. Kristofer je toga časa osjetio u sebi neki vjerski zanos, kao da se nalazi pred nekim duhom u tjelesnom obliku. Ali naskoro se uvjerio o obratnome zbog ljubaznosti tog posjetioca koji mu je stao govo-

riti o markizu od Dania, njegovu ocu, kao i o rodbini i prijateljima. Upravo kao da je neki Španjolac koji je nedavno došao s Poluotoka. Napokon ga je zamolio da ide s njim do hotela gdje bi mogla obojica ručati skupa i slobodnije se razgovarati. Sandoval, koji nije ništa jeo od prijašnjega dana, dragovoljno je prihvatio njegovu ponudu. Tako su sjeli za stol i nastavili razgovarati u najljepšem raspoloženju. Poslije ručka taj je stranac dao Sandovalu svotu novaca, moleći ga da to uzme. Nadodao je također da će mu markiz, njegov otac, vratiti novac kad se povrati u Španjolsku. Tada se pod izlikom da svrši neke važne poslove, povukao, i Kristofer ga više nikada nije vidio. Usprkos svim svojim nastojanjima da dozna tko je bio taj stranac, nikada nije mogao doznati ništa o njemu. Nikada ništa ni u Louvainu ni u Španjolskoj. Nikada nije više mogao doznati ili vidjeti nekog mladog čovjeka koji bi bio njemu sličan. Što se pak tiče novčane svote, tu je bilo upravo onoliko koliko mu je bilo potrebno da podmiri račune, dok mu ne stigne pismo od oca. I što je zanimljivo: taj novac nikada nitko nije tražio natrag od njegove obitelji.

Tako je Sandoval bio uvjeren da je nebo učinilo čudo u njegovu korist i postalo jednu dušu koju je on upravo oslobodio svojim molitvama da ga pomogne. O tome ga je još više uvjerio i sam papa Klement VIII. kad mu je Sandoval ispričao taj slučaj prigodom svog posjeta Rimu da primi pismo – bulu – kojom ga papa imenuje biskupom. Papa, naime, dirnut neobičnim okolnostima tog slučaja, zamolio je novoimenovanoga biskupa da to razglasi i da bude na korist svih vjernika. Smatrao je to nekom osobitom milošću s neba koja pokazuje kako je draga u očima Gospodinovim ljubav prema pokojnicima.

Takva je, eto, zahvalnost svetih duša koje su napustile ovaj svijet i koje nam svjedoče o onim milostima koje su primile dok su još bile u ovom životu.

Nalazimo također u Analima Braće Propovjednika – dominikanaca *(Malvenda an. 1241)*, da je između onih koji su došli da prime habit iz ruku sv. Oca Dominika godine 1221. bio jedan odvjetnik koji je napustio svoju karijeru pod izvanrednim okolnostima. Taj je odvjetnik imao prijatelja, čovjeka veoma pobožna, kojega je ljubazno pomagao za vrijeme njegove bolesti od koje je i umro. To je bilo dovoljno da potakne preminulog prijatelja kako bi mu mogao uzvratiti najboljim dobročin-

stvom. Tako mu je on isposlovao kod Boga obraćenje i poziv u redovnički život.

Po prilici 30 dana poslije svoje smrti preminuli prijatelj se ukaza odvjetniku i zamoli ga za pomoć, jer se još nalazi u čistilišnim mukama.

»Da li strašno trpiš?« – zapitao ga je odvjetnik.

»Jao! – odgovorio mu je pokojnik. Kad bi sva zemlja sa svim svojim gorama i šumama bila u ognju: sve to skupa ne bi moglo prikazati takvu peć kao što je ova u kojoj se ja sada nalazim.«

Sav u strahu, ali pun vjere, odvjetnik pomisli na svoju dušu te zapita prijatelja: »A u kakvom se stanju ja nalazim u Božjim očima?«

»U lošem stanju – odgovorio je preminuli – i u opasnoj profesiji.«

»Što sada treba da činim? Kakav mi savjet možeš dati?«

»Ostavi taj pokvareni svijet u kojem se nalaziš i bavi se samo poslovima svoje duše.«

Odvjetnik je poslušao savjet svoga prijatelja, razdijelio je sva svoja dobra siromasima i zatražio habit sv. Dominika.

A sada poslušajmo kako je neki sveti redovnik Družbe Isusove pokazao svoju zahvalnost nakon svoje smrti svome liječniku koji ga je liječio za vrijeme njegove zadnje bolesti.

Franjo Lacci, brat pomoćnik u Isusovačkom kolegiju u Napulju, umro je, godine 1598. Bio je zaista Božji čovjek, pun ljubavi, strpljivosti, kao i nježne pobožnosti prema Blaženoj Djevici. Neko vrijeme poslije njegove smrti Dr. Verdiano je ušao u crkvu Kolegija da bi prisustvovao Misi prije nego će posjećivati bolesnike. Upravo toga dana slavile su se zadušnice za Kralja Filipa II. koji je preminuo prije 4 mjeseca. Kad je upravo izlazio iz crkve, u času kad je uzimao blagoslovljene vode, neki mu se redovnik približi i zapita ga zašto je mrtvački sanduk, katafalk, postavljen u crkvi i za koga se slavi sveta Misa.

»To je sve za kralja Filipa II« glasio je odgovor. U isto vrijeme Dr. Verdiano se začudio da ga jedan redovnik pita tako nešto, i to njega, jednog stranca. Ne prepoznavši redovnika koji je s njime razgovarao, jer je bilo dosta tamno mjesto, liječnik je zapitao tko je on.

»Ja sam – odgovorio je – brat Lucci, koga si ti liječio u njegovoj zadnjoj bolesti.« Tada ga je liječnik bolje pogledao i pre-

poznao veoma jasno na njemu crte lica brata Laccija. Sav zaprepašten, zapita ga:

»Ali ti si umro od te i te bolesti. Da li sada trpiš u čistilištu? Jesi li došao tražiti naše molitve?«

»Blagoslovljen budi Bog! Nisam više u mukama ni u žalosti. Molitve mi više nisu potrebne. Ja se sada nalazim u rajskom veselju.«

»Kralj Filip, da li je i on već u raju?«

»Da, i on je već u raju, ali dosta niže od mene. Toliko niže koliko je bio više od mene na zemlji. A što se tiče vas, doktore, kome namjeravate danas učiniti svoj prvi posjet?« Verdiano mu je odgovorio da će najprije posjetiti patricija di Maia, koji je opasno bolestan. Lacci ga je upozorio da se čuva velike nesreće koja mu prijeti upravo pred vratima kuće. Stvarno, liječnik je tu našao jedan veliki kamen u takvom položaju da ga se netko samo dotaknuo, kamen bi bio pao i smrtno ranio liječnika.

ČETRDESETOSMO POGLAVLJE

Blagodati – molitve svetih duša za nas – Suarez – sv. Brigita – sv. Katarina iz Bologne – sv. Vianney

Upravo smo govorili o zahvalnosti svetih duša. Ponekad one to očituju, kako smo već vidjeli, na veoma vidljiv način. Ali veoma često to se zbiva na nevidljiv način, naime molitvama. Duše se mole za nas ne samo iza kako su oslobođene od čistilišnih muka i nalaze se s Bogom u nebu nego čak i usred svojih muka, u svom izgnanstvu. Iako ne mogu moliti za se, ipak svojim molitvama postižu velike milosti za nas. To je izričita nauka dvaju uzornih teologa – Bellarmina i Suareza.

»To su svete duše – kaže Suarez – koje su Bogu drage. Ljubav ih potiče da nas ljube. Te duše znaju barem općenito kojim smo sve opasnostima izloženi i kako smo potrebiti Božje pomoći. Zašto se onda te duše ne bi molile za svoje dobročinitelje?

Zašto? Možemo jednostavno odgovoriti da ne znamo. U tom strašnom stanju, usred svojih muka, kako te duše mogu znati tko su ti koji ih pomažu svojim molitvama?

Na tu objekciju možemo odgovoriti da te duše osjećaju u najmanju ruku olakšicu koja im je pružena, kao i pomoć koja im je dana. To je dovoljno – iako možda ne znaju odakle im ta pomoć dolazi – da zazovu blagoslov s neba na svoje dobročinitelje, bilo tko da su oni, ali koji su ipak poznati Bogu.

Da li stvarno te duše ne znaju od koga dobivaju pomoć u svojim patnjama? To njihovo neznanje nitko ne može dokazati, dok imamo čvrstih razloga da vjerujemo da takvo neznanje uopće ne postoji kod duša. Zar će ih njihov anđeo čuvar, koji stalno boravi s njima da im pruži svu moguću utjehu, lišiti tog utješnog znanja? Zar se ta spoznaja ne slaže s naukom o općinstvu svetih? Zar ne bi na taj način veza između nas i svetih duša, te trpeće Crkve, bila mnogo savršenija kad bi to znanje bilo izmjenično, te da duše znaju dosta više o svojim dobročiniteljima?

Mnoge privatne objave jednako potvrđuju tu nauku kao i praksa mnogih svetih osoba. Već smo rekli kako je sveta Brigita u jednoj od svojih ekstaza čula gdje mnoge duše viču glasno: »Gospodine, svemogući Bože, nagradi stostruko te osobe koje nas pomažu svojim molitvama, koje ti prinose svoja dobra djela, s namjerom da bismo mogle uživati svjetlo tvoga Božanstva.«

Čitamo u Životu svete Katarine iz Bologne da je gajila veoma nježnu pobožnost prema svetim dušama u čistilištu; kako je često molila za njih s osobitim žarom; kako je samu sebe njima preporučivala s najvećim pouzdanjem u svojim duševnim potrebama; kako je čak i drugima savjetovala da to isto čine, govoreći im: »Kad želim postići neku osobitu milost od našega nebeskoga Oca, ja se obratim dušama u čistilištu. Molim ih usrdno da prikažu moju molbu Božanskom Veličanstvu u svoje ime. Tada se osjećam uslišana po njihovom zagovoru.«

Jedan sveti svećenik časni Vianney rekao je nekoj crkvenoj osobi koja ga je pitala za savjet: »Ah, kad bismo samo mogli znati kako je velika moć svetih duša u čistilištu kod Srca Božjega, i kad bismo znali sve one milosti koje možemo postići njihovim zagovorom: tada te duše ne bi nikada bile zaboravljene tako mnogo. Moramo moliti za njih tako da te duše mogu moliti i za nas.«

Te posljednje riječi svetoga Vianneya pokazuju pravi način kako se imamo obratiti svetim dušama u čistilištu. Moramo im pomoći da tako zaslužimo njihove molitve i plod njihove zahvalnosti za uzvrat. Moramo mnogo moliti za njih, tako da bi se one mogle mnogo moliti za nas.

Nije ovdje pitanje da ih zazivamo kao što to činimo kad se molimo svecima na nebu. To nije duh Crkve koja se prije svega moli za preminule i pomaže im sa svojim dobrim djelima. Ali nije nipošto protivno duhu Crkve niti kršćanskoj pobožnosti da se pomogne dušama s namjerom da bi te duše pomogle nama svojim molitvama i tako nam isprosile milosti koje su nam potrebne. Upravo je hvalevrijedan i pobožan čin prinijeti Misu za preminule, kad smo potrebiti neke osobite milosti. Ako su njihove molitve tako moćne dok se još nalaze u svojim patnjama, možemo onda lako zaključiti da će njihove molitve biti mnogo moćnije kad zauvijek, potpuno čiste, budu te duše stajale pred prijestoljem Božjim.

ČETRDESETDEVETO POGLAVLJE

Blagodati – zahvalnost božanskog zaručnika svetih duša – časna Arhanđela Panigarola – njezin otac Gothard

Ako su duše tako zahvalne prema svojim dobročiniteljima, tada će naš Gospodin Isus Krist koji ljubi te duše, koji prima sve dobro što činimo za njih kao da smo sve to njemu samom učinili, obilno nagraditi, i to veoma često i u ovom životu, a zauvijek u drugome. On blago gleda na one koji pokazuju milosrđe, a kažnjava one koji zaboravljaju biti milosrdni prema patničkim dušama.

Pogledajmo sada primjer jedne takve kazne. Časna Arhanđela Panigarola, dominikanka i priora u samostanu svete Marte u Milanu, gajila je izvanrednu pobožnost prema dušama u čistilištu. Molila je, i od drugih je tražila da mole, za sve svoje preminule prijateljice, čak i za one koje uopće nije ni poznavala, ali je čula o njihovoj smrti.

Njezin otac Gothard, kojega je nježno ljubila, bio je jedan od onih kršćana u svijetu koji rijetko misle na to da se mole za pokojnike. Taj je čovjek umro. Gotovo neutješena Arhanđela razumjela je da njezin otac više treba njezine molitve nego njezine suze. Odlučila je da ga preporuči Bogu osobitim molitvama, kao i dobrim djelima. Ali, čudnovato, tu odluku nikada nije provela u djelo. Ova djevojčica, tako pobožna i odana svomu ocu, učinila je veoma malo za njegovu dušu. Bog je dopustio da ga je, usprkos svojoj svetoj odluci, neprestano zaboravljala, a u isto vrijeme brinula se za druge duše. Napokon jedan neočekivani događaj objasnio joj je njezinu nanamjernu zaborav i tako je opet pobudio u njoj odanost prema njezinu ocu. Na sam blagdan dušnog dana bila je sama u svojoj sobici isključivo zauzeta pobožnošću i pokorom da pomogne jadne duše. Najednom joj se ukaže njezin anđeo, uzme je za ruku i u duhu povede u čisti-

lište. Među prvim dušama s kojima se susrela prepoznala je dušu svog oca. Jedva što je ugledao svoju kćer, Gothard se uputi prema njoj i ukori je sav žalostan da ga je tako zaboravila u njegovim bolovima, dok je pokazivala toliko milosrđa prema drugima, koje je neprestano pomagala i često oslobađala duše koje su joj bile posve tuđe.

Arhanđela je stajala neko vrijeme posve zbunjena očevim ukorom. A dobro je znala da je to i zaslužila. Ipak, brzo je odgovorila svomu ocu uz potoke svojih suza: »Sve ću učiniti, dragi moj oče, što god tražiš od mene. Neka dragi Bog usliši moje molitve i oslobodi te što prije tih muka.«

Međutim nije mogla da se tako brzo oporavi od tog iznenađenja, ni razumjeti kako je mogla tako zaboraviti svog ljubljenog oca. Kad ju je anđeo poveo natrag, rekao joj je da se taj njezin zaborav dogodio prema odredbi Božanske pravde.

»Bog je dopustio – rekao joj je anđeo – da se to dogodi zbog nemara što ga je tvoj otac pokazivao prema Bogu, prema svojoj duši prema duši svoga bližnjega. Vidjela si kako se muči. To je sve kazna za njegov nemar u službi Bogu, kao i nemar za spasenje duša. Tvoj otac nije bio velik grešnik posve ispravno. Ali je pokazivao malo volje da bude i krepostan čovjek i da se vježba u djelima pobožnosti i milosrđa što Crkva preporuča svojim vjernicima. Eto, to je bio razlog da je Bog dopustio da bude zaboravljen, čak da ga zaboraviš i ti koja bi mu bila inače pružila veliku utjehu i pomoć. Takvu kaznu redovito dodjeljuje Božanska pravda onima koji su bez ljubavi i bez milosrđa prema drugima.

Bog dopušta da se drugi ljudi ponašaju prema njima kao što su se i oni ponašali prema Bogu i prema svojoj braći.«

Nadalje, to je pravilo pravde što ga je naš Spasitelj dao u svom Evanđelju: »Onom mjerom kojom budete drugima mjerili, tom istom mjerom mjerit će se i vama« *(Mt 7,2)*.

PEDESETO POGLAVLJE

Dobrobiti – sam Isus Krist nagrađuje ljubav prema svetim dušama – sveta Katarina Sijenska i Palmerina – sv. Magdalena de Pazzi i njezina majka

Bog je više sklon da nagrađuje nego da kažnjava. Tako, ako kažnjava one koji ne mare za duše tako drage njegovom Božanskom Srcu, On se pokazuje uistinu zahvalnim prema onima koji ga pomažu u osobama Njegovih patničkih zaručnica, tih svetih duša u čistilištu. Za nagradu reći će im jednog dana: »Dođite, blagoslovljeni Oca mojega! Uđite u kraljevstvo koje vam je pripravljeno! Vi ste se pokazali milosrdnima prema svojoj potrebnoj i patničkoj braći. Uistinu kažem vam: što ste učinili jednom od moje najmanje braće, meni ste učinili *(Mt 24,40)*.

Veoma često Isus nagrađuje u ovom životu samilosne i darežljive duše, dajući im mnoge milosti i darove. Sveta Katarina Sijenska obratila je grešnicu Palmerinu svojom plemenitošću i ljubavlju. Palmerina je umrla i došla u čistilište. Sv. Katarina nije mirovala sve dotle dok nije oslobodila tu dušu čistilišnih muka. Kao nagradu naš je Gospodin dozvolio toj duši da se ukaže svetoj Katarini. Radije, sam naš Spasitelj pokazao je tu dušu svojoj službenici kao divan plod njezine ljubavi i dobrote.

Blaženi Rajmundo nam ovako opisuje taj slučaj: »Polovicom 14. stoljeća sv. Katarina je upravo osvojila svoje rodno mjesto svakovrsnim djelima svoga milosrđa. U to vrijeme živjela je u gradu Sijeni neka bolesnica, imenom Palmerina, kojoj je Katarina pokazala silnu svoju dobrotu. Ali ova je pokazala prema svojoj dobročiniteljici najgadniju odvratnost, koja se kasnije pretvorila u neopisivu mržnju. Kad više nije mogla da vidi sveticu ispred sebe i sluša njezin glas, nezahvalna Palmerina,

sva ogorčena prema službenici Božjoj, stala je ocrnjivati njezin dobar glas najgorim optužbama.

Katarina je učinila sve moguće da se izmiri s njom, ali sve je bilo uzalud. Videći tada da će sa svojom dobrotom, poniznošću i dobrim djelima još više raspaliti nesretnu ženu na još veći bijes, obratila se Gospodinu i zamolila ga da se udostoji obratiti njezino otvrdnulo srce. Bog je uslišao Katarininu molitvu i ošinuo je Palmerinu tako da se na smrt razboljela. Ali ni ova kazna nije bila dovoljna da dirne njezino srce i da se obrati. Kao nagradu za svu svoju plemenitost i njegu koju je svetica tako srdačno pokazivala prema bolesnici, ta nesretna žena obasula je Katarinu pogrdama i odbila je ispred svojih očiju.

Međutim njezin se život približavao kraju, i svećenik je došao da joj podijeli posljednje sakramente. Bolesnica nije bila u stanju da ih primi zbog mržnje koju je još uvijek pohranjivala u svom srcu i nije se htjela pomiriti. Katarina, čuvši to i vidjevši da ta nesretna žena stoji već s jednom nogom u paklu, bila je sva u suzama i neutješena. Puna tri dana i tri noći nije prestala moliti Boga za njezino obraćenje, dodavši još i postove svojim molitvama.

»Što! Gospodine – zavapila je Katarina. Ti ćeš dozvoliti da ova duša propadne radi mene?! Zaklinjem Te, obrati je uz bilo kakvu cijenu i spasi je! Kazni mene radi njezinih grijeha što ih je zbog moje prisutnosti počinila. Kazni mene, a ne nju! Gospodine, nemoj mi odbiti ovu milost koju tražim od tebe! Neću Te napustiti sve dok to ne dobijem od Tebe! U ime Tvoje dobrote i milosrđa, zaklinjem Te svemilosni Spasitelju, da duša ove moje sestre ne ostavi tijelo sve dok je tvoja milost ne preporodi!«

Njezina je molitva – nadodaje živtopisac – bila tako moćna da je zaustavila smrt bolesne žene. Njezina je smrtna borba trajala tri dana i tri noći tako da su se sve bolničarke tomu čudile. Katarina je čitavo to vrijeme neprestano molila, i njezina je molitva završila – pobjedom! Sam Bog nije se mogao više opirati i učinio je djelo milosrđa: zraka nebeske svjetlosti prodrla je sve do srca umiruće žene, otkrila joj grozotu njezina grijeha i potakla je na pokajanje. Svetica, kojoj je sam Gospodin to objavio, požurila se do kreveta umiruće. Čim ju je bolesnica ugledala, pokazala joj je lice najbolje prijateljice, puna poštovanja. Optužujući samu sebe radi svoga grijeha, primila je s

osobitom pobožnošću posljednje sakramente i preminula pomirena s Bogom

Usprkos iskrenosti njezina obraćenja, netko bi mogao u strahu pomisliti da će ova jadna grešnica, koja je jedva izbjegla paklu, biti dugo osuđena na čistilišne muke. Ali plemenita Katarina učinila je sve moguće da bi Palmerina što je moguće prije ugledala rajsku slavu.

Tako velika ljubav nije mogla ostati bez nagrade. »Naš je Gospodin – piše bl. Rajmundo – pokazao svojoj zaručnici Katarini tu dušu koju su njezine molitve spasile. Duša Palmerine bila je tako sjajna – sama Katarina mi je to kasnije rekla – da nije mogla naći riječi da opiše njezinu ljepotu. Još nije bila došla do slave gledanja Boga koju blaženici u nebu uživaju, ali je imala sjajnost koju joj je dao Stvoritelj i milost krštenja. Naš je Gospodin rekao Katarini:

»Gledaj, kćeri moja! Ovo je ona izgubljena duša koju si ti našla. Zar ti ne izgleda sada kao najljepša i najdragocjenija? Tko ne bi bio spreman da podnese svaku vrstu patnje samo da spasi jedno takvo stvorenje? Stvorenje tako savršeno, i da je uvede u vječnu slavu? Ako sam Ja, koji sam vrhovna ljepota od koga proizlaze sve ostale ljepote svijeta, bio tako općaran ljepotom dušâ da sam sišao na zemlju i prolio svoju krv samo da ih spasim, s koliko većom ljubavlju vi morate raditi jedan za drugoga da jedno tako divno stvorenje ne propadne?! Razlog da sam ti pokazao ovu dušu jest da ti budeš što je moguće marljivija u radu oko spasenja duša.«

Sv. Magdalena de Pazzi, puna ljubavi prema preminulima, iscrpla je sve moguće izvore kršćanske ljubavi za ispokoj duše svoje majke. Dvije sedmice nakon njezine smrti da utješi svoju zaručnicu naš gospodin pokazao joj je dušu njezine drage majke. Magdalena ju je vidjela u raju, svu obasjanu sjajnim svjetlom i okruženu svecima, koji su se okupili oko nje. Čula je gdje joj ta blažena duša daje tri opomene koje su se duboko usjekle u njezinu pamet:

»Pobrini se, draga kćeri, da se pokažeš u životu što poniznijom. Opslužuj redovničku poslušnost i izvršuj mudro sva pravila.« Čim je to rekla, Magdalena je vidjela blaženu majku kako se udaljuje. Tako je ostala prepuna svete utjehe. *(Cepari, život sv. Magdalene de Pazzi).*

PEDESETPRVO POGLAVLJE

Blagodati – nagrađena ljubav prema pokojnima – sv. Toma Akvinski, njegova sestra i brat Romano – nadsvećenik Ponzoni i don Alfonzo Sanchez – Bl. Margareta Marija i majka Greffier

Anđeoski naučitelj sv. Toma Akvinski bio je također veoma pobožan prema patničkim dušama, koje su mu se ukazale više puta. O tome nas uvjerava baš on sam.

On je prinosio molitve i žrtve Bogu, osobito za duše preminulih koje je poznavao, ili koje su bile povezane s njim rodbinskom vezom.

Dok je služio kao profesor na sveučilištu u Parizu, izgubio je svoju sestru koja je preminula u Kapui, u samostanu sv. Marije, kojim je upravljala u to vrijeme kao opatica. Čim je Toma čuo o njezinoj smrti, preporučio je s osobitim žarom dušu svoje sestre Bogu. Nekoliko dana kasnije sestra mu se ukazala, zaklinjući ga da joj se smiluje i da podvostruči svoje molitve i dobra djela, jer strašno trpi u ognju na drugome svijetu. Toma je tada požurio što je bolje mogao da bi za nju prikazao što veću zadovoljštinu. Također je zamolio i svoje prijatelje da se mole za nju. Na taj je način isposlovao oslobođenje svoje sestre, koja je sama došla da mu javi tu radosnu vijest.

Poslije nekog vremena, dok je po nalogu svojih starješina boravio u Rimu, ponovno mu se ukazala sestra u svoj svojoj slavi i trijumfalnom veselju. Rekla mu je da su njegove molitve uslišane i da je oslobođena od muka te da sada ide uživati vječni pokoj u krilu Božjem.

Poznavajući veoma dobro nadnaravne veze s dušama, svetac se nije bojao da zapita dušu svoje sestre što se dogodilo s njegovom braćom Arnoldom i Landolfom, koji su već davno bili pokojni.

Arnold je u nebu – odgovorila mu je sestra – gdje uživa veliki stupanj slave, jer je hrabro branio Crkvu i Vrhovnog Prvosvećenika od napadaja cara Fridrika. Što se pak tiče Landolfa, on je još u čistilištu, gdje se mnogo muči i potrebit je na osobit način molitava.

Što se pak tebe tiče, dragi moj brate – nadodala je duša – očekuje te veličanstveno mjesto u raju za sve ono što si učinio za Crkvu. Požuri se i stavi sada zadnju točku na sav svoj rad što si ga poduzeo. I ti ćeš nam se brzo pridružiti.«

Povijest je potvrdila da je zaista Toma živio samo kratko vrijeme poslije toga događaja. Jednom drugom zgodom, moleći se u crkvi sv. Dominika u Napulju, Toma je vidio gdje mu se približava brat Romano koji ga je naslijedio u Parizu na katedri teologije. Svetac je mislio da Romano upravo dolazi iz Pariza – nije naime još znao da je njegov brat bio već mrtav. Zato je odmah ustao i pošao prema njemu da ga pozdravi. Zapitao ga je za njegovo zdravlje i uzrok njegova putovanja.

»Ja nisam više među živima na zemlji – rekao mu je njegov brat, redovnik, sa smiješkom. Po milosrđu Božjem već uživam veselje vječnog blaženstva. Došao sam na zapovijed Božju da te ohrabrim u tvojem radu.«

»A ja, jesam li ja u stanju milosti?« – zapitao ga je odmah Toma.

»Da, dragi brate, Tvoj se rad veoma sviđa Bogu.«

»Jesi li ti bio u čistilišnim mukama?«

»Da, ali samo 14 dana, zbog nekih malih nevjernosti za koje nisam dostatno zadovoljio na zemlji.«

Toma, koji je stalno bio zaokupljen teološkim pitanjima, okoristio se tom prilikom da produbi što više otajstvo blaženog gledanja. Ali dobio je samo ovaj odgovor, i to iz psalma 47: »Što smo čuli, sad vidimo grad Boga našega«.

Čim je Toma izgovorio te riječi, viđenja je nestalo, ostavivši anđeoskog naučitelja svega obuzeta željom Vječnog Dobra.

U 16. stoljeću dogodilo se nešto slično, a možda i još veličanstvenije od toga. U to doba živio je u Aroni nadsvećenik, veliki ljubitelj duša, časni Gracije Ponzoni, veoma bliski prijatelj sv. Karla Boromejskoga. Čitavo vrijeme svoga života taj se sveti čovjek brinuo za patničke duše. Za vrijeme kuge, koja je pokosila velik broj života u milanskoj biskupiji, Ponzoni nije bio zadovoljan samo time da dijeli sakramente žrtvama kuge. Zato se nije ustručavao da bude i grobarom te pokapa mrtvace.

Nitko nije pokazivao dovoljno snage da se prihvati tog strašnog posla. S velikom ljubavlju i marom jednoga apostola pružao je pomoć unesrećenima u Aroni u njihovim posljednjim časovima. Pokapao ih je na groblju u blizini crkve sv. Marije.

Jednoga dana upravo poslije Večernje molitve, dok je prolazio s don Alfonsom Sanchezom, upraviteljem Arone, naglo se zaustavi pogođen nekim izvanrednim viđenjem. Bojeći se da možda nije neka obmana, okrene se prema Sanchezu i reče mu:

»Gospodine, vidite li neki prizor koji se upravo odvija pred mojim očima?«

»Da« – odgovori upravitelj, koji je upravo promatrao isto viđenje. »Vidim, naime procesiju preminulih koji su se uputili prema crkvi. Otvoreno ti kažem da sve dok nisi o tome progovorio, nisam to mogao vjerovati svojim očima.«

Tako osvjedočen o stvarnosti tog viđenja, nadsvećenik je nadodao:

»Možda su to žrtve nedavne bolesti kuge koje nas žele upozoriti da su im potrebne naše molitve.« Odmah je naredio da zvone zvona i pozvao je župljane da dođu sljedećeg jutra i obave svečane zadušnice za preminule *(Život bl. Ponzonija, f. Ross. Merv. 75)*.

Ovdje imamo dvije osobe koje je zdrav razum očuvao od bilo kakve obmane. Obojica su u isto vrijeme opazili i gledali istu sliku i oklijevali da povjeruju svojim vlastitim očima, dok nisu bili uvjereni da oči obojice gledaju isti prizor. Tu nema ni traga nekoj halucinaciji, tako da svaki čovjek zdrava razuma mora priznati da je to bio nadnaravni slučaj, što nam i sami očevici svjedoče.

Ne možemo posumnjati ni u ta gore spomenuta prikazanja o kojima nam svjedoči sam sv. Toma Akvinski.

Moramo doduše biti veoma oprezni i ne odbiti tako lako druge dokaze slične naravi kad nas o tome uvjeravanju osobe priznate svetosti i zaista vrijedne našega povjerenja. Bez sumnje, moramo biti veoma razboriti; mislim, naime, na onu kršćansku razboritost koja nema ništa zajedničkoga s praznovjerjem i ohološću umišljenih glava koje smo već spomenuli na drugom mjestu. Sam je Isus upozorio svoje apostole riječima: ne budi nevjeran, nego vjeran *(Iv 20, 27)*.

Monsignor Languet, biskup u Soissonsu, govori isto tako o nekom slučaju u životu sv. Margarete Marije Alacque.

Gospođa Billet, žena doktora koji je bio liječnik samostana u kojem je živjela bl. sestra, preminula je. Duša se pokojnice ukazala službenici Božjoj i zamolila je za njezine molitve. Također je zamolila da upozori njezina muža, liječnika u pogledu dviju potajnih afera, koje dovode u opasnost njegovo vječno spasenje. Sveta je sestra sve to ispričala svojoj starješici, majci Greffier. Starješica je ismijala to njezino viđenje, kao i samu osobu koja joj je sve to povjerila. Tada je zabranila Margareti da nikome o tome išta reče.

Ponizna se redovnica pokorila sa svom jednostavnošću. S istom takvom jednostavnošću sestra je ispričala i drugu poruku, koju je primila nekoliko dana kasnije od iste duše. Ali je starješica primila i tu drugu poruku s prezirom.

Sljedeće noći starješica je bila veoma uznemirena nekom strašnom bukom i nemirom u svojoj sobi, tako da je mislila da će od straha umrijeti. Odmah je pozvala sestre i kad je prva pomoć došla, starješica je već bila bez svijesti. Kad se oporavila, ukorila je samu sebe zbog nevjere. Odmah su bez ikakva oklijevanja upozorili i liječnika u pogledu poruke koju je sestra Margareta primila. Liječnik je shvatio da je to bila opomena od samoga Boga, i time se okoristio.

Što se pak tiče majke Greffier, to ju je iskustvo poučilo da nije razborito ići s time tako daleko, pogotovo kad se tiče slave Božje i dobra našega bližnjega. Iako je nepovjerenje u sve i svašta najmudrija praksa.

PEDESET DRUGO POGLAVLJE

Blagodati – spasonosne misli – zadovoljiti radije u ovome životu nego u drugomu – sv. Augustin i sv. Ljudevit Bertrand – brat Lovro – otac Mihajlo De La Fontaine

Osim koristi o kojima smo već govorili, ljubav prema preminulima veoma je spasonosna onima koji ih vrše. Ta ih ljubav potiče da budu gorljiviji u službi prema Bogu. Također ih nadahnjuje najsvetijim mislima. Misliti o dušama u čistilištu znači misliti o patnjama u drugome životu. Znači dozivati u pamet da moramo zadovoljiti za svaki svoj grijeh, bilo to ovdje ili na drugom svijetu.

Pitamo sada: tko ne može razumjeti da je puno bolje zadovoljiti za grijehe ovdje zbog toga što su buduće kazne upravo strahovite? Ta opomena izgleda dolazi iz samoga čistilišta, jer opetuje iste riječi koje čitamo u knjizi Nasljeduj Krista:

»Bolje je da se očistimo od grijeha i da se oslobodimo od svojih mana sada nego da ih čistimo gore na drugome svijetu« *(Naslj. Krista I,24)*.

Mislimo također i na onu drugu opomenu koju čitamo u jednom poglavlju iste knjige: »Tamo, u čistilištu, jedan sat patnje bit će teži nego ovdje sto godina najstrašnije pokore.«

Tako prožeti tim spasonosnim strahom rado podnosimo patnje sadašnjosti života. Na taj način možemo reći skupa sa sv. Augustinom i sv. Ljudevitom Bertrandom: Gospodine, ovdje pali, ovdje sijeci, ovdje ne praštaj samo da me poštediš u drugome.«

Nadahnut ovim mislima, kršćanin gleda na patnje ovoga života, a napose na patnje teških bolesti, kao čistilište na ovom svijetu koje će ga osloboditi čistilišta na drugomu.

6. siječnja godine 1676. umro je u Lisabonu u dobi od 69 godina sluga Božji Gašpar Lourenco, brat pomoćnik Družbe

Isusove. Bio je vratar u kući zavjetovane braće tog Instituta. Sav je bio prožet ljubavlju prema siromasima i prema dušama u čistilištu. Uopće nije štedio sama sebe u službi bijednika. Bio je izvanredno domišljat, poučavajući ih da blagosivljaju Boga za svoju bijedu čime su mogli tako lako »kupiti« za sebe čitavo nebo. On sam bio je duboko proniknut patnjama koje je podnosio za našega Gospodina. Upravo prekomjerno je mučio svoje tijelo te bi nadodao još i druge strogosti na vigilije dana kad bi imao primiti svetu pričest. U dobi od 79 godina nikada nije odgađao crkveni post ni nemrs. Također nije bilo dana da se nije bičevao barem dva puta dnevno. Čak u svojoj zadnjoj bolesti brat bolničar je izjavio da ga ni nadolazak smrti nije mogao skloniti da svuče sa sebe košulju od same kostrijeti. Tako je bila silna njegova želja da umre na križu. Strahovite patnje koje je podnosio u svojoj smrtnoj borbi mogle su mu uistinu zamijeniti najstrože pokore. Kad su ga pitali da li puno trpi, odgovorio bi s veselim pogledom: »Podnosim svoje čistilište prije nego pođem u nebo.«

Brat Lourenco je rođen na blagdan Bogojavljenja. Naš mu je Gospodin objavio da će taj krasni blagdan biti također dan njegove smrti. Kad je bolničar posjetio rano ujutro, zapitao ga je s nekim sumnjivim smiješkom na licu: »Brate, je li ovo dan kada očekuješ poći da uživaš gledanja Boga?«

»Da – odgovorio je – i to čim primim po posljednji put presveto tijelo svoga Spasitelja.« Stvarno, primio je svetu pričest i izdahnuo bez ikakve muke i smrtne borbe.

Imamo, dakle, potpuni razlog da vjerujemo kako je Lourenco govorio s nadnaravnom spoznajom istine, kad je rekao: »Podnosim sada svoje čistilište prije nego uđem u nebo.«

Jedan drugi sluga Božji primio je isto tako uvjerenje od same Blažene Djevice – da će njegove ovozemne patnje nadomjestiti one u čistilištu. Govorimo o ocu Mihajlu de la Fontaine koji je je usnuo u Gospodinu 11. veljače godine 1606. u Valenciji, u Španjolskoj. Ovo je bio jedan od prvih misionara koji su radili za spasenje duša u Peruu. Najveća njegova briga bila je da poučava obraćenike i da im predoči strahotu grijeha. Zatim da im udahne pobožnost prema Majci Božjoj govoreći im o krepostima ove divne Djevice. I napokon, učeći ih da mole ružarij u njezinu čast.

Marija, pak, sa svoje strane nikada nije odbila da mu se pokaže majkom. Jednoga dana, potpuno iscrpljen od rada,

legne na zemlju i nije imao snage da se sam digne. Tada ga je posjetila ona koju Crkva s pravom naziva: Utješiteljicom žalosnih. Ohrabrila ga je, rekavši mu:

»Ohrabri se, sine moj! Namijeni taj svoj umor za patnje u čistilištu za sama sebe. Sada strpljivo podnesi svoje patnje i tada će tvoja duša, ostavljajući ovaj svijet, ući sretna u nebeske dvore.«

Ovo je viđenje bilo za oca De la Fontainea za vrijeme njegova života, a napose u času njegove smrti, obilan izvor utjehe. U zahvalu za ovu milost svakog je tjedna vršio neku osobitu pokoru. U času njegove smrti neki je redovnik velikih kreposti vidio njegovu dušu kako se diže prema nebu u društvu Bl. Dj. Marije, prvaka apostola sv. Ivana Ev., i sv. Ignacija, utemeljitelja Družbe Isusove.

PEDESETTREĆE POGLAVLJE

Blagodati – spasonosna uputa – Bl. Marija od Anđela – sv. Petar Klaver i bolesni crnac – crnac i Ružarij

Osim svetih misli koje nam donosi pobožnost prema svetim dušama, u isto vrijeme rastemo također i u duhovnom napretku.

U životu Bl. Marije od Anđela, karmelićanke, doznajemo kako su iznad svakog očekivanja duše često dolazile do nje iz čistilišta i molile je za njezinu pomoć, a kasnije bi joj se zahvaljivale za svoje oslobođenje. Često bi razgovarale sa sestrom, dajući joj korisne savjete za nju samu, kao i za ostale sestre. Te su duše također otkrivale mnoge stvari iz drugoga svijeta.

»U srijedu, u osmini Marijina Uznesenja – piše ona – za vrijeme Večernje molitve ukazala mi se neka od naših sestara. Bila je obučena u bijele haljine, okružena slavom i sjajem i tako lijepa da uopće ne nalazim ovdje na zemlji ništa što bi se moglo usporediti s njezinom ljepotom. Bojeći se ipak da to ne bude neka đavolska varka, oboružala sam se znakom svetoga križa, ali duša se, smijući poslije toga udaljila. Molila sam Gospodina da ne dozvoli da me đavao iskušava. Drugu noć sestra se ponovno ukazala, oslovila me mojim imenom i rekla mi: »Dolazim od strane samoga Boga da ti javim da se nalazim u veselju vječnoga blaženstva. Molim te, reci majci priori da Bog ne običava da joj objavi njezinu sudbinu koja je čeka. Reci joj također da se pouzda u sv. Josipa i u duše u čistilištu.« To rekavši, nestane je.

Duše su iz čistilišta pomagale i sv. Petra Klavera, apostola crnaca, u Kartageni, u Kolumbiji, u njegovom apostolatu. Nije mogao tako lako zaboraviti duše svojih dragih crnaca poslije njihove smrti. Namjenjivao je za njih svoje pokore, molitve, svoje Mise i oproste što je moguće više, kaže otac Fleurijan, njegov životopisac. Tako se dogodilo da su te bijedne duše u čistilišnim mukama, sigurne u njegov moćni zagovor pred Gospodinom, dolazile do njegá i molile za pomoć njegovih molitava.

»Pedantnost i nevjera našega vremena – kaže taj isti pisac – neće nas spriječiti da nadodamo još nekoliko sličnih primjera. Možda takvi slučajevi mogu poslužiti slobodnim zidarima u njihovom dobroćudnom bockanju. Ali zar nije dovoljno za nas što znademo da je jedan te isti Bog tvorac i uzrok tih događaja? Još više, ti su slučajevi tako dobro dokazani da bi mogli poslužiti za povijest i kršćanskim čitateljima.

Neki bolesni crnac, koga je svetac uzeo k sebi i postavio ga u svoj krevet, čuo je preko noći neki šum kao da netko duboko diše. Tada sav prestrašen skoči s kreveta, te pohiti do oca Klavera koji je upravo klečeći molio.

»Ah, oče – poviče crnac – što je to? Koja je to strašna buka koja me je prestrašila i ne da mi spavati?«

»Vrati se, sine moj – odgovori mu sveti čovjek. Idi, sinko, i spavaj bez straha.«

Tada, nakon što ga je otpremio u krevet, otvori vrata obližnje sobe, izgovori nekoliko riječi i najednom svaka buka prestane.

Jednom je neka druga oveća skupina crnaca popravljala kuću nedaleko grada. Jedan od njih pođe ubrati drva na susjednom brežuljku. Dok se približavao šumi, čuo je gdje ga netko po imenu zove s vrha jednog drveta. Podigne oči u pravcu glasa i kad nikoga nije mogao vidjeti, pobjegne natrag do svojih drugova. Ali u jednom uskom klancu zaustavi ga neki strašni prizor, obasu ga hicima, lupajući po njemu bičem od komadića crveno-užarenog željeza. Tada mu neki glas progovori: Zašto ne nosiš sa sobom svoju krunicu? Ubuduće je uvjek nosi sa sobom i moli je za duše u čistilištu. Poslije toga prikaza ga je zamolila da zatraži od služavke 3 zlatnika koji njemu pripadaju. On ih je odredio za oca Klavera da služi Mise na njegovu nakanu. Čim je to rekao, prikaze je nestalo.

U međuvremenu lupanje udarcima i vika crnca došla je do ušiju njegovih drugova, koji su smjesta požurili do njega. Našli su ga više mrtva nego živa, čitavog u ranama koje je zadobio od udaraca. Nije imao snage da im kaže ni jedne riječi. Ponijeli su ga kući i tu je služavka priznala da su zlatnici još kod nje, a zapravo su pripadali crncu koji je nedavno umro. Otac Klaver bio je o svemu tome odmah obaviješten, te je služio Mise. Dao je krunicu crncu koji ju je od sada stalno nosio sa sobom i nikada nije propustio da je izmoli svaki dan.

PEDESETČETVRTO POGLAVLJE

Dobrobiti – spasonosne upute – sv. Magdalena de Pazzi i sv. Benedikta – o. Pavao Hoffeé – časni otac de la Colombière – otac Ljudevit Corbinelli

Sv. Magdalena de Pazzi primila je upravo kod prikazanja jedne preminule duše izvanrednu pouku u pogledu redovničkih kreposti. Ona je živjela u samostanju skupa s nekom sestrom po imenu Marija – Benedikta, koja se odlikovala pobožnošću, poslušnošću i ostalim redovničkim krepostima koje su pravi ures svetih duša. Tako je bila ponizna – kaže O. Cepari – i tako je sebe prezirala da bi bila pošla odveć daleko da nije s njome njezina starješica upravljala. Mogla je završiti kao osoba koja nema ni razboritosti ni svog vlastitog prosuđivanja. Jednom je izjavila da ne može nikako svladati svoju zavist prema sv. Aleksiju, koji je živio veoma povučenim životom, pun prezira prema ovom svijetu. Bila je tako spremna na posluh da bi kao malo dijete odmah skočila na mig svojih starješica. Ove su morale biti veoma oprezne u svojim naredbama prema njoj. Inače, ona bi pošla tako daleko, čak i preko same naredbe. Zaista je tako savršeno vladala svojim nagnućima, kao i svojim apetitom, da je bilo veoma teško zamisliti neku drugu osobu savršeniju u odricanju.

Ta dobra sestra naglo je preminula, poslije kratke bolesti od nekoliko sati. Dan poslije njezine smrti, u subotu, za vrijeme svete Mise, dok su sestre pjevale Sanctus, Magdalena je pala u ekstazu. U tom stanju Bog joj je pokazao dušu preminule sestre u tjelesnom obliku u nebeskoj slavi. Bila je ukrašena zlatnom zvijezdom što ju je primila kao nagradu za svoju šarku ljubav. Svi njezini prsti bili su urešeni skupocijenim prstenima na račun njezine vjernosti u svim pravilima, kao i brige da posveti sve svoje, pa i one najmanje radove. Uvijek joj je bila draga

poslušnost i patnje za Isusa Krista. Stvarno, nadvisila je sada u slavi veliko mnoštvo djevica. Promatrala je svoga Zaručnika Isusa s osobitom radošću i nadasve je ljubila poniznost. Prema riječima našega Spasitelja: »Onaj koji se ponizi bit će uzvišen«: to je, eto, bila prekrasna lekcija koju je primila u zaslugu za svoju ljubav prema preminulima.

Misao, dakle, na čistilište potiče nas da zdušno radimo i da izbjegavamo i najmanje pogreške, s namjerom da izbjegnemo strašnim mukama u drugom životu.

Otac Pavao Hofféе koji je sveto preminuo u Ingolstadtu godine 1608, imao je stalno na umu tu misao, što je bilo od velike koristi za njega, kao i za druge. Nikada nije prestao voditi računa o čistilištu, niti je prestao pomagati jadne duše koje su ga često posjećivale i molile za njegove molitve i dobra djela.

Dok je bio starješina svoje braće u samostanu, često ih je opominjao da rade oko svoga posvećenja, da bi na taj način bili mnogo spremniji da i druge posvećuju i da nikada ne propuste ni najmanje pravilo svoga Reda. Tada bi znao nadodati u svoj svojoj poniznosti: »....inače bojim se da biste poslije smrti mogli doći poput ostalih duša i moliti me za molitve, kako bih vas oslobodio od čistilišnih muka.«

U svojim posljdnjim časovima bio je veoma zaokupljen u razgovoru s našim Gospodinom, njegovom Blaženom Majkom i svecima. Također je imao i veoma dirljiv posjet jedne neobično svete duše koja je 2-3 dana prije njega pošla u nebo. I sada ga je pozivala da ide i uživa vječnu Božju ljubav *(Menologija Družbe Isusove Dec. 17)*.

Kad kažemo da nas pomisao na čistilište potiče da se poslužimo svim mogućim sredstvima kako da izbjegnemo čistilišnim mukama, onda je to očit znak da se ipak bojimo da ćemo jednog dana prispjeti tamo.

A sada promotrimo: na čemu se zasniva taj strah? Ako samo malo razmišljamo o svetosti koja se zahtijeva da uđemo u nebo i slabosti naše ljudske naravi koja je izvor tolikih mana, onda ćemo lako razumjeti da taj strah itekako ima čvrstu podlogu. Osim toga, zar primjeri gore navedeni ne pokazuju dovoljno da često i najsvetije duše moraju ispaštati u drugom životu?

Časni otac Klaudije de la Colombière umro je na glasu svetosti u Paray 15. veljače 1682. godine, kao što mu je blažena Margareta Marija to i prorekla. Čim je ispustio svoju svetu dušu, neka pobožna djevojčica potrčala je do sv. Margarete da

joj objavi njegovu smrt. Sveta je redovnica bez ikakva znaka uznemireno ili očajnih tužaljki, jednostavno rekla djevojčici:

»Idi brzo i moli se Bogu za njega. Pobrini se da se posvuda prinesu molitve za ispokoj njegove duše.«

Ovaj je sveti otac preminuo u 5 sati ujutro. Tog istog dana svetica je napisala djevojčici ovih nekoliko riječi: »Nemoj se žalostiti! Zovi ga! Ne boj se ničega! Moćniji je sada da nam dođe u pomoć nego ikada prije.«

Te nam riječi pomažu da shvatimo kako joj je sama nadnaravna milost objavila smrt tog svetog čovjeka, kao i stanje njegove duše na drugom svijetu.

Mirnoća i nepomućenost sestre Margarete u času smrti svoga duhovnog vođe, koji ju je vodio u njezinom duhovnom životu, pokazuje još jedno čudo. Ta blažena sestra ništa drugo nije tražila nego ljubiti Boga i sve ostalo u Bogu. Bog je posve zauzeo mjesto u njezinom srcu i sažgao je ognjem svoje ljubavi svaku drugu privrženost prema stvorenjima. Njezina starješica se divila njezinoj savršenoj smirenosti na vijest ovoga svetoga misionara. Tako Margareta nije tražila nikakve izvanredne pokore za ispokoj njegove duše. Njezin je, naime, običaj bio da tako nešto uvijek poduzme u slučaju smrti osobe s kojom je bila usko povezana ili upoznata. Majka je starješica zapitala ovu službenicu Božju koji je razlog svemu tome, a redovnica joj je jednostavno odgovorila:

»Njemu to sada nije potreba. On je radije sada spreman da se moli za nas. Božansko srce Isusovo ga je uzvisilo u Nebu. Samo je morao ispaštati neki neznatni nemar u pobožnosti prema Božanskoj ljubavi. Njegova je duša bila lišena gledanja Boga od časa kad je duša ostavila tijelo sve dok njegovi posmrtni ostaci nisu položeni u grob.«

Rado ćemo donijeti još jedan primjer, i to slučaj o. Corbinellija. Ni taj sveti čovjek nije bio pošteđen čistilišta. Doduše, nije se morao zaustaviti u čistilištu, ali je morao proći kroz čistilišni oganj prije nego je pristupio pred Božje lice.

Otac Ljudevit Corbinelli, član Družbe Isusove, umro je na glasu svetosti u kući zavjetovane braće u Rimu godine 1591, gotovo u isto vrijeme kao i Alojzije Gonzaga.

Prigodom tragične smrti Henrika II, kralja Francuske, sav mu se svijet zgadio, i tada je Corbinelli odlučio da se posve posveti u službi Bogu.

Godine 1559. princeza Elizabeta slavila je najsvečaniju svadbu u Parizu. Između ostalih zabava bio je pripremljen i turnir u kojem se isticao svojim sjajem najljepši cvijet francuskog plemstva i viteštva. Sam kralj se pokazao okružen sjajem svoga dvora. Među gledaocima koji su došli čak iz drugih zemalja našao se i mladi Ljudevit Corbinelli, koji je došao iz svog rodnog grada Firence da prisustvuje tom slavlju. Corbinelli je s udivljenjem promatrao slavu francuskog monarha upravo na vrhuncu njegove veličine i napretka. Kad najednom vidi monarha gdje pada pogođen smrtnim udarcem nekog nespretnjakovića. Namjeravajući da pogodi Montgomeryja, smrtno je ranio kralja, koji je izdahnuo u lokvi krvi.

U tren oka nestalo je njegove slave, a kraljevsko veličanstvo bilo je ovito mrtvačkim plaštem. Taj je prizor spasonosno djelovao na Corbinellija, videći kako ispraznost ljudske veličine tragično završava. Taj se plemić odrekao svijeta i prigrlio redovnički život u Družbi Isusovoj. Njegov je život odsada bio život sveca, a smrt puna radosti za sve one koji su se našli u njegovoj blizini. To se dogodilo nekoliko dana prije smrti sv. Alojzija, koji je ležao bolestan u kolegiju u Rimu. Naš novi svetac javio je kardinalu Bellarminu da je duša oca Corbinellija ušla u nebesku slavu. A kad ga je kardinal zapitao da li je njegova duša morala proći kroz čistilište, odgovorio je: »Prošla je kroz čistilište, ali se nije tu zaustavljala.«

PEDESETPETO POGLAVLJE

Blagodati – pobude na što veći žar – opomene za sve nas – mogućnost da dođemo u čistilište – kako da se poslužimo tim sredstvima – sv. Katarina iz Genove

Ako svete redovničke duše Bogu posvećene prolaze kroz čistilište, iako se tu ne zadržavaju, zar se ne moramo i mi bojati da ćemo i mi ne samo proći kroz čistilište već ostati u kraće ili duže vrijeme? Da li možemo živjeti u nekoj sigurnosti, recimo, u najmanju ruku veoma nerazboritoj? Naša vjera kao i naša savjest govore nam da je taj naš strah od čistilišta veoma obrazložen.

Idimo još dalje, dragi čitatelju, i slobodno recimo da s malo više pažnje moraš priznati da je veoma vjerojatno, ako ne gotovo sigurno, da ćeš doći u čistilište. Zar nije istina da će naša duša nakon što ostavi svoje tijelo poći u jedno od triju stanova koje nam vjera označuje: pakao, nebo ili čistilište? Hoćeš li poći u pakao? Vjerojatno da nećeš, jer gajiš strašnu odvratnost prema grijehu, a da ne bi nizašto na ovom svijetu počinio taj grijeh, ili da ostaneš u tom grijehu nakon što si ga počinio. Hoćeš li doći u nebo? Sigurno si spreman da smjesta odgovoriš da nisi dostojan takve milosti. Onda ti ne ostaje drugo nego čistilište. Moraš se time zadovoljiti da je veoma vjerojatno, gotovo sigurno, da ćeš dospjeti u to mjesto ispaštanja.

Stavljajući ovu stvarnu istinu pred svoje oči, dragi čitatelju, nemoj misliti da te ni u kojem slučaju ne želim zastrašiti ili pak da ti oduzmem svaku nadu da uđeš u nebo i bez čistilišta. Naprotiv, ova nada mora biti duboko pohranjena u našem srcu. To je, naime, duh Isusa Krista koji ne želi ni izdaleka da njegovi učenici trebaju ispaštanja na drugom svijetu. On je ustanovio čak i sakramente, uspostavio sredstva svake vrste da bismo mogli potpuno zadovoljiti još na ovom svijetu. Ali mi lako i

veoma često zanemarujemo ta sredstva. Jedino što možemo učiniti jest da nas taj sveti strah stalno potišće da se poslužimo tim sredstvima.

Koja su pak to sredstva kojim se možemo poslužiti da izbjegnemo, ili u najmanju ruku da skratimo, svoje čistilište i ublažimo njegovu žestinu?

To su očevidno pobožne vježbe i dobra djela koja nam najbolje mogu pomoći da zadovoljimo za svoje pogreške na ovome svijetu i tako nađemo milosrđe pred Bogom.

Evo nekoliko:

1. Pobožnost prema Bl. Djevici Mariji, kao i vjerno nošenje njezina škapulara.
2. Djela milosrđa prema živima i mrtvima.
3. Mrtvenje i poslušnost.
4. Pobožno primanje sakramenata, osobito pred samu smrt.
5. Pouzdanje u Božje milosrđe.
6. Sveto prihvatiti smrt u zajedništvu sa Isusovom smrti na križu.

Ova su sredstva dovoljno moćna da nas očuvaju od čistilišta, ali samo ako se budemo služili njima. Sada pak da bismo ih ozbiljno i sa svom ustrajnošću upotrebljavali, potrebit je jedan uvjet: treba donijeti čvrstu odluku da želimo zadovoljiti na ovome svijetu radije nego na drugom. Ta odluka treba da se temelji na vjeri koja nas uči kako je lako zadovoljiti na ovom svijetu, a kako strašno u čistilištu.

»Dogovori se sa svojim neprijateljem na vrijeme – kaže Isus – dok si na putu s njime, jer te može tvoj neprijatelj predati sucu, a sudac tamničaru. Nećeš izići odatle sve dok ne isplatiš i najmanji svoj dug« *(Mt 5,25)*.

Da se pomirimo sa svojim neprijateljem još na putu, znači, prema riječima našega Spasitelja, da moramo ublažiti Božju pravdu i dati zadovoljštinu dok smo još u životu prije negoli dođemo do onog nepromjenjivog vječnoga suda gdje više nema mjesta pokori i gdje treba da se pokorimo svim strogim zahtjevima pravde.

Zar nije ovaj savjet našega Božanskoga Spasitelja veoma mudar? Zar se možemo pokazati pred Božjim sudom sa svim silnim dugom čega smo se mogli veoma lako osloboditi djelima pokore, a koji ćemo sada morati ispaštati godinama u patnjama.

»Onaj koji čisti sama sebe od grijeha na ovom svijetu – kaže sv. Katarina iz Genove – zadovoljava samo malim novčićem dug od 1.000 dukata. Onaj pak koji čeka da isplati svoj dug u drugom životu, pristaje da isplati 1.000 dukata za ono što je mogao prije za života isplatiti samo malenkošću.«

Moramo, dakle, započeti čvrstom i učinkovitom odlukom da zadovoljimo u ovom životu. To je čvrsti temelj. Tako nakon što položimo temelje na čvrstoj stijeni, moramo upotrebljavati sredstva koja smo gore spomenuli.

PEDESETŠESTO POGLAVLJE

Sredstva kako da izbjegnemo čistilištu – osobita pobožnost Bl. Djevici – o. Jeronim Carvalho – Sv. Brigita – škapular karmelskog reda

Sedam Božji sluga izražava sva ta sredstva jednim izrazom: očistimo svoje duše vodom i ognjem! To znači: vodom suza i vatrom ljubavi i dobrih djela. U stvari možemo ih svrstati u dvije vježbe, sve u skladu sa Sv. pismom. Duše se, naime, čiste od svojih ljaga poput zlata u vatri.

Budući da u svemu moramo biti prije svega praktični ljudi, zato slijedimo metodu koju smo već naznačili, u kojoj se sveci i dobre duše vježbaju s tolikim uspjehom.

Na prvom mjestu moramo biti što je moguće pobožniji Bl. Djevici Mariji. Tako ćemo postići veliku čistoću duše, pa prema tome imati manje straha od čistilišta. Ova će dobra majka pomagati svoju dobru djecu na čišćenju svojih duša, kao i u skraćivanju trajanja čistilišta. Tako ćemo živjeti u stalnoj nadi i s najvećim pouzdanjem. Blažena Gospa želi da nas čistilišne pratnje ne uznemiruju te da se ne prepustimo pretjeranom strahu.

Blažena Djevica udostojala se ukazati svomu slugi Jeronimu Carvalhu, koga smo već gore jednom spomenuli. »Pouzdaj se, sine moj, – rekla mu je Gospa – ja sam majka milosrđa jednako svojoj djeci u čistilištu kao i onoj koji još hodaju zemljom.«

U objavama sv. Brigite čitamo nešto veoma slično: »Ja sam majka svima onima koji ispaštaju svoje grijehe. Moje molitve ublažuju kazne onima koji ih podnose za svoje pogreške« – rekla je Blažena Djevica sv. Brigiti *(Knjiga 4. pogl. 1.)*.

Oni pak koji nose sveti škapular imaju osobitu Marijinu zaštitu. Pobožnost svetog škapulara ne sadrži molitve poput

ružarija, nego u pobožnom nošenju neke vrste odijela kao što ga ima Kraljica neba.

Škapular Naše Gospe od Brda Karmel, o kojemu ovdje govorimo, potječe tamo od 13. stoljeća. O njemu je najprije propovijedao blaženi Šimun Stock, peti general karmelićana. Taj glasoviti sluga Marijin, rođen u Kentu, u Engleskoj, godine 1100. još kao mladić povukao se u osamljenu šumu i posvetio se pokori i molitvi. Najprije je izabrao sebi stan u šupljini nekog stabla, privjesio na njemu križ i sliku Blažene Djevice Marije, koju je poštivao kao svoju majku i stalno je zazivao s najvećom odanošću. Punih dvanaest godina usrdno je molio da mu objavi što bi najbolje mogao učiniti, a da to bude milo njezinom Božanskom Sinu. Kraljica neba mu je savjetovala da uđe u Red karmelićana, koji se osobito odlikovao u njezinoj službi. Šimun je poslušao i tako pod pokroviteljstvom Marijinim postao uzoran redovnik i pravi ures karmelićanskog Reda, kojim je također upravljao kao vrhovni starješina godine 1245.

Jednoga dana – upravo 16. VII. 1251 – Blažena Djevica mu se prikazala okružena mnoštvom nebeskih duhova. Njezino lice je sjalo od radosti. Dala mu je škapular smeđe boje i rekla mu:

»Primi, dragi moj sine, ovaj škapular svoga Reda. To je oznaka moje bratovštine i ujedno zalog časti koju sam isprosila za tebe i za svu braću karmelskoga Reda. Oni koji umru noseći pobožno na sebi ovaj škapular bit će očuvani od vječnog ognja. To je znak spasenja, obrana u pogibeljima, zalog mira i osobite zaštite sve do konca svijeta.

Dobri starac je proširio, gdje god je mogao, tu vijest, dijeleći škapular, liječeći bolesne i čineći druga čudesa kao dokaz tog divnog apostolata. Odmah su kralj Edward I, kralj Engleske, zatim Ljudevit IX, kralj Francuske, te poslije njih gotovo sva kraljevstva Evrope, kao njihovi podanici, nosili taj habit. Od toga doba počinje ta slavna bratovština škapulara, koja je nedavno i kanonski priznata od Svete Stolice.

Marija nije bila zadovoljna samo tim privilegijem. Obećala je još jednu milost osobito članovima Bratovštine škapulara jamčeći im što brže oslobođenje iz čistilišnih muka.

Po prilici 50 godina poslije smrti bl. Šimuna, sv. Otac papa Ivan 22, dok je rano molio Jutarnju molitvu, vidio je Majku Božju svu u sjaju: na sebi je imala habit, odijelo, karmelskog Reda. Između ostaloga rekla mu je tom zgodom i ovo:

»Ako se nađe tko od karmelskog Reda ili članova Bratovštine karmelskog Reda koji su osuđeni na čistilišne muke zbog svojih grijeha, ja ću ih posjetiti kao ljubezna majka u subotu poslije njihove smrti. Ja ću ih osloboditi i povesti sa sobom do svetog brda vječnoga života.«

Eto, to su riječi koje je sam papa stavio u usta Marije u svom glasovitom Pismu *(Buli)* 3. III. 1322. godine, općenito poznatom pod imenom SUBOTNJE PISMO *(Bula)*. To svoje pismo papa završava ovim riječima: »Prihvaćam taj sveti oprost. Odobravam i potvrđujem to na zemlji kao što je to sam Isus Krist milostivo poklonio na nebu zaslugama preblažene Djevice Marije.« Mnogi su prvosvećenici poslije njega potvrdili taj privilegij svojim *(bulama)*, kao i raznim dekretima.

Eto, to vam je pobožnost svetoga škapulara. Mnoge pobožne duše čitavoga kršćanskoga svijeta posvetile su tu pobožnost, uključujući svjedočanstva više od 22 papa, knjigama i molbenicama bezbrojnih pobožnih pisaca, kao i velikim brojem čudesa kroz zadnjih 600 godina.

Svete uspomene papa Benedikt 14. kaže:

»Onaj koji dovede u sumnju vjerodostojnost ovog škapulara ili zaniječe njegove privilegije bio bi drski klevetnik same vjere.«

PEDESETSEDMO POGLAVLJE

Sredstva da izbjegnemo čistilištu – ljubav i milosrđe – prorok Danijel i babilonski kralj – Sv. Petar Damjan i Ivan Patrizzi

Do sada smo govorili o sredstvima kako možemo izbjeći čistilištu. Ta sredstva su: nježna pobožnost prema Mariji, zatim djelotvorna ljubav i djela milosrđa svake vrste.

»Mnogi su joj grijesi oprošteni, jer je mnogo ljubila« – rekao je naš Spasitelj o grešnici Magdaleni *(Lk 7,47)*.

»Blaženi milosrdni jer će milosrđe postići« *(Mt 5,7)*.

»Ne sudite, i nećete biti suđeni! Ne osuđujte, i nećete biti osuđeni! Oprostite, i bit će vam oprošteno« *(Lk 6,37)*.

»Ako oprostite ljudima njihove uvrede, tada će i nebeski Otac oprostiti vama vaše uvrede« *(Mt 6,14)*.

»Daj svakomu koji od tebe nešto ište; daj, i bit će dano i tebi!« Mjerom kojom drugima mjerite tom istom mjerom bit će i vama odmjereno« *(Lk. 6,30)*.

»Napravite sebi prijatelje od nepravedno stečenog novca, da bi vas, kada se nađete u nevolji *(kada pređete s ovoga svijeta)*, primili u svoja vječna prebivališta.« *(Lk. 16,9)*. Sveti Duh kaže preko svoga kralja proroka: »Blagoslovljen koji razumije potrebe bijednika i siromaha; Gospodin će ga osloboditi u dan nevolje *(Ps 40)*.

Sve nam te riječi jasno pokazuju da za svaku našu ljubav, milosrđe, blagonaklonost prema siromasima, kao i prema grešnicima, prema neprijateljima, kao i onim koji vas vrijeđaju, prema pokojnicima koji se nalaze u velikoj potrebi naših molitava: za svu tu svoju ljubav naći ćemo milosrđe na sudu vrhovnog suca.

Bogataši ovoga svijeta treba da više strahuju.

»Ja vama, bogataši! – kaže Sin Božji – jer ste dobili svoju nagradu! Jao vama koji ste siti, jer ćete jednog dana biti gladni. Jao vama koji se sada smijete: jednoga dana ćete tugovati i plakati!« *(Lk 6,24).*

Zacijelo, na ovakve riječi samoga Boga morali bi strepiti bogataši, ljubitelji ovoga svijeta. Ali da su htjeli, mogli su svoja bogatstva pretvoriti u veliko sredstvo spasenja. Mogli su otkupiti svoje grijehe i isplatiti strašne dugove pomoću obilnih milostinja. »Neka ti, o kralju moj, savjet bude povoljan – kaže Danijel oholom Nabuku. Otkupi svoje grijehe milostinjama, a svoja bezakonja djelima milosrđa!« *(Dn. 4,24)«*

»Milostinja briše sve grijehe i oslobađa od smrti i neće dopustiti da duša siđe u tmine. Milostinje pružaju veliko pouzdanje pred Svevišnjim Bogom svima koji se služe milosrđem« – kaže Tobija svomu sinu *(Tob 4,11-12).*

Sve to naš Spasitelj potvrđuje. Čak ide i još dalje, kad kaže farizejima: »I od onoga što vam ostane dajte milostinju, i, gle, sve će vam biti čisto i oprošteno.«

Kako su bezumni bogataši koji posjeduju u svojim rukama tako velika sredstva kojima mogu sebi osigurati buduću sreću, a oni sve to zanemaruju! Koja ludost ne htjeti poslužiti se svim tim dobrima na svoje dobro za što će morati jednoga dana dati Bogu račun o svemu tomu! Koja ludost poći u pakao i tu gorjeti! Ili u čistilište i tu gorjeti, a svoje bogatstvo ostaviti grabežljivim i nezahvalnim nasljednicima koji će darovati svoje preminule dobročinitelje najviše kakvom kratkom molitvom, suzom ili možda još čime, ako ih se uopće sjete!

Ali, naprotiv, kako su sretni oni kršćani koji dobro shvaćaju da su oni samo upravitelji dobara pred Bogom koja su primili od njega; koji misle samo kako će što bolje raspolagati njima prema savjetima samoga Isusa Krista komu jednoga dana moraju položiti račun.. Koji se služe svojim dobrima da pribave sebi prijatelja, braniča i branitelja u vječnosti!

Sv. Petar Damijanski u jednom od svojih djela prikazuje nam sljedeći slučaj *(Tract. 34):*

»Neki rimski gospodin, imenom Ivan Patrizzi, umrije. Iako kršćanin, njegov život bio je poput većine bogataša ovoga svijeta, daleko drukčiji od života svog božanskog Učitelja, koji je bio siromašan, patnik i trnjem okrunjen. Za svoju veliku sreću bio je ipak darežljiv prema siromasima. Pošao je tako daleko da je čak i svoje odijelo svukao sa sebe i dao ga siromahu.

Nekoliko dana poslije njegove smrti neki sveti svećenik, dok je molio, bio je uzdignut u ekstazu i prenesen u duhu u baziliku sv. Cecilije, jednu od najčuvenijih bazilika u Rimu. Tu je u zanosu vidio veliki broj djevica nebeskih: sv. Ceciliju, sv. Agatu, sv. Agnezu i neke druge, kako stoje oko veličanstvenog prijestolja na kojemu je sjedila Kraljica neba, sva okružena anđelima i blaženim duhovima.

U taj čas došla je neka siromašna žena, odjevena u veoma siromašno odijelo, ali je imala na svojim ramenima ogrtač od veoma skupocjenog krzna. Klekla je pred nebesku Kraljicu, sklopila ruke, dok su joj oči bile pune suza. Tada progovori s nekim veselim pouzdanjem: »Majko milosrđa, u ime svoje neizrecive dobrote molim te smiluj se nesretnom Ivanu Patrizziju, koji je upravo preminuo i koji trpi grozne muke u čistilištu!«

Tri puta je opetovala istu molitvu, svaki put s puno više žara, ali nije primila nikakav odgovor.

»Ti znaš, premilostiva Kraljice, ja sam ona siromašna žena koja sam na ulazu u baziliku prosila milostinju usred zime, nemajući čime da se pokrijem osim svojim dronjcima. Ah, kako sam se tada tresla od zime! Ivan, koga sam zamolila u ime naše Gospe, skinuo je sa sebe svoj dragocjeni ogrtač i stavio ga oko mene. Zar jedan tako velik čin ljubavi, učinjen u ime tvoje, Marijo, ne zaslužuje oprost?«

Na tu dirljivu molbu Kraljica neba je ljubazno pogledala siromašnu ženu koja je molila.

»Čovjek za koga moliš – rekla je Marija – osuđen je na duge godine strašnih muka zbog bezbrojnih svojih grijeha. Ali jer je posjedovao dvije osobite kreposti, i to: milosrđe prema siromasima i pobožnost prema mojim oltarima, pristajem na to da mu pružim svoju pomoć.«

Na te riječi čitava je povorka posvjedočila s veseljem i zahvalnošću prema Majci milosrđa. Patrizzi se tada ukazao, sav blijed, iznakažen u licu, vezan u lance što su mu prouzrokovali velike rane. Sveta ga je Djevica pogledala s osobitom nježnošću. Naredila je da mu oduzmu lanci, da se obuče u svečano odijelo i da se tada priključi svecima i blaženim duhovima, koji su stajali oko njezina prijestolja.

Ta je naredba smjesta izvršena, i tada je prikaze nestalo. Sveti svećenik, koji je bio tako radostan tim ukazanjem, nije od tada nikada prestao da priča o blagosti naše Gospe prema siro-

mašnim dušama u čistilištu, a napose prema onima koji su se posvetili njezinoj službi i koji su gajili veliku ljubav prema siromasima.

PEDESETOSMO POGLAVLJE

Sredstva da izbjegnemo čistilištu – Bl. Margareta Marija i patničke duše – novakinja i njezin otac – duša koja je trpjela bez pritužbe

Mnoge objave našega Gospodina Bl. Margareti Mariji u pogledu čistilišta pokazuju kako su stroge kazne koje nas čekaju za naše grijehe protiv ljubavi.

»Jednog dana – piše Msgr. Languet – naš je Gospodin pokazao svojoj službenici neke duše koje su bile lišene zagovora Blažene Djevice i svetaca, čak i posjeta njihovih anđela čuvara.« To je bilo – rekao joj je Božanski Učitelj – kao kazna za pomanjkanja u poslušnosti svojim starješicama, kao i za neke nesporazume s njima. Mnoge od tih duša bile su osuđene na dugi niz godina u strašnom ognju. Ova blažena sestra je raspoznala mnoge duše koje su živjele u samostanu i koje su zbog pomanjkanja u slozi i ljubavi među sestrama bile lišene molitava zajednice i tako nisu dobivale nikakva olakšanja.

Ako je istina da Bog kažnjava tako strogo one koji se ogriješe o ljubav, onda će On biti neizmjerno milosrdan prema onima koji se vježbaju u toj kreposti, tako dragoj Njegovom srcu.

»Prije svega – kaže nam naš Gospodin preko svoga apostola sv. Petra – imajte uvijek uzajamnu ljubav među sobom, jer ljubav pokriva mnoštvo grijeha« *(1 Pt 4,8)*.

Počujmo ponovno Msgr. Langueta u »Životu Margarete Marije«. Ista Majka Greffier, koja je sve to zabilježila u svojem memoarima poslije smrti blažene sestre, svjedoči nam o sljedećem događaju:

»Ne mogu prešutjeti uzroke nekih okolnosti, koje jasno pokazuju kako je bila istinita objava službenici Božjoj. Otac jedne od novakinja bio je uzrok tome. Taj gospodin je preminuo pred nekoliko dana. Sva redovnička zajednica ga je preporu-

čavala u svojim molitvama. Ljubav sestre Margarete, koja je u to vrijeme bila učiteljica novakinja, poticala ju je da se sve više moli za svog oca.

Nekoliko dana kasnije, upravo dok je ova novakinja molila i preporučivala svog oca, sestra učiteljica joj je rekla:

»Draga kćeri, budi posve mirna. Tvoj je otac u takvom stanju da se on može radije moliti za nas. Pitaj svoju majku koje je divno djelo tvoj otac izvršio prije svoje smrti. Upravo to mu je djelo donijelo od Boga blagi sud.«

Za to djelo novakinja nije uopće ništa znala. Nitko u čitavoj Paray nije ništa znao o okolnostima smrti koja se zbila dosta daleko od grada. Novakinja nije imala sreću da vidi svoju majku, nego dosta kasnije, i to na dan svoga zavjetovanja. Istom je tada zapitala majku koje je to divno djelo koje je tata izvršio prije svoje smrti.

»Kad su mu donijeli popudbinu – majka joj je odgovorila – neki je mesar slijedio one koji su išli u pratnji sa presvetim Sakramentom i sakrio se u jednom kutiću sobe. Tada ga je bolesnik pozvao po imenu i zamolio ga da se približi, ispružio mu je svoju ruku na način koji nije uobičajen osobama njegova položaja. Zamolio ga je da mu oprosti na strogim riječima kojima ga je znao osloviti od vremena do vremena. Zamolio je sve prisutne da budu svjedoci kako je na taj način popravio svoju pređašnju pogrešku.«

»To je sestri Margareti objavio sam Bog kako se to dogodilo. Tako je novakinja napokon istom sada doznala o toj utješnoj istini da je njezin otac u blaženom stanju na drugome svijetu.«

Nadodajmo i to kako je Bog još jednom pokazao da ljubav pokriva mnoštvo grijeha. To nam može poslužiti da i mi sami nađemo milosrđe na dan suda.

Blažena Margareta Marija primila je od našega Božanskog Gospodina još jedan dokaz te plemenite ljubavi. Bog joj je pokazao dušu neke preminule osobe koja je bila veoma blago kažnjena. Rekao joj je da između svih njezinih dobrih djela, koje je ta osoba izvršila u svom životu, Bog je smatrao na osobit način neke čine poniznosti koje je podnijela u svom životu. Sve je to rado podnijela u duhu ljubavi, ne samo bez mrmljanja nego čak da o tome nikada nikome nije govorila. Naš je Gospodin nadodao da joj je dao kao nagradu veoma blag i utješiv sud.

PEDESETDEVETO POGLAVLJE

Sredstva da izbjegnemo čistilišnim mukama – kršćansko mrtvenje – sv. Ivan Berhmans – Bl. Emilija iz Vercellija i redovnica koja se dosađivala u koru

Treće sredstvo da zadovoljimo za svoje grijehe na ovom svijetu jest vježbanje u kršćanskom mrtvenju i redovničkoj poslušnosti. Mi nosimo u svom tijelu mrtvenje Isusovo – kaže apostol – tako da se i život Isusov očituje u našem tijelu« *(2 Kor 4,11)*.

To mrtvenje Isusovo koje svaki kršćanin treba da podnosi u svom tijelu jest u svom najširem smislu naš udio koji prihvaćamo u zajednici s Kristom, udio u kušnjama s kojima se suočujemo u ovom životu, ili pak patnje koje sami sebi zadajemo na svom tijelu. Veoma spasonosno i glavno mrtvenje jest ono koje je spojeno s našim dnevnim dužnostima; patnje koje moramo podnositi; nastojanja koja moramo poduzeti da što savršenije ispunimo dužnosti svoga staleža i tako podnosimo svakodnevne oprečnosti.

Jednom je sv. Ivan Berhmans rekao da je njegovo glavno mrtvenje: život u zajednici. Ništa drugo time nije htio reći doli ovo: zajednički život predstavlja sve dužnosti našega staleža.

Još više, onaj koji posvećuje svoje patnje i dužnosti svakoga dana i koji se na taj način žrtvuje brzo će napredovati i još k tome nametnut će sebi dragovoljna odricanja i boli kako bi bolje izbjegao patnjama drugog života.

I najmanje mrtvenje, jednostavna neka žrtvica, napose kad to posluh zahtijeva, od velike su vrijednosti u očima Božjim.

Bl. Emilija, dominikanka, priora samostana sv. Marije u Vercelliju, hrabrila je svoje redovnice duhom savršenog posluha u vezi s čistilištem. Jedna točka samostanskih pravila zabranjivala je sestrama piti vodu za vrijeme ručka bez izričite doz-

vole starješice. Ova pak sestra, znajući dobro kolika je vrijednost žrtve te čaše vode u očima Božjim, bila je sklona da odbije tu dozvolu. Na taj je način priučavala sestre da se vježbaju u malim odricanjima. Da bi ublažila tu svoju zabranu, rekla bi im da prikažu tu svoju žeđ Isusu koji je bio očajno mučen žeđom na križu. Savjetovala im je da podnose te svoje boli i te male žrtve, i tako umanje svoje patnje u čistilišnom ognju.

U tom samostanu živjela je još i sestra Marija Izabela koja je bila veoma sklona neozbiljnim stvarima. Uživala je u raznim razgovorima i izvanjskim zabavama. Posljedica svega toga bila je da je imala malo osjećaja za molitvu; nemarna u moljenju Časoslova; i tako je stekla neku odbojnost prema toj svojoj temeljnoj dužnosti u koru. Nikada se ne bi žurila na molitvu u kor i čim bi Časoslav završio prva je otišla.

Jednoga dana, kad se upravo žurila da što prije iziđe, prelazeći mimo starješice, ova ju je zaustavila.

»Kamo ideš, draga moja sestro, u tako velikoj žurbi?« – rekla joj je. Koji je razlog da moraš uvijek prva izići ispred ostalih sestara?«

Nenadano zatečena, sestra je ostala bez riječi. Tada je ponizno priznala da joj je Časoslov dosadan i izgleda odveć dug.

»Sve je to u redu – odgovorila je starješica –.

Ali ako ti je tako dosadno pjevati hvale Bogu sjedajući ugodno pokraj svojih sestara, a što će onda istom biti u čistilištu gdje ćeš biti primorana da stojiš usred ognja? Da si pričtediš te strašne boli, draga kćeri, naređujem ti da ostaviš uvijek zadnja svoje mjesto, poslije svih sestara.«

Sestra se pokorila sa svom poniznošću uistinu pravo poslušno dijete. Bila je čak i nagrađena. Odgovornost koju je do sada osjećala prema Božjim stvarima promijenila se u pobožnost i duhovno veselje. Još više, kao što je to sam Bog objavio bl. Emiliji umrla je neko vrijeme kasnije. Njezine su patnje koje su je čekale u drugom životu bilo veoma skraćene. Bog je, naime, odbio toliko sati u čistilištu koliko je sati proboravila u koru na molitvi u duhu posluha *(Diario Domenicano, Svibanj 3.)*.

ŠEZDESETO POGLAVLJE

Sredstva da izbjegnemo čistilištu – sakramenti – primanje zadnjih sakramenata na vrijeme – zdravstvena učinkovitost bolesničkog pomazanja – sv. Alfons Liguori

Pokazali smo ulogu sakramenata kao sredstva da pomoću njih dademo zadovoljštinu za svoje grijehe na ovome svijetu, a napose sveto i kršćansko bolesničko pomazanje u slučaju smrtne opasnosti.

Božanski nas Učitelj opominje u sv. Evanđelju da se dobro pripremimo na svetu smrt, kako bi naša smrt bila dragocjena u njegovim očima i kao kruna kršćanskog života. Njegova ljubav prema nama vruće traži da budemo posve čisti kad ostavljamo ovaj svijet, oslobođeni svakog duga prema Božjoj pravdi te, kad dođemo pred Boga, nađemo se vrijednima pridružiti se izabranicima.

To je razlog zašto nam Bog redovito šalje patnje i bolesti, prije nego se preselimo u vječnost, zašto je ustanovio sakramente kao našu zaštitu da posvetimo svoje patnje te se što savršenije pripremimo kad stupimo pred njegovo lice.

Tri su sakramenta koja primamo u vrijeme bolesti i možemo ih primiti kad god to zaželimo. Svetu popudbinu i bolesničko pomazanje možemo primiti čim vidimo da se smrtna opasnost približuje. Ta smrtna opasnost mora se uzeti u širem smislu riječi. Nije potrebno da ta opasnost bude neposredna i da je izgubljena svaka nada u ozdravljenje. Čak nije potrebno ni to da je smrtna opasnost posve sigurna. Dovoljno je vjerojatna opasnost razborito shvaćena. Čak i ondje gdje nema neke bolesti, osim staračke dobi. Učinkovitost tih dobro primljenih sakramenata odgovara svim potrebama i ispravnim željama bolesne osobe. Ti božanski lijekovi čiste dušu od njezinih grijeha i povećavaju joj blago posvećujuće milosti; jačaju bolesnu

osobu i daju joj snage da strpljivo podnosi svoje bolove; da pobijedi protiv svih navala đavla u posljednjem času i, napokon, da prinese svoj život kao žrtvu ugodnu Bogu. Osim tih učinaka što ih ti sakramenti prouzrokuju u duši, oni izvršuju spasonosne učinke i u tijelu. Bolesničko pomazanje na osobit način jača bolesnika i olakšava mu bolove. Čak mu vraća i zdravlje, ako to Bog smatra shodnim za njegovo spasenje.

Sakramenti su dakle vjernicima od neizmjerne pomoći, neprocjenjiva blagodat. Nije onda čudo da neprijatelj duša ima kao svoj glavni cilj lišiti duše tog tako velikog dobra. Nemajući tu vlast da otme Crkvi njezine sakramente, on nastoji da ih drži daleko od bolesnika, bilo da ih potpuno zanemare primiti ili da ih prime vrlo kasno, i na taj način promaše svu njihovu učinkovitost.

Jao! kako ima mnogo duša koje se tako lako dadu uhvatiti u te đavolske zamke! Koliko ima duša koje ne primaju na vrijeme sakramente i tako idu u pakao ili u najdublje dno čistilišta!

Da izbjegnemo toj nesreći, prva stvar za bolesna kršćanina mora biti da što prije primi sakramente. Kažemo: što prije, da bi ih tako mogao primiti pri punoj svijesti, raspolažući svojim moćima. To je veoma važno, jer:

1. Kad bolesnik primi sakramente bez oklijevanja, tada on ima dovoljno snage da se pripremi i primi sav njihov plod.

2. Treba da bude što je moguće prije okrijepljen Božjom pomoću da tako može lakše podnositi svoje bolove, nadvladati napasti i posvetiti dragocjeno vrijeme svoje bolesti.

3. Jedino ako primamo bolesničko pomazanje na vrijeme, možemo iskusiti njegovu učinkovitost tjelesnog ozdravljenja.

Moramo ovdje spomenuti veoma važnu činjenicu: sakramentalni lijek ovog svetog pomazanja djeluje na bolesnike na isti način kao i svaki drugi lijek. To sveto pomazanje slično je najboljem lijeku koje jača ljudsku narav u kojoj se, pretpostavljamo, još uvijek nalazi neka snaga, dok je tijelo veoma oslabilo a život se pomalo gasi.

Tako mnogo bolesnika umire zato što odgađaju primiti sakramente sve dok nisu potpuno zatvorili svoje oči. Naprotiv, nije rijedak slučaj vidjeti one koji ih na vrijeme primaju da potpuno ozdrave.

Sv. Alfons govori o nekom bolesniku koji je odgađao primiti bolesničko pomazanje sve dok nije bilo gotovo odveć kasno. Umro je kratko vrijeme poslije toga *(Praxis conf.n. 274)*.

»Bog je objavio – kaže dalje taj sveti naučitelj – da je taj bolesnik primio sakramente na vrijeme, bio bi zacijelo ozdravio.«

Ipak najdragocjeniji je učinak posljednjih sakramenta onaj koji djeluje na dušu, jer čisti dušu od ostataka grijeha, te otklanja posve ili barem umanjuje njihov vremeniti dug, jača bolesnika da podnosi patnje poput dobra kršćanina, ispunja bolesnu osobu svetim pouzdanjem u Boga, pomaže mu da prihvati smrt iz Božjih ruku u sjedinjenju sa smrću dragoga Isusa Krista.

ŠEZDESETPRVO POGLAVLJE

Sredstva da izbjegnemo čistilište – pouzdanje u Boga – sv. Franjo Salješki – sv. Filip Neri i sv. Skolastika

Kao peto sredstvo da dobijemo milost pred Božjim sudom: moramo imati veliko pouzdanje u Njegovo milosrđe.

»U Tebe sam se Gospodine uzdao, neću se postidjeti navijeke!« *(Ps 30).*

Sigurno je da nas onaj koji je rekao raskajanom razbojniku na križu »danas ćeš biti sa mnom u raju«, veoma hrabri da i mi moramo imati neograničeno pouzdanje u Boga.

Sveti je Frano Saleški priznao da kad bi on mislio samo na svoju bijedu, onda bi zacijelo zaslužio pakao. Ali pun skromnog pouzdanja u Božje milosrđe, kao i u zasluge Isusa Krista, čvrsto se nadao da će uživati blaženstvo skupa s izabranicima.

»Što bi inače naš Gospodin činio sa svojim vječnim životom, kad taj svoj život ne bi svima nama dijelio; nama svima, opetujem, svojim malim neznatnim stvorovima kao što smo mi koji se uzdamo jedino u njegovu dobrotu? Neka je blagoslovljen Bog! Duboko u svom srcu nosim ovu nadu da ćemo vječno živjeti s Bogom. Svi ćemo jednoga dana biti sjedinjeni s Bogom u nebu. Budimo hrabri! Naskoro ćemo biti gore, s Njime u nebu!

»Moramo – nastavlja isti svetac – umrijeti između dva jastuka: jastuka ponizne ispovijesti da nismo zaslužili ništa bolje od pakla, i jastuka potpunog pouzdanja da će nam Bog u svom milosrđu pokloniti raj.«

Jednoga se dana taj svetac susreo s nekim gospodinom koji se strahovito bojao suda Gospodnjega. Tada mu svetac reče:

»Onaj koji istinski želi služiti Bogu i izbjegavati grijeh ne bi smio ni u kojem slučaju biti uznemiren na pomisao smrti i suda. Ako ih se moramo bojati, onda nas taj strah ne smije uniš-

tavati i oduzimati nam duševni mir. Taj strah treba da bude sav prožet pouzdanjem, prema tome spasonosnim strahom. Uzdajmo se u Boga! Onaj koji se uzda u Nj nikada se neće postidjeti.«

Čitamo u Životu sv. Filipa Nerija da je nekog dana posjetio samostan sv. Marte u Rimu. Tu ga je zamolila neka redovnica, imenom Skolastika, da bi željela s njim nasamo razgovarati. Tu je, naime, sestru mučio već dugo vremena očaj, a bojala se da to ikome povjeri. Ali puna pouzdanja u svetoga Filipa odlučila je da o tome s njime razgovara. Kad je došla do njega, prije nego je uopće otvorila usta, ovaj Božji čovjek rekao joj je sa smiješkom: »Na krivome si putu, draga sestro, što misliš da si osuđena na vječni oganj! Čeka raj!«

»Ne mogu da vjerujem, Oče!« odgovorila je sestra s dubokim uzdahom. »Ti to ne vjeruješ? To ludo misliš i jednoga dana ćeš se uvjeriti. Reci mi, Skolastiko, za koga je Isus umro?«

»Umro je za grešnike.« »Reci mi sada: jesi li ti svetica?

»Ah, jao! odgovorila je sestra plačući. Ja sam velika grešnica.«

»Onda Isus je umro za te. Dakle, posve je sigurno da je umro da tebi otvori nebo. A što se tiče tvojih grijeha, ti ih mrziš. O tome ne sumnjam.«

Dobra redovnica bila je duboko dirnuta tim njegovim riječima. Svjetlost je ušla u njezinu dušu. Napasti je nestalo. Od toga časa one slatke riječi: Raj je tvoj! ispunile su je pouzdanjem i veseljem.

ŠEZDESETDRUGO POGLAVLJE

Sredstva kako da izbjegnemo čistilištu – sveto prihvaćanje smrti – o. Quintan – sv. Alfons Liguori – časna Franciska iz Pampenlune i osoba uznemirena na misao o smrti – o. Vinko Caraffa i osuđeni čovjek – Marija od sv. Josipa i majka Izabela – sv. Ivan od Križa – slatka smrt svetaca

Šesto sredstvo da izbjegnemo čistilištu jest ponizno i pokorno prihvaćanje smrti kao zadovoljštine za svoje grijehe. To je ujedno i spasonosni čin kojim prinosimo žrtvu našega života Bogu sjedinjeni sa žrtvom Isusa Krista na križu.

Da li želite neki primjer ovog svetog predanja života u ruke svoga Stvoritelja?

Drugog prosinca umro je u Bresachu, na desnoj obali rijeke Rajne, o. Juraj Aquitan, član Družbe Isusove. Dva puta posvetio je svoj život u službi gubavaca. Dogodilo se u dva različita navrata da je kuga tako strašno harala te je bilo uopće nemoguće približiti se bolesnicima, a da se u isto vrijeme čovjek ne zarazi. Svi su se razbježali i prepustili umiruće njihovoj nesretnoj sudbini. Svi osim oca Quinatana koji se, položivši svoj život u ruke Božje, ponudio da bude na službu kao apostol gubavaca. Borio se da olakša njihove boli i da im pruži sakramente.

Bog ga je očuvao u prvoj navali bolesti. Ali kad se ponovno pojavila s obnovljenom žestinom, taj Božji čovjek je ponovno pošao da se posveti brizi bolesnika. I Bog je primio njegovu žrtvu.

Kad je kao žrtva te svoje ljubavi ležao na svojoj samrtnoj postelji, netko ga je zapitao da li je dragovoljno prinio žrtvu svoga života Bogu. »Oh – odgovorio je sav radostan – kad bih imao tisuću života da darujem Gospodinu, On zna dobro kako bi ih rado sve njemu prinio!«

Možemo lako shvatiti da je djelo takvo veoma zaslužno u očima Gospodinovim. Zar tako nešto nije slično najvećem djelu ljubavi što su ga mučenici, umirući za Krista, prinijeli, koje poput krštenja briše sve grijehe i poništava sve dugove? »Veće ljubavi od ove – kaže naš Spasitelj – nema: da čovjek položi svoj život za svoje prijatelje« *(Iv 15, 13)*.

Na taj način prikazati svoj život, osobito u vrijeme bolesti, korisno je, da ne kažemo i potrebno, tako da bolesnik shvati u kojem je stanju, i da je svijestan u kojem se stanju nalazi i da se njegov kraj približava. Stoga je velika nepravda ako se nastoji sakriti od njega njegovo loše stanje pod izlikom neke lažne osjetljivosti da se bolesnika ne zastraši. »Moramo – kaže sv. Alfons – razborito upozoriti bolesnika o njegovom teškom stanju i opasnosti.«

»Ako bolesnik nastoji da sam sebe zavara nekom iluzijom, ako umjesto da se pomiri i predade u ruke Božje misli samo na to kako će ozdraviti, čak i onda nakon što primi svete sakramente, pravi sebi veliku štetu.

Čitamo u Životu časne Majke Franciske od Presvetog Sakramenta, redovnice u Pampeluni *(vidi Joachim Sv Marije, Ross. Merv. 26)*, da je neka duša bila osuđena na duge godine čistilišnih muka zato što se nije dragovoljno podložila Božjoj volji na samrtnoj postelji. Bila je to veoma pobožna mlada žena. Ali kad se dotakla hladna ruka smrti u cvijetu njezine mladosti, narav je ustuknula i nije imala dovoljno snage da se preda u preljubezne ruke svog nebeskog Oca. Nije, naime, bila spremna da još umre. Ipak je preminula. Časna Majka Franciska, koju su često posjećivale duše preminulih, doznala je da je ta duša morala dugo vremena ispaštati u čistilištu jer se nije rado pokorila odluci svoga Stvoritelja.

Život časnog oca Caraffa *(vidi o. Bartoli, Ross. Merv. 97)* daje nam veoma utješljiv primjer. Otac Vinko Caraffa, general Družbe Isusove, bio je pozvan da pripremi nekoga plemića koji je bio osuđen na smrt, a bio je uvjeren da je nepravedno osuđen. Umrijeti u cvijetu svoje mladosti, osobito ako si bogat i sretan i kad ti se budućnost nasmijala, teško je, moramo priznati. Jedan zločinac koga savjest peče može lakše da se pomiri sa sudbinom te da primi takvu smrt kao kaznu za svoj zločin. Ali što kažemo o osobi koja je nevina?

Tako je naš Otac imao dosta tešku zadaću da izvrši. Ipak uz pomoć milosti Božje dobro je postupio s tim nesretnim čovjekom.

Razgovor je započeo s njime s takvom finoćom da je počeo govoriti o pogreškama njegova prošloga života, kao i potrebi zadovoljštine Božanskoj pravdi. Na taj je način osuđenik shvatio da Bog dopušta ovu vremenitu kaznu za njegovo dobro, da svlada svoju sirovu narav i potpuno se obrati u svom srcu. Sada je mladi plemić počeo gledati na svoju osudu kao na jedno sredstvo ispaštanja koje će mu donijeti oproštenje od Boga. Uspeo se na stratište ne samo u sebi smiren već s pravom kršćanskom radošću. Sve do posljednjeg časa, čak i pod sjekirom krvnika, blagoslivljao je Boga i zazivao njegovo milosrđe, što je bilo od osobitog nadahnuća i duhovne izgradnje za sve koji su prisustvovali njegovom smaknuću.

U času kad je njegova glava pala pod sjekirom na zemlju o. Caraffa je vidio kako njegova duša slavno ulazi u nebo. Pošao je smjesta do majke mladog plemića da je utješi viđenjem koje je istom imao. Bio je gotovo izvan sebe od veselja i kad se povratio u svoju sobu, nije se mogao zaustaviti, vičući iz svega glasa: »O sretna li čovjeka! O sretna li čovjeka!«

Obitelj je tražila da se mnoge Mise odsluže za ispokoj njegove duše. »Suvišno je – rekao im je otac Caraffa – radije zahvalimo Bogu i veselimo se. Svečano vam izjavljujem da njegova duša uopće nije ni prošla kroz čistilište.«

Jednog drugog dana dok je bio zaokupljen nekim poslom, naglo se zaustavi, promijeni se u licu i pogleda prema nebu. Tada se čuo njegov glas gdje je zavapio:« O sretne li sudbine! O sretne li sudbine!« Kad ga je njegov prijatelj zapitao što znače te riječi, odgovorio je: »Ah, dragi moj Oče, to je bila duša onog osuđenog plemića koja mi se ukazala u svojoj slavi. Ah, od kolike mu je vrijednosti bilo ono njegovo predanje volji Božjoj.!«

Sestra Marija od Sv. Josipa bila je redovnica velikih kreposti i jedna od prvih karmelićanki koje su prihvatile obnovljeno pravilo svete Terezije. Kad se njezina služba približavala svome kraju, naš je Gospodin želio da njegova zaručnica bude primljena u nebo u svečanom trijumfu čim ispusti svoj posljednji dah. Želio je također da njezina duša bude očišćena i ukrašena patnjama koje su pratile konac njezina života.

Posljednja četiri dana koja je provela na zemlji izgubila je dar govora i upotrebu svojih osjetila. Njezina smrtna borba bila

je upravo strašna. Sve su njezine sestre bile duboko potresene videći je u tako žalosnom stanju. Majka Izabela od Sv. Dominika, priora u tom samostanu, približila se bolesnoj redovnici i savjetovala joj da često opetuje djelo svoga predanja u ruke Božje. Sestra Marija od Sv. Josipa ju je čula i učinila je to u sebi, nemoćna da to pokaže i na izvanjski način. Umrla je u tom svetom raspoloženju. Na sam dan njezine smrti, dok je Majka Izabela prisustvovala svetoj Misi, molila je za ispokoj duše preminule sestre. Tada joj je naš Gospodin pokazao dušu svoje vjerne zaručnice okrunjene slavom i rekao joj: »Ona je sada u broju onih koji slijede Jaganjca.« Sestra Marija zahvalila se Majci Izabeli za sve dobro koje joj je pružila u času njezine smrti. Nadodala je također da su joj djela potpunog predanja u ruke Božje, što joj je ona savjetovala, pribavila veliku slavu u raju, i da ju je oslobodila od čistilišnih muka. *(Život Majke Izabele, knj. 3.c.7).*

Koja sreća napustiti ovaj jadni svijet i ući u jedini istinit i blaženi život! Svi možemo uživati tu sreću ako se samo služimo sredstvima što nam ih je Isus Krist dao te zadovoljimo još u ovom životu, da pripremimo naše duše i da se savršenim prikažemo pred Gospodinom. Tako smirena duša puna je utjehe i slatke nade u svojim posljednjim časovima života. To je predokus neba. Iskustvo što ga je sv. Ivan od Križa opisao u času smrti jednog sveca u svojoj knjizi ŽIVA VATRA LJUBAVI:

»Savršena ljubav Božja – kaže on – čini vašu smrt ugodnom, dajući duši u tom času predokus najveće slasti. Duša koja ljubi prelivena je rijekom užitaka na pomolu tog časa, kad će uživati puno posjedovanje svog Ljubljenoga. U času kad se odijeli od tamnice svoga tijela čini joj se da već promatra slavu raja. Sve je u njoj tog časa pretvoreno u ljubav.«

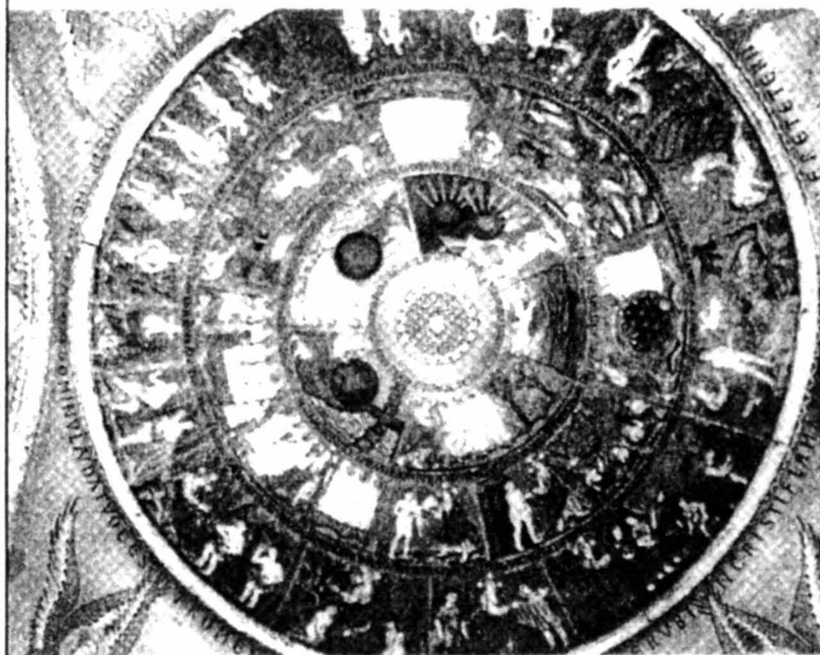
SADRŽAJ:

PRVI DIO

DRUGI DIO

JEAN-MARIE GIRARDIN

TRIDESET DANA S DUŠAMA U ČISTILIŠTU

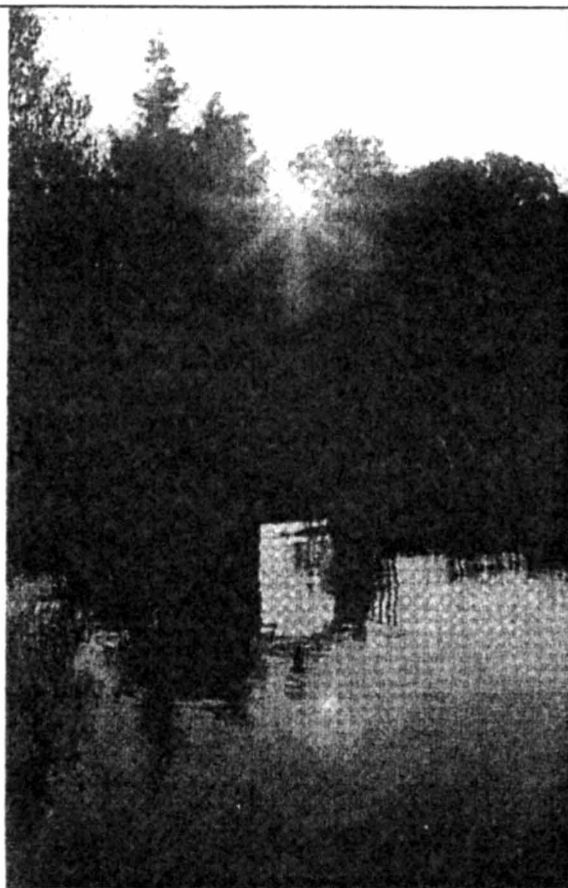
Svagdašnja razmišljanja, poticaji i molitve

»Vjerujem u Crkvu katoličku, u općinstvo svetih...« ispovijedamo u Apostolskom vjerovanju. Crkvi pripadamo mi, Kristovi sljedbenici u ovozemnom životu (putujuća Crkva); naša braća i sestre koji otiđoše pred nama u vječnost, ali još nisu prispjeli u vječno blaženstvo, nego se nalaze u čistilištu (trpeća Crkva) i oni koji se već nalaze u slavi neba (slavna Crkva).

Iako smo u različitim prilikama, međusobno smo povezani, jer nas Krist ujedinjuje i usmjeruje Očevoj slavi. Obasjani Kristovim svjetlom i prožeti njegovom snagom pomažu nas (putujuću Crkvu) i one u čistilištu (trpeću Crkvu) oni koji su već dionici nebeske slave. Ali i mi svojim molitvama, žrtvama možemo mnogo pomoći svojim dragim pokojnicima u čistilištu, da što prije postignu vječno blaženstvo, odakle će nam onda uzvratiti svojim moćnim zagovorom kod Boga.

E. AUTEXIER

TAJNA ZLA

Tajna života, tajna trpljenja, tajna zla,
tajna zloduha, tajna smrti

Ovom knjigom pokušava autor odgovoriti suvremenom, uznemirenom čovjeku na pitanje o zlu u svijetu, kako i koliko se od njeg može sačuvati i kako ga nadvladati. Ukazuje na korijene zla i tame te upućuje na tajnu Kristove muke i uskrsnuća. U tom svjetlu, u povezanosti s uskrsnulim Kristom možemo zlo umanjiti, tražiti smisao vlastitom trpljenju i smrti.

Kršćanstvo nije nešto zastarjelo i učmalo. To je život koji se razvija u vremenu i prostoru. Živi Krist ga stalno oživljuje i pomlađuje da bi se ovdje i sada čovjek mogao suočiti sa životom, osmisliti ga i usmjeriti njega i sav svoj rad i zalaganje ljepšoj budućnosti na zemlji i blaženoj vječnosti na nebu.

Naše se knjige mogu naručiti na adresu:
Knjižnica UPT, 31400 Đakovo, pp 51
Tel./faks: (031) 811-774

ČISTILIŠTE, naziv koji je došao u Srednjem vijeku za ono nastajanje savršenstva u svim dimenzijama čovjeka (purgatorium) koje se događa i čisti »nakon« smrti, a koje po crkvenoj nauci postoji (DS 838 856 sl 1304 sl 1580 1820 1867; NR 897 926 848 907 sl 935), kojemu je podvrgnut umirući u milosti opravdanja ukoliko mu preostalo stanje »kazne« (dostojan kazne) nije moralo biti nužno izbrisano s oproštenjem grijeha u opravdanju, a to se stanje može izbrisati »ispaštanjem zadovoljštine«.

(Karl Rahner, TEOLOŠKI RJEČNIK, 91)

Ova knjiga želi na svoj način posvijestiti našu vjeru u čistilište i potaknuti nas da molimo za svoje pokojnike te dragovoljno dajemo zadovoljštinu za svoje grijehe na ovom svijetu.

Žalosna zaboravljivost izazvala je duboku bol sv. Franji Saleškom: »Jao, jao! Dovoljno se ne sjećamo svojih dragih pokojnika. Njihov spomen iščezava sa zvukom mrtvačkog zvona.«

Misli o čistilištu mogu se naći u još dvijema knjigama iz Đakova: TAJNA ZLA i TRIDESET DANA S DUŠAMA U ČISTILIŠTU

ISBN: 978-953-208-396-5